Jaarstukken

2021

Inhoud

Aanbiedingsbrief 5

Leeswijzer 6

1 Bestuurlijke samenvatting 10

1.1 Bestuurlijke hoofdlijn 11

1.2 Financiële hoofdlijn 14

1.3 Projecten 27

2 Programmaplan 31

2.1 Veiligheid 32

2.2 Leefomgeving 36

2.3 Voorzieningen 59

2.4 Samenleving 68

2.5 Dienstverlening 88

2.6 Samenwerking 95

2.7 Financiën en belastingen 101

3 Overige 103

3.1 Algemene dekkingsmiddelen 104

3.2 Overhead 108

3.3 Heffing VPB 113

3.4 Onvoorzien 114

4 Paragrafen 115

4.1 Lokale heffingen 116

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 122

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen 128

4.4 Financiering 133

4.5 Bedrijfsvoering 140

4.6 Verbonden partijen 145

4.7 Grondbeleid 167

4.8 Demografische ontwikkelingen 178

5 Jaarrekening 181

5.1 Balans per 31 december 2021 181

5.2 Overzicht van baten en lasten in de begroting en de jaarrekening 2021 186

5.3 Toelichting op de balans per 31 december 2021 188

5.4 Niet in de balans opgenomen 255

5.5 Gebeurtenissen na balansdatum 257

5.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 258

5.7 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 267
5.8 WNT-verantwoording 271
6 Bijlagen 273
6.1 Overzicht baten en lasten per taakveld 274
6.2 Overzicht van afwijkingen per collegedoel onderverdeeld naar product 278
6.3 Kerngegevens 283
6.4 Risicobeheermatrix 287
6.5 Overzicht gecommitteerde reserve 302
6.6 SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 320
6.7 Lijst van begrotingssubsidies 320
6.8 Lijst van gebruikte afkortingen 321

Aanbiedingsbrief

Het jaar 2021 was, net als 2020, een jaar met de nodige uitdagingen. Niet alleen heeft coronacrisis een groot deel van het jaar bepaald, ook hebben we als gemeente Leudal te maken gekregen met een hoogwatercrisis, waarvan de gevolgen nog steeds voelbaar zijn. Daarnaast blijven de financiën van gemeenten onder druk staan. Inmiddels is duidelijk dat de taakstelling op het sociaal domein niet langer realistisch is. Ondanks de implementatie van diverse aanbevelingen, blijft de opgave groot, vooral omdat de verwachte voordelen op de verwerving van nieuwe contracten niet gehaald gaan worden. Een heroverweging van de taakstelling dient dan ook bij de kaderbrief 2023 – 2026 plaats te vinden of: wij stellen dan ook voor de omvang van de taakstelling bij de kaderbrief te heroverwegen.

Ondanks deze uitdagingen hebben we in 2021 ook op alle beleidsterreinen veel zaken bereikt. We hebben een strategische visie vastgesteld, waarin als kernkwaliteiten rust, ruimte en groen zijn benoemd. Dit zal naar de toekomst toe het strategische afwegingskader zijn voor alle besluiten en ontwikkelingen. Het hybride werken heeft vorm gekregen, waardoor we ons als modern werkgever kunnen positioneren en een bredere doelgroep op de arbeidsmarkt kunnen aanspreken. Ook hebben we gewerkt aan de omgevingswet. Hierbij is de initiatieventafel in werking getreden, zijn regels opgeschoond en bijeengebracht, is de wet kwaliteitsborging voorbereid en de omgevingsvisie verder opgebouwd. Tot slot heeft de provincie Limburg haar financieel verdiepingsonderzoek uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat we als gemeente op de goede weg zijn en we voldoen aan de voorwaarden voor meerjarig repressief toezicht.

Alle uitdagingen, kansen en inspanningen, hebben geresulteerd in de voorliggende jaarstukken. Ten opzichte van de 2e raadsrapportage 2021 sluit de jaarrekening met een incidenteel voordeel van € 2,1 miljoen. We stellen voor om dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve zodat dit ingezet kan worden voor de doelstellingen uit het nieuwe coalitieakkoord. Samen met en voor onze inwoners en ondernemers, voor een mooi leven in Leudal.

Wij bedanken onze inwoners, maatschappelijke partners, bedrijven en medewerkers die dit alles in deze bijzondere tijden samen met ons mogelijk hebben gemaakt.

Namens het college van Burgemeester en Wethouders

Leeswijzer

Deze jaarstukken kennen 4 onderdelen:

- Programmaverantwoording
- Paragrafen
- Jaarrekening
- Bijlagen

Programmaverantwoording

De huidige indeling is gebaseerd op 7 programma 's . Deze ziet er als volgt uit:

Doelstelling	Collegedoel	Subdoelstellingen
Programma 1. Veiligheid		
Inwoners en ondernemers worden beschermd en voelen zich veilig	Ondermijnende criminaliteit	Voorkomen en terugdringen van georganiseerde criminaliteit
	Sociale Veiligheid	Integrale en gebiedsgerichte aanpak van veiligheidsvraagstukken geënt op integraal veiligheidsbeleid
	Crisisbeheersing	De crisisorganisatie is voorbereid en inzetbaar zowel regionaal als lokaal
Programma 2. Leefomgeving		
Samen bouwen aan een duurzame en vitale fysieke leefomgeving	Ondernemers in stuwende sectoren ervaren een aantrekkelijk vestigingsklimaat	Wij zijn en blijven aantrekkelijk voor werkgevers
		Wij bieden weerstand tegen de dreigende personeelskrimp
		In samenwerking met de private sector zetten wij in op het realiseren van onderscheidend aanbod. Aanbod dat past bij het DNA van Leudal, goed is voor inwoners, toeristen en ondernemers en bijdraagt aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen.
	Er is een passend woningaanbod met een aantrekkelijke openbare ruimte	Ons woningaanbod is passend sluit aan bij de (verschuivende) woonwensen van onze inwoners
		Ons openbaar gebied word op adequaat niveau onderhouden. (De voorzieningen in de openbare ruimte sluiten aan bij de behoeften van de inwoners).
		De gemeente is goed bereikbaar en toegankelijk
	Er is een balans tussen de aspecten Planet (ecosystemen en hulpbronnen), Profit (verantwoorde economische ontwikkeling) en People (sociale cohesie en betrokkenheid), waarbij de focus ligt op energiebesparing, duurzaam energieverbruik en de opwekking van duurzame energie	Het vermogen van de hernieuwbare energie opwekking binnen onze gemeente ligt boven het Limburgse gemiddelde
		Onze openbare ruimte is adequaat bestand tegen de invloeden van klimaatverandering

Programma 3. Voorzieningen		
Optimaal inzetten van sociaal maatschappelijke voorzieningen	Inwoners hebben toegang tot en nemen deel aan sport en bewegen	Sportdeelname draagt bij aan welzijn, gezondheid en vitaliteit van onze inwoners
		Gezonde inwoners nemen deel aan sport in verenigingsverband of in groepsverband
		Jeugd toeleiden, via combinatiefunctionarissen, naar sportverenigingen
	Inwoners hebben toegang tot en nemen deel aan culturele activiteiten	Cultuur deelname draagt bij aan welzijn, gezondheid en vitaliteit van onze inwoners
		Jeugd toeleiden, via combinatie functionarissen, naar culturele verenigingen
		Inwoners nemen deel aan culturele activiteiten
	De mogelijkheid voor inwoners om zich via onderwijs te kunnen ontwikkelen is gewaarborgd	Jeugdigen via onderwijs kennis laten maken met culturele activiteiten, met de nadruk op nieuwe cultuur activiteiten
		Jeugdigen via onderwijs kennis laten maken en deel laten nemen aan sport activiteiten
		Er is passend onderwijs huisvesting beschikbaar waar nodig
Programma 4. Samenleving		
Samen aan de slag met talent: iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen	Zelfredzaamheid	Vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners
	Samenleving	Meer inwoners doen mee, inclusieve samenleving
	Ondersteuning	Inwoners krijgen beter en passende ondersteuning. Zo preventief mogelijk, zo kort mogelijk en zo lang als nodig
	Maatschappij	Versterken van de samenredzame maatschappij
	Gezondheid	Inwoners zijn zich bewust van de invloed van hun levensstijl op hun gezondheid
	Onderwijs	Inwoners hebben de mogelijkheid om zich via educatie te ontwikkelen
Programma 5. Dienstverlening		
Leudal staat voor een eigentijdse en daadkrachtige dienstverlening, die voor iedereen toegankelijk en kwalitatief hoogwaardig is.	Eigentijds & Daadkrachtig	Wij sluiten op een duurzame en dynamische manier aan bij de leefwereld van onze inwoners, ondernemers en bezoekers.
	Transparant	Wij streven naar een open en transparante communicatie met inwoners, ondernemers en bezoekers.
	Toegankelijkheid	Wij streven naar een toegankelijke dienstverlening voor inwoners, ondernemers en bezoekers.
	Kwaliteit	Wij streven naar een hoogwaardige kwaliteit van onze dienstverlening.

Programma 6 . Samenwerking		
De maatschappelijke opgaven staan centraal, we laten los waar het kan, werken samen en nemen regie waar het moet.	Burgerparticipatie	Wij betrekken in een zo vroeg mogelijk stadium belanghebbenden om samen met hen tot uitvoering van de opgaven te komen.
	Overheidsparticipatie	Wij helpen initiatieven uit de samenleving mogelijk te maken, stellen kaders en wegen op transparante wijze.
	Samenwerking regionaal, nationaal en internationaal	Wij werken samen met andere overheden, (publieke-en private) organisaties en maatschappelijke partners om maatschappelijke opgaves te realiseren, omdat we dit niet alleen kunnen.
Programma 7. Financiën en belastingen		
Waarborgen van de financiële slagkracht om ruimte te scheppen voor de maatschappelijke opgaven	Financiële keuzes	Wij streven naar een financieel transparante verantwoording van keuzes, hiervoor ontwikkelen wij een model dat geënt is op een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA).
	Alternatieve middelen	Het proces ontwikkelen voor gebruik te kunnen maken van alternatieve geldstromen door middel van bestaande platforms, zoals pilotstarter (VNG) en crowdfunding.
	Aantrekkelijk vestigingsklimaat	Wij hebben een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en ondernemers en blijven aantrekkelijk voor de huidige inwoners en ondernemers door middel van een lage lastendruk.

Per programma worden de verbonden partijen benoemd. Deze partijen zijn ingeschakeld voor de realisatie van de gestelde doelen en de 34 verplichte indicatoren vanuit het vernieuwde Besluit Begroting Verantwoording (BBV). Deze indicatoren hebben momenteel slechts een beperkte informatiewaarde. Op termijn gaan wij deze echter benchmarken met vergelijkbare gemeenten. Ook willen we er uiteindelijk eigen indicatoren aan toevoegen als stuurinformatie.

Per collegedoel wordt een toelichting gegeven over de belangrijkste afwijkingen. Een aparte bijlage maakt per collegedoel en product de verschillen tussen de begroting en realisatie inzichtelijk.

<u>Groot onderhoud vastgoed</u>
De bedragen in de begroting 2021-2024 voor groot onderhoud vastgoed zijn gebaseerd op het Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) 2014 van Bremen. De nieuwe MJOP's worden in 2022 vastgesteld, waarna de begrote bedragen per programma aangepast worden. Het budget voor deze MJOP's is reeds aanwezig in programma 2, maar nog niet op basis van de nieuwe MJOP's door verdeeld naar de andere programma's. Dit houdt in dat er zowel tekorten als overschotten zijn binnen de verschillende programma’s op het onderdeel vastgoed. In totaliteit is het volledige budget voor onderhoud vastgoed besteed.

<u>Kostenverdeelstaat</u>
Bedrijfskosten worden op basis van een vaste verdeelsleutel toegerekend aan producten. De niet toe te rekenen overheadkosten blijven op programma Overhead staan. Door de gehele begroting zijn hier verschillen in ontstaan. Enerzijds omdat gedurende het jaar de kostenverdeelstaat begrotingstechnisch niet is aangepast op de formatieve wijzigingen en anderzijds omdat de bezetting (en daarmee samenhangend de doorverdeling) niet altijd gelijk is aan de begroting. Over de gehele begroting bezien heeft dit geen financiële gevolgen, maar zorgt alleen voor verschillen per programma.

Paragrafen
De paragrafen gaan in op financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die meerdere programma's raken. Alle paragrafen hebben een verplicht karakter.

Jaarrekening
Dit is de financiële verantwoording, bestaande uit de onderdelen:

- balans, te weten de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting daarop;
- het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, voorzien van een toelichting.

Bijlagen
De jaarrekening wordt compleet gemaakt met diverse (verplichte) bijlagen.

1 Bestuurlijke samenvatting

1.1 Bestuurlijke hoofdlijn

Het is onze bedoeling om in 'Samenspel' met onze inwoners, verenigingen, verbonden partijen, maatschappelijke organisaties, ondernemers en omliggende gemeenten een leefbare, prettige en financieel gezonde gemeente te blijven. We stellen vast dat we daarin de afgelopen jaren in gezamenlijkheid in zijn geslaagd. Dit ondanks de onvoorziene omstandigheden als gevolg van Covid-19 en de hoogwatercrisis afgelopen jaar.

Ook realiseerden we het afgelopen jaar weer een aantal ambities binnen de beschikbare financiële middelen. De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 2.102.000.

Covid-19
Het coronavirus en de door het Kabinet opgelegde maatregelen hadden een grote impact op inwoners, onze gemeenschap, onze ondernemers, onze verenigingen en de ambtelijke organisatie. Waar de verwachting was dat we in de zomer Covid-19 grotendeels achter ons konden laten, werden we in het najaar opnieuw geconfronteerd met beperkende maatregelen.

De impact voor de langere termijn voor met name jongeren en kwetsbare inwoners, maar ook voor bijvoorbeeld de toeristische sector en ondernemers is nog onduidelijk. Toch is dit jaar opnieuw gebleken dat de discipline om de maatregelen te blijven volgen en de veerkracht in de Leudalse samenleving groot is.
Als gemeente zetten we volop in om de leefbaarheid en het welzijn in stand te houden. We hebben diverse steunmaatregelen voor de cultuursector, het verenigingsleven en de ZZP’ers voortgezet. Door de compensatie van de rijksoverheid zijn de financiële gevolgen voor de gemeente Leudal beperkt gebleven.

Covid-19 zorgde bij een aantal projecten voor vertraging. Ondanks de impact van deze uitzonderlijke situatie is in het afgelopen jaar echter ook het nodige tot stand gebracht. De taskforce Corona Midden-Limburg is aan de slag om het groeipad van voor de coronacrisis te herpakken. Ook is de ontwerpfase van het Integraal Kind Centrum Leudal West afgerond en het nieuwe sportpark ’t Ven in gebruik genomen.

Hoogwatercrisis
Vanaf 14 juli werd Limburg, net als delen van België en Duitsland, door zware regenval geconfronteerd met een uitzonderlijke stijging van het water in de rivieren. De regionale en lokale crisisorganisatie werd opgestart. Besloten werd om een nooddijk bij het retentiebekken in Horn en Haelen aan te brengen en Buggenum gedeeltelijk te evacueren. Later zijn ook inwoners van De Kemp en Broekweg geëvacueerd vanwege de kans op het bezwijken van de aangelegde nooddijk. helaas is dit bij De Kemp in Horn ook gebeurd. Veel mensen ondervonden schade door het hoogwater.

De hoogwatercrisis vroeg veel van onze flexibiliteit en vergde een enorme krachtsinspanning van zowel alle hulpdiensten als van onze ondernemers en inwoners. Het functioneren van de gemeentelijke crisisorganisatie is door middel van een Quick scan onderzocht. De aanbevelingen hieruit leidden tot aanpassingen in het gemeentelijk hoogwaterplan, procedures en werkwijzen in de gemeentelijke crisisorganisatie.

Strategische visie
In december 2021 is de strategische visie 'Mooi leven in Leudal' vastgesteld, een lange termijn visie voor gemeente Leudal richting 2035 waarin als kernkwaliteiten **rust**, **ruimte** en **groen** zijn benoemd. Het vormt het strategisch afwegingskader voor toekomstige besluiten en ontwikkelingen. De centrale ambitie is om een vitale plattelandsgemeente te blijven waar mensen graag wonen, werken en verblijven. De specifieke ambities voor Leudal en bijbehorende doelstellingen zijn hierin op hoofdlijnen benoemd. De noodzakelijke veranderopgaven en acties die hieruit voortvloeien, krijgen een plek in de afzonderlijke deelvisies en uitvoeringsplannen (conform aangenomen amendement).

Sociaal Domein
De financiën van gemeenten staan al enkele jaren onder grote druk. Met name door de oplopende kosten in de jeugdzorg en Wmo. Het integrale plan 'Duurzaam evenwicht in het sociaal domein' is in 2020 opgesteld om kwalitatief goede en betaalbare zorg en voorzieningen te realiseren en te behouden.

Verschillende aanbevelingen hieruit zijn sindsdien geïmplementeerd. Inmiddels is duidelijk dat de voorgestelde forse besparingen na aanbesteding van verschillende segmenten in de jeugdzorg en Wmo niet realistisch blijken. Een herziening van de hoogte van de taakstelling naar een realistischer niveau wordt opnieuw tegen het licht gehouden bij de kadernota 2023-2026.

Hybride werken
De coronamaatregelen dwongen de gemeentelijke organisatie om grotendeels thuis te werken. Dit heeft het digitaal en op afstand werken enorm bespoedigd. Besloten is om dit hybride werken als ondersteunende werkvorm ook voor de toekomst te behouden en de ambtelijke organisatie daarin met de noodzakelijke faciliteiten toe te rusten. De gemeentelijke organisatie sluit daarmee aan bij een ontwikkeling die op brede schaal in Nederland plaatsvindt. De keuze voor hybride werken versterkt ook onze arbeidsmarktpositie doordat wij ons in de huidige krappe arbeidsmarkt als modern werkgever kunnen positioneren en meer flexibiliteit realiseren in de inzet van medewerkers die niet in onze regio woonachtig zijn.

Motie strakker sturen
Bij de begrotingsbehandeling is door de raad de motie 'Strakker sturen' aangenomen. In 2021 is daartoe uitvoering gegeven aan de inhoud van deze motie. De mandaatregeling is in maart 2021 geactualiseerd, waarbij onder meer de doormandatering aan medewerkers nagenoeg is beëindigd. De budgethoudersregeling is eveneens geactualiseerd waarbij de bevoegdheid voor het aangaan van verplichtingen is ingeperkt.

De motie sluit aan bij de geïntroduceerde werkwijze van werken met teamplannen. Daarop worden de individuele werkplannen afgestemd met als doel werkzaamheden doelgerichter uit te voeren Hiermee moet het mogelijk worden effectiever te sturen op prioriteiten en (bestuurlijke) keuzes te maken afgezet tegen de beperkte beschikbare ambtelijke capaciteit.

Tot slot is in het kader van strakker sturen binnen de bestaande formatie de bovenformativiteit opgelost. Dit resulteerde in minder meerkosten ad € 222.000.

Aanvullend op de motie is een taakstelling bij amendement direct ingerekend in de begroting. Door het direct inrekenen van deze taakstelling hebben sommige gerealiseerde acties die per saldo een financiële besparing opleveren, geen directe financiële gevolgen die in mindering gebracht kunnen worden op die taakstelling. Dit komt doordat deze besparingen niet gerelateerd zijn aan een in de primaire begroting opgenomen budget (maar bijvoorbeeld anders wel zichtbaar waren geworden bij de jaarverantwoording).

Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving
De inwerkingtreding van de Omgevingswet werd in 2021 opnieuw uitgesteld. Inmiddels is de verwachting dat de wet op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking treedt. Het uitstel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een onvoldoende stabiele landelijke voorziening voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is fundamenteel voor het goed functioneren van de Omgevingswet en het kunnen werken met deze wet. Alle informatie voor de fysieke leefomgeving wordt hierin ontsloten en iedereen kan eenvoudig die informatie ophalen, controleren en aanvragen of meldingen doen. Doordat de landelijke voorziening niet (goed) werkt, konden softwareleveranciers geen stabiele softwarepakketten aanbieden aan gemeenten. Dit betekent dus ook dat systemen niet ingericht konden worden (gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vullen met gegevens) en dat er niet mee geoefend kon worden.

Ondanks de vertraging in de inwerkingtreding hebben wij in 2021 gewerkt aan de volgende deelprojecten:

- Initiatieventafel in werking
- Regels zijn opgeschoond en bijeengebracht
- Wet kwaliteitsborging is voorbereid
- De omgevingsvisie is verder opgebouwd

Financieel verdiepingsonderzoek
In 2021 voerde de provincie Limburg het financieel verdiepingsonderzoek uit bij de gemeente Leudal. Op basis van de begroting 2021-2024 komt de provincie tot de conclusie dat de gemeente Leudal voldoet aan de voorwaarden voor meerjarig repressief toezicht. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat we als gemeente op de goede weg zijn.

Belangrijke kanttekening bij het meerjarig repressief toezicht is dat er voorwaarden zijn verbonden aan het besluit van de provincie. De voorwaarden hebben betrekking op het invullen van openstaande taakstellingen en het kunnen opvangen van mogelijke dalingen in de inkomsten uit het gemeentefonds.
In 2021 is zorg gedragen voor een structurele invulling van de personele taakstelling. Voor de overige taakstellingen en mogelijke schommelingen in het gemeentefonds houden wij steeds de vinger aan de pols. We voelen de urgentie om zorg te dragen voor een structureel evenwicht in de ambities van onze gemeenschap en gemeente enerzijds en de financiële middelen anderzijds.

Al met al kijkt het college met tevredenheid terug naar de in gezamenlijkheid bereikte resultaten en spreekt zijn waardering uit voor de door de medewerkers van de gemeente verrichte inzet in 2021.

1.2 Financiële hoofdlijn

Het netto resultaat van het boekjaar 2021 bedraagt € 950.000 positief. Het saldo van de nu voorliggende jaarstukken bedraagt € 2.102.000* positief. Van dit saldo een bedrag van € 838.000 positief als gevolg van het niet benutte van middelen in verband met het corona virus. De belangrijkste afwijkingen per programma worden hierna toegelicht. Het kan hierbij gaan om voordelen dan wel nadelen met een eenmalig karakter of voordelen dan wel nadelen die al meerdere jaren spelen. Dit staat los van de kwantificering voor de incidentele of structurele baten en lasten zoals voorgeschreven door de provincie. Hierdoor kan het voorkomen dat de tabel in hoofdstuk 5.6 een structureel voor- of nadeel toont, terwijl deze bestaat uit eenmalige afwijkingen.

**Bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 is een bedrag van € 2.002.000 in de jaarschijf 2021 uit de algemene reserve ingezet om het tekort op de begroting in die jaarschijf op te heffen. Tevens is bij de 2e raadsrapportage een bedrag van € 850.000 gestort in de algemene reserve. Door deze handelswijze is het resultaat in 2021 met een positief effect van € 1.152.000 beïnvloed. Inmiddels wordt de stand van de begroting, zowel positief als negatief, als begrotingsruimte gepresenteerd. Hierdoor is het volledige jaar inzicht in het netto saldo van de meerjarenraming.*

					(bedrag x 1.000)
	Voordelig	**Nadelig**			
Verwacht resultaat 2021(bijgestelde begroting)					
Realisatie 2021	2.102				
Afwijking t.o.v. verwacht resultaat	2.102				
Overzicht belangrijkste verschillen	**Voordelig**	**Nadelig**	**Meerjarig**	**Eenmalig**	**Programma**
01. Hoog water	383			383	1
02. XTC dumpingen	16			16	1
03. Overig programma 1	25			25	1
04. Markten		10		10	2
05. Onderzoekskosten Zevenellen	14			14	2
06. Bestemmingsplannen	44			44	2
07. Omgevingsvergunning	284			284	2
08. Openbare verhardingen	84			84	2
09. Reguliere openbare ruimte	30			30	2
10. Landschapsbescherming	25			25	2
11. Speelvoorzieningen	23			23	2
12. Eindafrekening energie 2015 - 2020		59			2
13. Overig programma 2		676		652	2
14. Gemeenschapshuizen		63		63	3
15. Fonds maatschappelijke activiteiten	35			35	3
16. Cultuur	123			123	3
17. Sportstimulering	75			75	3
18. Sportzaal Mico Sport		167		167	3
19. Tennisbanen	25			25	3
20. Sporthallen	30			30	3
21. Groene sportterreinen	62			62	3

	Voordelig	Nadelig			(bedrag x 1.000)
22. Overig programma 3		379		379	3
23. Burgerinitiatieven	46			46	4
24. Collectief aanvullend vervoer	53			53	4
25. Hulpmiddelen	80			80	4
26. Woningaanpassingen	34			34	4
27. Opvang vluchtelingen		33		33	4
28. Armoedebeleid	94			94	4
29. Wet Werk en Bijstand	85			85	4
30. Loonkostensubsidie	34			34	4
31. TONK regeling	299			299	4
32. Tozo regeling	100			100	4
33. Jeugdzorg		466		466	4
34. WMO	266			266	4
35. Kinderopvang	23			23	4
36. Leerlingenvervoer	47			47	4
37. Algemene voorzieningen	32			32	4
38. Re-integratie	99			99	4
39. Overig programma 4		143		143	4
40. Verkiezingen	85			85	5
41. Leges burgerzaken	81			81	5
42. Overig programma 5	495			495	5
43. Dividend	80			80	ADM
44. Rente beleggingen		115		115	ADM
45. OZB	181			181	ADM
46. Stelpost CAO ambtenaren	213			213	ADM
47. Overig algemene dekkingsmiddelen	378			149	ADM
48. Gemeentehuis & facilitaire zaken	55			55	OVHD
49. Voorlichting en representatie	29			29	OVHD
50. Werkbedrijf	66			66	OVHD
51. Buitendienst en serviceteam		28		28	OVHD
52. Raad en raadscommissies		33	33		OVHD
53. Overig overhead	41			41	OVHD
Totalen	4.274	2.172	33		
Totaal verschil t.o.v. verwachte resultaat	**2.102**				

De verschillen in een programma worden veroorzaakt door afwijkingen op de directe budgetten en door afwijkingen op de interne doorbelastingen resp. onderhoud vastgoed. Voor interne doorbelastingen geldt dat dit een verdelingsmethodiek is. Een nadeel op de ene plek wordt opgeheven door een voordeel op een andere plek in de jaarstukken. Alle voor- en nadelen van de indirecte doorbelastingen samen zijn per saldo nihil. Voor vastgoed geldt dat verschillen worden bekostigd uit het gezamenlijke vastgoed budget en dit maakt onderdeel uit van programma 2.

Hierna worden per programma de belangrijkste voor- en nadelen per programma toegelicht. Voor de afwijkingen onder de verantwoordingsgrens, interne doorbelastingen en onderhoud vastgoed wordt alleen het saldo vermeld.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 1

01. Hoogwater (incidenteel voordeel € 383.000)

Dit budget is opgevoerd naar aanleiding van de hoogwatercrisis rondom de Maas in juli 2021. Hieruit zijn kosten betaald zoals opbouw, ondersteuning, opruimen nooddijk, afvoer puin, tijdelijke opvang evacués. In 2022 lopen hiervan enkele kosten door. Vooraf was niet in te schatten hoe hoog deze kosten uitvielen en is € 750.000 begroot. Bij de jaarrekening resteert op dit budget € 383.000.

02. XTC dumpingen (incidenteel voordeel €15.900)

Voor dumpingen drugsafval in openbaar gebied is subsidie aangevraagd. 75% van deze kosten zijn vergoed. Deze vergoeding was ten tijde van de 2e rarap nog niet bekend, waardoor er € 15.900 meer baten zijn dan oorspronkelijk geraamd.

03. Overig programma 1 (incidenteel voordeel € 25.100)

Binnen programma 1 zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€ 31.800 voordelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 1.000 nadelig) en het onderhoud op vastgoed (€ 5.700 nadelig). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 2

04. Markten (incidenteel nadeel € 10.000)

De baten van de marktgelden zijn lager dan begroot, namelijk € 10.000. Dit is te verklaren doordat bij de aanslagoplegging abusievelijk de tarieven 2020 zijn gehanteerd. Vanwege het ontbreken van een nieuw feit (artikel 16 Algemene wet inzake rijksbelastingen) is het niet mogelijk om navorderingsaanslagen op te leggen.

05. Onderzoekskosten Zevenellen (incidenteel voordeel € 14.000)

Voor de onderzoekskosten Zevenellen (in het kader van het geurbeleid) is in 2021 € 14.000 minder uitgegeven dan begroot.

06. Bestemmingsplannen (incidenteel voordeel € 44.000)

In 2021 is er minder gebruik gemaakt van externe expertise met betrekking tot bestemmingsplannen. Hierdoor is een bedrag van € 20.000 niet uitgegeven.

We hebben afgelopen jaar een forse toename gezien in bestemmingsplannen en wijzigingsplannen (25 in 2021 en 10 in 2020). Hierdoor is een bedrag van € 24.000 meer ontvangen dan aanvankelijk begroot.

07. Omgevingsvergunning (incidenteel voordeel € 284.000)
Er is een bedrag van € 284.000 meer aan leges ontvangen. In 2021 is er tijdelijk een piek ontstaan in het aantal aanvragen ten gevolge van de op handen zijnde nieuwe Omgevingswet. In de categorie van de hogere bouwkosten zijn er 74 gerealiseerd ten opzichte van 46 begroot. Daarnaast is er een hogere gemiddelde bouwsom gerealiseerd dan begroot.

De verwachting is dat na het invoeren van de Omgevingswet de baten gaan dalen, omdat dit gaat leiden tot wijzigingen in het te innen legesbedrag. De hogere legesinkomsten zijn gedurende het jaar gebruikt voor de inzet van extra personeel om de pieken op te vangen. Derhalve is de kostendekkendheid van titel 2 87%.

08. Openbare verhardingen (incidenteel voordeel € 84.000)
Het aantal beschadigingen aan wegen en bebordingen door onder andere ongevallen of vandalisme waren in 2021 wederom hoog. Een gedeelte van deze schades worden in verband met leveringsproblemen, o.a. wegmeubilair en verkeersborden, pas in 2022 definitief hersteld.

Daarnaast zijn door de werkzaamheden van de netbeheerders, onder andere WML en Enexis doorsteken in de weg gecreëerd, deze herstellingen worden normaliter in het lopende jaar hersteld. De herstelkosten zijn gelijk aan de baten (de degeneratiekosten). In 2021 zijn de baten reeds ontvangen. Een deel van de werkzaamheden wordt echter uitgevoerd in 2022. Door bovenstaande redenen zijn de baten hoger dan de gemaakte herstelkosten in 2022.

Doordat er nog borden geleverd moeten worden in 2022 en doorsteken in 2022 hersteld worden is er een positief saldo tussen kosten en baten ad € 84.000.

09. Reguleren openbare ruimte (incidenteel voordeel € 30.000)
Er zijn weinig kosten geweest voor duurzame goederen en inhuur van diensten, waardoor er €30.000 minder is uitgegeven dan begroot.

10. Landschapsbescherming (incidenteel voordeel € 25.000)
De projecten voor landschapsbeheer zijn nog niet geborgd binnen de gemeente Leudal. Hierover vindt nog overleg plaats met de provincie. In 2021 zijn er derhalve geen kosten gemaakt waardoor een voordeel ontstaat van € 25.000.

11. Speelvoorzieningen (incidenteel voordeel € 23.000)
In 2021 zijn er minder onderhoudskosten aan speeltoestellen geweest ter hoogte van € 23.000.

12. Energieafrekening 2015-2020 (incidenteel nadeel € 59.400)
Voor de energienota's tussen de jaren 2015 en 2020 voor het pand aan de Pastoor Hanraetsstraat in Roggel is een eindafrekening opgemaakt. Door nog niet verrekende bedragen vanuit de gemeente Leudal en een creditnota voor het jaar 2015 resulteert de afrekening in een incidenteel nadeel van € 59.400.

13. Overig programma 2 (incidenteel nadeel € 676.600)
Binnen programma 2 zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€ 300.300 nadelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 778.000 nadelig) en het onderhoud op vastgoed (€ 401.700 voordelig). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 3

14. Gemeenschapshuizen (incidenteel nadeel € 63.000)

Er is in 2021 een rijksuitkering in verband met Covid-19 ontvangen. Het bedrag dat middels de septembercirculaire 2021 is toegevoegd aan het budget ad € 13.300 valt vrij in het rekening resultaat 2021.

Voor behoud van De Postkoets in Horn is inventaris overgenomen van de vertrekkend exploitant voor een bedrag van € 76.300. Voornoemd bedrag is met de voormalige exploitant overeengekomen, omdat de verenigingen dan over een aantal faciliteiten konden blijven beschikken. Daarnaast was het bijna duurder om de faciliteiten die eigendom waren van de voormalige exploitant 'eruit te slopen', dan over te nemen. Bovendien was bij sloop de kans op schade aan het gebouw zeer groot. De vergoeding aan de voormalige exploitant is destijds gebaseerd op een onafhankelijke taxatie. Hiervoor was geen budget begroot.

15. Fonds maatschappelijke activiteiten (incidenteel voordeel € 35.000)

Wegens COVID-19 zijn er in 2021 fors minder aanvragen voor het fonds gedaan dan vooraf verwacht. Dit resulteert in een voordeel van € 35.000.

16. Cultuur (incidenteel voordeel € 123.000)

Wegens COVID-19 heeft de gemeente rijksmiddelen ontvangen voor het in stand houden van de lokale culturele basisinfrastructuur. Met deze rijksmiddelen is een steun- en herstel subsidieregeling voor de culturele sector opgesteld. Ook heeft in 2021 een pilotproject met de ECI Cultuurfabriek gedraaid en heeft het Bibliocenter een aanvullende financiële bijdrage ontvangen. Het overige bedrag aan rijksmiddelen ad € 123.000 is in 2021 niet besteed.

17. Sportstimulering (incidenteel voordeel € 75.000)

In 2021 is ongeveer € 75.000 minder uitgegeven dan geraamd. De oorzaak is voornamelijk dat er minder budget benodigd is geweest voor de combinatiefunctionarissen. Doordat er nog een budget uit 2020 resteerde is minder aanspraak geweest op het budget 2021.

18. Sportzaal Mico Sport (incidenteel nadeel € 167.000)

De verkoop van de ondergrond heeft niet plaatsgevonden in 2021. Daardoor zijn de begrote baten van € 167.000 niet gerealiseerd, de verwachting is dat dit in 2022 plaatsvindt.

19. Tennisbanen (incidenteel voordeel € 25.000)

Bij Tennisbanen is € 25.000 meer ontvangen dan begroot. De hogere inkomsten komen door een verzekeringsuitkering (brand tennisvereniging Wimbledonck in Roggel). De kosten die samenhangen met deze brand zijn verantwoord binnen de reguliere onderhoudsbudgetten. Hier heeft geen overschrijding op plaatsgevonden, waardoor de verzekeringsgelden vrijvallen in het resultaat.

20. Sporthallen (incidenteel voordeel € 30.000)

Bij Sporthallen zijn € 30.000 meer inkomsten dan raming. De hogere inkomsten komen door een verzekeringsuitkering (brand bij sporthal Hornerhof).De kosten die samenhangen met deze brand zijn verantwoord binnen de reguliere onderhoudsbudgetten. Hier heeft geen overschrijding op plaats gevonden, waardoor de verzekeringsgelden vrijvallen in het resultaat.

21. Groene sportterreinen (incidenteel voordeel € 62.000)
Lagere uitgaven ad € 81.000 bij de sportvelden zijn te verklaren door minder gebruik in verband met maatregelen inzake het coronavirus. Dit heeft ertoe geleid dat er minder onderhoudsrondes zijn geweest voor de groene sportterreinen (2 in plaats van 7).

Dit zorgt tevens voor € 19.000 minder inkomsten dan geraamd. Dit heeft te maken met een lagere bijdrage SPUK sport als gevolg van lagere uitgaven.

22. Overig programma 3 (incidenteel nadeel € 379.000)
Binnen programma 3 zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€4.000 nadelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€25.000 nadelig) en het onderhoud op vastgoed (€ 350.000 nadelig). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 4
23. Burgerinitiatieven (incidenteel voordeel € 46.000)
Met name door COVID-19 vonden in 2021 minder verenigingsinitiatieven en investeringen plaats. Hierdoor is het budget voor Ôs Dörp en de regeling investeringssubsidies niet volledig benut.

24. Collectief aanvullend vervoer (incidenteel voordeel € 53.400)
Doordat we ook het afgelopen jaar te maken hadden met het COVID-19, maakten minder personen gebruik van het aanvullend vervoer. Hierdoor zijn de vervoerskosten beduidend lager. De vervoerskosten worden jaarlijks door Omnibuzz afgerekend. Tegenover de lagere vervoerskosten van € 75.000 staan ook lagere eigen bijdragen van € 21.600 dan geraamd.

25. Hulpmiddelen (incidenteel voordeel € 80.100)
De uitgaven van de reguliere hulpmiddelen vallen € 80.100 lager uit dan de actuele raming. In de 2e rarap is dit budget opgehoogd met € 25.000. Achteraf blijkt dit voor 2021 niet nodig was.

26. Woningaanpassingen (incidenteel voordeel € 34.300)
Bij de woningaanpassingen zien we een toename van het aantal aanvragen. Daarnaast zien we ook de landelijke en stijgende bouwkosten als een oorzaak van de stijgende kosten binnen dit budget.

In de 2e rarap is het budget voor de woningaanpassingen bijgeraamd voor in totaliteit € 150.000. Ten opzichte van de actuele raming zijn de werkelijke uitgaven € 16.800 lager uitgevallen. Een aantal kleine woningaanpassingen worden pas in 2022 afgerond en de facturatie volgt ook dan pas. Bij de 2e rarap was nog ingeschat dat deze woningaanpassingen in 2021 gerealiseerd werden.

Daarnaast is een bijdrage van € 17.500 ontvangen vanuit het expertisecentrum Limburg voor een deel van een woningaanpassing. Dit was ten tijde van de 2e rarap nog niet bekend.

27. Opvang vluchtelingen (incidenteel nadeel € 32.600)
In het kader van de oude Inburgeringswet wordt het Participatieverklaringstraject uitgevoerd. Deze kosten zijn op deze post geboekt door het later invoeren van de nieuwe Inburgeringswet.
Daarnaast zijn in het kader van de taakstelling statushouders enkele woningen, die gereserveerd worden voor deze doelgroep, een maand of langer niet verhuurd. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente. Per saldo is er hierdoor een overschrijding van € 32.600.

28. Armoedebeleid (incidenteel voordeel € 94.000)
Het aantal uitkeringen nam in 2021 af. Dit heeft direct invloed op de uitgaven voor het armoedebeleid. Minder mensen maken daardoor gebruik van de bijzondere bijstand.
In 2021 zijn minder statushouders in Leudal gehuisvest waardoor ook minder middelen voor de inrichting voor deze doelgroep is ingezet. In totaliteit is daardoor € 94.000 overgebleven op deze budgetten.

29. WWB (incidenteel voordeel € 84.900)
Het uitkeringsbestand is gedaald. De verstrekkingen aan uitkeringen zijn hierdoor € 141.100 lager dan geraamd. Hier tegenover staat dat de rijksuitkering € 56.200 lager is dan geraamd. Per saldo betekent dit een overschot van € 84.900.

30. Loonkostensubsidie (incidenteel voordeel € 33.900)
De loonwaarde van de mensen met een arbeidsbeperking is in 2021 gestegen van 56% (2020) naar 62,2%. Hierdoor zijn de kosten voor de loonkostensubsidie € 33.900 lager dan geraamd.

31. TONK regeling (incidenteel voordeel € 298.800)
In het kader van de coronamaatregelen hebben we van het Rijk middelen ontvangen voor de uitvoering van de TONK regeling. Van deze regeling is in beperkte mate gebruik gemaakt, waardoor een bedrag € 298.800 is overgebleven.

32. TOZO regeling (incidenteel voordeel € 100.000)
In het kader van de TOZO regeling zijn extra middelen ontvangen voor de ondernemers. Van deze regeling is fors gebruik gemaakt. Ten opzichte van de raming is bijna € 100.000 overgebleven. Dit komt met name door de normvergoeding per dossier. Vooraf is niet te voorspellen om hoeveel dossiers het gaat en is daarom de rijksvergoeding budgettair neutraal begroot.

33. Jeugdzorg (incidenteel nadeel € 466.400)
Bij Jeugdzorg wordt het nadelig resultaat van in totaliteit € 466.400 voornamelijk veroorzaakt door de volgende twee redenen:

1. Op het perceel jeugd met beperking/jeugd en opvoedhulp zijn de werkelijke uitgaven 2021 € 259.400 hoger uitgevallen dan waarmee in de laatste prognose mee is rekening gehouden. In de eerste maanden van 2021 was er een daling te zien van het aantal jeugdigen met een indicatie. In januari waren dit er 243. In de maand mei is dit gestegen tot 268 en in de overige maanden wel iets gedaald, maar niet tot het niveau van januari. In december waren er 263 jeugdigen. Wel zijn de gemiddelde kosten per jeugdige in december € 310 lager per maand. De stijging van de kosten wordt dan ook voornamelijk veroorzaakt door de aantallen. In de maanden maart tot en met juli zat er een piek in het aantal jeugdigen verblijf met behandeling. Dit leidt tot hogere uitgaven en is lastig te voorspellen.
   Op de overige percelen zijn ook voor- en nadelen, maar deze zijn beperkt tot maximaal € 40.000. Daarmee komt de totale overschrijding 2021 uit op € 245.000.
2. Jaarlijks wordt op het einde van het jaar een inschatting gemaakt van de nog te betalen bedragen. Achteraf blijkt dat de inschatting 2020 te laag is geweest, doordat er nog een fors aantal facturen begin 2021 zijn ontvangen. Dit leidt tot een nadeel van per saldo over voorgaande jaren van € 221.400. Op basis van de facturatiegegevens tot maart 2022 blijkt dat de nog gefactureerde bedragen 2021 meer in lijn liggen met 2019. Het jaar 2020 is een uitschieter geweest.

34. WMO begeleiding en HbH (incidenteel voordeel € 265.800)
Met betrekking tot begeleiding zien we dat de in 2020 ingezette daling in 2021 zich heeft voortgezet, met name door een nadrukkelijkere toepassing van beleid door de toegang. Ten opzichte van de actuele raming is op het onderdeel begeleiding een restant van € 127.100.
Bij de hulp bij de huishouding zien we wederom een toename sinds 2019 als gevolg van het abonnementstarief. Bij de 2e rarap is het budget bijgesteld (verhoogd). Uit de jaarrekening blijkt dat deze inschatting is uitgekomen. Er is een restant van € 18.100 (ZiN en Pgb).
Tot slot is vanuit Venlo € 120.600 meer ontvangen met name in verband met coronacompensatie beschermd wonen. Ten tijde van de 2e rarap was dit nog niet bekend.

35. Kinderopvang (incidenteel voordeel € 23.100)
Wat betreft het budget kinderopvang is er in de 2e rarap € 50.000 toegevoegd aan het budget vanwege een forse toename in aanvragen kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie. Daarvan is €15.400 niet besteed. Daarnaast vonden er vanwege de coronabeperkingen minder inspecties kinderopvang door de GGD plaats. Hierdoor resteert een bedrag van € 7.700.

36. Leerlingenvervoer (incidenteel voordeel € 47.300)
Bij het budget leerlingenvervoer zijn de vervoerskosten € 47.300 lager dan geraamd. De belangrijkste reden is de nog te ontvangen bonus-malus korting.

37. Algemene voorzieningen (incidenteel voordeel € 31.800)
Een aantal terugbetalingen zijn ontvangen met betrekking tot de diverse subsidies op basis van de subsidieverordening MO. Het restant van € 31.800 wordt volledig veroorzaakt door een viertal afrekeningen van subsidies 2020 met betrekking tot maatschappelijke activiteiten die niet zijn uitgevoerd zijn.

38. Re-integratie (incidenteel voordeel € 99.400)
Bij de 1e en 2e Rarap zijn extra bedragen bijgeboekt voor trajecten om het aantal uitkeringen te verlagen. Een aantal in 2021 ingezette trajecten worden afgerekend in 2022. Hierdoor resteert op dit budget € 99.400.

39. Overig programma 4 (incidenteel nadeel € 143.000)
Binnen programma 4 zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€3.600 nadelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 137.000 nadelig) en het onderhoud op vastgoed (€ 2.400 nadelig). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 5
40. Verkiezingen (incidenteel voordeel € 85.100)
De afdeling ontving extra geld voor het organiseren van verkiezingen in coronatijd. Dit geld is niet helemaal gebruikt en is daarom onderdeel van het rekeningresultaat. Voor het jaar 2022 ontvangen we wederom extra geld voor het organiseren van de verkiezingen. Het overschot voor 2021 bedraagt € 85.100.

41. Leges burgerzaken (incidenteel voordeel € 80.700)
Daarnaast is in 2021 een positief resultaat te zien op de legesopbrengsten. Er waren in 2021 meer naturalisatie aanvragen dan verwacht. Dit heeft te maken met de vluchtelingenstroom die vijf jaar geleden is gestart. Deze personen komen nu in aanmerking voor naturalisatie. Tevens is de begroting tussentijds niet bijgesteld voor de hogere legesinkomsten. Het overschot in 2021 bedraagt € 80.700.

42. Overig programma 5 (incidenteel voordeel € 495.200)
Binnen programma 5 zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€ 6.800 nadelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 502.000 voordelig) en het onderhoud op vastgoed (€-). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 6
In programma 6 hebben zich geen afwijkingen voorgedaan.

Belangrijkste voor- en nadelen programma 7
In programma 7 hebben zich geen afwijkingen voorgedaan.

Belangrijkste voor- en nadelen algemene dekkingsmiddelen
43. Dividend (incidenteel voordeel € 79.800)
De uitgekeerde dividenden over de 2019 en 2020 waren hoger dan vooraf ingeschat op basis van de brief van de provincie bij de begroting. Voor de komende jaren is het begrotingsbedrag reeds bijgesteld naar boven.

44. Rente beleggingen (incidenteel nadeel € 114.500)
De rente op beleggingen is tussentijds niet bijgesteld, ondanks een verkoop in de portefeuille. Dit resulteert in een lagere opbrengst dan geraamd. Voor de komende jaren is de juiste renteontvangst in de begroting opgenomen.

45. OZB inkomsten (incidenteel voordeel € 180.700).
Op basis van de laatste urap van de BsGW zijn de netto inkomsten ten aanzien van de OZB hoger geraamd. Dit resulteert in een saldo van € 180.700.

46. Stelpost CAO ambtenaren (incidenteel voordeel € 213.000)
De nieuwe CAO voor ambtenaren van de gemeente is in 2022 vastgesteld. Voor het jaar 2021 vindt nog een nabetaling plaats van € 267.000 uit de stelpost. Het restant ad € 213.000 is onderdeel van het rekeningresultaat. Voor de jaren 2022 en volgende zijn de kosten ten aanzien van de CAO € 550.000 oplopend naar € 640.000 en overstijgen deze de hoogte van de stelpost.

47. Overig algemene dekkingsmiddelen (incidenteel voordeel € 149.000)
Binnen de algemene dekkingsmiddelen zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€ 85.400 voordelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 63.600 voordelig) en het onderhoud op vastgoed (€-). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen overhead
48. Gemeentehuis en facilitaire zaken (incidenteel voordeel € 55.000)
Heel 2021 stond in het teken van COVID-19. Hierdoor is er minder gebruik gemaakt van het gemeentehuis. Dit is terug te vinden in de onderschrijding van de budgetten Facilitaire zaken en Gemeentehuis voor een bedrag van € 55.000.

49. Voorlichting en representatie (incidenteel voordeel € 29.000)
Door COVID-19 vonden minder activiteiten in de gemeenschap plaats. Dit is terug te zien in de onderschrijding van de budgetten van representatie en voorlichting. Veel vieringen zijn afgelast of uitgesteld. Ook andere activiteiten, waarbij burgers en gemeente samen optrekken zijn hierdoor uitgesteld. Dit resulteert in een onderschrijding van € 29.000.

50. Werkbedrijf (incidenteel voordeel € 65.900)
Het Werkbedrijf is gedurende 2021 het gehele jaar operationeel geweest. Er is minder personeel nodig geweest dan begroot en tevens zijn er minder kosten gemaakt ten aanzien van studie en opleidingen. Per saldo resteert hier een budget van € 65.900.

51. Buitendienst en serviceteam (incidenteel nadeel € 27.600)
In 2021 is de aanbesteding van de voertuigen niet gelukt. Derhalve is gedurende deze periode gebruik gemaakt van de leaseauto's. Tevens zijn er extra kosten gemaakt voor brandstof van de voertuigen. Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 27.600.

52. Raad en raadscommissies (structureel nadeel € 33.000)
Het budget voor de raad en raadscommissies is het afgelopen jaar overschreden met € 33.000 inzake de vergoeding. De afgelopen jaren zijn de vergoeding voor de raad en commissie leden gestegen, waarbij de gemeentelijke begroting niet is aangepast. Derhalve is in deze jaarstukken een tekort ontstaan, waarbij voor de komende jaren het budget wordt bijgesteld.

53. Overig overhead (incidenteel voordeel € 41.000)
Binnen overhead zijn voor- en nadelen aanwezig die kleiner zijn dan de verantwoordingsgrens (€ 279.800 nadelig). Daarnaast kunnen verschillen ontstaan door interne doorbelastingen (€ 343.400 voordelig) en het onderhoud op vastgoed (€ 22.600 nadelig). Deze onderdelen samen vormen de post overig.

Belangrijkste voor- en nadelen VPB
Bij de VPB hebben zich geen afwijkingen voorgedaan.

Belangrijkste voor- en nadelen Onvoorzien
Bij de post onvoorzien hebben zich geen afwijkingen voorgedaan.

Taakstellingen:
Vastgoed
Bij de begroting 2021-2024 is de taakstelling vastgoed afgeraamd tegen de onderhoudsbudgetten vanaf het jaar 2023. Voor het jaar 2022 dient nog dekking te worden gevonden. Hierbij kan invulling plaatsvinden door verkoop van vastgoed of het bijstellen van de onderhoudsbudgetten. Voor 2021 is deze niet gerealiseerd, voor 2022 is de verwachting dat de taakstelling volledig wordt gehaald.

Accommodaties
Het uitgangspunt van het accommodatiebeleid is dat de functies ontmoeten en zorg in ieder dorp aanwezig zijn. Voor overige functies wordt rekening gehouden met een geografisch spreiding, waarbij maatwerk per dorp noodzakelijk is. De verplaatsing van de gebruikers die gebruik maken van de locatie Mico Sport is in 2021 gerealiseerd. In het verleden zijn de structureel vrijvallende budgetten reeds voor € 30.000 ingerekend in de begroting, middels de begroting 2022 is dit verrekend met de taakstelling op accommodaties. Daarnaast is het restant van circa € 3.300 met betrekking tot Mico Sport in mindering gebracht op de taakstelling. De daadwerkelijke verkoop heeft niet in 2021 plaatsgevonden.

Vanaf 2022 resteert nog een structurele taakstelling van € 141.100. De volgende ontwikkelingen dragen de komende jaren bij aan het invullen van de resterende taakstelling:

- De vrijkomende gymlokalen in Hunsel, Ittervoort en Neeritter door de bouw van de nieuwe basisschool in Ittervoort met gymzaal.
- De ontwikkelingen omtrent een mogelijk dorpshuis voor de kern Neeritter, waardoor de panden aan de Driessensstraat (gemeentelijk eigendom) vrijkomen waarin nu de Heemkundevereniging en Jong Nederland zijn gehuisvest.

Sociaal domein

2021 is het eerste jaar van de taakstelling sociaal domein. Voor 2021 bedroeg de taakstelling oorspronkelijk € 688.805. Oplopend naar € 2.094.767 in 2022 en structureel € 3.142.022 vanaf 2023.

Binnen de taakstelling van het sociaal domein hebben diverse ontwikkelingen zich voorgedaan:

- Via de 1e rarap zijn de mutaties van de bijdragen aan de werkvoorzieningen (Risse en Westrom) reeds structureel verwerkt ten gunste van de taakstelling. In 2022 een voordeel van € 136.634 tot structureel € 104.921 vanaf 2024.
- Via de 2e rarap zijn diverse budgetten aangepast en is de restant taakstelling 2021 geraamd als gerealiseerd.
- Uit de begrotingen 2022-2025 van Westrom en Omnibuzz blijkt een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 74.200 resp. € 25.000 in 2022 oplopend tot € 159.800 resp. € 37.900 in 2025. Dit wordt middels de begroting 2022-2025 verminderd op de taakstelling sociaal domein.
- In de Meicirculaire 2021 van de algemene uitkering is het effect van het woonplaatsbeginsel voor de jeugdhulp verwerkt. De verantwoordelijke gemeente wordt de gemeente waar de jeugdige woonde voor aanvang van de hulp en niet meer zoals nu de gemeente waar een jeugdige woont tijdens de hulp. Met name op de uitgaven als gevolg van voogdij heeft dit een grote invloed. De rijksuitkering neemt met afgerond € 1.500.000 af. In de verwerking van de meicirculaire zijn de uitgavenbudgetten voor de jeugdhulp afgeraamd met 85% omdat de afname van de uitgaven niet 1 op 1 gelijk hoeven te zijn aan de afname van de rijksinkomsten. Omdat in de taakstelling van het sociaal domein rekening is gehouden met de hoge uitgaven voor voogdij en wij vanaf 2022 niet meer verantwoordelijk zijn voor deze uitgaven is via het raadsvoorstel van de meicirculaire ook besloten om de taakstelling voor dit onderdeel aan te passen. Per saldo een verlaging van de taakstelling van € 116.700 in 2022 en structureel € 175.300 vanaf 2023.
- In verband met de vertraging van de verwerving is middels de septembercirculaire 2021 besloten om de extra middelen in de algemene uitkering eenmalig in te zetten om de taakstelling 2022 op te lossen.
- Een verlaging van de taakstelling < € 5.000.

Uit de rekening 2021 blijkt dat positieve en negatieve afwijkingen zijn binnen de budgetten van het sociaal domein met betrekking tot de taakstelling. Per saldo zijn de werkelijke uitgaven 2021 € 398.600 lager dan de actuele raming. De grootste oorzaken zijn als volgt:

- Lagere uitkeringslasten WWB, IOAW, IOAZ, starters, niet starters en loonkostensubsidie € 203.000
- Lagere re-integratie uitgaven van € 100.000
- Per saldo een voordeel van € 53.000 collectief aanvullend vervoer (Omnibuzz)
- Lager uitgaven hulpmiddelen € 80.000
- Lager uitgaven wmo begeleiding en hulp bij de huishouding (HbH) € 145.000
- Hoger uitgaven jeugdhulp € 245.000.

Voor een nadere toelichting op de verschillen wordt verwezen naar de paragraaf 2.4.3.1 Beter passende ondersteuning (uitkeringen, wmo, jeugdzorg) en 2.4.6.1 vergroten zelfredzaamheid (re-integratie). In deze toelichtingen zijn ook budgetten opgenomen die niet worden toegerekend aan de taakstelling zoals verhaal uitkeringen, voorliggende voorzieningen en afrekening voorgaande jaren.

De taakstelling voor 2022 bedraagt € 0, daarna loopt deze op tot € 2.661.300 vanaf 2025. Het effect van de maatregelen is nog niet structureel gemuteerd ten gunste van de taakstelling.

Uit het Programmaplan sociaal domein Midden-Limburg West 2021-2024 blijkt dat de te realiseren taakstelling op basis van de nieuwe verwerving (€ 1.180.000 in 2022 en vanaf 2023 € 2.225.000 structureel) niet meer realistisch is op basis van de nieuwe ontwikkelingen. Voor 2022 is dit eenmalig opgevangen met de extra middelen voor jeugdhulp die vanuit het Rijk worden ontvangen via de septembercirculaire 2021. Uit het programmaplan blijkt ook dat de taakstelling vanaf 2023 niet (volledig) gerealiseerd kan worden voor het onderdeel van de nieuwe verwerving. Daarom wordt via de kaderbrief 2023 voorgesteld om de taakstelling vanaf 2023 structureel te verlagen met € 1.112.500, waarmee de taakstelling structureel nog € 1.548.800 bedraagt. Dit zou gerealiseerd moeten worden middels de genomen maatregelen van het programmaplan.

In 2021 hebben de maatregelen uit de rapportage Duurzaam evenwicht in het sociaal domein in zijn totaliteit zeker effect gehad. En deze effecten lopen de komende jaren door. Echter door de blijvende stijgende zorgvraag, complexiteit van de (landelijke) ontwikkelingen, gevolgen van regionale samenwerkingen en de onzekerheid over extra inkomsten van het Rijk en (nog) geen besluitvorming om deze te minderen op de taakstelling, is het onzeker of we vanaf 2023 de taakstelling van € 1.548.800 zullen realiseren.

<u>Personeel en organisatie</u>
Bij zowel de begroting 2020-2023 als ook de begroting 2021-2024 is een bedrag opgenomen ten aanzien van een personele taakstelling. Inmiddels heeft het college besloten om functies te schrappen om te komen tot een invulling van de taakstelling, waarbij ook gekeken is naar het geen opgenomen is in de motie strakker sturen. Ten gunste van de taakstelling wordt de komende jaren voor 4,86 FTE aan vaste formatie afgeraamd. Tevens is een bedrag van € 50.000 afgeraamd als gevolg van hetgeen opgenomen is in de kadernota 2022 - 2025 ten aanzien van kunst en cultuur/ FMA.

<u>Strakker sturen</u>
Tijdens de raadsvergadering van 3 november 2020 is een motie aangenomen. Deze motie is tevens financieel vertaald in het aangenomen amendement inzake de begroting, waardoor een extra taakstelling is opgenomen van € 200.000. Dit bedrag kan gevonden worden binnen de hele begroting indien het een resultante is van strakkere sturing binnen de organisatie. Tot op heden is nog geen invulling gegeven aan deze taakstelling. Wel zijn stappen gezet in het kader van strakker sturen. De boven formativiteit is opgelost binnen de bestaande formatie, wat resulteert voor een bedrag van € 222.305 aan minder meerkosten, de nieuwe budgethoudersregeling is vastgesteld en er is ook een nieuwe mandaatregeling vastgesteld. Tevens zijn bij de diverse raadsrapportages investeringskredieten afgeraamd ten gunste van de begrotingsruimte op basis van het in het verleden gemaakte afspraken. Derhalve hebben deze maatregelen geen budgettair effect voor de taakstelling.

Taakstellingen	Restant 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
					(bedrag x 1.000)
Vastgoed	174	81	0	0	0
Accommodaties	32	141	141	141	141
Sociaal domein	0	0	2.708	2.658	2.661
Personeel en organisatie	0	0	0	0	0
Personeel en organisatie (griffie)	0	50	50	50	50
Motie strakker sturen	0	200	200	200	200
	206	**472**	**3.099**	**3.049**	**3.052**

1.3 Projecten

Indicatie Majeure projecten	Indicatie volume investering	Indicatie subsidie bijdrage	Indicatie aandeel gemeente	Kredietvotering t/m 2021	Uitgaven t/m 2021	Fasering
						(bedrag x 1.000)
Burgerinitiatieven						
Integraal Kindcentrum Leudal West	10.280		10.280	1.246	871	2021
Aanvullende verkeers-maatregelen Integraal Kindcentrum Leudal West	p.m		p.m			2021
Subtotaal	**10.280**		**10.280**	**1.246**	**871**	
Lokale projecten						
Fietspad Spoorbrug Buggenum	7.100	3.500	3.600	50	103	2022
Herinrichting Napoleonsweg Neer	P.M.		P.M			2022
Herinrichting oude kern Baexem	3.500	1.750	1.750			2022
Zevenellen	1.000	508	492			2021
Subtotaal	**11.600**	**5.758**	**5.842**	**50**	**103**	
Totaal	**21.880**	**5.758**	**16.122**	**1.296**	**974**	

Burgerinitiatieven

Integraal Kindcentrum Leudal West

Na de definitieve locatiekeuze voor het nieuwe Kindcentrum op 30 juni 2020 (raadsbesluit) is er met alle partners hard gewerkt aan het proces, projectstructuur en communicatie.
In 2021 is de werkgroep buitenruimte en verkeersveiligheid gestart. In deze werkgroep zijn de dorpsraden vertegenwoordigd, enkele omwonenden, SPOLT, Hoera Kindercentra, Stichting Bibliocenter en gemeente. Door de werkgroep is er nagedacht over de inrichting van de buitenruimte/openbaar gebied. Op basis daarvan is een ontwerper aangesteld. Naar verwachting ronden we deze ontwerpfase voor de buitenruimte begin 2022 af en start de architect met het ontwerpen van het gebouw. In 2021 hebben we het vlekkenplan, structuurontwerp, voorlopig ontwerp en definitief ontwerp afgerond. Het bestemmingsplan is in concept gereed gemaakt voor de omgevingsdialoog. Terinzagelegging volgt in het voorjaar van 2022.

Aanvullende verkeersmaatregelen integraal kindcentrum Leudal West

In mei 2021 nam het college de eindrapportage 'Verkeersmaatregelen Leudal West' voor kennisgeving aan. Vervolgens zijn er financiële middelen toegekend door de gemeenteraad om de maatregelen met de prioriteit 'hoog' en 'normaal' uit te voeren.
Ter hoogte van de Brigittastraat zijn de voorbereidingen voor de werkzaamheden gestart. Daar is gekozen voor de volledige herinrichting van de straat. Voor de overige maatregelen moet de voorbereiding nog starten. Uitvoering is gepland voor 2023.

't Maasveld

Op 30 juni 2020 besloot de gemeenteraad om een investeringskrediet van € 1.570.000 beschikbaar te stellen voor het 't Maasveld. Dit krediet bestaat uit een subsidiebijdrage van de provincie ten bedrage van € 750.000 en een investeringsbijdrage van de gemeente van € 820.000 inclusief btw. Dit onder voorbehoud van de toekenning van de subsidiebijdrage door de provincie voor de realisatie van de Veilige Wieleromgeving als onderdeel van het Sportpark 't Maasveld in Neer.

Voorheen (12 december 2017) besloot de gemeenteraad om een krediet van € 1,5 miljoen inclusief btw beschikbaar te stellen voor de realisatie van de Open Club-gedachte en de renovatie van de bestaande spantenhal. De verbouwing van de spantenhal is in 2021 binnen budget afgerond. Daarnaast zijn er al voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor de Open Club-gedachte en de wielerbaan. Eén daarvan is de bestemmingsplanprocedure.
In 2021 heeft het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegen. De stukken zijn nog niet voorgelegd aan de gemeenteraad in verband met vertraging van de provinciale subsidie. Wel is er in 2021 een kapvergunning verleend voor het kappen van enkele bomen op het Maasveld. Onderdeel van deze kapvergunning is een natuurcompensatieplan.

Eind 2021 heeft Provinciale Staten van de Provincie Limburg besloten financiële middelen ter beschikking te stellen voor de subsidie van de wielerbaan. Vervolgens heeft de provincie aanvullende en actuele gegevens opgevraagd voor het subsidiedossier.

Sport DFO '20

Het nieuwe sportpark ’t Ven in Kelpen-Oler is dit jaar door de fusievereniging DFO’20 in gebruik genomen. De oude accommodaties van de voormalige voetbalverenigingen in Kelpen-oler, Hunsel, Ell en Grathem zijn allen gesloopt. Begin 2022 wordt de landschappelijke inpassing rondom het sportpark aangebracht en er worden nog aanpassingen aan de beregeningsinstallatie uitgevoerd.

Aanvullende verkeersmaatregelen DFO '20

De maatregelen voor een veilige fietsverbinding zijn nagenoeg voor 100% gerealiseerd.

- Oranjestraat in Kelpen-Oler is geschikt gemaakt voor het beoogd gebruik.
- De verkeerslichtinstallatie op de Vosbergbrug en Ellbrug zijn aangebracht.
- De komremmer in de Grathemerweg nabij de Oranjestraat is gerealiseerd.
- Om het sluipverkeer naar de nieuwe accommodatie ’t Ven van DFO’20 te weren zijn er tractorsluizen in Kaufven en Leemvenweg in Kelpen-Oler gerealiseerd.
- De uitbreiding van de openbare verlichting vanuit Ell, Hunsel en Grathem richting het nieuwe sportcomplex ’t Ven is grotendeels aangelegd. Enkele masten moeten nog geplaatst worden. Hiervoor moet Enexis een nieuwe hoofdvoedingskabel aanbrengen.

Open club Roggel

Open Club Roggel betreft een samenwerkingsverband tussen 13 verenigingen uit Roggel. De volgende verenigingen vormen de Open Club: Voetbalclub S.V. Roggel, tennisvereniging T.V. Wimbledonck, handboogverenigingen HBV Ons Genoegen en HBS Roos in Bloei, schutterij St. Paulus en schutterij St. Petrus, stichting Kindervakantiewerk Roggel en carnavalsvereniging C.V. De Sjansemaekers, Jeugdsjansemaekers, VC Accretos, Harmonie Amicitia, Seniorenvereniging Roggel en Zanggroep Eige Wies. Samenwerken is het belangrijkste streefpunt van de Open Club. Samen willen zij het sportpark toekomstbestendig maken en houden. Ook willen ze samen zorgen voor een maatschappelijke functie voor Roggel en de omgeving.
In 2021 heeft de Open Club Roggel het toezicht op en de organisatie van het gebruik van het evenemententerrein in Roggel op zich genomen.
In verband met een dreigende sluiting van gemeenschapshuis La Rochelle heeft de Open Club Roggel initiatief genomen en overleg met gemeente en betrokken partijen geïnitieerd. Mede door hun inzet is La Rochelle nog steeds geopend voor de lokale gemeenschap.

Lokale projecten

Fietspad spoorbrug Buggenum

Op 10 november 2020 stelde het college de projectopdracht 'Fietsbrug Buggenum – Leeuwen' vast. In 2021 vonden diverse overleggen plaats met de stakeholders en schreef adviesbureau Tauw een inkoopstrategie. Aan de hand van deze strategie kan het benodigde voorbereidingskrediet bepaald worden en de planning geactualiseerd worden. De resultaten uit deze overleggen en de inkoopstrategie hebben nog niet geleid tot een projectplan. Het vaststellen van een projectplan door de gemeenteraad is de volgende stap in het proces met een nieuw go / no go - moment.
De provincie heeft de toegezegde financiële middelen voor deze fietsbrug nog steeds gereserveerd. Er vinden periodiek overleggen plaats met de provincie over deze subsidie.

De fietsbrug is onderdeel van de Hoogwaardige Fietsverbinding Midden-Limburg. Hiervoor is in 2021 een intentieverklaring ondertekend met gemeenten Nederweert, Leudal, Roermond, Roerdalen en provincie Limburg voor het gezamenlijk uitvoeren van een verkennende tracéstudie.

Fietspad Heldenseweg

Op 1 juli 2020 is het fietspad Heldenseweg officieel geopend en in gebruik genomen. In de periode na de opening zijn nog openstaande restpunten afgewerkt en in de loop van 2021 is het project ook intern financieel afgerond. De uitgevoerde werkzaamheden en de uitgaven zijn inmiddels door een accountant gecontroleerd en ligt voor bij de provincie Limburg voor de eindafrekening van de in het vooruitzicht gestelde subsidie.

Herinrichting Napoleonsweg Neer

De Napoleonsweg (N273) in de kern Neer is een Provinciale weg. Enkele jaren geleden wisselden de provincie en gemeente met elkaar van gedachten over een mogelijke toekomstige inrichting. Uitgangspunt was een 50 km/uur inrichting met gescheiden rijbanen.

Ingevolge het besluit van Provinciale Staten (PS) in februari 2020 vond een herschikking van Provinciale middelen ten behoeve van mobiliteitsdoeleinden plaats. Aan het project N273 Neer is ingevolge dit besluit binnen de provincie geld toegekend voor de technische vervanging van de weginfrastructuur. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de door Provinciale Staten (PS) toegekende middelen de initieel voorgenomen herinrichting mogelijk maakt.

Voor de herinrichting van de Napoleonsweg in Neer ligt de regierol bij de provincie Limburg. Vanuit de provincie is er afgelopen jaar geen actie richting gemeente ondernomen ten aanzien van de herinrichting van de Napoleonsweg in Neer. Wel heeft de provincie afgelopen jaar noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan het wegdek.
Binnen de begroting van de gemeente Leudal zijn vooralsnog geen financiële middelen opgenomen voor de herinrichting van de Napoleonsweg in Neer. Afhankelijk van toekomstige herinrichtingsplannen en onze wensen in deze plannen moeten we wel rekening houden met een gemeentelijk aandeel in de herinrichtingskosten.

Herinrichting oude kern Baexem

Op 14 februari 2020 vond besluitvorming in de Provinciale Staten plaats inzake de realisatie van de N280-wegvak Leudal. Naar aanleiding daarvan wordt een nieuwe planning opgesteld voor de voorbereiding en realisatie van de N280. De herinrichting van de kern Baexem is pas aan de orde na de realisatie van de N280.

Fietspad ontbrekende schakel Horn N280

De werkzaamheden startten in september 2021 en worden naar verwachting medio mei 2022 afgerond. Om de overlast te beperken, worden de werkzaamheden in 4 fases uitgevoerd. Fase 1 t/m 3 zijn gereed en fase 4 is in uitvoering.

- Fase 1, de Waterstraat is als fietsstraat ingericht.
- Fase 2, de fietspaden vanaf de Waterstaat tot aan de rotonde Haelerweg, Rijksweg en Beegderweg zijn verbeterd.
- Fase 3, de fietspaden vanaf de Maaslandstraat tot aan de aansluiting met de N280 zijn aangepast en verbeterd. In deze fase is ook het asfalt in de rijweg van de Rijksweg vervangen.
- Fase 4, het ombouwen van de Rijksweg tussen de rotonde en de Maaslandstraat inclusief de aanleg van de vrij liggende fietspaden is momenteel in uitvoering.

Aanvullende verkeersmaatregelen Zevenellen

Naar aanleiding van een extern advies besloot het college in 2019 om de aanleg van twee rotondes op de Roermondseweg na te streven. Via de samenwerking in het Regionaal Mobiliteitsoverleg (RMO) is er gewerkt aan een goede bereikbaarheid en maximale verkeersveiligheid. Een subsidie (€ 175.000) van de provincie Limburg is ontvangen via het RMO voor de bereikbaarheid van het bedrijventerrein Zevenellen. Daarnaast ontving de gemeente eind 2020 nog een subsidie van € 525.000 van het Rijk. In 2021 zijn de voorbereidende werkzaamheden voortgezet en zijn er kleine wijzigingen aangebracht in het ontwerp. Het akoestische onderzoek is nog niet afgerond. In afwachting van die resultaten vond er in november 2021 wel een informatieavond plaats voor de direct omwonenden.

2 Programmaplan

2.1 Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

In 2021 was er voor veiligheid voor een groot gedeelte van 2021 een 1 fte minder beschikbaar. Daarnaast was er in verband met COVID-19 en de crisis hoogwater Maas juli 2021 extra capaciteit nodig. Hierdoor moest er noodzakelijkerwijs een keuze gemaakt worden welke voorgenomen activiteiten uitgevoerd werden. De focus is hierbij gelegd op de doorgang van reguliere werkzaamheden en de uitvoering van het plan aanpak ondermijning buitengebied. In het integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 van gemeente Weert, gemeente Nederweert en gemeente Leudal, is er per veiligheidsprobleem vermeld wat er is gedaan.

Totaal programma

Veiligheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	3.442	4.579	3.776	-803
Baten	-332	-415	-401	14
Mutatie reserves	-25	-415	-51	364
Resultaat	***3.085***	***3.748***	***3.324***	***-424***

2.1.1 Ondermijnende criminaliteit

2.1.1.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

- De informatiepositie over georganiseerde ondermijnende criminaliteit is versterkt door meldingen online meldpunt, het aansluiten van de gemeente bij Meld Misdaad Anoniem, preventieve controles en controles van leegstaande woningen.
- Door middel van voorlichtingsacties zoals de Bijtende Bende en VR game Eenheid 75, zijn inwoners attent gemaakt op de gevaren en signalen van ondermijnende criminaliteit. Ook werd men geïnformeerd waar ze signalen kunnen melden.
- Er is gewerkt aan het vergroten van de weerbaarheid van medewerkers van de gemeente door het onderwerp te bespreken in teamoverleggen. Ook zijn gerichte trainingen gegeven. Bijvoorbeeld de training mensenhandel voor medewerkers Burgerzaken en verschillende webinars crimecourses (balie, op straat, vergunningverlening/vastgoed en sociaal domein) aan medewerkers.
- Er zijn diverse subjecten nader bekeken. Diverse controles en BIBOB-toetsen vonden plaats. Waar nodig is het bestuursrechtelijk traject in gang gezet.

Wat heeft dat gekost?

Voorkomen en terugdringen georganiseerde criminaliteit				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten				
Ondermijning	226	329	204	-125
Totale Lasten	**226**	**329**	**204**	**-125**
Baten				
Ondermijning	-217	-217	-217	0
Totale Baten	**-217**	**-217**	**-217**	**0**
Mutatie reserves	0	-95	24	119
Resultaat	***9***	***17***	***11***	***-6***

Ondermijning
Voor de aanpak ondermijning in het buitengebied ontvangt de gemeente versterkingsgelden. Door allerlei keuzes gedurende het project en door beperkingen in het kader van COVID-19 is er minder geld uitgegeven dan geraamd. De restant versterkingsgelden van afgerond
€ 118.600 worden via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022. Door deze versterkingsgelden wordt er minder gebruik gemaakt van het reguliere budget ondermijning.

2.1.2 Sociale veiligheid

2.1.2.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

- Er is uitvoering gegeven aan de aanpak van High Impact Crimes. Hieronder vallen woninginbraken en cybercriminaliteit. Het aantal woninginbraken was in 2021 laag. Daarom is er niet geïnvesteerd in een campagne om de bewustwording te vergroten. Wel is de persoonsgerichte aanpak van daders gecontinueerd. Preventieactiviteiten gericht op bewustwording van cybercriminaliteit vonden minimaal plaats. Samen met de gemeente Weert en Nederweert is gekeken hoe hierin gezamenlijk kan worden opgetrokken en hoe we elkaar hierin kunnen versterken.
- Voor het onderwerp Jeugd en Veiligheid is monitoring gericht op het vroegtijdig signaleren van radicalisering, polarisering, extremisme. De aanpak van jeugdoverlast heeft doorlopend de aandacht door de samenwerking tussen team veiligheid, de boa's, de jongerenwerkers en wijkagenten.
- Binnen het thema veilige leef- en woonomgeving hebben personen met verward gedrag in de gemeente Leudal de aandacht. Met alle gemeenten in Midden-Limburg en ketenpartners wordt samengewerkt bij de aanpak voor personen met verward gedrag. Binnen het Veiligheidshuis Midden-Limburg wordt op het gebied van leefbaarheid casussen integraal samengewerkt. Door deze samenwerking worden er betere resultaten geboekt in langdurige casussen.
- Burgerparticipatie heeft in 2021 stilgelegen door het coronavirus en een personele wisseling.

Wat heeft dat gekost?

Integrale en gebiedsgerichte aanpak				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Veiligheidsmaatregelen specifiek	181	477	222	-255
Totale Lasten	**181**	**477**	**222**	**-255**
Baten				
Veiligheidsmaatregelen specifiek	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-25	-288	-44	244
Resultaat	***156***	***189***	***178***	***-11***

Bommenregeling
In het verleden zijn gelden ontvangen in het kader van niet gesprongen explosieven. Het restant van € 244.700 is via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

2.1.3 Crisisbeheersing

2.1.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

De gemeente werkte mee aan verschillende thema's binnen de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Veel capaciteit is gestoken in werkzaamheden in het kader van COVID-19 en de crisis hoogwater Maas juli 2021 en de evaluatie hiervan.

Wat heeft dat gekost?

Crisisorganisatie is voorbereid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Veiligheidsmaatregelen algemeen	3.035	3.773	3.350	-423
Totale Lasten	**3.035**	**3.773**	**3.350**	**-423**
Baten				
Veiligheidsmaatregelen algemeen	-115	-198	-184	14
Totale Baten	**-115**	**-198**	**-184**	**14**
Mutatie reserves	0	-32	-32	0
Resultaat	***2.919***	***3.543***	***3.134***	***-409***

Hoogwater algemeen
Dit budget is opgevoerd naar aanleiding van crisis hoogwater Maas juli 2021. Hieruit zijn kosten betaald zoals opbouw, ondersteuning, opruimen nooddijk, afvoer puin, tijdelijke opvang evacués. In 2022 lopen enkele kosten door. Vooraf was niet in te schatten hoe hoog deze kosten zouden uitvallen en is € 750.000 begroot. Bij de jaarrekening resteert op dit budget € 383.000.

XTC dumpingen
Voor dumpingen drugsafval in openbaar gebied is subsidie aangevraagd. 75% van deze kosten zijn vergoed. Deze vergoeding was ten tijde van de 2e rarap nog niet bekend, waardoor er € 15.900 meer baten zijn dan geraamd.

2.1.4 Reserves

(bedrag x 1.000)

T/O	Reserve	I/S	Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
T	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten		363	-363
			Totaal toevoegingen		**363**	**-363**
O	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten	-415	-415	
			Totaal onttrekkingen	**-415**	**-415**	

2.1.5 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2020	0,6	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2020	3,8	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2020	1	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2020	4,5	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw.	2020	2	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	%	2020	1	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

2.1.6 Verbonden partijen

- Veiligheidsregio- Limburg Noord

2.2 Leefomgeving

Visie

De gemeente Leudal is economisch vitaal en de leefomgeving wordt als prettig ervaren. Dit willen wij zo houden en waar dat kan, versterken en verbeteren. Dit is een hele uitdaging, want door bovenlokale trends en ontwikkelingen zijn de opgaven voor de fysieke leefomgeving in Leudal groot. Denk aan de ontwikkelingen en opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, transitie van de agrarische sector, circulaire economie of het anders kijken naar afval en grondstoffen, bereikbaarheid en woningbouw. Dit biedt kansen, maar vraagt ook om het maken van zorgvuldige keuzes. Onze opgaven en keuzes worden vervat in de Omgevingsvisie. Hierbij bieden wij het raamwerk voor de juiste functies op de juiste plek en zetten we enkele opgaven om in kansen.

Het combineren van de opgaven en het verzilveren van de kansen, vraagt om een andere manier van werken. Dit betekent een andere rol van de overheid bij het maken van beleid voor de fysieke leefomgeving. Beleid wordt niet opgelegd, maar komt in goede samenwerking tussen andere overheden, ondernemers, onderwijs, (keten)partners, maatschappelijke organisaties en inwoners tot stand. De effecten die uit het beleid moeten volgen, kunnen niet worden gerealiseerd zonder een goede basisorganisatie op het gebied van projectrealisatie en beheer van de openbare ruimte en de eenheid van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De (werk)processen voor deze taakvelden zijn op elkaar aangesloten en zorgen voor een goede dienstverlening naar onze ondernemers en inwoners en toezicht en handhaving op het naleefgedrag van regels in onze gemeente.

COVD-19 heeft ons daarbij laten zien dat wij meer dan ooit flexibel moeten en kunnen zijn. Daarnaast is van belang dat (waarschijnlijk) in 2022 de Omgevingswet in werking treedt en dat ook na die datum de implementatie van de Omgevingswet doorgaat.

In dit programma staan onze opgaven geformuleerd vanuit de drie pijlers; economie, wonen en klimaat.

Wat hebben we bereikt?

Binnen het Programma Leefomgeving komen wonen, werken en klimaat bijeen. Via subdoelen op deze thema's wordt gestuurd op de gewenste effecten en het bereiken en behouden van een 'duurzame en vitale fysieke leefomgeving'. Als rode draad door het programma loopt de implementatie van de Omgevingswet en de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en partners op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Omgevingswet
De inwerkingtreding van de Omgevingswet werd in 2021 opnieuw uitgesteld. Inmiddels is de verwachting dat de wet op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking treedt. Het uitstel wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een onvoldoende stabiele landelijke voorziening voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is fundamenteel voor het goed functioneren van de wet en het kunnen werken met die wet. Alle informatie voor de fysieke leefomgeving wordt hier ontsloten en iedereen kan eenvoudig die informatie ophalen, controleren en aanvragen of meldingen doen. Doordat de landelijke voorziening niet (goed) werkt, konden softwareleveranciers aan gemeenten geen stabiele softwarepakketten bieden. Dit betekent dus ook dat systemen niet ingericht konden worden (de informatie moet de gemeente er zelf inzetten) en dat er niet mee geoefend wordt. Ook Leudal heeft hier last van. De aanschaf van applicaties is nu voorzien in het tweede kwartaal van 2022.

Uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt daarnaast gekoppeld aan de druk op de gemeentelijke organisaties (verkiezingen, toename in reguliere vergunningen en verzoeken, krapte op de arbeidsmarkt en nieuwe bevoegdheden). Dit is ook in Leudal herkenbaar. Onder 'meldingen, vergunningen en bestemmingsplannen' wordt dit nader toegelicht.

Ondanks de hiervoor geschetste kanttekeningen bij de implementatie van de Omgevingswet is in 2021 gewerkt aan diverse deelprojecten en heeft dit het volgende opgeleverd:

1. Initiatieventafel in werking
   In een vroeg stadium toetsen wij plannen en ideeën aan visies en beleidsdoelstellingen, op die manier weet de initiatiefnemer sneller waar hij of zij aan toe is en is aanpassing en verbetering mogelijk. De initiatieventafel is één van de stappen die ervoor zorgt dat de beslistermijn op een aanvraag omgevingsvergunning wordt verkort van 26 naar 8 weken. Andere stappen hiervoor zijn de implementatie van de Omgevingstafel en het optimaliseren van de processen.
2. Regels opgeschoond en bijeen gebracht
   Alle regels voor de fysieke leefomgeving zijn geïnventariseerd, geanalyseerd en (beleidsneutraal) verbeterd. Dit heeft geleid tot één Algemene Verordening waarin alle regels zijn opgenomen. Dit is overzichtelijk en transparant. De Algemene Verordening, de regels uit de zogenaamde Bruidsschat (landelijke regels die onder de Omgevingswet lokaal maatwerk worden) en de bestemmingsplannen vormen onder de Omgevingswet het nieuwe Omgevingsplan.
3. Wet kwaliteitsborging voorbereid
   De Wet kwaliteitsborging (Wkb) legt de verantwoordelijkheid over de bouwkwaliteit bij marktpartijen (bouwers) neer en de gemeente krijgt een andere bevoegdheid. Medewerkers zijn opgeleid om met de wet te werken en processen zijn aangepast. Via diverse communicatiemiddelen wordt de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en bouwers op niveau gehouden.
4. Omgevingsplan vraagt meer tijd
   De voorbereidingen voor het Omgevingsplan zijn getroffen, maar hebben niet tot resultaat geleid. Er zijn geen deskundigen beschikbaar die binnen het tijdspad de inzet en inhoud kunnen leveren die nodig is om het tijdelijk Omgevingsplan in te richten en het nieuwe Omgevingsplan voor te bereiden. Ook kon de vereiste software niet worden aangekocht. Het uitstel van de wet biedt enige extra tijd om alsnog de vereiste stappen te zetten.
5. Omgevingsvisie verder opgebouwd
   Via zogenaamde 'bouwstenen' wordt stap voor stap en laag voor laag gebouwd aan de nieuwe Omgevingsvisie. De lagen cultuurhistorie, landschappelijke kwaliteiten (landschappelijk raamwerk), duurzame energie, toerisme & recreatie, wonen en mobiliteit zijn vastgesteld. Een belangrijke – en voorwaardelijke – stap in 2021 was de vaststelling van de Strategische Visie. De Strategische visie biedt immers de gemeentebrede en domein overstijgende richting voor de ontwikkeling van Leudal.

Meldingen, vergunningen en bestemmingsplannen
De gemeente heeft de wettelijke taak meldingen op ontvankelijkheid te beoordelen, op aanvragen en verzoeken te besluiten en bestemmingsplannen in procedure te brengen. Deze werkzaamheden dragen bij aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen op wonen, werken en klimaat.

Er zijn 176 sloopmeldingen ingekomen, hetgeen een lichte daling is ten opzichte van 2020. De meldingen brandveilig gebruik zijn daarentegen met 50% gestegen (van 10 naar 15 meldingen). Het aantal conceptaanvragen en het aantal aanvragen omgevingsvergunning is nagenoeg gelijk gebleven (172 ten opzichte van 174 respectievelijk 289 ten opzichte van 288). Dit is wel een substantiële toename ten opzichte van 2019. Dit wordt – in hoofdzaak – door COVID-19 veroorzaakt en is een landelijke trend. Deze toename is ook zichtbaar in de wijzigingsplannen en bestemmingsplannen (6 ten opzichte van 1 respectievelijk 19 ten opzichte van 9).

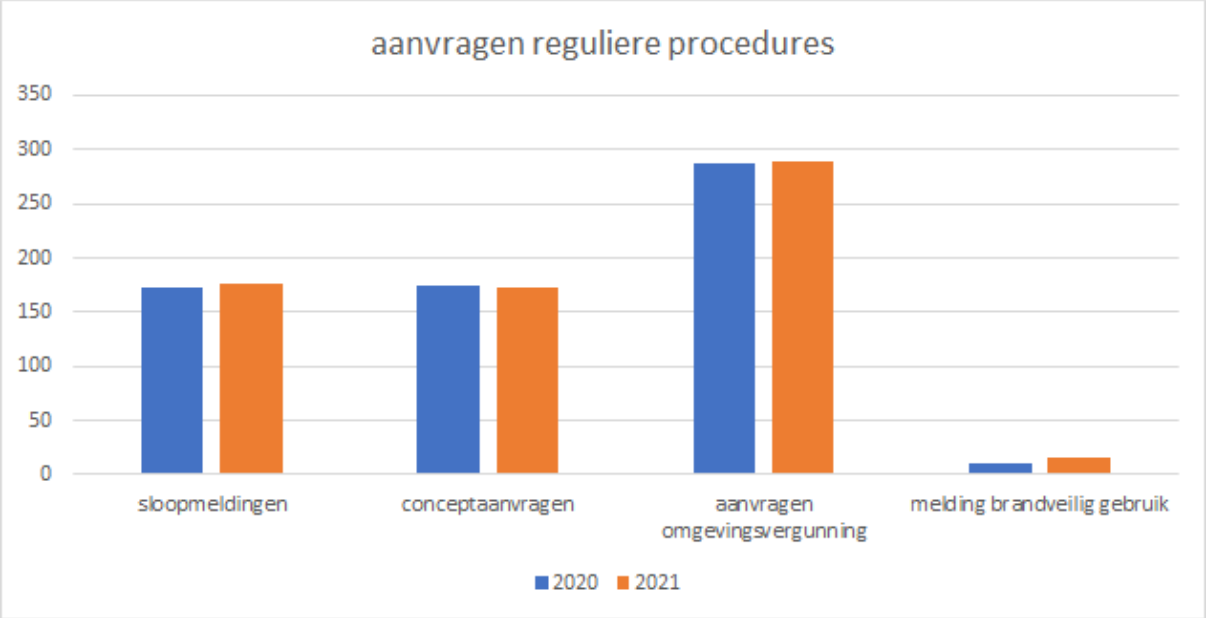

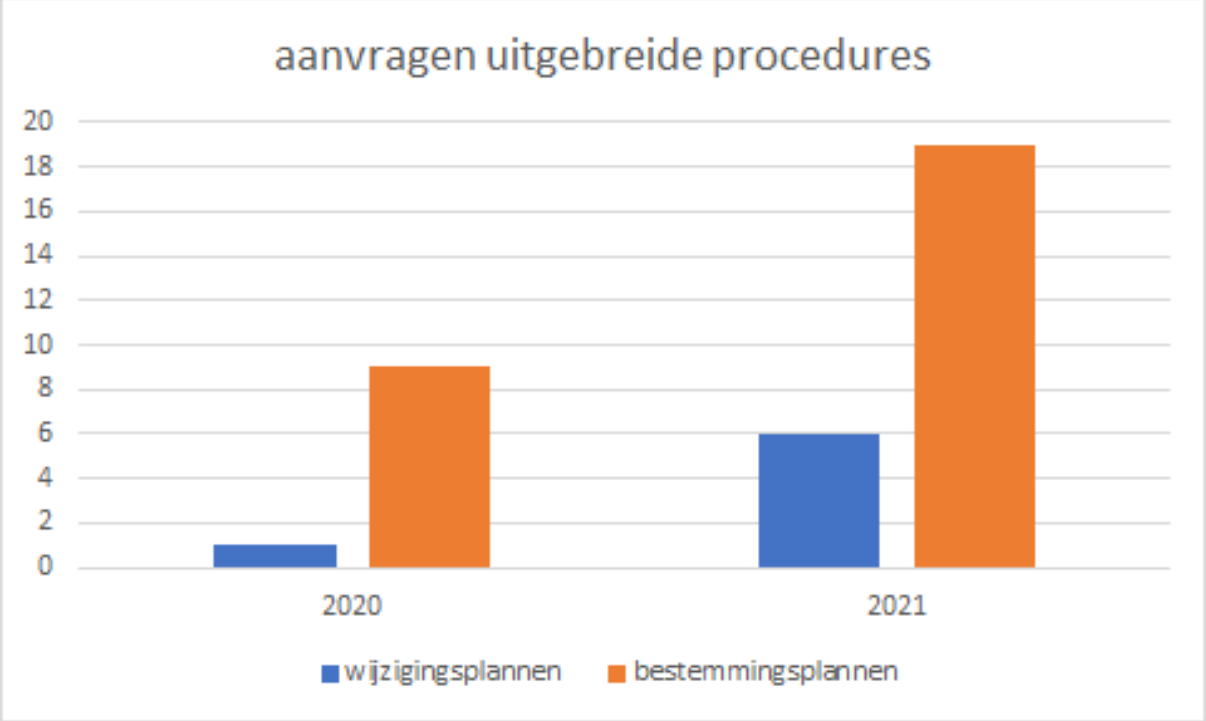

De bestemmingsplannen hebben er bijvoorbeeld toe geleid dat mens en dier in de kernrandzones meer zijn gescheiden; intensieve veehouderijen zijn omgevormd naar reguliere bedrijfslocaties, zonneweide of burgerbestemmingen. Vaststelling van het bestemmingsplan 'Uitbreiding Bedrijventerrein Ittervoort vierde fase' biedt de basis voor de uitgifte van bedrijfskavels en biedt lokale ondernemers de kans in Leudal te blijven ondernemen en hun onderneming toekomstbestendig(er) te maken.

Verbetering omgevingskwaliteit
Afgelopen jaren zijn diverse veehouderijen gestopt. Veelal door gebruik te maken van landelijke beëindigingsregelingen (Saneringsregeling varkenshouderij, Stoppersregeling actieplan Ammoniak en Veehouderij en Subsidieregeling voor sloop- en ombouwkosten van pelsdierhouderijen), maar ook buiten deze regelingen om. Dit heeft positieve effecten gehad op de leefomgeving en de natuur. De belangrijkste in de periode 2016-2021 zijn:

- Forse verbetering van de leefomgevingskwaliteit in de kernen Heibloem en Baexem door afname van ruim 207.000 odeurunits (geureenheden).
- Daling van het aantal veehouderijen van 334 naar 311 (met name varkenshouderijen).
- Daling van emissie van ammoniak en stikstofdepositie op Natura 2000 met 13 %.

Totaal programma

Leefomgeving				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	19.719	21.852	22.345	493
Baten	-9.800	-11.115	-12.081	-966
Mutatie reserves	-767	-866	-153	713
Resultaat	***9.152***	***9.870***	***10.111***	***241***

2.2.1 Economie

2.2.1.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

COVID-19
Het behouden en creëren van een goed vestigingsklimaat voor werkgevers is een doelstelling ingegeven door de situatie voor COVID-19. De laatste twee jaar is het accent vooral gelegd op de vitaliteit van de economie en het terugkomen op het groeipad van voor de crisis.

Bij de uitbraak van de coronacrisis begin 2020 is daarom een zogeheten Taskforce Corona Midden-Limburg opgericht. Om de herstart van de economie te faciliteren en problemen aan te pakken, besloten gemeenten UWV, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijs in de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg hun krachten te bundelen. In maart 2021 is het plan "Met veerkracht uit de crisis" vastgesteld. Het plan bestrijkt de periode 2021-2023 en beoogt Midden-Limburg terug te brengen op het groeipad van vóór de coronacrisis. Het plan zet in op zes speerpunten:

- Circulaire economie
- Leven Lang Ontwikkelen
- Mobiele arbeidsmarkt
- Aantrekken en behoud van jong talent
- Voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid
- Steun voor ondernemers

Met de uitvoering van het plan is een budget van meer dan € 10 miljoen gemoeid.

Economische agenda
Lokaal zetten we in op de economische agenda. De economische agenda legt de focus op het vinden en binden van arbeidskrachten, maar doet meer. Uitgangspunt in de agenda is dat wij aansluiten bij het regionale bedrijfsleven, kennisinstellingen en (boven)regionale overheden en dat wij verbinding zoeken met bestaande programma's en projecten op lokaal niveau. De economische agenda heeft een dynamisch karakter: voor een deel van de onderwerpen geldt dat de uitvoering al begonnen is of op het punt staat te beginnen. De verschillende onderwerpen worden in eigen tempo worden uitgevoerd en doorontwikkeld. Dit tempo wordt bepaald door de betrokken partners. Zij moeten ook de tijd en ruimte hebben om aan de slag te zijn met deze projecten. Niet alles kan tegelijk.

Het realiseren van de agenda is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, ondernemers en onderwijs in Leudal en omgeving. In 2021 is de financiële ruimte gecreëerd om als gemeente de economische ontwikkeling van Leudal te versterken. Door het creëren van duidelijke kaders en financiële ruimte nemen wij onze verantwoordelijkheid. Via gerichte plannen, die aansluiten op de economische agenda en in samenwerking met inwoners, ondernemers of partners tot stand komen, wordt dit verder uitgewerkt.

Accountmanagement
In 2021 werd via accountmanagement meer en beter samengewerkt met ondernemers. Via de omgevingsdialoog wordt daarbij ook de omgeving betrokken. Doelen van de ondernemers en wensen van inwoners worden zo gekoppeld aan gemeentelijke beleidsambities. Deze werkwijze staat nog in de spreekwoordelijke kinderschoenen, maar biedt de opmaat naar een gedeeld toekomstbeeld voor een omgeving of een sector.

Dat het Leudal's vestigingsklimaat aantrekkelijk is voor bedrijven blijkt uit de verkoop van bedrijfskavels. Nagenoeg alle bedrijfskavels op de bedrijventerreinen zijn verkocht.

Wat heeft dat gekost?

Aantrekkelijk voor werkgevers	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
				(bedrag x 1.000)
Lasten				
Infra bedrijven	302	333	394	61
Ondersteuning bedrijvigheid	214	237	205	-32
Totale Lasten	**516**	**570**	**599**	**29**
Baten				
Infra bedrijven	-217	-315	-310	5
Ondersteuning bedrijvigheid	-44	-110	-99	11
Totale Baten	**-261**	**-425**	**-409**	**16**
Mutatie reserves	-21	69	76	7
Resultaat	***233***	***213***	***265***	***52***

Economische samenwerking
Het budget voor onder andere onderzoekskosten Zevenellen. Betreft betaling in het kader van het geurbeleid. Er is € 14.000 minder aan kosten geweest dan begroot.

Markten
De baten van de marktgelden zijn lager dan begroot, namelijk € 10.000. Dit is te verklaren doordat bij de aanslagoplegging abusievelijk de tarieven 2020 zijn gehanteerd. Vanwege het ontbreken van een nieuw feit (artikel 16 Algemene wet inzake rijksbelastingen) is het niet mogelijk om navorderingsaanslagen op te leggen.

2.2.1.2 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Op basis van het economisch profiel ligt de focus op het zoeken, vinden en binden van 4.200 arbeidskrachten. Dit doen wij niet zelf; de gemeente heeft een faciliterende rol. Die rol heeft geleid tot de vaststelling van het beleidskader voor de huisvesting van internationale werknemers. Het beleidskader geeft mogelijkheden voor de huisvesting van internationale werknemers op kleinschalige basis binnen de kernen en op grootschalige basis op daarvoor geschikte locaties. Belangrijk uitgangspunt is dat de verantwoordelijkheid voor een goed beheer en een veilige woonomgeving bij de ondernemers wordt gelegd. Het beleidskader leidde tot aanvragen, waarmee slaapplaatsen kunnen worden gecreëerd.

Wat heeft dat gekost?

Weerstand tegen personeelskrimp				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Ambtelijke samenwerking	347	312	306	-6
Bestuurlijke samenwerking	0	50	7	-43
Totale Lasten	**347**	**362**	**313**	**-49**
Baten				
Ambtelijke samenwerking	0	0	0	0
Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	-50	-7	43
Resultaat	***347***	***312***	***305***	***-7***

Bestuurlijke samenwerking
Het restant budget van € 43.335 voor het opstellen van de strategische visie 2020, wordt via gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022 voor traject Mooi Leven in Leudal.

2.2.1.3 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Deze sector is buitengewoon zwaar getroffen door de coronamaatregelen. Dit kunnen wij als gemeentelijke overheid niet veranderen. Wel kunnen wij de randvoorwaarden bieden om te blijven ondernemen, groeien en ontwikkelen na afschaf van de maatregelen. Dit hebben wij ook gedaan. Wij hebben het uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme vastgesteld, dat uitvoering geeft aan de visie "Uitnodigend landschap" (2020). Daarbij zijn ook de financiële middelen verzekerd. Om de sector verder te helpen zijn ook de subsidieregelingen Recreatie en Toerisme, Evenementen en Kunst en Cultuur vastgesteld.

Wat heeft dat gekost?

Toerisme en recreatie				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Conserveren cultuurhistorische waarde	219	206	233	27
Openluchtrecreatie	30	30	39	9
Recreatie op water	0	0	0	0
Aantrekkingskracht op burgers	264	411	457	46
Totale Lasten	**513**	**647**	**729**	**82**
Baten				
Conserveren cultuurhistorische waarde	-14	-14	-16	-2
Openluchtrecreatie	0	0	-1	-1
Recreatie op water	0	0	0	0
Aantrekkingskracht op burgers	-103	-103	-103	0
Totale Baten	**-117**	**-117**	**-120**	**-3**
Mutatie reserves	-400	-539	-501	38
Resultaat	***-4***	***-10***	***108***	***118***

Monumenten
De uitgaven zijn lager dan begroot. Jaarlijks worden de niet uitgegeven subsidiegelden gestort in de reserve Monumentenzorg. In 2021 is een bedrag van € 37.827 gestort in de reserve.
Op onderdeel uitbestede werkzaamheden is € 10.000 minder uitgegeven. Er zijn in 2021 weinig nieuwe initiatieven geweest, mede door COVID-19.

2.2.2 Wonen

2.2.2.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Toevoeging nieuwe woningen
In Leudal is in 2021 wederom geïnvesteerd in nieuwbouw en verbouw. Oplevering van een aantal plannen liep wel vertraging op (bouwmaterialen later leverbaar, krapte arbeidsmarkt). Hierdoor vinden een aantal realisaties in januari / februari 2022 plaats, in plaats van in 2021. Dit vertekent het beeld enigszins.

In totaal zijn 97 nieuwe woningen gerealiseerd. Het betrof projecten in onder andere Baexem (14 woningen in diverse segmenten), Ell (8 koopwoningen), Haelen (10 sociale huurwoningen en 2 overige), Heythuysen (30 woningen in diverse segmenten) en Kelpen-Oler (18 woningen in diverse segmenten). Vrijwel alle woningen zijn levensloopbestendig en geschikt voor alle leeftijdsgroepen.

Bij iets minder dan de helft van de woningen is zelfs nultreden uitgevoerd en specifiek zorggeschikt voor de groeiende doelgroep ouderen. In deze bungalows of appartementen met lift is de toegankelijkheid gewaarborgd bij gebruik van een rolstoel, rollator of scootmobiel. Daarnaast zijn drie (onzelfstandige) mantelzorgwoningen gerealiseerd. Zelfbouw blijft populair in Leudal; een op de vijf gerealiseerde woningen betreft een particuliere kavel. Er zijn tien sociale huurwoningen gebouwd (46 in januari 2022 opgeleverd). Per 1 januari 2022 zijn zo'n 80 woningen in aanbouw.

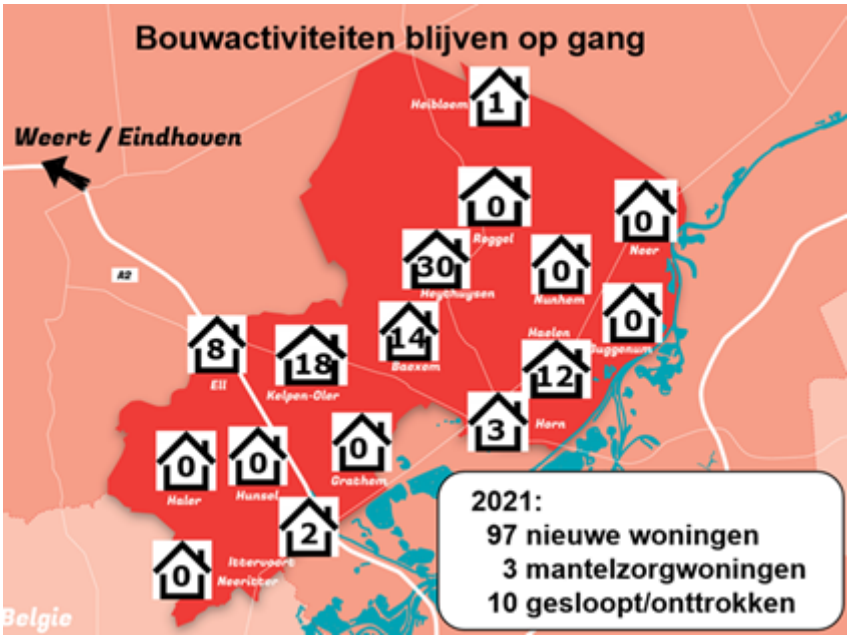

Beleidsruimte gecreëerd

Daarnaast creëerden we beleidsruimte voor de versnelling van woningbouw in Leudal. Op 12 januari 2021 stelde de gemeenteraad voor het eerst een lokaal Uitvoeringsprogramma Wonen vast. Dit UP Wonen 2021 bood onder voorwaarden (en voor een beperkte termijn) extra woningbouwmogelijkheden bij de transformatie van publieksfuncties naar wonen. Het doel was om zowel bij te dragen aan de leefbaarheid in de kernen (voorkomen leegstand) als om specifieke doelgroepen te ondersteunen (middels gerichte sturing op betaalbare woonruimte).

Het UP Wonen 2021 heeft 6 initiatieven opgeleverd voor zo'n 30-35 extra (huur)woningen en draagt daarmee bij aan de doelstelling om het aanbod en de beschikbaarheid van (sociale en middeldure) huurwoningen te vergroten. De positieve ervaringen met het UP Wonen 2021 hebben geleid tot een doorontwikkeling en verruiming van het uitvoeringsprogramma voor 2022. Deze verruiming werd op 14 december 2021 vastgesteld.

De Versnellingsagenda Wonen 2022 is een lokale uitwerking binnen de algemene uitgangspunten van de regionale Structuurvisie Wonen, met als doel om te komen tot versnelling van woningbouw in het belang van de leefbaarheid en om specifieke doelgroepen te ondersteunen. De Versnellingsagenda Wonen 2022 bevat een gerichte aanpak voor de inzet van nieuwe bouwmogelijkheden.

Het onderdeel 'Uitvoeringsprogramma Wonen' spitst zich toe op ontwikkelmogelijkheden voor woningbouw in vrijkomend of leegstaand vastgoed in de kernen. Vanuit de wens om te bouwen voor én door inwoners zet het onderdeel 'Projectmatige woningbouw' in op (collectieve) burgerinitiatieven en samenlevingsvormen met een conceptgedachte. Voor 2022 zijn concrete criteria benoemd waarvoor deze nieuwe bouwmogelijkheden gelden, zoals indieningstermijn, locatie en kwaliteitseisen.

Via de jaarlijkse prestatieafspraken wordt daarnaast concreet vastgelegd welke rol en bijdrage de woningcorporaties aan bovenstaande doelstellingen leveren. De corporaties zijn een belangrijke partner bij burgerinitiatieven, zoals bijvoorbeeld in Ell en Kelpen-Oler. Om het bouwen in kleine kernen te faciliteren is in de Prestatieafspraken 2022 (ondertekend december 2021) afgesproken een haalbaarheidsonderzoek te doen naar een totaalplan "bouwen in kleine kernen".

Startersleningen verstrekt

De startersregeling is voor het derde jaar op rij verruimd. Vanwege de stijgende huizenprijzen is de maximale koopsom en het leenbedrag opnieuw verhoogd. Leudal volgt hierbij de provinciale richtlijnen. Het aantal aanvragen was veel hoger dan het gemiddelde van rond de 15 per jaar. In 2021 zijn 25 startersleningen verstrekt, met een totale waarde van € 1.037.822. De gemeentelijke bijdrage daarvan is 25% (€ 259.455,50). Daarnaast zijn er drie lopende aanvragen.

Oudere startersleningen worden regelmatig afgelost. Deze aflossingen zetten we opnieuw in om nieuwe starters te helpen bij hun eerste stap op de koopwoningmarkt. In 2021 zijn 10 startersleningen afgelost en vier deelaflossingen gedaan. In totaal zijn inmiddels 175 startersleningen verstrekt. Ongeveer de helft van de starters gebruikt de starterslening voor de aankoop van een woning binnen de eigen woonkern en een kwart koopt elders binnen Leudal. Daarnaast vestigen jongeren, die niet woonachtig waren in Leudal, zich in de gemeente.

Wat heeft dat gekost?

Woningaanbod sluit aan bij woonwensen				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten				
Toepassing APV	388	388	483	95
Afval	2.697	3.098	3.293	195
Milieubeheer	1.110	1.160	1.265	105
Bestemmingsplannen	1.153	1.154	1.168	14
Handhaving RO	180	225	265	40
Grex wonen	44	564	1.009	445
Omgevingsvergunningen	776	891	1.125	234
Buitengebied in beweging	215	464	131	-333
Toezicht en handhaving bouwen	602	602	661	59
Volkshuisvesting	389	505	557	52
Totale Lasten	**7.554**	**9.051**	**9.957**	**906**
Baten				
Toepassing APV	-2	0	0	0
Afval	-3.243	-3.736	-3.886	-150
Milieubeheer	0	-12	-63	-51
Bestemmingsplannen	-38	-68	-99	-31
Handhaving RO	0	0	0	0
Grex wonen	-49	-68	-460	-392
Omgevingsvergunningen	-743	-907	-1.191	-284
Buitengebied in beweging	0	0	0	0
Toezicht en handhaving bouwen	0	0	0	0
Volkshuisvesting	-200	-219	-231	-12
Totale Baten	**-4.275**	**-5.010**	**-5.930**	**-920**
Mutatie reserves	-39	-268	-168	100
Resultaat	***3.241***	***3.773***	***3.862***	***89***

<u>Buitengebied in beweging</u>
Het restant bedrag voor Buitengebied in Beweging ad € 333.000 wordt via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

Bestemmingsplannen
In 2021 is er minder gebruik gemaakt van externe expertise met betrekking tot bestemmingsplannen. Hierdoor is een bedrag van € 20.000 niet uitgegeven.

We hebben afgelopen jaar een forse toename gezien in bestemmingsplannen en wijzigingsplannen (25 in 2021 en 10 in 2020). Hierdoor is een bedrag van € 24.000 meer ontvangen dan aanvankelijk begroot.
Omgevingsvergunning
Er is een bedrag van € 284.000 meer aan leges ontvangen. In 2021 is er tijdelijk een piek ontstaan in het aantal aanvragen ten gevolge van de op handen zijnde nieuwe omgevingswet. In de categorie van de hogere bouwkosten zijn er 74 gerealiseerd ten opzichte van 46 begroot. Daarnaast is er een hogere gemiddelde bouwsom gerealiseerd dan begroot. De verwachting is dat na het invoeren van de omgevingswet de baten gaan dalen omdat dit gaat leiden tot wijzigingen in het te innen legesbedrag. De hogere legesinkomsten zijn gedurende het jaar gebruikt voor de inzet van extra personeel om de pieken op te vangen. Derhalve is de kostendekkendheid van titel 2 87%.

2.2.2.2 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

De openbare ruimte is onderhouden op gemiddeld niveau B. Dit blijkt uit een onafhankelijke beleidsmeting uitgevoerd eind 2021. Deze kwaliteitsmeting, op B-kwaliteit, is gebaseerd op de beeldsystematiek ontwikkeld door CROW (landelijk kennisplatform voor Infrastructuur, Openbare Ruimte, Verkeer en Vervoer). Bij het inrichten, uitvoeren en analyseren van de meetresultaten is gebruik gemaakt van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (KOR2018) van CROW. Er is gekozen voor een set van 66 beeldmeetlatten die samen een integraal beeld geven van de kwaliteit van de openbare ruimte. Er zijn 189 meetlocaties beoordeeld. 93,6 procent van de meetresultaten valt binnen het ambitieniveau B. Op beheergroepniveau is de beheercategorie beplanting en bomen voor zowel dagelijks onderhoud als technische staat een aandachtspunt in de gehele gemeente.

Vanuit klachten en meldingen is adequaat klein onderhoud aan rioleringen uitgevoerd. Ten opzichte van voorgaande jaren heeft dit geresulteerd in 519 opdrachten ten opzichte van 593 in 2020. Projectmatig zijn in 39 straten hoofdrioleringen plaatselijk van binnenuit gerepareerd. Hierdoor is de levensduur met ongeveer tien jaar verlengd.

Verder zijn het gemeentelijk rioleringsplan Leudal 2022-2026 (GRP) en Waterketenplan 2021-2025 vastgesteld door de gemeenteraad. De zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater zijn hierin opgenomen. Door het uitvoeren van het GRP wordt achterstallig onderhoud of kapitaalvernietiging voorkomen.

Wat heeft dat gekost?

Openbaar gebied adequaat onderhouden				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Natuurbescherming en -onderhoud	2.280	2.374	2.411	37
Gebruik openbaar groen	233	233	155	-78
Riolering	3.510	3.644	3.731	87
Begraafplaatsen	17	17	15	-2
Infrastructuur wegen	2.583	2.526	2.455	-71
Vastgoed	1.086	1.195	715	-480
Verkeersveiligheid	918	921	883	-38
Totale Lasten	**10.627**	**10.910**	**10.365**	**-545**
Baten				
Natuurbescherming en -onderhoud	-6	-12	-20	-8
Gebruik openbaar groen	0	0	0	0
Riolering	-4.945	-4.992	-5.025	-33
Begraafplaatsen	-7	-7	-10	-3
Infrastructuur wegen	-116	-203	-190	13
Vastgoed	-25	-120	-143	-23
Verkeersveiligheid	-42	-42	-49	-7
Totale Baten	**-5.141**	**-5.376**	**-5.437**	**-61**
Mutatie reserves	-311	-83	442	525
Resultaat	***5.174***	***5.450***	***5.370***	***-80***

<u>Openbare verhardingen</u>
Het aantal beschadigingen aan wegen en bebordingen door onder andere ongevallen of vandalisme waren in 2021 wederom hoog. Een gedeelte van deze schades worden in verband met leveringsproblemen, onder andere wegmeubilair en verkeersborden, pas in 2022 definitief hersteld.

Daarnaast zijn door de werkzaamheden van de netbeheerders, onder andere WML en Enexis doorsteken in de weg gecreëerd, deze herstellingen worden normaliter in het lopende jaar hersteld. De herstelkosten zijn gelijk aan de baten (de degeneratiekosten). In 2021 zijn de baten reeds ontvangen. Een deel van de werkzaamheden wordt echter uitgevoerd in 2022. Door bovenstaande redenen zijn de baten hoger dan de gemaakte herstelkosten in 2022.
Doordat er nog borden geleverd moeten worden in 2022 en doorsteken in 2022 hersteld worden is er een positief saldo tussen kosten en baten ad € 84.000.

Vastgoed
Een bedrag van € 500.000 wordt via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022. De reden is gelegen in het feit dat de onderhoudskosten samenhangen met mogelijke kansen ten aanzien van de verduurzaming van deze panden.

Panden in de verkoop
In 2021 is pand Bruggerhof Hunsel verkocht. Dit heeft geleid tot een boekverlies van € 217.000. Tegenover deze extra afschrijving staat een onttrekking uit de reserve verkoop vastgoed van € 217.000.
Reguleren openbare ruimte
Er zijn weinig kosten geweest voor duurzame goederen en inhuur van diensten, waardoor er €30.000 minder is uitgegeven dan begroot.

Speelvoorzieningen
In 2022 wordt een start gemaakt met het opstellen van het speeltuinenbeleid. Het gereserveerde en niet bestede bedrag van €50.000 wordt daartoe overgeheveld naar de gecommitteerde reserve. Ook zijn er in 2021 minder onderhoudskosten aan speeltoestellen geweest.
Landschapsbescherming
De projecten voor landschapsbeheer zijn nog niet geborgd binnen de gemeente Leudal. Hierover vindt nog overleg plaats met de provincie. In 2021 zijn er derhalve geen kosten gemaakt waardoor een voordeel ontstaat van €25.000.

2.2.2.3 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Het Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan (GVVP) van de gemeente Leudal inclusief uitvoeringsprogramma is vastgesteld in 2015 en liep in 2020 af. Vanwege de einddatum van het Uitvoeringsprogramma en de vaststelling van een Mobiliteitsvisie in 2022 is ter overbrugging van deze periode uitvoering gegeven aan een programma van infrastructurele projecten in het kader van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Denk hierbij aan het landbouwroutenetwerk, de Beegderweg in Horn, het kruispunt Parallelweg-Bosstraat-Schoorstraat in Baexem, kruispunt Staldijk-Boerderijweg in Heibloem en nieuwe bushaltes aan de Oude Trambaan in Heythuysen.

Het nieuwe Mobiliteitsplan is opgesteld, omdat volgens de Planwet Verkeer en Vervoer de gemeente moet zorg dragen voor het voeren van een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid, dat richting geeft aan de te nemen besluiten aangaande verkeer en vervoer. De Mobiliteitsvisie geeft hier richting aan.

De visie draagt uit dat mobiliteit meer moet zijn dan een set aan infrastructurele maatregelen. Mobiliteit is (een van) de sleutel(s) tot leefbare kernen en een vitale economie. Daarbij is mobiliteit en het mobiliteitsbeleid geen sluitstuk van een ruimtelijke ontwikkeling (op basis van aantallen of CROW-normen), maar een randvoorwaarde voor een succesvolle ruimtelijke ontwikkeling. Dit betekent ook dat mobiliteit eerder en nadrukkelijker wordt meegewogen in het ruimtelijk proces. Hierbij wordt geput uit de uitgangspunten van de Mobiliteitsvisie, namelijk het verminderen van de auto-afhankelijkheid. Daarbij is de auto niet uit het straatbeeld verdwenen, maar zijn er veilige andere alternatieven voor handen. De Mobiliteitsvisie sluit (voorts) aan bij de wens een duurzame gemeente te zijn en te blijven. Dit betekent dat in het bijzonder aandacht bestaat voor duurzame vervoersvormen. De Mobiliteitsvisie is één van de bouwstenen voor de Omgevingsvisie.

Wat heeft dat gekost?

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Parkeren	0	1	1	0
Infrastructuur water	39	9	9	0
Openbaar vervoer	22	22	23	1
Totale Lasten	**61**	**32**	**33**	**1**
Baten				
Parkeren	0	0	0	0
Infrastructuur water	-5	-5	-5	0
Openbaar vervoer	0	0	0	0
Totale Baten	**-5**	**-5**	**-5**	**0**
Mutatie reserves	5	5	5	0
Resultaat	***62***	***32***	***33***	***1***

2.2.3 Klimaat

2.2.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

(uitvoeringsgericht) beleid
Vanuit het Nationale Klimaatakkoord moet iedere gemeente een bijdrage leveren aan de grote opgave om in 2030 49% CO2 te besparen en in 2050 95%.

De gemeenten van Noord- en Midden Limburg hebben net als provincie, het waterschap en Enexis de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) vastgesteld. De RES is een strategisch document waarin de regio aangeeft op welke wijze de klimaatdoelen als het gaat om het opwekken van elektriciteit door zon en wind en energiebesparing in 2030 gehaald kunnen worden. De uitvoering van het klimaatbeleid en de RES zal de komende jaren een grote opgave zijn. Daarom is er ook een samenwerkingsovereenkomst vastgelegd om verder te blijven werken aan de opgave.

Windmolens gerealiseerd
De drie windmolens van windpark 'De Kookepan' zijn gerealiseerd. De openstellingsronde voor zonnevelden in deze omgeving heeft niet tot resultaat geleid. In overleg met een raadswerkgroep wordt in 2022 opnieuw gekeken naar de criteria van de openstellingsronde waarna – mogelijk – een nieuwe opstelling plaatsvindt. In dit kader is verder van belang dat Enexis gemeenten waarschuwt voor schaarste op het elektriciteitsnetwerk. Enexis is begonnen met het verzwaren van het netwerk maar dat gaat nog wel een aantal jaren duren.

Besparing stimuleren
Wat niet verbruikt wordt, hoeft niet te worden opgewekt. Daarom wordt (ook) ingezet op bewustwording van besparing van energie. Tegen het einde van 2021 werd dit extra belangrijk gelet op de snel stijgende energielasten. In het najaar was het dan ook druk in de pop-up bespaarstore in Heythuysen. En zijn er 400 gratis energiebespaarpakketten uitgereikt. De subsidieregeling voor het aanvragen van gratis energiescan of pv scan is nog steeds van kracht. Een nieuwe Rijksbijdrage is ontvangen van €160.000 om in 2022 de campagne verder te kunnen zetten. In 2021 is de campagne 'Energie besparen, waarom niet' voortgezet.

Naar een aardgasloos Leudal
In 2021 is ook de Leudalse Transitievisie warmte vastgesteld. Dit is de eerste stap om te komen tot een aardgasloos Leudal in 2050. Er is een participatietraject gestart om buurtteams te vormen in iedere kern om mee te denken en mee te doen. In een aantal kernen zijn al buurteams van start gegaan. Hierbij wordt ook de samenwerking gezocht met de woningcorporaties. Ter voorbereiding daarop hebben de corporaties tot en met 2021 de energielabels verbeterd naar minimaal B (90% van de woningen). Niveau B is nodig voor een aardgasloze woning.

Wat heeft dat gekost?

Hernieuwbare energie bovengemeentelijk				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Duurzaamheid	100	281	349	68
Totale Lasten	**100**	**281**	**349**	**68**
Baten				
Duurzaamheid	0	-181	-181	0
Totale Baten	**0**	**-181**	**-181**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***100***	***100***	***168***	***68***

2.2.3.2 Openbare ruimte bestand tegen klimaatverandering

Wat hebben we ervoor gedaan?

Maatregelen in de openbare ruimte tegen klimaatverandering vallen uiteen in diverse deelfacetten, van mobiliteitsmaatregelen, tot vergroening / biodiversiteit, maar ook het tegengaan van afval en de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie.

Openbare ruimte
In het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) wordt door het afkoppelen van regenwater meer ruimte voor water gerealiseerd. Wij koppelen verhard oppervlak in de openbare ruimte daarom af.

Onder andere de Vlasstraat, Doctor Poelslaan, Pastoor Van Crugtenlaan en een gedeelte van het fietspad langs Op de Bos in Heythuysen en Brümkeshof, Haffmanstraat en de Bosstraat in Heibloem zijn aangepakt. Dit heeft geresulteerd in ca. 26.000 m² afgekoppeld oppervlak. Om particuliere huishoudens te stimuleren ook hun regenwater af te koppelen is in 2021 wederom een gemeentelijke subsidie ter beschikking gesteld. Dit heeft geresulteerd in ca. 8.000 m² afgekoppeld verhardoppervlak.

Om klaar te staan voor toekomstige uitdagingen als gevolg van klimaatverandering en dit een gemeentegrens overstijgende aangelegenheid is, steken wij sterk in op de samenwerking in de regio's Limburgse Peelen en Venlo-Venray. In deze samenwerking zijn al meerdere projecten gerealiseerd onder andere het Waterketenplan en het grondwatermeetnet.

Deelmobiliteit
In 2021 heeft de gemeente Leudal de eerste twee elektrische auto's in gebruik genomen. Naast dat deze gebruikt kunnen worden voor dienstreizen is het de bedoeling om deze ook in te zetten voor een pilot voor autodeling.

Afval
Met het vaststellen van het nieuwe beleid met betrekking tot de afvalinzameling is koers gezet naar het uiteindelijke doel: de reductie van restafval naar 100 kg restafval per inwoner in 2023 en zelfs 80 kg restafval per inwoner uiterlijk in 2025.
Door onder andere de inzamelfrequentie van het restafval te verlagen naar één keer per vier weken, de ingevoerde afrekening per keer dat inwoners de restafvalcontainer aan de straat zetten en de toepassing van communicatie en diverse flankerende maatregelen, is gebleken dat de inwoners van Leudal meer bewust zijn als het gaat om het scheiden van afval. In de voorbereiding op het nieuwe afvalbeleid is gebleken dat 8.500 ruilingen (van de 15.000 huishoudens) van minicontainers heeft plaatsgevonden.

Ook ondernemers werken bewust aan een omslag naar afvalreductie. Circa 30 bedrijven namen deel aan een project van Keyport om afval van het ene bedrijf in te zetten als grondstof voor het andere in het kader van circulaire economie. Denk aan het scheiden van koffiedrab die gebruikt wordt voor de kweek van bijvoorbeeld oesterzwammen. De koffiedrab is dan geen afvalstof meer, maar een grondstof voor een ander.

2.2.4 Reserves

(bedrag x 1.000)

T/O	Reserve	I/S	Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
T	Onderh. Jachthaven Hanssum	S	Erfpachtscanon	5	5	
T	Openbare verlichting	S	MIP (van BKW Essent)	203	203	
T	Openbare verlichting	S	Beleidsplan 2018-2022	129	129	
T	Groenfonds	I	Div.kwaliteitsbijdragen	15	15	
T	Grondexploitatie	I	Herontw.Haelen-Horn	15	15	
T	Grondexploitatie	I	Overige grondverkopen	79	86	-7
T	Monumentenzorg	I	Niet uitgegeven subsidiegelden		38	-38
T	Dek.res. Centrumvisie HH	I	Overh. alg. reserve	651	651	
T	Gecommitteerde reserve	I	Overh. budgetten		926	-926
			Totaal toevoegingen	**1.097**	**2.068**	**-971**
O	Algemene reserve	I	Extra afschrijving centrumvisie	-36	-36	
O	Algemene reserve	I	Overh. naar dek.res Centrumvisie HH	-651	-651	
O	Boekwinst Essent	S	MIP naar reserve O.V	-203	-203	
O	Openbare verlichting	S	Afschrijvingen	-18	-18	
O	Dekk.reserve Infrastructuur	S	Afschrijvingen	-148	-148	
O	Dekk.reserve BMV Roggel	S	Afschrijvingen	-10	-10	
O	Egalisatiereserve Gem.fonds	I	Taakmutaties	-8	-8	
O	Gecommitteerde reserve	I	Overh. budgetten	-299	-299	
O	Groenfonds	S	kapitaallasten	-11	-11	
O	Grondexploitatie	I	Diversen		-15	15
O	Grondexploitatie	I	Kapittelstraat (na afsluiting plan)	-5	-5	
O	Grondexploitatie	I	Boekverlies BT Laak	-4	-4	
O	Vastgoed	I	Dekking tekort VG in verkoop		-26	26
O	Verkoop vastgoed	I	Boekverlies verkoop Bruggerhof		-217	217
O	Onderh.overweg Napoleonsweg	S	Jaarlijkse bijdrage	-30	-30	
O	Monumentenzorg	I	Aframing overschot	-400	-400	
O	Meeropbrengst Toeristenbel.	I	Terugbetalingen	-138	-139	1
			Totaal onttrekkingen	**-1.961**	**-2.220**	**259**

2.2.5 Investeringen

Nummer	Investeringen	Begroting	Realisatie	Restant	Afvoeren
					(bedrag x 1.000)
70051000	Transformatie Soerendonck Maasfront	345	345		
	Bijdrage provincie	-172	-172		
70051000	Transformatie Soerendonck Maasfront	**173**	**173**		
70050004	Projecten regionale samenwerking (overheveling GOML)	**-2**	**-65**	**63**	
70536016	Vervanging gladheidsmaterieel; MIP2015	**94**	**89**	**5**	
70536018	Vervanging gladheidsmaterieel; MIP2016	**63**		**63**	
72010102	Beleidsplan openbare verlichting	**211**	**210**	**1**	
72010103	Realisatie fietspad Heldenseweg Neer	2.075	1.903	172	
	Bijdrage provincie	-658	-593	-65	
72010103	Realisatie fietspad Heldenseweg Neer	**1.417**	**1.310**	**107**	
72010104	Beleidsplan openbare verlichting; MIP 2020	**218**	**6**	**212**	
72010105	Beleidsplan openbare verlichting; MIP 2021	**203**		**203**	
72010106	Gemeentelijk Verkeers Veiligheidsplan; MIP 2221	**347**	**13**	**334**	
72010201	Reconstructie burg. Huybenstraat Horn	**300**	**300**		
72010206	Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan	**325**	**325**		
72010209	Reconstructie Maaslandstraat Horn	366	299	67	
	Bijdrage Stg Wonen Zuid	-299	-183	-116	
72010209	Reconstructie Maaslandstraat Horn	**67**	**116**	**-49**	
72010211	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2020	**197**	**174**	**23**	
72010212	Infrastructurele werken 2020; groen	**7**		**7**	
72010214	Reconstructie Kerkveldweg en Kleine Laak	**353**	**353**		
72010215	Reconstructie BT Soerendonck/ged. Hoogstraat Neer	**300**	**300**		
72010216	Voorbereidingskrediet 2020-2021 diverse projecten	**160**	**154**	**6**	
72010217	Infrastructurele projecten GVVP 2020 (uit MIP 2021)	**189**	**123**	**66**	
72010218	Realisatie fietspad N280-N273 ontbr.schakel Horn	1.597	526	1.071	
	Bijdrage provincie	-608	-451	-157	
72010218	Realisatie fietspad N280-N273 ontbr.schakel Horn	**989**	**75**	**914**	
72010219	Reconstructie Hoogstraat Horn	**87**	**87**		
72010221	Verkeersmaatregelen HEG-KO	**756**	**753**	**3**	
72010223	Reconstructie Koppelstraat ROG en Park.plaats Neeritter	**123**	**123**		
72010224	Infrastructurele werken; wegen MIP 2021	**147**		**147**	
72010225	Reconstructie B.v.Crugtenlaan en Dr.Poelslaan HH	**200**	**192**	**8**	**8**
72010226	Reconstructie Vlasstraat	354	202	152	
	Bijdrage specifieke uitkering stimulering verkeersmaatr.	-54		-54	
72010226	Reconstructie Vlasstraat	**300**	**202**	**98**	
72010227	Reconstructie fietspad BA-HH en Koelenstraat HH	**565**	**426**	**139**	
72010228	Reconstructie Haffmanstraat e.o.	**350**	**282**	**68**	
72010229	Voorbereidingskrediet reconstr. diverse projecten	**100**		**100**	

Nummer	Investeringen	Begroting	Realisatie	Restant	Afvoeren
					(bedrag x 1.000)
72050101	Realisatie centrale bushalte Haelen	160	180	-20	
	Bijdrage provincie	-80	-80		
72050101	Realisatie centrale bushalte Haelen	**80**	**100**	**-20**	**-20**
72100117	Bereikbaarheid Zevenellen biobased Agri	350	67	283	
	Bijdrage provincie	-175		-175	
72100117	Bereikbaarheid Zevenellen biobased Agri	**175**	**67**	**108**	
72100123	Realisatie N 280 west	**4.700**	**65**	**4.635**	
72100024	Aanleg wandelplaats Maasoever	**195**	**195**		
72110014	Onderzoekskosten fietspad spoorbrug Buggenum	**50**	**103**	**-53**	
72210001	Maasfront Hanssum	1.449	1.430	19	
	Bijdrage derden	-812	-812		
72210001	Maasfront Hanssum	**637**	**618**	**19**	
72210004	Herinrichting jachthaven Hanssum Neer	865	878	-13	
	Bijdrage derden	-865	-865		
72210004	Herinrichting jachthaven Hanssum Neer		**13**	**-13**	
72210005	Ontwikkeling Maasfront	**150**	**158**	**-8**	
73020103	Aankoop transportbedrijf Huskens	440	428	12	
	Opbrengst verkoop	-350		-350	
73020103	Aankoop transportbedrijf Huskens	**90**	**428**	**-338**	
73040101	Kwaliteitsimpuls routestructuren	**159**	**76**	**83**	
75070003	Reconstructie Hoogstraat ged.Horn; groen	**14**	**14**		
75070004	Infrastructurele werken; groen MIP 2021	**138**		**138**	
75070005	Reconstructie B.v.Crugtenlaan en Dr.Poelslaan HH	**15**	**15**		
75070006	Reconstructie Vlasstraat	**35**	**35**		
75070007	Omvorming plantsoenen	**51**	**47**	**4**	
75070008	Reconstructie Haffmanstraat e.o.	**10**	**10**		
75600001	Routing Jachthaven dorpskern Neer (RN)	**75**	**57**	**18**	
75600012	Uitvoeringsprogramma Leisure Leudal	**77**	**3**	**74**	
75600015	Uitvoeringsprogramma Leisure Leudal 2016	**103**		**103**	
77020116	Rioleringswerkzaamheden Maasland Horn	180	95	85	
	Bijdrage Stg Wonen Zuid	-147	-172	25	
77020116	Rioleringswerkzaamheden Maasland Horn	**33**	**-77**	**110**	
77020118	Reconstructie Kerkveldweg en Kleine Laak	**339**	**339**		
77020119	Reconstructie BT Soerendonk/ged. Hoogstraat Horn	**244**	**244**		
77020120	Voorbereidingskrediet 2020-2021 diverse projecten	**160**	**159**	**1**	
77020121	Reconstructie gedeelte Hoogstraat Horn	**430**	**430**		
77020123	Aanpassing riolering gemaal Winkelmolen Neer	**165**	**165**		
77020124	GRP 2017-20220; Vrijvalriolen MIP 2021	**444**		**444**	
77020128	Uitvoering diverse rioolwerkzaamheden	**100**	**100**		
77020129	Reconstructie B.v.Crugtenlaan en Dr.Poelslaan HH	**200**	**200**		

Nummer	Investeringen	Begroting	Realisatie	Restant	Afvoeren
					(bedrag x 1.000)
77020130	Reconstructie Vlasstraat	**290**	**288**	**2**	**2**
77020131	Diverse rioleringswerkzaamheden	**134**	**88**	**46**	
77020132	Reconstructie Haffmanstraat e.o.	**350**	**252**	**98**	
77020133	Uitvoering aanleg KRW berging Kelpen-Oler	**340**	**2**	**338**	
77020134	Voorbereidingskrediet reconstructie diverse projecten	**100**		**100**	
77030101	Aanschaf container KCA	**32**		**32**	
77040101	Uitvoeringskosten gevelisolatie geluidsaneringen B won	84	86	-2	
77040101	Bijdrage rijk	-84	-84		
77040101	Uitvoeringskosten gevelisolatie geluidsaneringen B won		**2**	-2	**-2**
77040102	Voorbereiding geluidsanering N 280	17		17	
	Bijdrage rijk	-17	-17		
			-17	**17**	
77220097	Kaderrichtlijnen watermaatregelen (KWR)	**100**	**100**		
77220119	GRP 2017-2020 drukriolering (raamkrediet 2018)	**216**		**216**	
77230006	Project geluidsanering B-lijst woningen	116	48	68	
	Rijksbijdrage	-116	-116		
77230006	Project geluidsanering B-lijst woningen		**-68**	**68**	
78030302	Uitbreiding locatie Molenzicht met 4 woonwagens	**520**	**395**	**125**	
78030303	Uitbreiding locatie Molenzicht met 4 standplaatsen	**284**	**425**	**-141**	
78100001	Regeling ruimte voor ruimte (HE)	197	182	15	
	Bijdrage provincie	-40		-40	
78100001	Regeling ruimte voor ruimte (HE)	**157**	**182**	**-25**	
78100011	Kst. financ problemen projectontw woningbouw	**68**	**68**		
78220011	Centrumvisie Heythuysen	1.327	1.228	99	
	Bijdrage provincie		-85	85	
78220011	Centrumvisie Heythuysen	**1.327**	**1.143**	**184**	
78229000	Invoering startersleningen	1.375	1.125	250	
	Aflossingen leningen	-1.375		-1.375	
78229000	Invoering startersleningen		**1.125**	**-1.125**	
	Totaal	**21.026**	**13.270**	**7.756**	**-12**

72010103 Realisatie fietspad Heldenseweg Neer
Subsidieverantwoording van dit project moet nog plaatsvinden aan de provincie. Dit dient te gebeuren voor juli 2022. Het krediet wordt na de afronding hiervan afgevoerd.

73040101 Projectplan kwaliteitsimpuls routestructuur
De uitvoering heeft forse vertraging opgelopen ten gevolge van de corona epidemie. Verder is in 2020 R&T beleid vastgesteld en in 2021 een uitvoeringsprogramma R&T opgesteld wat gevolgen heeft voor de praktische uitvoering van het programma Leudal 2016. Deels zijn de activiteiten uit het programma 2016 uitgevoerd. De laatste twee activiteiten, realiseren MTB-route en verbetering start- en rustpunten routenetwerk, zijn in Q3 2021 opgestart en er wordt naar gestreefd deze voor eind 2022 af te ronden.

75600012 Uitvoeringsprogramma Leisure Leudal
Dit bedrag staat gereserveerd voor de modernisering van het Bezoekerscentrum Leudal. Door Corona heeft dit project in 2020 en 2021 vertraging opgelopen. Vooralsnog wordt dit krediet gehandhaafd, zoals ook besloten bij de 1e raadsrapportage 2021. Naar de toekomst toe zijn dit budgetten die eerder vrij dienen te vallen en bij een nieuw project of nieuwe ontwikkeling opnieuw aangevraagd kunnen worden.

75600015 Uitvoeringsprogramma Leisure Leudal 2016
In 2020 is het nieuwe beleid recreatie en toerisme vastgesteld. Als vervolg hierop is in 2021 een (gewijzigd) uitvoeringsprogramma uitgewerkt waar eind 2021 mee is gestart. Voor uitvoering van dit programma is het noodzakelijk het budget van het uitvoeringsprogramma 2016 hiervoor in te zetten. Naar de toekomst toe zijn dit budgetten die eerder vrij dienen te vallen en bij een nieuw project of nieuwe ontwikkeling opnieuw aangevraagd kunnen worden.

78100011 Kosten financiële problemen projectontwikkeling woningbouw
Voor faillissement-en andere kosten projectontwikkelaars is per 1 januari 2021 het restant bedrag ad. € 86.641 geoormerkt in de reserve grondexploitatie.

2.2.6 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Huishoudelijk restafval	kg	2019	136	CBS	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)
Hernieuwbare elektriciteit	%	2019	23,7	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2020	10,6	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
Netto arbeidsparticipatie	%	2020	69	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2020	707,3	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2020	158,5	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Functiemenging	%	2020	49,9	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

2.2.7 Verbonden partijen

- Reinigingsdienst Maasland
- Grenspark Maas-Schwalm-Nette
- Samenwerking Midden-Limburg
- Keyport 2020
- Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV
- Ijzeren Rijn
- Euregio Rijn-Maas-Noord
- Routebureau Midden-Limburg
- Nazorg Limburg
- Waterleidingmaatschappij
- Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) Limburg-Noord

2.3 Voorzieningen

Wat hebben we bereikt?

Passend voorzieningenniveau
Rekening houdend met de hoofduitgangspunten in het accommodatiebeleid vindt lokaal maatwerk plaats bij accommodatievraagstukken. Dit is een continue proces.

Uitvoering accommodatiebeleid
In het in 2020 vastgestelde accommodatiebeleid is een uitvoeringsplanning opgenomen. Kort na vaststelling van het accommodatiebeleid zorgde COVID-19 voor beperkende maatregelen. Deze maatregelen zorgen voor vertraging in de uitvoering. In 2022 vindt actualisatie plaats van de stand van zaken van het accommodatiebeleid.

Doelmatigheidsonderzoek subsidies en afstemmen subsidie-, accommodatie- en kunst en cultuurbeleid
In 2021 is verder gegaan met de implementatie van het doelmatigheidsonderzoek subsidies. Gebleken is dat verschillende beleidsdocumenten gewijzigd en opgesteld moesten worden. Om die reden is het Subsidiebeleid vernieuwd en losgekoppeld van het accommodatiebeleid (dit was al als apart beleidsdocument opgesteld in 2020), is de algemene subsidieverordening deels gewijzigd en is er een Kunst- en Cultuurbeleid en een Evenementenbeleid vastgesteld. Daarnaast zijn een aantal subsidieregelingen opgesteld en gewijzigd in 2021. Het betreft een wijziging van de regeling Maatschappelijke Ondersteuning, vernieuwde regelingen Kunst & Cultuur en Evenementen vastgesteld, en zijn de nieuwe regelingen Meedoen en Recreatie & Toerisme vastgesteld. In 2022 wordt het subsidieproject voortgezet.

Totaal programma

Voorzieningen				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten	5.724	7.020	7.474	454
Baten	-443	-921	-1.238	-317
Mutatie reserves	-520	-1.130	-1.007	123
Resultaat	***4.761***	***4.969***	***5.229***	***260***

2.3.1 Onderwijshuisvesting

2.3.1.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Goede onderwijsvoorzieningen
Gemeenten en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van schoolgebouwen. Hiervoor is een betere afstemming noodzakelijk van de Meerjaren Onderhoudsplanning (MJOP) met het Integraal Huisvestings Plan (IHP).

Hoofduitgangspunten accommodatiebeleid
Rekening houdend met de hoofduitgangspunten van het accommodatiebeleid (lokaal maatwerk, hogere bezettingsgraad, meer efficiëncy, multifunctionaliteit en minder accommodaties) wordt invulling gezocht voor huisvesting scholengemeenschap Ursula, uitbreiding van de Lataste school (speciaal onderwijs), huisvesting van De Widdonck en De Ortolaan (speciaal onderwijs). Deze huisvesting vormt een expliciet onderdeel van het IHP.

Wat heeft dat gekost?

Passende huisvesting onderwijs				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Onderwijshuisvesting	1.193	1.586	1.825	239
Totale Lasten	**1.193**	**1.586**	**1.825**	**239**
Baten				
Onderwijshuisvesting	0	0	-300	-300
Totale Baten	**0**	**0**	**-300**	**-300**
Mutatie reserves	-80	-456	-374	82
Resultaat	***1.113***	***1.130***	***1.151***	***21***

Onderwijshuisvesting Bijzonder Onderwijs
Bij bestemming resultaat jaarrekening 2020 is € 100.000 ter ondersteuning van de actuele dossiers rondom onderwijshuisvesting aan dit budget toegevoegd. Het restant ad. € 81.914 is via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

Onderwijshuisvesting Speciaal Onderwijs
Mede in relatie met COVID-19 zijn voor verbetering van het binnenklimaat in het primair en voortgezet onderwijs in 2021 door de overheid rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Deze zogenaamde SUVIS-subsidie betreft 30% van de investeringskosten. Door schoolbestuur Aloysius is via de gemeente een beroep gedaan op deze middelen. Het aangevraagde bedrag ad € 300.000 is in 2021 toegekend en betaalbaar gesteld, maar nog niet besteed. Zowel de inkomsten als de uitgaven waren niet geraamd. Het nog te besteden bedrag is opgenomen op de balans.

2.3.1.2 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

De sport- en beweegcoaches die in het kader van de Brede Regeling Combinatiefuncties in Leudal aan het werk zijn, hebben in 2021 niet volgens de vooraf opgesteld planning kunnen werken. Zij hebben in tijdens de coronacrisis allerlei initiatieven bedacht om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden. Waar dit niet fysiek in groepsverband kon, zijn bijvoorbeeld digitale lessen/instructies aangeboden. Voor mensen thuis, maar ook voor scholen, kindcentra, zorginstellingen en het AZC. Waar mogelijk werd op locatie gesport, maar dit heeft niet het hele jaar kunnen plaatsvinden. Al met al vonden er ondanks beperkende maatregelen vele sportieve activiteiten plaats in 2021. Aan de hand van de evaluatie is er voor 2022 voor een andere aanpak van de combinatiefuncties gekozen.

In het accommodatiebeleid is opgenomen dat het aantal kleine binnensportaccommodaties wordt teruggebracht. De leerlingen van de basisschool in Haelen gebruiken voor bewegingsonderwijs enkel nog de gymzaal in Nunhem.
De gymzalen in Neeritter, Ittervoort en Hunsel zijn nu nog in gebruik, maar verliezen als zodanig hun functie bij oplevering van het IKC in Ittervoort (inclusief sportzaal).
De leerlingen van de basisschool en het speciaal onderwijs in Heibloem maken gebruik van de gymzaal die eigendom is van de Combinatie Jeugdzorg. Door beoogde verkoop van terrein en opstallen is in 2021 overleg gestart over behoud en beheer van de gymzaal voor bewegingsonderwijs en verenigingsleven.

Wat heeft dat gekost?

Via onderwijs sporten				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Bewegingsonderwijs	70	70	67	-3
Totale Lasten	**70**	**70**	**67**	**-3**
Baten				
Bewegingsonderwijs	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***70***	***70***	***67***	***-3***

2.3.2 Cultuur

2.3.2.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Kunst en Cultuur
In 2021 is een nieuw Kunst- en Cultuurbeleid vastgesteld, met als speerpunten een betere samenwerking tussen spelers in het culturele veld, laagdrempeligheid, meer aandacht voor jeugd en jongeren, en het stimuleren van nieuwe initiatieven. Op basis van de speerpunten is een vernieuwde subsidieregeling Kunst en Cultuur opgesteld, die op 1 januari 2022 in werking is getreden.

Bibliotheekwerk
In 2021 is het bibliotheekbeleid opgesteld. De besluitvorming is uitgesteld naar 2022.

Wat heeft dat gekost?

Bijdrage cultuur aan gezondheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Cultuuraccommodaties	636	847	1.098	251
Kunst en cultuur	426	423	425	2
Media	562	635	633	-2
Totale Lasten	**1.624**	**1.905**	**2.156**	**251**
Baten				
Cultuuraccommodaties	-33	-33	-31	2
Kunst en cultuur	-10	-11	-18	-7
Media	-95	-95	-95	0
Totale Baten	**-138**	**-139**	**-144**	**-5**
Mutatie reserves	-238	-260	-235	25
Resultaat	***1.248***	***1.505***	***1.777***	***272***

Gemeenschapshuizen-dorpshuizen-wijk
Er is in 2021 een rijksuitkering i.v.m. COVID-19 ontvangen van € 35.800. Deze is in 2021 niet besteed, omdat er nog teveel onduidelijkheid was over de financiële consequenties van COVID-19 op onze gemeenschapshuizen. Conform de 2e rarap 2021 wordt € 22.410 overgeheveld naar 2022. In 2022 wordt het bedrag besteed daar waar het nodig is. Het bedrag dat middels de septembercirculaire 2021 (raad december 2021) is toegevoegd aan het budget valt vrij in het rekening resultaat 2021.

De Parochiezaal in Hunsel fungeert voor de gemeenschap Hunsel als ontmoetingsplaats. In 2021 is het eigendom overgegaan van de fanfare St. Cecilia naar de stichting gemeenschapshuis Hunsel. Voor de oprichting van de stichting en het eigendomsoverdracht bedragen de totale kosten € 30.225. Voor een bedrag van € 3.225 is nog geen factuur ontvangen en dit bedrag wordt via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

Voor behoud van De Postkoets in Horn is inventaris overgenomen van de vertrekkend exploitant voor een bedrag van € 76.300. Voornoemd bedrag is met de voormalige exploitant overeengekomen, omdat de verenigingen dan over een aantal faciliteiten konden blijven beschikken. Daarnaast was het bijna duurder om de faciliteiten die eigendom waren van de voormalige exploitant 'eruit te slopen', dan over te nemen. Bovendien was bij sloop de kans op schade aan het gebouw zeer groot. De vergoeding aan de voormalige exploitant is destijds gebaseerd op een onafhankelijke taxatie. Hiervoor was geen budget begroot.

2.3.2.2 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Rijksmiddelen
Naast het kunst- en cultuurbeleid en de in 2021 geldende subsidieregeling heeft de gemeente wegens COVID-19 rijksmiddelen ontvangen voor de instandhouding van de lokale culturele basisinfrastructuur. In dat kader is een corona steun- en herstelregeling voor de culturele sector opgesteld, waarmee € 258.100 subsidie is verstrekt aan zowel steun aan lokale culturele spelers als herstel van de sector door het ontwikkelen van nieuwe activiteiten. Ook is met de rijksmiddelen een pilotproject voor kinderen door ECI Cultuurfabriek gestart en heeft Bibliocenter een extra bijdrage ontvangen.

Samenwerkingsverband Cultuurregio Noord-Limburg
In 2021 is onze bijdrage aan het samenwerkingsverband Cultuurregio Noord-Limburg uitgebreid. In dit jaar hebben we voornamelijk gezorgd voor (financiële) steun aan cultuurmakers die in nood verkeerden door de coronacrisis.

Cultuur deelname
De combinatiefunctionaris Cultuur heeft in 2021 niet volgens de vooraf opgestelde planning kunnen werken. Corona zorgde ervoor dat plannen gewijzigd werden. Op een creatieve manier is hieraan invulling gegeven, zodat toch zoveel mogelijk mensen hebben kunnen deelnemen aan culturele activiteiten. Het betreft niet alleen kinderen en jongeren in en buiten schooltijd, maar ook hebben in 2021 culturele activiteiten plaatsgevonden voor ouderen, bewoners van zorginstellingen en bewoners van het AZC.

Wat heeft dat gekost?

Cultuur deelname				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten				
Cultuurondersteuning	146	512	384	-128
Burgerinitiatieven	50	50	15	-35
Totale Lasten	**196**	**562**	**399**	**-163**
Baten				
Cultuurondersteuning	0	0	0	0
Burgerinitiatieven	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-50	-146	-146	0
Resultaat	***146***	***416***	***253***	***-163***

Fonds Maatschappelijke Activiteiten
Wegens COVID-19 zijn er in 2021 fors minder aanvragen voor het fonds gedaan dan vooraf verwacht. Ten opzichte van de raming is er een onderuitputting van € 35.000.

Cultuur overig
Wegens COVID-19 heeft de gemeente rijksmiddelen ontvangen voor het in stand houden van de lokale culturele basisinfrastructuur. Met deze rijksmiddelen is een steun- en herstel subsidieregeling voor de culturele sector opgesteld. Ook heeft in 2021 een pilotproject met de ECI Cultuurfabriek gedraaid en heeft Bibliocenter een aanvullende financiële bijdrage ontvangen. Het overige bedrag aan rijksmiddelen ad € 123.000 is in 2021 niet besteed.

2.3.3 Sport

2.3.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Er is in 2021 geen sportbeleid opgesteld. Besloten is dat het Sportakkoord (zoals vastgesteld en door gemeente en partners ondertekend in 2020) voorlopig voldoende is om sportieve beleidsdoelen in Leudal na te streven.

In 2021 hebben sportverenigingen het moeilijk gehad vanwege COVID-19, waardoor er weinig doelen uit het Sportakkoord zijn nagestreefd. Dit geldt ook voor initiatieven op het gebied van een gezonde leefstijl, die vanuit het Leefstijlakkoord ontplooid zouden kunnen worden. In 2022 wordt hier weer meer aandacht aan geschonken.

De combinatiefunctionarissen hebben op het gebied van sport en bewegen activiteiten uitgevoerd die ingegeven werden door behoeften in een coronatijdperk. Er is niet volledig volgens de vooraf opgesteld planning gewerkt, maar ingespeeld op hetgeen in 2021 gevraagd werd. De inzet is geëvalueerd en dit heeft geleid tot een gewijzigde opzet vanaf 2022.

Wat heeft dat gekost?

Bijdrage sport aan gezondheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Sportbeleid	461	791	713	-78
Buitensport	1.180	1.018	1.037	19
Binnensport	999	1.088	1.276	188
Totale Lasten	**2.640**	**2.897**	**3.026**	**129**
Baten				
Sportbeleid	0	-184	-185	-1
Buitensport	-167	-252	-255	-3
Binnensport	-139	-346	-354	-8
Totale Baten	**-306**	**-782**	**-794**	**-12**
Mutatie reserves	-152	-267	-252	15
Resultaat	***2.183***	***1.848***	***1.980***	***132***

Sportstimulering
In 2021 is ongeveer € 75.000 minder uitgegeven dan geraamd. De oorzaak is voornamelijk dat er minder budget benodigd is geweest voor de combinatiefunctionarissen. Doordat er nog een budget uit 2020 resteerde is minder aanspraak geweest op het budget 2021.

Zwembaden
In 2021 is een rijksbijdrage voor exploitatietekorten wegens COVID-19 van zwembaden ontvangen. Deze is doorgesluisd naar Laco en Stichting Zwembad 't Ligteveld. Het bedrag van de Rijksvergoeding is pas bekend geworden na de 2e rarap en daardoor is dit niet geraamd. Dit leidt zowel bij de baten als ook bij de lasten tot een afwijking van € 164.000

De geplande opknapbeurt bij de zwembaden van Laco heeft in 2021 niet plaatsgevonden, waardoor € 15.000 pas wordt besteed in 2022. Dit bedrag is gestort in de gecommitteerde reserve.

Sportzaal Mico Sport
De verkoop van de ondergrond heeft niet plaatsgevonden in 2021. Daardoor zijn de begrote baten van € 167.000 niet gerealiseerd.

Tennisbanen
Bij Tennisbanen zijn € 25.000 meer inkomsten dan raming. De hogere inkomsten zijn ontstaan door een verzekeringsuitkering (brand tennisvereniging Wimbledonck in Roggel). De kosten die samenhangen met deze brand zijn verantwoord binnen de reguliere onderhoudsbudgetten. Hier heeft geen overschrijding op plaats gevonden, waardoor de verzekeringsgelden vrijvallen in het resultaat.

Sporthallen
Bij Sporthallen zijn € 30.000 meer inkomsten dan raming. De hogere inkomsten zijn ontstaan door een verzekeringsuitkering (brand bij sporthal Hornerhof). De kosten die samenhangen met deze brand zijn verantwoord binnen de reguliere onderhoudsbudgetten. Hier heeft geen overschrijding op plaats gevonden, waardoor de verzekeringsgelden vrijvallen in het resultaat.

Groene sportterreinen
Lagere uitgaven ad € 81.000 bij de sportvelden zijn te verklaren door minder gebruik in verband met maatregelen inzake het coronavirus. Dit heeft ertoe geleid dat er minder onderhoudsrondes zijn geweest voor de groene sportterreinen (2 in plaats van 7).

Dit zorgt tevens voor €19.000 minder inkomsten dan geraamd. Dit heeft te maken met een lagere bijdrage spuk sport als gevolg van lagere uitgaven.

2.3.4 Reserves

(bedrag x 1.000)

T/O	Reserve	I/S	Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
T	Dekkingsreserve BMV Roggel	S	Jaarlijkse toevoeging	40	40	
T	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten		123	-123
			Totaal toevoegingen	**40**	**163**	**-123**
O	Dekkingsreserves	S	Afschrijvingen	-402	-402	
O	Revolverend duurzaamheidsfonds	S	Afschrijvingen	-5	-5	
O	Grondexploitatie	I	Aankoop locatie fusieschool HHIN	-280	-280	
O	Egalisatiereserve Gemeentefonds	S	Bibliotheekwerk (septembercirc. 2019)	-41	-41	
O	Kapitaalverstrekking gemeenschapshuizen	S	Aflossingen	-27	-27	
O	Fonds maatschappelijke activiteiten	I	Subsidiegerelateerde ontwikkelingen	-50	-50	
O	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten	-147	-147	
			Totaal onttrekkingen	**-951**	**-951**	

2.3.5 Investeringen

Nummer	Investeringen	Begroting	Realisatie	Restant	Afvoeren
					(bedrag x 1.000)
74020001	Kindcentrum Leudal West	926	470	456	
74020002	Kindcentrum Leudal West: aankoop locatie	410	401	9	
75310025	Park Leudal Oost: voorbereidingskrediet	100	77	23	
75020003	Raamkrediet investeringen buitensport	90		90	
75020005	Vervanging gymtoestellen	99	83	16	
75020009	LED-verlichting voetbalvelden en evenemententerrein Roggel	152	119	32	
75020011	Nieuwe voetbalaccommodatie Kelpen-Oler	5.451	5.053	398	
75020015	Sportpark Maasveld Neer: realisatie	1.000	384	616	
75020016	Sportpark Maasveld Neer: renovatie spantenhal	500	500	0	
75020017	Sportpark Maasveld Neer: wieleromgeving	1.570		820	
		-750			
75030002	Voorbereidingskrediet Dorpshuis Neeritter	180	2	178	
Totaal		**9.728**	**7.089**	**2.639**	**0**

2.3.6 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Niet-sporters	%	2020	53	RIVM - Zorgatlas	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.

2.4 Samenleving

Wat hebben we bereikt?

De transformatie waar we als gemeente voor staan is een langdurig traject. Vraagstukken bekijken we niet alleen vanuit afzonderlijke wetten als de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning of Participatiewet. Het draait in het sociaal domein immers om meer dan alleen deze drie wetten, onder andere onderwijs, sociale veiligheid, schuldhulpverlening en gezondheid. Het gaat om een integrale aanpak van problemen samen met onze partners in de regio, in het belang van onze inwoners. Het sociaal domein is dusdanig complex en omvangrijk dat we beseffen dat onze aanpak en oplossingen niet van vandaag op morgen gerealiseerd kunnen zijn, maar waar we met consistent beleid aan blijven werken.

Daarnaast is er een financiële urgentie; de hoge (stijgende) zorgkosten in het sociaal domein zijn niet houdbaar. Als we ervoor willen zorgen dat ondersteuning in de toekomst voor inwoners beschikbaar blijft, is verandering en vernieuwing noodzakelijk. Inwoners krijgen een grotere eigen rol en verantwoordelijkheid. Gemeenten dragen daaraan bij door het stimuleren van de eigen kracht, zelfredzaamheid, participatie en vitaliteit van inwoners. Tevens door te investeren in preventie, nabije ondersteuning en voldoende ruimte voor innovaties. Vroegsignalering is hierbij belangrijk: hoe eerder we problemen kunnen ondervangen hoe groter "de winst".

De komende jaren wordt de samenwerking tussen de gemeenten Leudal, Nederweert en Weert (Midden-Limburg West) voortgezet. Hiermee willen we met gemeenschappelijk beleid nog beter inspelen op de ontwikkelingen die op ons afkomen, zodat we blijven voldoen aan de behoeftes van onze inwoners. De samenwerking met Midden Limburg Oost en Noord-Limburg zullen wij ook versterken. Enerzijds omdat ons dit wordt opgelegd en anderzijds om kostenefficiënt en kwaliteit effectief te werken.

Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023 en het Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2020-2021
De gemeenteraad stelde in november 2019 het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020 tot en met 2023 vast. Met dit plan zijn de visie, maatschappelijke effecten en de doelen voor de komende jaren vastgesteld. In het Uitvoeringsplan Sociaal Domein staat hoe we de komende jaren werken aan de doelen uit het beleidsplan. De thema’s die in dit uitvoeringsplan aan de orde komen dragen daaraan bij.

Met het 2-jarige uitvoeringsplan maakten we in 2020 en 2021 stappen in het bereiken van de volgende doelen:

- Vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners;
- Meer mensen doen mee, inclusieve samenleving;
- Beter passende duurzame oplossingen voor inwoners;
- Meer zelfredzame maatschappij.

Het uitvoeringsplan wordt in 2022 geëvalueerd en de activiteiten voor 2022 en 2023 worden opnieuw bepaald.

Programmaplan Midden-Limburg West
De regio Midden- Limburg West heeft in gezamenlijkheid een Regionaal programmaplan vastgesteld om de ambities op het gebied van Wmo en Jeugdhulp te realiseren door een intensievere en meer gestructureerde samenwerking van de gemeenten Nederweert, Weert en Leudal. Aanleiding was dat een aantal belangrijke randvoorwaarden ontbraken om de nieuwe verwerving per 1 januari 2022 in zijn geheel te laten ingaan en een aantal aanbestedingen zijn daarmee uitgesteld. In juli 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over het Regionaal programmaplan en de financiële gevolgen daarvan.

Totaal programma

Samenleving				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten	36.931	45.048	43.970	-1.078
Baten	-6.016	-12.965	-13.112	-147
Mutatie reserves	0	-455	122	577
Resultaat	***30.916***	***31.629***	***30.979***	***-650***

2.4.1 Gezondheid

2.4.1.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Manifest naar gelijke kansen op gezondheid
De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en de GGD formuleerden een gezamenlijke ambitie in het manifest "Naar gelijke kansen op gezondheid".

Tijdens een bestuursconferentie in najaar 2021 onderstreepten de bestuurders van de gemeenten en de GGD de ambitie van het manifest. Ook is besloten dat het belangrijk is het manifest te vertalen naar een concrete 'doe-agenda'. Deze agenda bevat een overzicht van activiteiten waar de gemeenten gezamenlijk aan werken, met de beoogde resultaten en taakverdeling en passende sturings- en coördinatiestructuur. Daarbij nemen de gemeenten zelf de regie op de uitwerking van deze agenda, omdat de gemeenten de volle breedte van de onderwerpen in het manifest tot hun verantwoordelijkheid rekenen. De planning is dat deze doe-agenda in de loop van 2022 gereed is.

Leefstijlakkoord
Het lokale (preventieve) gezondheidsbeleid is vormgegeven via een zogenaamd lokaal preventieakkoord. In 2021 is daartoe het leefstijlakkoord opgesteld. Met het leefstijlakkoord willen we sport, bewegen en een gezonde leefstijl in Leudal nog meer op de kaart zetten. Het leefstijlakkoord sluit aan bij het beleid van de gemeente Leudal, het sport- en beweegakkoord Leudal en al lopende initiatieven en interventies die mensen bevorderen tot een gezonde leefstijl.

Vanuit de Rijksoverheid is er voor de uitvoering van dit akkoord een uitvoeringsbudget van € 20.000 per jaar beschikbaar (tot en met 2023). Door de beperkingen met name in verband met COVID-19 was er in 2021 geen uitvoering mogelijk en is dit budget en geplande uitvoeringsplannen overgenomen naar 2022.

Wat heeft dat gekost?

Bewustwording van invloed levensstijl				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten				
Bescherming gezondheid	1.360	1.412	1.403	-9
Totale Lasten	**1.360**	**1.412**	**1.403**	**-9**
Baten				
Bescherming gezondheid	0	-30	-30	0
Totale Baten	**0**	**-30**	**-30**	**0**
Mutatie reserves	0	-8	-8	0
Resultaat	***1.360***	***1.374***	***1.366***	***-8***

2.4.2 Maatschappij

2.4.2.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

De samenwerking met dorpsraden is onderwerp van gesprek geweest en de nieuwe verhoudingen krijgen hun uitwerking in nieuwe subsidieafspraken die in 2022 aan de raad worden voorgelegd.

Wat heeft dat gekost?

Versterken samenredzaamheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten				
Maatschappij algemeen	634	576	495	-81
Welzijnswerk	594	584	561	-23
WMO advisering	6	6	5	-1
Totale Lasten	**1.234**	**1.166**	**1.061**	**-105**
Baten				
Maatschappij algemeen	0	0	0	0
Welzijnswerk	0	0	0	0
WMO advisering	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	28	28
Resultaat	***1.233***	***1.166***	***1.089***	***-77***

Burgerinitiatieven
Met name door COVID-19 vonden in 2021 minder verenigingsinitiatieven en investeringen plaats. Het betreft daarbij:

- Ôs Dörp € 13.147 restant.
- Regeling investeringssubsidies € 33.000 restant.
- Inhuur accommodatiebeleid restant € 28.333.

Het bedrag van € 28.333 voor het accommodatiebeleid wordt via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022. Dit betreft een incidenteel budget. De overige twee budgetten zijn structureel en daarom wordt het restant niet overgeheveld.

2.4.3 Ondersteuning

2.4.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Integraal plan van aanpak met besparingsmaatregelen "Duurzaam evenwicht sociaal domein"

In november 2020 stelde de gemeenteraad bij de Algemene Beschouwingen het integraal plan van aanpak met besparingsmaatregelen "Duurzaam evenwicht sociaal domein" vast. In dit plan zijn alle maatregelen opgenomen waarmee de taakstelling in het sociaal domein gerealiseerd moet worden. Daarbij is per maatregel een (indicatief) besparingsbedrag opgenomen.

De besparingsopdracht voor 2021 van € 688.805 is gerealiseerd. Binnen de Participatiewet, Jeugdhulp en Wmo zijn diverse activiteiten/maatregelen ondernomen die daartoe geleid hebben. De één op één relatie tussen deze activiteiten/maatregelen en het bespaarde bedrag is moeilijk te leggen, maar dat er een relatie is, is onmiskenbaar. Zo is het bijvoorbeeld niet aan te geven wat 'het uitrollen' van de praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen aan besparing in de Jeugdzorg oplevert. Dit geldt eveneens voor de pilot 'Lokale Behandelteams' (een maatregel), waarbij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) nauw samenwerkt met de meer specialistische, tweede lijns-zorg om in een vroeg stadium duurdere specialistische zorg te voorkomen.

Participatiewet
Loonkostensubsidie/Beschut Werk
Belangrijke instrumenten om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te activeren zijn de loonkostensubsidie en het beschut werk. De inzet van de loonkostensubsidie steeg van 51 in 2020, naar 55 in 2021. In het kader van het beschut werk is de door het Rijk opgelegde taakstelling van zeven banen volledig gehaald. Zes banen zijn ingevuld bij Westrom en één baan rechtstreeks bij een werkgever.
In 2021 is het uitkeringsbestand aanvankelijk gestegen met name door de lockdown in verband met COVID-19. Aan het eind van het jaar was sprake van een hogere uitstroom.

Zelfstandigen
De Tijdelijk Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers (TOZO) is in 2021 voortgezet tot 1 oktober. Voor de TOZO regelingen (3, 4 en 5) zijn 185 toekenningen geweest, waarbij het in 7 zaken om een kapitaalverstrekking ging. Bij de overige toekenningen ging het uitsluitend om levensonderhoud.

Sociale Werkvoorziening
De uitvoering van de sociale werkvoorziening ligt bij Westrom. Vanuit Leudal zijn ook nog inwoners werkzaam bij Noord Limburg West (NLW) in Venray en de Risse in Weert.
Vanaf 2015 is geen instroom in de WSW meer mogelijk. Het aantal WSW-ers neemt daardoor langzaam af.

Per sociale werkvoorziening wordt hierna aangegeven het aantal WSW-ers per 1-1-2021 en per 31-12-2021:

- Westrom 107 - 105
- NLW 15 - 14
- de Risse 22 - 21

Armoede
Het programmaplan 2021 in het kader van het armoedebeleid is slechts ten dele uitgevoerd door COVID-19.

- Het Financieel Informatie Punt is maar ten dele open geweest, met name digitaal.
- Door de beperkingen is de groep van ervaringsdeskundigen weinig ingeschakeld. Advisering vond nog niet plaats.

De uitgifte van voedselpakketten door de Voedselbank Midden-Limburg in Baexem is gecontinueerd. Per 1 januari 2021 maakten 43 gezinnen gebruik van de Voedselbank. Per 1 december 2021 was dit aantal 42.

Schuldhulpverlening
1 januari 2021 ging de nieuwe wet schuldhulpverlening in. De vroegsignalering is een wettelijke verplichting geworden. Samen met Synthese, maatschappelijk werk en Plangroep zijn deze werkzaamheden opgepakt. Als mensen bekend zijn met een betaalachterstand bij een woningcorporatie, energieleverancier of zorgverzekeraar wordt een melding ontvangen. Vervolgens neemt Synthese contact op om te bespreken of en welke ondersteuning mensen nodig hebben. Plangroep is in 2021 negatief in het nieuws gekomen, met name voor hun werkzaamheden op het terrein van budgetbeheer. Leudal maakt van deze dienstverlening maar zeer beperkt gebruik.

Laaggeletterdheid
In samenwerking met Synthese, Bibliocenter en Stichting Lezen en Schrijven is een Leudals taalakkoord opgesteld. De ondertekening en uitvoering hiervan vindt in 2022 plaats.

Jeugdhulp

Verwerving
In 2021 zijn twee regionale aanbestedingen afgerond (Wonen en Crisis) en het proces voor de verwerving van 'Segment 1' loopt. Voor de overige onderdelen van de Jeugdhulp (Dagbehandeling/Dagbesteding en Ambulante hulp) zijn de contracten voor 2022 verlengd.

- Wonen Jeugdwet Midden-Limburg per 1-1-2022

Voor sommige jeugdigen biedt de thuissituatie tijdelijk niet de randvoorwaarden om (veilig) op te groeien en/of kunnen de jeugdigen (nog) niet zelfstandig wonen. Gemeenten moeten voor deze jeugdigen zorg (passend woonaanbod) inkopen. Het woonaanbod binnen dit segment kan zowel voltijd, deeltijd, structureel als tijdelijk zijn. Het segment is opgesplitst in de volgende percelen:

1. Pleegzorg & Gezinshuizen
2. Woonleefgroepen
3. Zelfstandig Wonen Training
4. Logeren

Het aanbestedingsproces is volbracht en heeft geleid tot het contracteren van een aantal zorgaanbieders op de vier percelen. De overeenkomst heeft een looptijd van vier jaar met de mogelijkheid tot twee optionele verlengingen van drie jaar. Gedurende de looptijd van die contracten worden geen andere zorgaanbieders toegelaten in het segment wonen.

- Integrale Crisishulp Noord- en Midden-Limburg per 1-1-2022

Er kunnen altijd situaties voorkomen waarin jeugdigen of ouders/verzorgers te maken krijgen met een crisissituatie. Denk hierbij aan een psychiatrische crisis of ernstige opvoedproblemen waarbij direct actie nodig is door professionals. Die directe actie noemen we crisishulp. Vanaf 1-1-2022 is de crisishulp jeugd in een vernieuwde structuur opgezet en werken we met een Integraal Crisisteam. In 2021 vond een aanbesteding plaats met betrekking tot crisisverblijf. Dit heeft gezorgd dat vanaf 1 januari 2022 door middel van een samenwerkingsverband tussen verschillende zorgaanbieders crisisverblijf gaan uitvoeren.

- Transformatie van verblijf met behandeling naar meer ambulante integrale ondersteuning Noord- en Midden-Limburg per 1-1-2023

Met 10 aanbieders en een vertegenwoordiging van gemeenten is een traject van bestuurlijk aanbesteden gestart om de inhoudelijke transformatie van alle verblijfsfuncties met behandeling Jeugd (complexe jeugdhulp) te concretiseren. Dit moet leiden tot contractering per 1 januari 2023. Er is gewerkt aan een intentieverklaring, waarmee gemeenten en aanbieders uitspreken de komende jaren vanuit partnerschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid te gaan werken aan het concretiseren van de ontwikkelde ambitie voor de complexe zorg met verblijfsfuncties.

0-meting Toegang Jeugd

In januari 2021 is de 0-meting voor het lokale team CJG afgerond. De conclusie was dat in het algemeen de toegang voldoende/goed wordt uitgevoerd. De verbetermogelijkheden liggen bij eigen kracht/sociaal netwerk en voorliggend veld. De verbetermogelijkheden zijn opgepakt en in uitvoering genomen. In het tweede kwartaal van 2022 wordt een nieuwe 0-meting uitgevoerd om de voortgang te monitoren.

Per 1 september 2021 zijn de Nadere Regels Jeugdhulp aangepast, waardoor het CJG betere kaders heeft om haar toegangstaak goed uit te voeren. De aanpassingen hadden betrekking op:

- regels voor PGB;
- criteria voor ondersteuning in de scholen, vaktherapie, logeren en vervoer;
- richtlijnen voor bovengebruikelijke zorg en voor normtijden van activiteiten waarmee de inzet van de hulpverlening kan worden bepaald.

Samenwerking Jeugdhulp - Onderwijs

Het beleidsplan sociaal domein Midden-Limburg West is vertaald in uitvoeringsplannen per thema. In het uitvoeringsplan Versterking Jeugd & Volwassenen zijn onder andere de volgende activiteiten opgenomen die betrekking hebben op de samenhang Jeugdhulp en Passend Onderwijs:

1. *Gezamenlijke visie en ambitie*
   De eerste gesprekken over de gezamenlijke visie (met uitgangspunten) vonden in 2021 plaats. Er is een conceptvisie opgesteld en er is een proces uitgezet voor de vaststelling van de visie.
2. *Ondersteuning in scholen en kinderopvang*
   In de Nadere regels Jeugdhulp zijn met ingang van het schooljaar 2020-2021 criteria voor begeleiding in de scholen en kinderopvang en vervangende dagbesteding onder schooltijd vastgesteld. De scholen/kinderopvang en aanbieders zijn geïnformeerd over de wijzigingen en het CJG werkt met deze criteria. Eind 2021 is gestart met een evaluatie van deze criteria met de scholen en het CJG-ML.
3. *Verblijf van jeugdigen in vervangende dagbesteding onder onderwijstijd*
   Criteria voor de vervangende dagbesteding onder schooltijd zijn ook opgenomen in de vastgestelde Nadere Regels Jeugdhulp. Daarnaast zijn knooppuntoverleggen (ML-Oost en ML-West) ingericht en opgestart. De deelnemers aan de pilot ervaren het als een meerwaarde dat er nu een mogelijkheid is om casuïstiek gezamenlijk door jeugdhulpverlening en onderwijs te bespreken. Gelet op de late start van de pilot en de omstandigheden als gevolg van de coronacrisis is de pilot verlengd tot en met juli 2022. Na afloop van de pilot vindt een eindevaluatie plaats.

Lokale behandelteams

We hebben een lokaal (integrale) behandelteam georganiseerd, aanvullend op het lokale team van het CJG. Dit behandelteams heeft de opdracht om een lokale aanpak te organiseren; zorg dichtbij en daar waar nodig. Het behandelteam moet de krachten van het informele netwerk, de basisvoorzieningen, de basisjeugdhulp en de aanvullende zorg bundelen en op elkaar afstemmen (naadloos samenwerken, elkaar betrekken). Waarbij het behandelteam duurzame oplossingen realiseert passend bij de jeugdige in de context van het gezin en hun omgeving en de ontwikkelingsfase die zij doormaken, Er wordt hierbij ook ingezet op het voorkomen van dure, kostbare uithuisplaatsingen.

De pilot loopt inmiddels 15 maanden. De werkwijze is volop in ontwikkeling. Zoals is gebleken uit de evaluatie na 15 maanden behandelteam zijn er positieve ervaringen op casusniveau. Echter kunnen we nog geen definitieve conclusies trekken. Vanuit alle partijen is er de wens uitgesproken om door te gaan in 2022.

Wmo

Ook in 2021 is het uitvoeren van een aantal besparingsmaatregelen doorgegaan. Bijvoorbeeld structurele overleggen met de grootste aanbieders en het opschonen van het hulpmiddelenbestand. Om meer inzicht te krijgen in het geheel van de toegang en werkwijze, zijn we gestart met een eerste opzet van (data)rapportages binnen de Wmo. Dit maakt de eerste inzichten en feitelijkheden binnen de Wmo zichtbaar.

Toegang Wmo

De toegang bepaalt een groot gedeelte van het gebruik aan voorzieningen (indicaties). Ook is de toegang een draaiknop in het terugverwijzen van ondersteuningsvragen die in het voorliggende veld kunnen en moeten worden opgepakt, alsmede in het tijdig afschalen van ondersteuning die ook door lichtere vormen worden vervangen. Met de implementatie van de nieuwe verwerving per 2023 krijgt de toegang een betere positie zodat zij een belangrijke rol pakken in het behalen van de doelstellingen.

Hulp bij het huishouden en begeleiding volwassenen
De invoering van het abonnementstarief ingaande 1 januari 2019 gaat gepaard met een aanzuigende werking met betrekking tot maatwerkvoorzieningen in de Wmo. Concreet heeft zich dit vertaald in een toename van het aantal meldingen en aanvragen binnen de Wmo. Met name op het gebied van huishoudelijke hulp zien we een blijvende, maar lichte stijging, van de aanvragen in 2021. Het verschil van december 2020 versus december 2021 is een stijging van 4% (29 cliënten hbh).

Met betrekking tot de maatwerkvoorziening begeleiding zien we een afname in de indicaties, namelijk -4% (- 13 cliënten BG). Dit komt door een nadrukkelijkere toepassing van beleid door de toegang die is ingezet en wellicht deels ook door COVID-19. In verband met COVID-19 en het in stand houden van voorzieningen zijn ook in 2021 aan zorgaanbieders garantieomzetten betaald. Bij de hulp bij de huishouding maakten de betreffende aanbieders hiervan geen gebruik
Zonder maatregelen van het Rijk is het voor de gemeente zeer moeilijk de uitgaven te beperken.

Opvang en beschermd wonen volwassenen
Vanaf 1 januari 2021 is er hard gewerkt aan de regionale samenwerking met betrekking tot de taken van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze taken maken onderdeel uit van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). In tegenstelling tot andere Wmo-taken verliep de financiering vooralsnog via 43 centrumgemeenten.

De gemeente Venlo is de centrumgemeente voor de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. Venlo is door de overige gemeenten gemandateerd om deze taken binnen het rijksbudget uit te voeren. Aan deze situatie komt met ingang van 1 januari 2022 een einde. Gelet op de kwetsbaarheid van de doelgroep en de complexiteit van de dienstverlening hebben het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken, dat gemeenten een plan opstellen met regionale uitvoeringsafspraken, waardoor de kwaliteit en continuïteit van deze dienstverlening blijvend is gewaarborgd. Dit plan met regionale uitvoeringsafspraken is door onze gemeente vastgesteld en zorgt ervoor dat de gemeente de toegang lokaal zal organiseren vanaf 2022.

COVID-19
Steunpakket sociaal en mentaal welzijn in het kader van corona
Met het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl beoogt het Rijk gemeenten in staat te stellen lokaal steun te bieden aan (kwetsbare) inwoners die door COVID-19 extra hard getroffen worden. Het college heeft in het derde kwartaal van 2021 besloten tot een integrale besteding van deze middelen in gezamenlijkheid met onze belangrijkste ketenpartners waaronder Synthese, Algemeen Maatschappelijk Werk, Centrum jeugd en Gezin en Proteion Welzijn. Er zijn in overleg met deze ketenpartners twee thema’s geprioriteerd:

1. het bestrijden van eenzaamheid voor alle inwoners, met speciale focus op ouderen en jongeren en
2. het bevorderen van de weerbaarheid van jongeren.

Deze twee thema's zijn gekozen, omdat deze doelgroepen het hardst geraakt zijn op het gebied van eenzaamheid en weerbaarheid als gevolg van COVID-19. Voor het eerste thema is een uitvoeringsplan één tegen eenzaamheid opgesteld.

Dit plan beschrijft de lokale aanpak van eenzaamheidsproblematiek binnen de gemeente Leudal, welke ketenpartners daarbij betrokken zijn en welke resultaten we voor en met inwoners van de gemeente Leudal willen bereiken. Voor het tweede thema wordt de samenhang gezocht met de gesprekken die plaatsvinden met het onderwijs inzake de besteding van de middelen ten behoeve van het Nationaal Programma Onderwijs, bedoeld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na Corona.

Een aantal maatregelen hebben een langere uitwerktijd nodig om tot besparingen te komen. COVID-19 heeft daarnaast voor vertraging gezorgd en zijn effect gehad op de uitgaven. Tenslotte heeft het Rijk ook beleid uitgerold met name het werken met reële tarieven die zijn betekenis hebben.

Wat heeft dat gekost?

Beter passende ondersteuning				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Participatie integratie	122	358	271	-87
WMO	8.761	8.331	8.066	-265
Jeugdhulp	12.311	13.019	13.479	460
Participatie sociale zekerheid	4.763	4.714	4.703	-11
Participatie Inkomen	5.496	5.477	5.331	-146
Participatie levensonderhoud	199	6.188	5.767	-421
Totale Lasten	**31.652**	**38.087**	**37.617**	**-470**
Baten				
Participatie integratie	0	-65	-66	-1
WMO	-345	-334	-470	-136
Jeugdhulp	0	0	0	0
Participatie sociale zekerheid	-40	-90	-89	1
Participatie Inkomen	-5.271	-5.608	-5.525	83
Participatie levensonderhoud	-78	-5.762	-5.715	47
Totale Baten	**-5.734**	**-11.859**	**-11.865**	**-6**
Mutatie reserves	0	-265	-146	119
Resultaat	***25.917***	***25.964***	***25.604***	***-360***

Collectief aanvullend vervoer

Doordat we ook het afgelopen jaar te maken hadden met het COVID-19, maakten minder personen gebruik van het aanvullend vervoer. Hierdoor zijn de vervoerskosten beduidend minder. De vervoerskosten worden jaarlijks door Omnibuzz afgerekend. Tegenover de lagere vervoerskosten van €75.000 staan ook lagere eigen bijdragen van € 21.600 dan geraamd.

Hulpmiddelen
De uitgaven van de reguliere hulpmiddelen vallen € 80.100 lager uit dan de actuele raming. In de 2e rarap is dit budget opgehoogd met € 25.000. Achteraf blijkt dit voor 2021 niet nodig geweest te zijn. Landelijk zijn prijsstijgingen te zien in verband met tekorten van grondstoffen. Wellicht dat dit consequenties zal hebben voor de begroting 2022.

Woningaanpassingen
Bij de woningaanpassingen zien we een toename van het aantal aanvragen. Daarnaast zien we ook de landelijke en stijgende bouwkosten alsmede een oorzaak van de stijgende kosten binnen dit budget.

In de 2e rarap is het budget voor de woningaanpassingen bijgeraamd voor in totaliteit € 150.000. Ten opzichte van de actuele raming zijn de werkelijke uitgaven € 16.800 lager uitgevallen. Dit is mede veroorzaakt doordat een aantal kleine woningaanpassingen pas in 2022 worden afgerond en de facturatie ook dan pas volgt. Bij de 2e rarap was nog ingeschat dat deze woningaanpassingen in 2021 gerealiseerd zouden worden. Daarnaast is € 17.500 een bijdrage ontvangen vanuit het expertisecentrum Limburg voor een deel van een woningaanpassing. Dit was ten tijde van de 2e rarap nog niet bekend.

Volwassenbegeleiding / Hulp bij de huishouding
De reguliere uitgaven voor begeleiding zijn via de 2e rarap reeds verlaagd met € 1.120.000 (ZiN en Pgb). Ten opzichte van de actuele raming is op het onderdeel begeleiding een restant van € 127.100.
Bij de hulp bij de huishouding zien we wederom een toename sinds 2019 als gevolg van het abonnementstarief. Bij de 2e rarap is het budget daarom bijgeraamd met een bedrag van € 580.000 (zin en pgb). Uit de jaarrekening blijkt dat deze inschatting is uitgekomen. Er is een restant van € 18.100 (ZiN en Pgb). Bij de hulp bij de huishouding zijn geen meerkosten betaald. Tot slot is vanuit Venlo € 120.600 meer ontvangen met name in verband met coronacompensatie beschermd wonen. Ten tijde van de 2e rarap was dit nog niet bekend.
Opvang vluchtelingen
In het kader van de oude Inburgeringswet wordt het Participatieverklaringstraject uitgevoerd. Deze kosten zijn op deze post geboekt door het later invoeren van de nieuwe Inburgeringswet.
Daarnaast zijn in het kader van de taakstelling statushouders enkele woningen, die gereserveerd worden voor deze doelgroep, een maand of langer niet verhuurd. De kosten hiervan komen voor rekening van de gemeente.
Per saldo is er hierdoor een overschrijding van € 32.600.

Inburgering
In 2021 is de inburgering nog eens met een half jaar uitgesteld.
Per 1-1-2022 is de inburgering bij de gemeente terecht gekomen. Inzet van de middelen voor de inburgering in 2021 was niet nodig. Het restant van 119.500 is via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

Gemeentelijk armoedebeleid
Het aantal uitkeringen nam in 2021 af. Dit heeft direct invloed op de uitgaven voor het armoedebeleid. Minder mensen maken daardoor gebruik van de bijzondere bijstand.
In 2021 zijn minder statushouders in Leudal gehuisvest waardoor ook minder middelen voor de inrichting voor deze doelgroep is ingezet.
In totaliteit is daardoor € 94.000 overgebleven op deze budgetten.

WWB
Het uitkeringsbestand is gedaald. De verstrekkingen aan uitkeringen zijn hierdoor € 141.100 lager dan geraamd. Hier tegenover staat dat de rijksuitkering € 56.200 lager is dan geraamd. Dit komt doordat de aanpassing van de rijksuitkering pas na opstelling van de 2e rarap bekend is.

Loonkostensubsidie
De loonwaarde van de mensen met een arbeidsbeperking is in 2021 gestegen van 56% (2020) naar 62,2%. Hierdoor zijn de kosten voor de loonkostensubsidie € 33.900 lager dan geraamd.

BBZ starters
De uitkeringen voor levensonderhoud en de starterskredieten zijn lager geweest dan aanvankelijk geraamd. Door COVID-19 was het geen goed jaar om te starten met een bedrijf. Dit zien we in de aantallen aanvragen terug komen.
Een eerder verstrekt bedrijfskrediet hoeft op basis van de regeling niet te worden teruggevorderd en is alsnog om niet geboekt.

BBZ niet starters
Door de overheidssteun in het kader van COVID-19 vroegen minder ondernemers een uitkering (voor levensonderhoud of een bedrijfskrediet) aan. Hierdoor is slechts een klein deel van de geraamde kosten uitgegeven en resteert er een bedrag van € 19.300.
Tijdens COVID-19 in 2021 hadden ondernemers het moeilijk. De inkomsten uit terugbetalingen zijn deels gestopt. De baten zijn daardoor € 29.602 lager geweest dan geraamd, waarbij ook nog geldt dat van de terugbetalingen van lening 75% moet worden terugbetaald aan het Rijk. Vooraf valt niet te begroten om wat voor een bedrag het gaat. In 2021 ging het om een bedrag van € 35.000.

Bijstand overig
In het kader van de coronamaatregelen ontvingen we van het Rijk middelen voor de uitvoering van de TONK regeling. Van deze regeling is in beperkte mate gebruik gemaakt, waardoor een bedrag € 298.800 is overgebleven.

Tijdelijke regeling ondernemers
In het kader van de TOZO regeling zijn extra middelen ontvangen voor de ondernemers. Van deze regeling is fors gebruik gemaakt. Ten opzichte van de raming is bijna € 100.000 overgebleven. Dit komt met name door de normvergoeding per dossier dat wordt vergoed. Vooraf is niet te voorspellen om hoeveel dossiers het gaat en is daarom de rijksvergoeding budgettair neutraal begroot.

Begeleid werken
In 2020 ontving Westrom een bijdrage in verband met COVID-19. Een deel van deze middelen is door Westrom ingezet. Het niet ingezette deel is terugbetaald aan de gemeenten. Hierin is in de actuele raming reeds mee rekening gehouden.
In de decembercirculaire zijn extra middelen ontvangen voor de WSW. Deze middelen worden 1-op-1 doorbetaald aan de Westrom. Gezien het tijdstip van de decembercirculaire is deze aanvullende betaling aan Westrom van € 71.400 niet geraamd.
Jeugdzorg

Bij jeugdzorg wordt het nadelig resultaat van in totaliteit € 466.400 voornamelijk veroorzaakt door de volgende twee redenen:

3. Op het perceel jeugd met beperking/jeugd en opvoedhulp zijn de werkelijke uitgaven 2021 € 259.400 hoger uitgevallen dat waarmee in de laatste prognose mee is rekening gehouden. In de eerste maanden van 2021 was er een daling te zien van het aantal jeugdigen met een indicatie. In januari waren dit er 243. In de maand mei is dit gestegen tot 268 en in de overige maanden wel iets gedaald, maar niet tot het niveau van januari. In december waren er 263 jeugdigen. Wel zijn de gemiddelde kosten per jeugdige in december € 310 lager per maand. De stijging van de kosten wordt dan ook voornamelijk veroorzaakt door de aantallen. In de maanden maart tot en met juli zat er een piek in het aantal jeugdigen verblijf met behandeling. Dit leidt tot hogere uitgaven en is lastig te voorspellen.
   Op de overige percelen zijn ook voor- en nadelen, maar deze zijn beperkt tot maximaal € 40.000. Daarmee komt de totale overschrijding 2021 van alle onderdelen uit op € 245.000.
4. Jaarlijks wordt op het einde van het jaar een inschatting gemaakt van de nog te betalen bedragen. Achteraf blijkt dat de inschatting 2020 te laag is geweest, doordat er nog een fors aantal facturen begin 2021 zijn ontvangen. Dit leidt tot een nadeel van per saldo over voorgaande jaren van € 221.400. Op basis van de facturatiegegevens tot maart 2022 blijkt dat de nog gefactureerde bedragen 2021 meer in lijn liggen met 2019. Het jaar 2020 is een uitschieter geweest.

2.4.4 Onderwijs

2.4.4.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Leerlingenvervoer
In december 2021 zijn een nieuwe verordening bekostiging leerlingenvervoer en nieuwe beleidsregels vastgesteld.
Het leerlingenvervoer (taxivervoer) is tijdens de lockdown van de scholen grotendeels doorbetaald om de continuïteit van deze voorziening te waarborgen.
Door de coronabeperkingen en lockdown is het in 2021 niet mogelijk geweest om extra in te zetten op het stimuleren van zelfstandig reizen van leerlingen.

Onderwijsachterstanden voorkomen
Pilot voorschoolse educatie AZC
In oktober 2021 is besloten om een pilot voorschoolse educatie te staren in het AZC in Baexem. Deze pilot is een samenwerking tussen het COA, Hoera Kindercentrum, Taalschool De Brink, Jeugdgezondheidszorg (GGD) en de gemeente. Peuters van asielzoekers kunnen dan vier dagdelen per week deelnemen aan een vve programma. Hoera Kindercentra gaat dit aanbieden en heeft hiervoor een pedagogisch medewerker geworven. Deze pilot gaat in maart 2022 van start.

Pedagogische medewerker vve
In 2021 hebben alle kindercentra (vve-locaties) een vve-coach (pedagogisch medewerker vve) die extra in zet op coaching van pedagogisch medewerkers, doorgaande ontwikkelingslijnen en ouderbetrokkenheid. Dit leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het aanbod voorschoolse educatie. Deze inzet wordt gesubsidieerd door de gemeente.

Pilot vve in de vakantie
In de zomervakantie 2021 vond er een pilot vve in de zomervakantie plaats waarbij peuters en kleuters met een vve indicatie (zonder recht op kinderopvangtoeslag) deelnemen aan kinderopvang. Deze pilot is positief verlopen en verlengd naar 2022.

Startkwalificatie/duurzaam aan de slag
Per augustus 2021 is er een jongerencoach gestart om extra in te kunnen zetten op begeleiding van jongeren van 18-23 jaar in een kwetsbare positie. De bedoeling is om deze jongeren te stimuleren om een opleiding te volgen of om passend werk te vinden.

Wat heeft dat gekost?

Educatieve ontwikkeling				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Kinderopvang	265	325	305	-20
Onderwijsbeleid	1.357	2.164	2.185	21
Totale Lasten	**1.622**	**2.489**	**2.490**	**1**
Baten				
Kinderopvang	-42	-42	-44	-2
Onderwijsbeleid	-239	-1.020	-1.103	-83
Totale Baten	**-281**	**-1.062**	**-1.147**	**-85**
Mutatie reserves	0	-25	-25	0
Resultaat	***1.342***	***1.402***	***1.318***	***-84***

Kinderopvang
Wat betreft het budget kinderopvang is er in de 2e rarap € 50.000 toegevoegd aan het budget vanwege een forse toename in aanvragen kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie. Daarvan is €15.400 niet besteed. Daarnaast vonden er vanwege de COVID-19 minder inspecties kinderopvang door de GGD plaats, restant ruim € 7.700.

Leerlingenvervoer
Wat betreft het budget leerlingenvervoer zijn de vervoerskosten € 47.300 lager dan geraamd. De belangrijkste reden is de nog te ontvangen bonus-malus korting.

2.4.5 Samenleving

2.4.5.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

De inclusieve samenleving is één van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken. Met activiteiten worden vaak meerdere effecten bereikt. De activiteiten om te komen om te komen tot een inclusieve samenleving zijn opgenomen bij de overige thema's. In 2021 realiseerden we de uitbreiding van de activiteiten van de huidige inloop in Nunhem.

Wat heeft dat gekost?

Inclusieve samenleving				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Algemene voorzieningen	382	729	325	-404
Totale Lasten	**382**	**729**	**325**	**-404**
Baten				
Algemene voorzieningen	0	0	-56	-56
Totale Baten	**0**	**0**	**-56**	**-56**
Mutatie reserves	0	-148	282	430
Resultaat	***382***	***581***	***551***	***-30***

Coronacompensatie
Vanuit het rijk ontvingen we in 2021 eenmalige rijksmiddelen met betrekking tot de coronacompensatie. Het gaat om een bedrag van € 281.882 en hiervoor is een actieplan opgesteld. Dit bedrag wordt volledig via de gecommitteerde reserve overgeheveld naar 2022.

Daarnaast hebben we een eenmalige bijdrage van de gemeente Venlo ontvangen van € 56.150. Dit betreft de eenmalige middelen vanuit Venlo ambulantisering GGZ die doorbetaald zijn aan Care+ (uitbreiding van hun huidige inloopvoorziening). Ten tijde van de 2e rarap was dit nog niet bekend en daarom niet meegenomen in de raming. Per saldo (inkomsten en uitgaven) geen verschil.

Een bedrag van € 147.515 betreft het SZH. Ook dit bedrag wordt volledig overgeheveld naar 2022.

Tot slot hebben we een aantal terugbetalingen ontvangen met betrekking tot de diverse subsidies op basis van de subsidieverordening MO. Het restant van € 31.800 wordt volledig veroorzaakt door een viertal afrekeningen van subsidies 2020 met betrekking tot maatschappelijke activiteiten en welke niet uitgevoerd zijn in 2020.

2.4.6 Zelfredzaamheid

Preventie Jeugd

Kansrijke Start
In 2021 stelden de colleges van Noord- en Midden- Limburg het uitvoeringsplan/actieprogramma Kansrijke Start Noord- en Midden-Limburg 2020-2026 vastgesteld. Ook is een convenant afgesloten waarmee door middel van het maken van keten- en samenwerkingsafspraken tussen het medische en het sociale domein de coalitie Kansrijke Start is geformaliseerd. Inhoudelijk wordt beoogd dat gemeenten en partijen in het medische en het sociale domein gezamenlijk een samenhangende (keten)aanpak neerzetten met als doel meer kinderen een goede start te geven. Hiermee is de aanpak van kansrijke start structureel geborgd.

Nu Niet Zwanger
Nu Niet Zwanger ondersteunt mensen in kwetsbare omstandigheden (onder andere psychiatrische problematiek, verstandelijke beperking, verslaving, dakloosheid, loverboyproblematiek) bij het maken van een bewuste keuze over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Onbedoelde zwangerschappen met vaak schrijnende gevolgen voor het kind en de ouders. De begeleiding is actief, en begint met een eerlijk gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie.

Het programma draagt bij aan de transformatie van de jeugdhulp en het maatschappelijk domein in zijn geheel, namelijk de beweging richting preventie en daarmee het voorkomen dat zware/dure zorg nodig is. De colleges in Noord- en Midden-Limburg hebben in 2021 besloten dit programma structureel te borgen.

Voorzorg
Voorzorg is een opvoed-, leefstijl-, gezondheids- en ontwikkelingsondersteuningsprogramma, gericht op jonge vrouwen tot 25 jaar die zwanger zijn van hun eerste kind en weinig of geen opleiding hebben genoten. Zij krijgen preventieve verpleegkundige ondersteuning tijdens hun zwangerschap en de eerste twee levensjaren van hun kind. Voorzorg bestaat uit een intensief schema van huisbezoeken uitgevoerd door speciaal daar voor opgeleide jeugdverpleegkundigen met ervaring in de Jeugdgezondheidszorg. De belangrijkste doelstellingen van Voorzorg zijn:

- primaire preventie van kindermishandeling en ernstige ontwikkelingsproblemen bij jonge kinderen;
- verbetering van het zwangerschaps- en geboorteproces voor moeder en kind;
- verbetering van de gezondheid en ontwikkeling van het kind;
- verbetering van de persoonlijke ontwikkeling van de moeder en haar mogelijkheden voor opleiding en werk, zodat zij meer kan betekenen voor haar kind.

De colleges in Noord- en Midden- Limburg hebben besloten ook dit programma structureel te borgen.

Buurtgezinnen
Buurtgezinnen heeft tot doel ouders weer op adem laten komen en ervoor te zorgen dat kinderen zich positief blijven ontwikkelen. De stichting die met behulp van vrijwilligers dit vormgeeft doet dat door gezinnen die overbelast zijn (vraaggezinnen) te koppelen aan gezinnen in de buurt die ondersteuning willen geven (steungezinnen). Steunouders zijn ervaren ouders met een groot hart die graag wat willen doen voor een ander gezin.

In 2021 is de pilot geëvalueerd. Uit deze evaluatie is gebleken dat:

- Buurtgezinnen bijdraagt aan het versterken van het preventieve beleid en eigen kracht van gezinnen.
- Buurtgezinnen verwijst actief door naar bestaande ondersteuningsmogelijkheden
- Buurtgezinnen wordt door diverse aanbieders genoemd als een goede afschalingsmogelijkheid van professionele hulpverlening.
- Buurtgezinnen wordt door het CJG-ML gezien als een goede interventie om professionele hulpverlening te voorkomen, te versterken en af te bouwen.

Op basis van deze evaluatie hebben de colleges in Midden-Limburg West besloten om buurtgezinnen structureel in te zetten.

2.4.6.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Participatiewet

Het MensOntwikkelBedrijf (MOB) is actief ingezet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ontwikkelen. Aan het eind van het jaar vond een evaluatie plaats. Deze dient als input voor een nieuw op te stellen businesscase voor het MOB.
Een daling van het aantal uitkeringen is niet gerealiseerd. Het uitkeringsbestand is nagenoeg gelijk gebleven. Per 1 januari 2021 werden 332 uitkeringen verstrekt, per 31 december 2021 zijn dit 334 uitkeringen. De instroom in de uitkering was 143, de uitstroom was 141 (139 PW en 4 IOAW).

Mantelzorg

Door COVID-19 zijn de activiteiten in 2021 voor Dementievriendelijk Leudal deels stilgelegd of stopgezet.

De werkzaamheden met betrekking tot mantelzorgondersteuning kregen een andere invulling (meer digitaal dan fysiek) en de jaarlijkse aandacht voor onze mantelzorgers was dit jaar minimaal. Doordat er geen fysieke activiteiten zijn georganiseerd, zijn er minder kosten gemaakt.

Dementie vriendelijk

In 2021 is ondanks de beperkingen die Corona heeft gegeven, de nodige aandacht gegeven aan het onderwerp “dementie”. Zo er langs de digitale weg persoonlijke contactmomenten georganiseerd met partners van dementerende, lotgenotencontact en deskundigheidsmomenten. Ook de wandelingen met dementerenden en hun familie/vrienden hebben in 2021 plaats gevonden. Daarnaast hebben wij in 2021 weer enkele bedrijven (Synthese en Jan Linders-Haelen) kunnen feliciteren met het behalen van het certificaat ‘dementie-vriendelijk’.

Wat heeft dat gekost?

vergroten zelfredzaamheid				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
WMO overig	25	25	21	-4
Jeugd overig	48	57	42	-15
Participatie overig	609	1.083	1.011	-72
Totale Lasten	**682**	**1.165**	**1.074**	**-91**
Baten				
WMO overig	0	0	0	0
Jeugd overig	0	0	0	0
Participatie overig	0	-14	-13	1
Totale Baten	**0**	**-14**	**-13**	**1**
Mutatie reserves	0	-10	-10	0
Resultaat	***681***	***1.141***	***1.051***	***-90***

Re-integratie
Bij de 1e en 2e rarap zijn extra bedragen bijgeboekt voor trajecten om het aantal uitkeringen te verlagen. Een aantal in 2021 ingezette trajecten worden afgerekend in 2022. Hierdoor resteert op dit budget € 99.400.

2.4.7 Reserves

						(bedrag x 1.000)
T/O	**Reserve**	**I/S**	**Omschrijving**	**Begroting 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
T	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten		577	-577
			Totaal toevoegingen		**577**	**-577**
O	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten	-148	-148	
O	Egalisatiereserve Gemeentefonds	I/S	Taakmutaties	-283	-283	
			Totaal onttrekkingen	**-430**	**-430**	

2.4.8 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Jongeren met jeugdreclassering	%	2016	0,3	CBS Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	0	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2019	17	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Lopende reïntegratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	2020	159,8	CBS - Participatie Wet	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2020	2	CBS Jeugd	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
% werkloze jongeren	%	2020	2	CBS Jeugd	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2020	1,2	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2020	15,5	CBS Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	%	2020	1,8	CBS Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18 jr eo	2021	149,8	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2021	540	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Demografische druk	%	2021	76,4	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

2.4.9 Verbonden partijen

- Westrom
- Omnibuzz

2.5 Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Zoals in de begroting vastgelegd, staat de gemeente Leudal voor een eigentijdse en daadkrachtige dienstverlening, die voor iedereen toegankelijk en kwalitatief hoogwaardig is. Dienstverlening die inspeelt op de wensen en behoeften van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen in Leudal.

Het verbeteren van de dienstverlening vindt steeds meer plaats vanuit een organisatiebreed perspectief. Dienstverlening is van iedereen en vormt het fundament onder de gemeentelijke organisatie. Iedere medewerker en ieder team levert een waardevolle bijdrage aan deze dienstverlening.

Visie
Om deze gezamenlijkheid verder door te zetten is in 2021 gewerkt aan het herijken van de bestaande visie op dienstverlening. In 2022 wordt er een visie op organisatie en dienstverlening vastgesteld en geïmplementeerd.

Werken aan kwaliteit
Er wordt gewerkt aan een organisatiebrede uitrol van het groeimodel Werken aan kwaliteit. Het groeimodel impliceert enerzijds investeren in kennis door Lean trainingen op drie niveaus aan te bieden aan medewerkers, en anderzijds direct aan de slag te gaan met het omschrijven en optimaliseren van een aantal werkprocessen in de organisatie. In 2021 is het groeimodel ontwikkeld en vond een aanbesteding plaats. De daadwerkelijke trainingen en verbetertrajecten op processen vinden plaats in 2022 en verder.

Relevante thema's
Thema's die vanuit dienstverlening organisatiebreed onder de aandacht worden gebracht, lijken soms open deuren, maar zijn erg actueel en belangrijk voor inwoners. In 2021 is gewerkt aan het verbeteren van de begrijpelijkheid, toegankelijkheid, openheid en verdere digitalisering van de dienstverlening. Wat we precies hebben gedaan wordt omschreven in de volgende paragrafen.

Omgevingswet
Daarnaast is er de komst van de Omgevingswet. Deze nieuwe wet heeft verstrekkende gevolgen voor de dienstverlening binnen het fysieke domein en de manier van werken. In het programma Leefomgeving is vooral stil gestaan bij de implementatie van de wet vanuit de wettelijke vereisten. Binnen het programma Dienstverlening wordt met name teruggekeken op de ontwikkelingen die de dienstverlening en de manier van werken raken, zoals de inrichting van de nieuwe initiatieventafel en de communicatie richting inwoners over de wijzigingen die de Omgevingswet met zich meebrengt.

Tevredenheidsonderzoeken
Om te weten wat er leeft onder inwoners en ondernemers hebben wij in 2021 diverse tevredenheidsonderzoeken ingezet. De klanttevredenheid van het kanaal telefonie is in 2021 vrijwel een geheel jaar gemeten. De gemiddelde score kwam uit op een cijfer 8. Ook bij de aanvraag omgevingsvergunning is medio 2021 een start gemaakt met het meten van de klanttevredenheid. WMO voert jaarlijks een onderzoek uit naar de klanttevredenheid. De informatie wordt gebruikt om de dienstverlening te verbeteren.

Totaal programma

Dienstverlening				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	1.938	2.126	1.419	-707
Baten	-371	-371	-451	-80
Mutatie reserves	0	-169	-43	126
Resultaat	***1.567***	***1.586***	***925***	***-661***

2.5.1 Eigentijds en Daadkrachtig

2.5.1.1 Aansluiten bij de leefwereld

Wat hebben we ervoor gedaan?

Als gemeente wil je het beleid en de dienstverlening zo goed mogelijk afstemmen op de wensen en behoeften van inwoners. Om hierbij aan te sluiten is het nodig te weten wat er leeft onder inwoners, ondernemers en verenigingen. Deze informatie halen wij op verschillende manieren op.

1. In 2021 hebben we het aantal klanttevredenheidsonderzoeken uitgebreid naar meerdere diensten, zoals de telefonische bereikbaarheid en aanvraag omgevingsvergunning. Het voornemen is deze metingen verder uit te breiden. De klanttevredenheid van de telefonische dienstverlening is nu een jaar gemeten en werd gemiddeld beoordeeld met een 8. Dat is een mooi compliment, maar er zijn zeker ook nog aandachtspunten op het gebied van bereikbaarheid.
2. De medewerkers van het callcenter hebben veel kennis over wat er leeft onder inwoners. Deze informatie gebruiken we steeds meer om de dienstverlening en communicatie te verbeteren. Als er veel wordt gebeld over een bepaalde thema, proberen we de informatie op de website te verbeteren, een bericht te plaatsen in het HALLO magazine of meer te communiceren via sociale media. Zo is in 2021 de informatievoorziening voor mensen die nieuw komen wonen in Leudal verbeterd door hen vooraf een 'welkom ansichtkaart' toe te sturen, met hierop een link naar de informatie op de gemeentelijke website. Ook de informatie op de website is verder geoptimaliseerd. Voorgaand voorbeeld is een laagdrempelige vorm van kanaalsturing. Deze manier van werken wordt de komende jaren verder doorontwikkeld voor alle kanalen.
3. Ook de webredacteuren volgen de meningen en reacties van inwoners en verzamelen deze informatie, zodat wij onze dienstverlening of informatievoorziening hierop kunnen aanpassen. Tevens reageren de webredacteuren direct op online vragen van inwoners zodat signalen worden opgepakt en vragen worden beantwoord. Dit is in feite een laagdrempelige vorm van Burgerservice. Er is niet voor gekozen deze manier van werken formeel in te richten, omdat het in de praktijk al goed werkt en dit een laagdrempelige manier is.

In 2021 is onderzoek gedaan naar een nieuwe meetsystematiek 'Waar staat gemeente'.
Met 'Waar staat je gemeente' heeft de gemeente een dashboard in handen waarmee de gemeente zich kan spiegelen aan de Nederlandse standaard. Zo'n 80 procent van de data wordt gevuld vanuit andere partijen (bronhouders) zoals het CBS, kadaster, etc.
Voor de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein, de Burgerpeiling en de Ondernemerspeiling zijn de gegevens rechtstreeks afkomstig van de gemeenten. In 2021 is onderzocht of de Burgerpeiling een goede vervanger is voor het RenM onderzoek dienstverlening uit 2019 en of het onderzoek geschikt is voor benchmarking. Een besluit wordt in 2022 genomen.

De voorbereidingen voor het starten van een Burgerpanel zijn in 2021 getroffen. Het werken met (digitale / fysieke)burgerpanels is een informele manier om de mening, ervaring en kennis van inwoners en ondernemers in Leudal meer te laten doorklinken in de ontwikkeling van de dienstverlening. Inwoners kunnen zich vrijwillig aanmelden voor het panel.

2.5.2 Transparant

2.5.2.1 Transparante communicatie

Wat hebben we ervoor gedaan?

We streven naar een open en transparante communicatie met onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Door open, proactief en duidelijk met de gemeenschap te communiceren zijn inwoners beter geïnformeerd en ontstaat er meer begrip voor de manier van werken binnen een gemeente. De gemeente Leudal communiceert via diverse kanalen zowel digitaal als analoog of telefonisch. De informatie op de website wordt regelmatig verbeterd op het gebied van toegankelijkheid en duidelijkheid.

De Wet Open Overheid, die in 2022 van kracht wordt, bekrachtigt het belang van open en transparante communicatie. In 2021 is het voorwerk gestart voor de implementatie van deze nieuwe Wet.

Daarnaast is een start gemaakt met de communicatie over de wijzigingen die de Omgevingswet met zich meebrengt. Nu de inwerkingtreding steeds dichterbij komt, willen wij lokale afspraken voor iedereen uniform en transparant delen. Door de ontwikkeling van een landingspagina op de gemeentelijke website krijgen inwoners, ondernemers, partners en adviseurs altijd de laatste informatie over de wet en wat dit voor Leudal betekent. Welke procesafspraken of indieningsvereisten gelden? Waar kan ik meer informatie over een (deel)onderwerp vinden? De landingspagina maakt verbinding met bestaande delen van de website over bijvoorbeeld bouwen en wonen en maakt op termijn ook de koppeling met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO geeft alle informatie over de fysieke leefomgeving; de regels, vergunningcheck en een indieningsmogelijkheid voor meldingen en aanvragen. Iedereen heeft dan toegang tot één centraal systeem met alle beschikbare informatie en kan dit op ieder gewenst moment zelf raadplegen.

2.5.3 Toegankelijkheid

2.5.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Voor de gemeente is het van groot belang dat iedere inwoner zoveel mogelijk en makkelijk mogelijk kan meedoen en zaken met ons kan doen. Om dit te bereiken is in 2021 gewerkt aan toegankelijke en integrale dienstverlening.
In 2021 is gestart met het begrijpelijk maken van de teksten op de website van de gemeente. Alle teksten worden herschreven naar B1 taalniveau. Dit niveau betekent dat 85% van de bevolking deze teksten goed kan begrijpen.
Daarnaast hebben een medewerkers van webzaken, dienstverlening en communicatie een training begrijpelijk schrijven gevolgd. In 2022 wordt dit verder organisatie breed uitgerold voor medewerkers die veel teksten / brieven schrijven. De technische toegankelijkheid van de website is verder aangepakt.

Wat heeft dat gekost?

Toegankelijke dienstverlening				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Balieproducten	1.738	1.728	1.231	-497
Verkiezingen	86	213	128	-85
Totale Lasten	**1.824**	**1.941**	**1.359**	**-582**
Baten				
Balieproducten	-371	-371	-451	-80
Verkiezingen	0	0	0	0
Totale Baten	**-371**	**-371**	**-451**	**-80**
Mutatie reserves	0	-83	-83	0
Resultaat	***1.453***	***1.487***	***826***	***-661***

Verkiezingen
De gemeente heeft extra geld ontvangen voor het organiseren van verkiezingen in coronatijd. Dit geld is niet helemaal gebruikt en is daarom onderdeel van het rekeningresultaat. Voor het jaar 2022 ontvangen we wederom extra geld voor het organiseren van de verkiezingen. Het overschot voor 2021 bedraagt € 85.100.

Leges
Daarnaast is in 2021 een resultaat te zien op de legesopbrengsten. Er waren in 2021 meer naturalisatie aanvragen dan verwacht. Dit heeft te maken met de vluchtelingenstroom die vijf jaar geleden is gestart. Deze personen komen nu in aanmerking voor naturalisatie. Daarnaast is de begroting tussentijds niet bijgesteld voor de hogere legesinkomsten. Het overschot in 2021 bedraagt € 80.700.

2.5.4 Kwaliteit

2.5.4.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Werken aan Kwaliteit
In 2021 is een groeimodel ontwikkeld en uitgewerkt om organisatie breed te gaan werken aan kwaliteit. Het traject omvat zowel trainingen op drie niveau 's van leanmanagement(Leidinggevende, Green en Yellow Belt) als concrete beschrijvingen en optimalisaties van een aantal geprioriteerde processen. De opdracht is aanbesteed en gegund. In 2022 start de concrete uitrol van dit voorstel.

Transformatie burgerzaken
Medio 2019 is een start gemaakt met de transformatie burgerzaken. De transformatie burgerzaken is een langdurige organische ontwikkeling van team burgerzaken, waarbij stapsgewijs wordt gebouwd aan uitbreiding van kennis, expertise en verdere digitalisering. Dit alles met als doel toekomstbestendige, klantgerichte en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening te blijven verlenen.

De transformatie richtte zich in 2021 op vier hoofdonderdelen:

- Geïnvesteerd in het verder digitaliseren en automatiseren van de burgerzaken vak applicatie, onder andere groene verhuizing en het automatisch verwerken van een verhuisaangifte waar geen bijzondere omstandigheden zijn.
- Gebouwd aan het collectief uitbreiden van kennis en expertise voor medewerkers vanuit de leerlijnen van de NVVB (nederlandse vereniging voor burgerzaken), onder andere de algemene Wet bestuursrecht en gegevensverwerking en privacy.
- Eerste stap gezet met de vaardigheidsmodule dienstverlening, gericht op het uitbreiden van persoonlijke vaardigheden ten behoeve van het klantcontact.
- Koppeling met het zaaksysteem tot stand gebracht zodat de uitgevoerde werkprocessen vanaf 3 januari 2022 archief waardig bewaard worden en terug vindbaar zijn.

De Omgevingswet
De Omgevingswet heeft als motto: “ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit”. Daarvoor gelden vier (verbeter)doelen: 1) Inzichtelijk omgevingsrecht, 2) Leefomgeving centraal, 3) Ruimte voor lokaal maatwerk en 4) Snellere besluitvorming. De wet stelt daarmee geen minimale eisen aan het niveau van Dienstverlening, maar dienstverlening is door deze doelen als rode draad verweven door alle instrumenten, processen en werkwijze. De implementatie van de Omgevingswet raakt daarmee diverse programma’s.
Op het gebied van dienstverlening is vooral van belang dat door de inrichting van de ‘Nieuwe initiatieventafel’ een meer integrale beoordeling van initiatieven, in een vroeg stadium, plaatsvindt. De initiatiefnemer heeft hierdoor sneller duidelijkheid. De initiatiefnemer hoeft ook niet meer zelf langs afdelingen of beleidsvelden, maar krijgt één reactie vanuit de gemeente.

Meer proactief beheer en onderhoud van de openbare ruimte
Vanuit de in 2020 uitgevoerde pilot is vanaf medio 2021 gewerkt met een wijktoezichthouder per rayon. De gewenste integrale afstemming tussen de diverse beheeronderdelen en de uitvoering is hiermee geborgd. Zo is extra aandacht gegeven aan omvormingen waar onderhoud niet meer adequaat is. Vanuit het meldingen systeem vond maandelijks een a selectieve schouw plaats om de beeldkwaliteit te meten en waar nodig bij te sturen. In diverse kernen van Leudal zijn in nauwe

samenwerking en afstemming met de aanwonenden herinrichtingen en/of reconstructies gerealiseerd.

Eind 2021 is gestart met het actualiseren van het inmiddels verouderde meldingensysteem. Hierdoor kan medio 2022 beter gereageerd worden op de meldingen van inwoners en bedrijven.

Digitaliseren Subsidieaanvraagtraject
In 2021 is het proces van digitaliseren van het subsidieaanvraagtraject voor burgers en ambtenaren voortgezet en wordt naar verwachting in kwartaal 1 van 2022 afgerond.

Wat heeft dat gekost?

Hoogwaardige kwaliteit dienstverlening				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Burgerzaken	114	185	60	-125
Totale Lasten	**114**	**185**	**60**	**-125**
Baten				
Burgerzaken	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	-86	39	125
Resultaat	***114***	***99***	***99***	***0***

Burgerzaken
Voor de transformatie burgerzaken is geld aangevraagd bij de resultaatbestemming in 2019. Door het meerjarige karakter van deze transformatie wordt het restant meegenomen via de gecommitteerde reserve naar 2022, zoals besloten bij de 2e raadsrapportage 2021.

Ten aanzien van de toegankelijkheid is incidenteel en structureel geld aangevraagd. Het incidentele gedeelte is nog niet volledig benut. Om een goede start te maken met de toegankelijkheid en de bijbehorende trainingen wordt het restant meegenomen via gecommitteerde reserve naar 2022, zoals besloten bij de 2e raadsrapportage 2021.

2.5.5 Reserves

T/O	Reserve	I/S	Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
						(bedrag x 1.000)
T	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten		125	-125
			Totaal toevoegingen		**125**	**-125**
O	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten	-86	-86	
O	Egalisatiereserve Gemeentefonds	I/S	Taakmutaties	-83	-83	
			Totaal onttrekkingen	**-169**	**-169**	

2.6 Samenwerking

Samenwerking staat centraal in Leudal. Het vormt de basis om onze ambities te realiseren en uitdagingen aan te pakken. Inwoners participeren in beleidsvorming en uitvoering, we bieden ruimte voor eigen initiatief en we werken samen met andere overheden lokaal, (eu)regionaal, provinciaal en landelijk. In dit programma focussen we ons dus niet op de inhoud, het gaat erom hoe we met elkaar de inhoud weten te realiseren.

Wat hebben we bereikt?

De beperkende maatregelen ten gevolgen van COVID-19 vroegen om flexibiliteit. Voortdurende wisseling in maatregelen waarbij soms fysiek en soms digitaal met elkaar werd gesproken. Zowel het college als de raad, maar ook inwoners, ondernemers en partners hebben zich hierin flexibel getoond.

Regionaal samenwerken

Ook in de samenwerking over de gemeentegrenzen heen hebben we stappen gezet. Samenwerking in de regio en over de grenzen heen, is verder doorontwikkeld. Specifiek was in 2021 veel aandacht voor de doorontwikkeling van de Samenwerking Midden-Limburg (SML) en het nieuwe samenwerkingsverband P10 waar we sinds 1 januari 2021 lid van zijn.

Burgerparticipatie

Ondanks de genoemde voorbeelden vormde burgerparticipatie in 2021 door COVID-19 ook een grote uitdaging. In een periode waarin fysiek contact beperkt is, wordt flexibiliteit gevraagd. In 2021 hebben dorpsplatforms en gemeente (zowel ambtelijk als bestuurlijk) gezamenlijk geïnvesteerd in een nieuwe manier van samenwerken. De eerste themasessies die zijn gehouden, zijn door dorpsraden goed bezocht.

Enkele andere participatie methodieken die zijn gebruikt zijn, digitale enquêtes, digitale vergadertools en een online pubquiz. Onze ervaring is dat deze middelen ondanks hun beperkingen afdoende zijn om contact te houden met partners en inwoners waarmee we al goed contact hadden. Het bereiken van mensen waarmee minder structureel contact is en mensen die minder digitaal vaardig zijn, vormt tijdens de coronacrisis wel een grote uitdaging.

In de begroting 2020-2023 hebben we aangegeven in te zetten op ontwikkelingen, opleiden en borgen van interactief werken. Tegelijkertijd is en blijft het richting de toekomst uitdaging om op dit aspect te blijven ontwikkelen. Bij het opstellen van het participatiebeleid in 2022 is hiervoor veel aandacht.

Totaal programma

Samenwerking				***(bedrag x 1.000)***
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	162	156	156	0
Baten	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***162***	***156***	***156***	***0***

2.6.1 Burgerparticipatie

2.6.1.1 Samen tot uitvoering

Wat hebben we ervoor gedaan?

Koersdocument interactief werken
In 2021 hebben we bereikt dat interactief werken is opgenomen in zowel beleidsontwikkeling, de uitvoering, als in de behandeling van initiatieven vanuit de samenleving (burgerinitiatieven). In de opgaven, thema's en programma's is er bewust aandacht voor de juiste partijen die vertegenwoordigd zijn of zouden moeten zijn en ook voor de rol die deze partijen hebben in de verschillende fasen van het proces.

De termen vanuit het koersdocument interactief werken, denk aan treden in de participatieladder, meervoudige overheidsrollen en stakeholderanalyse zijn geborgd in de aanpak van thema's, ontwikkeling, projectmatig werken en uitvoering van beleid.

Dorpsplatforms
Een belangrijke partij voor de leefbaarheid in de kernen zijn de dorpsplatforms. In verschillende bijeenkomsten met de dorpsplatforms is in 2021 gezamenlijk gewerkt aan een nieuwe manier van samenwerken, van elkaar leren en samen ontwikkelen. De collectieve samenwerking tussen dorpsplatforms, ambtenaren en bestuur word opnieuw vormgegeven, door gezamenlijk duiding te geven aan de termen Participatie, Communicatie en Partnerschap.

Thema's die door de dorpsplatforms belangrijk worden gevonden, lichten we uitgebreid toe in de vorm van (digitale) themasessies in 2022. Dit betekent concreet dat we actief in gesprek met de dorpsplatforms, de verbinding zoeken tussen collega projectleiders en/of beleidsadviseurs (die over het desbetreffende thema gaan) en de daarbij behorende portefeuillehouder. In 2021 hebben we twee themasessies georganiseerd, in de praktijk komt het erop neer dat dorpsplatforms informatie krijgen over een thema, dat men onderling in gesprek gaat over elkaars werkwijze en vragen en ze ook direct in contact komen met de portefeuillehouder. Op deze manier zorgen we gezamenlijk voor meer zichtbaarheid en het vieren van successen. Ook uniformer werken in de verschillende processen en opgaven krijgt door deze dialoog meer vorm.

Participatie bij uitvoeringsplannen
Bij de vorming van beleid of het opstellen van uitvoeringsplannen is voor participatie een belangrijke rol weggelegd, denk aan het vormgeven van de uitvoering van het accommodatiebeleid of de beleidsontwikkeling op het gebied van de energietransitie, waarbij de inwoners worden gestimuleerd om zelf met initiatieven te komen (participatie in haar uiterste vorm - cocreatie). Participatie is altijd maatwerk. De opgave bepaalt de mate van participatie, welke stakeholders er worden betrokken en welke rol zij hebben in het proces.

Online participatie platform
Een online participatie platform dat ervoor kan zorgen dat we meerdere doelgroepen bereiken maar ook een groter bereik hebben, is nog niet gerealiseerd in 2021. Dit krijgt de aandacht als onderdeel van het nog vast te stellen participatiebeleid in 2022. Het participatiebeleid is opgesplitst in twee fasen. Fase 1 omvat het verplichte deel vanuit de Omgevingswet, in de tweede fase van dit beleid zal overheidsparticipatie meer aandacht krijgen.

Lokale democratie
De in 2021 voorgenomen quickscan lokale democratie is niet uitgevoerd vanwege de samenloop met het proces van de totstandkoming van de strategische visie. De scan wordt op een ander nog te bepalen tijdstip opnieuw ter hand worden genomen.

2.6.2 Overheidsparticipatie

2.6.2.1 Ondersteuning initiatieven

Wat hebben we ervoor gedaan?

De samenleving is in beweging en heeft de overheid daarbij nodig. Leudal kenmerkt zich door een grote organisatiekracht in de samenleving wat resulteert in mooie initiatieven.

Een aantal mooie voorbeelden zijn te benoemen:

- **Initiatief van Kelpen-Oler**
  Inwoners en woningcorporatie Nester, werken gezamenlijk aan een integraal dorpsontwikkelingsplan, waarbij door herinvulling van vrijkomende functies, passende woonvormen en leefbaarheid bijeen worden gebracht.
- **Initiatief van wooncoöperatie Ell**
  Een groep inwoners van Ell werkt samen met woningcorporatie Wonen Limburg, waarmee Ellenhof is getransformeerd naar tien woningen voor (terugkerende) inwoners van Ell.
- **Functies in Kernen**
  Er zijn kernen waarin de toekomst van gemeenschapsaccommodaties onder druk staan. Daar zien we nieuwe samenwerkingen ontstaan waarbij inwoners, verenigingen, partners en gemeente heel actief samen werken om de leefbaarheid te behouden in de vorm van gemeenschaps-accommodaties, die gezond exploitabel zijn voor de lange termijn. Dit doen zij in samenspel met gemeente en met ondersteuning door partners van de gemeente. Denk hierbij aan initiatieven zoals Dorpshuis Neeritter en La Rochelle in Roggel.

Elke initiatief vergt een andere rol van de overheid. Met initiatiefnemers wordt het gesprek gevoerd over kansrijkheid van het initiatief binnen de verschillende beleidsterreinen van de gemeente. Er wordt gesproken met initiatiefnemers over de rol van de gemeente en de initiatiefnemers in de verschillende fasen van het proces en zeer belangrijk de draagkracht en toekomstbestendigheid van het initiatief. Elk initiatief vergt maatwerk en afstemming in wie wat doet en wat er van de gemeente wordt gevraagd. Om een samenwerking als deze tot een succes te maken zijn deze voorwaarden een onmisbaar onderdeel van het proces.

2.6.3 Samenwerking regionaal, nationaal en internationaal

2.6.3.1 Vergroten zelfredzaamheid

Wat hebben we ervoor gedaan?

Samenwerking Landelijk
Op de verschillende beleidsterreinen en integraal wordt samengewerkt met onder andere VNG, VPNG (vereniging projectmanagement Nederlandse Gemeenten) en P10. De komst van de nieuwe Omgevingswet vraagt ook om samenwerking met landelijke partijen om kennis te delen, van elkaar te leren en gezamenlijk te ontwikkelen. Denk aan de uitvoering van de Nationale Omgevingsvisie door samenwerking met Rijk, waterschappen, provincie en gemeenten binnen De Peel. Dit gebied is als Agrifood-cluster een belangrijke motor voor de Nederlandse economie en door haar omvang een brandpunt van transitie-opgaven: kringlooplandbouw en klimaatadaptatie (grote droogteproblematiek) en energie. Door gezamenlijk op te trekken in een interbestuurlijk programma wordt aan deze opgaven gewerkt.

Samenwerking Midden Limburg
De periode 2019/2020 is gebruikt om de samenwerking in het kader van SML met elkaar te evalueren. In 2021 is een nieuwe koers bepaald die is vastgelegd in de notitie SML 2.0 'Met focus en op maat'.
Concreet zijn we aan de slag gegaan langs vier lijnen:

1. We gaan door met wat goed gaat.
2. We onderzoeken de intensivering van de samenwerking met Noord-Limburg.
3. We kiezen voor twee projecten, te weten
   a. Integrale aanpak van transities in ruimtegebruik en landschap. We ontwikkelen een integraal maatregelenpakket voor klimaat, energie en natuur.

b. Internationale werknemers. We vullen de integrale opgave die voortkomt uit de provinciale stuurgroep internationale werknemers in. De opgave komt voort uit een veranderende demografie. De opgave begint met huisvesting.

Belangrijke verandering in het kader van de doorstart van SML is het nieuw samengestelde Netwerkberaad. Voorheen bestond dit uit de burgemeesters, nu ook uit wethouders. De door de gemeenten in 2015 bij de start van SML gesloten bestuursovereenkomst is op onderdelen geactualiseerd en afgestemd op het koersdocument SML 2.0 en de nieuwe werkwijze.
De voornaamste wijziging is dat de nota 'Midden-Limburg, verbindend hart van Limburg' (regioparagraaf POVI) is toegevoegd als basis voor de samenwerking.

Investeringsagenda Midden-Limburg
Om uitvoering te geven aan onze gezamenlijke visie, onze slagkracht te vergroten en beweging te krijgen in de grote transities is in 2021 het plan opgevat om te komen tot een Investeringsagenda Midden-Limburg.

Een (nieuwe) Investeringsagenda die:

- Inspeelt op de rol en functie van onze regio;
- Rekening houdt met de gevolgen van de corona;
- Een goede kapstok heeft en biedt om tot een samenhangende, integrale aanpak te komen;
- Bestaand beleid, bestaande wensen en voornemens koppelen aan nieuwe ideeën en inzichten;
- Uitgaat van optimale inzet van bestaande middelen en een slimme verbinding daarvan als co financiering met budgetten van andere overheden;
- Inspeelt op de actuele werkelijkheid van thuiswerken, klimaat, circulariteit, biodiversiteit;
- Ambities vertaalt naar concrete projecten en uitvoering met een bijbehorend tijdpad;
- Programmatisch van opzet is;
- Financieel vertaald is in ramingen van budgetten die nodig zijn;
- Overtuigend is in de zin dat partner-overheden op basis daarvan willen mee-investeren.

Afgelopen maanden is samen met een aantal partnerorganisaties in Midden-Limburg (Keyport, Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL), Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML), Platform Vitale Landbouw en Taskforce Corona Midden-Limburg), de concept-Investeringsagenda Midden-Limburg opgesteld.

De agenda is opgesteld langs drie lijnen van de regionale visie: 'Het verbindend hart van Limburg'.

1. Werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Midden-Limburg;
2. Werken aan een toekomstbestendige economie (circulair);
3. Werken aan een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving voor Midden-Limburg.

Samen met de bovengenoemde partnerorganisaties is een agenda opgesteld die uiteenlopende terreinen bestrijkt: van Wonen, Economie, Mobiliteit & Infra tot Landbouw, Natuur en Landschap, Recreatie & Toerisme en Energie. Met behulp van een 30-tal businesscases zijn acties en maatregelen beschreven die samen de welvaart in onze regio een impuls moeten geven.

De Investeringsagenda Midden-Limburg strekt zich uit over de periode 2022-2032 en heeft een uitgesproken dynamisch karakter: de agenda wordt periodiek geactualiseerd, nieuwe businesscases worden toegevoegd en de voortgang wordt nauwgezet gemonitord en geëvalueerd. Becijferd is dat met de agenda een investering van meer dan € 100 miljoen is gemoeid.

De agenda beoogt -naast een samenhangende en op synergie gerichte aanpak- een propositie te zijn met behulp waarvan andere partijen worden uitgenodigd mee te investeren. Het overleg daarover met de provincie is gaande; ook op rijksniveau (budget Regiodeals) en dat van de EU liggen er kansen.

Samenwerking lokaal
In 2021 zijn er flinke stappen gezet in de collectieve samenwerking met dorpsplatforms, maar ook met ondernemers in de vorming en uitvoering van ons beleid. Ook lokale netwerksamenwerkingen zoals Bedrijveninvesteringszone, centrummanagement en dorpsplatforms krijgen steeds meer een rol in de ontwikkeling en uitvoering van ambities.

Wat heeft dat gekost?

Samenwerkingsverbanden				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten				
Bestuurlijke samenwerking	162	156	156	0
Totale Lasten	**162**	**156**	**156**	**0**
Baten				
Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
Totale Baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***162***	***156***	***156***	***0***

2.7 Financiën en belastingen

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Leudal heeft in 2021 verdere stappen gezet om een financieel gezonde huishouding te borgen. Hierbij is gekeken naar de begroting zelf en de invulling van bestaande taakstellingen. Zo is de taakstelling op personeel in 2021 meerjarig en structureel ingevuld (oplopend naar € 500.000) en is bij de begroting 2021-2024 reeds een oplossing gevonden voor de taakstelling op vastgoed vanaf het jaar 2023. De provincie onderschrijft dat de gemeente Leudal op de goede weg zit middels het financieel verdiepingsonderzoek gemeente Leudal 2021-2024, waarin we wederom in aanmerking komen voor meerjarig repressief toezicht.

De taakstelling sociaal domein en de taakstelling accommodaties blijft constante aandacht houden. Voorbeelden hiervan zijn de periodieke voortgangsrapportages over het sociaal domein en de opname van een risico in de risicobeheermatrix ter grote van € 1.112.500 in relatie tot de taakstelling sociaal domein. Indien de bedragen niet haalbaar blijken moet een heroverweging plaatsvinden.

Voor de haalbaarheid van projecten wordt gewerkt met een MKBA (maatschappelijke kosten baten analyse). In 2021 is geen project geweest waarbij dit is toegepast. In de toekomst moet bezien worden of deze methode passend is voor de gemeente Leudal.

Tot slot hebben we voor nieuwe wet- en regelgeving rijksmiddelen apart gezet, zodat hier budgettair ruimte voor is in de komende jaren om uitvoering te geven aan deze wetten.

2.7.1 Financieel transparante verantwoording

2.7.1.1 Transparante verantwoording via MKBA

Wat hebben we ervoor gedaan?

In 2021 zijn er geen projecten middels een zogenaamde MKBA aangevlogen. De focus heeft immers gelegen op het financieel beleid van de gemeente en de afwegingen hierin. Er hebben zich geen projecten voorgedaan, die geschikt waren voor het uitvoeren van een volledige MKBA. Hierbij is het tevens de vraag of een gemeente van onze omvang dergelijke projecten veelvuldig zal uitvoeren. De verwachting is dan ook dat in de toekomst ook vrijwel geen MKBA's worden uitgevoerd.

2.7.2 Alternatieve geldstromen

2.7.2.1 Alternatieve geldstromen ontwikkelen

Wat hebben we ervoor gedaan?

Door de veranderende financiële situatie en de wens om een lage lokale lastendruk te behouden zijn alternatieve geldstromen naar de toekomst toe belangrijk. Dit om een duurzaam financieel beleid te kunnen voeren, zonder daarbij ieder jaar te komen tot bezuinigingen. In 2021 is derhalve akkoord gegeven voor een verkennend onderzoek naar de mogelijkheden van een gemeentelijk energiebedrijf. Tevens hebben we geprobeerd op zoveel mogelijk projecten een subsidie te verkrijgen, zodat we de kosten niet volledig zelf hoeven te dragen.

2.7.3 Vestigingsklimaat

2.7.3.1 Aantrekkelijk financieel vestigingsklimaat

Wat hebben we ervoor gedaan?

We proberen als gemeente Leudal de lasten zo laag mogelijk te houden voor onze inwoners en bedrijven. Tevens hebben we begin 2022 een voorstel in de raad gebracht, om een fout in de OZB systematiek te herstellen. Hierbij is tevens voor het jaar 2021 een bedrag in mindering gebracht op het tarief van 2022.

3 Overige

3.1 Algemene dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen toegelicht. De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten, die niet specifiek toe te rekenen zijn aan een bepaald programma, maar waar uiteindelijk de saldi van de programma's uit het programmaplan mee kunnen worden gedekt. De raad is bevoegd voor het inzetten van de algemene dekkingsmiddelen.
De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit een vijftal onderdelen:

- Lokale heffingen
- Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- Dividend
- Saldo van de financieringsfunctie
- Overige algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen
Lokale heffingen kunnen we onderverdelen in wel en niet gebonden bestedingen. Lokale heffingen waarvan de bestedingen gebonden zijn, betreffen heffingen waarbij sprake is van een duidelijke relatie tussen de gemeentelijke dienstverlening en de belasting. Voorbeelden hiervan zijn de rioolrechten en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen worden op de desbetreffende programma's (in deze jaarrekening programma 2) als baten verantwoord en vallen dus niet onder de algemene dekkingsmiddelen. Lokale heffingen die niet gebonden zijn, vormen algemene dekkingsmiddelen en hebben geen vooraf aangewezen bestemming. Het verhogen of verlagen van deze belastingen zorgt voor een hogere of lagere bestedingsruimte binnen de begroting. Binnen de gemeente Leudal zijn 4 ongebonden lokale heffingen aanwezig:

- OZB-belasting (woningen en niet-woningen)
- Toeristenbelasting
- Hondenbelasting
- Baatbelasting

Voor verdere informatie verwijzen wij naar 3.1 paragraaf 'Lokale heffingen'.

	(bedrag x 1.000)
Lokale heffingen	**Realisatie 2021**
OZB woning	-4.593
OZB niet woning	-1.835
Toeristenbelasting	-904
Hondenbelasting	-224
Baatbelasting	-4
Totaal	**-7.560**

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Algemene uitkering	*(bedrag x 1.000)* Realisatie 2021
Stand na decembercirculaire 2020	-53.619
Mutaties meicirculaire 2021	-1.514
Mutaties septembercirculaire 2021	-973
Mutaties decembercirculaire 2021	-371
Mutaties in het kader van corona	-1.665
Totaal	**-58.143**

In 2021 zijn de volgende rendementen gerealiseerd.

Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	*(bedrag x 1.000)* Realisatie 2021
dividend			
BNG	-182	-182	
Enexis Holding BV	-451	-451	
Saldo	**-633**	**-633**	**-**
rendement			
Belegging Essentverkoop	-375	-375	
Bruglening Enexis		-42	
Boekwinst vrijval effecten	-118		
Saldo	**-493**	**-417**	**-**
totaal	**-1.126**	**-1.050**	**-**

Wat heeft dat gekost?

Algemene dekkingsmiddelen			*(bedrag x 1.000)*	
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten	1.491	2.552	2.048	-504
Baten	-61.760	-66.540	-67.388	-848
Mutatie reserves	-1.485	-90	525	615
Resultaat	***-61.754***	***-64.078***	***-64.815***	***-737***

3.1.1 Reserves

						(bedrag x 1.000)
T/O	**Reserve**	**I/S**	**Omschrijving**	**Begroting 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**
T	Algemene reserve	I	Begrotingsruimte na 2e rarap 2021	850	850	
T	Algemene reserve	S	Resultaat 2019 en 2020 (septembercirc. 2021)	22	22	
T	Algemene reserve	S	Resultaat 2021 (septembercirc. 2021)	786	786	
T	Algemene reserve	S	Resultaat 2019 en 2020 (decembercirc. 2021)		65	-65
T	Algemene reserve	S	Resultaat 2021 (decembercirc. 2021)		297	-297
T	Egalisatiereserve Gemeentefonds	I/S	Taakmutaties	452	605	-153
T	Meeropbrengst Toeristenbelasting	S	Verlaging storting meeropbrengst 2020	-18	-18	
T	Uitvoeringsplan recreatie en toerisme	I	Meeropbrengst toeristenbelasting 2021		100	-100
			Totaal toevoegingen	**2.093**	**2.708**	**-615**
O	Algemene reserve	I	Inzet oude reserve 3 Decentralisaties	-1.071	-1.071	
O	Algemene reserve	I	Incidentele aanwending claims Begroting 2020-2023	-930	-930	
O	Egalisatiereserve Gemeentefonds	I/S	Taakmutaties	-181	-181	
			Totaal onttrekkingen	**-2.183**	**-2.183**	

3.1.2 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Woonlasten éénpersoons huishouden	euro	2021	744	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoons huishouden	euro	2021	790	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2021	264	CBS-Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

3.1.3 Verbonden partijen

- CSV Amsterdam BV
- Enexis NV
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
- Bank Nederlandse Gemeenten

3.2 Overhead

Overhead omvat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren in ieder geval leidinggevenden in het primair proces, de ondersteuning vanuit de afdeling bedrijfsvoering op de "PIOFACH" functies (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting) en overige kosten niet toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces.
Wij hanteren de definitie die in het BBV wordt gehanteerd. Hierin worden ook de kosten meegenomen voor huisvesting, facilitaire zaken, ICT en overige. De laatste omvat kosten voor uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie zoals onder andere verzekeringskosten, opleidingskosten en aanvullende personeelskosten.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**	**Werkelijk %**
Personeel	5.678	6.662	6.143	519	7,79%
Huisvesting & facilitair	802	836	738	98	11,72%
ICT	1.883	1.825	1.792	33	1,81%
Overig	1.675	1.809	1.456	353	19,51%
Reserve	-193	-765	96	-861	112,55%
Totaal	**9.845**	**10.367**	**10.225**	**142**	

Overhead mag aan investeringen en grondexploitaties worden toegerekend.

		(bedrag x 1.000)
	Begroting 2021	**Realisatie 2021**
Investeringen		
Grondexploitaties		
Totaal		

Wat heeft dat gekost?

Overhead				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	15.222	16.002	14.857	-1.145
Baten	-3.052	-3.105	-2.951	154
Mutatie reserves	-193	-765	96	861
Resultaat	***11.977***	***12.132***	***12.002***	***-130***

Gemeentehuis en facilitaire zaken
Heel 2021 stond in het teken van Corona. Hierdoor is er minder gebruik gemaakt van het gemeentehuis. Dit is terug te vinden in de onderschrijding van de budgetten Facilitaire zaken en Gemeentehuis voor een bedrag van € 55.000.

Voorlichting en representatie
Door COVID-19 hebben minder activiteiten in de gemeenschap plaats gevonden. Dit is terug te zien in de onderschrijding van de budgetten van representatie en voorlichting. Veel vieringen zijn afgelast of uitgesteld en ook andere activiteiten, waarbij burgers en gemeente samen optrekken zijn hierdoor uitgesteld. Dit resulteert in een onderschrijding van € 29.000.

Werkbedrijf
Het werkbedrijf is gedurende 2021 het gehele jaar operationeel geweest. Er is minder personeel nodig geweest dan begroot en tevens zijn er minder kosten gemaakt ten aanzien van studie en opleidingen. Per saldo resteert hier een budget van € 65.900.

Buitendienst en service team
In 2021 is de aanbesteding van de voertuigen niet gelukt. Derhalve is gedurende deze periode gemaakt van de leaseauto's. Tevens zijn er extra kosten gemaakt voor brandstof van de voertuigen. Per saldo resteert dit in een nadeel van € 27.600.

Raad en raadscommissiesHet budget voor de raad en raadscommissies is het afgelopen jaar overschreden met € 33.000 inzake de vergoeding. De afgelopen jaren zijn de vergoeding voor de raad en commissie leden gestegen, waarbij de gemeentelijke begroting niet is aangepast. Derhalve is in deze jaarstukken een tekort ontstaan, waarbij voor de komende jaren het budget wordt bijgesteld.

3.2.1 Reserves

(bedrag x 1.000)

T/O	Reserve	I/S	Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021
T	Gecommitteerde reserve	I	Overhev. budgetten		102	-102
T	Bedrijfsvoering	I	Niet-benutte P-budgetten		654	-654
			Totaal toevoegingen		**757**	**-757**
O	Bedrijfsvoering	I	Mutaties P-budgetten	-416	-416	
O	Bedrijfsvoering	I	Niet-benutte gelden verbouw vergaderruimten	-45		-45
O	Bedrijfsvoering	I	Niet-benutte ICT-gelden	-60		-60
O	Boekwinst Essent	S	Afschrijvingen	-33	-33	
O	Dekkingsreserves	S	Afschrijvingen	-112	-112	
O	Egalisatiereserve Gemeentefonds	I	Inhuur dekken uit klimaatmiddelen	-100	-100	
			Totaal onttrekkingen	**-765**	**-660**	**-105**

3.2.2 Investeringen

Nummer	Investeringen	Begroting	Realisatie	Restant	Afvoeren
					(bedrag x 1.000)
70521009	Landmeetapparatuur (EC Geo)	21	21	0	
70522064	Vervanging telefonie (vast+mobiel)	340	333	7	7
70522067	Vervanging klantgeleidingssysteem KCC	35	6	29	29
70522068	Externe E-dienstverlening fase 3	449	229	220	
70522070	E-dienstverlening	131	77	54	
70522081	Vervanging tablets en notebooks	130	63	67	
70522082	Bedrijfsmiddelen I&A (hardware) 2020	597	502	94	
70522083	Bedrijfsmiddelen I&A (software) 2020	622	114	508	
70522084	Sociaal internet	100		100	
70522085	Digitalisering archieven VTH	200	3	197	
70522086	Project Goed en Tijdig Antwoorden	263	133	130	
70522088	Bedrijfsmiddelen I&A (software) 2021	100	66	34	
70522089	Vervanging beeldschermen overlegruimten	25		25	
70522090	Financieel pakket	400	21	379	
70045102	Project Just Join	112	108	4	4
70536023	Vervanging werkmaterieel 2019	168	22	146	
70536026	Vervanging werkmaterieel 2020	173	0	173	
70536028	Vervanging werkmaterieel 2021	168		168	
70536024	Vervanging wagenpark 2019	150	14	136	
70536025	Vervanging wagenpark 2020	150		150	
80532027	Vervanging wagenpark 2021	300		300	
70547001	Aanschaf auto's voor de WSW	105		105	
76700009	Informatievoorziening 3 Decentralisaties 2020	300		300	
76700010	Informatievoorziening 3 Decentralisaties 2021	150		150	
	Totaal investeringen	**5.189**	**1.712**	**3.477**	**40**

70522081 Vervanging tablets en notebooks
Alleen partiële vervanging heeft plaats gevonden. Er wordt nog gezocht naar de gewenste digitale ondersteuning, omdat door corona de behoefte aan digitaal werken veranderd is.
Inmiddels is de richting bepaald. Dit zal in 2022 vorm gegeven worden.

70522085 Digitalisering archieven VTH
Om te digitaliseren is het nodig om de dossiers op orde te maken. Dit blijkt meer tijd te kosten dan geraamd. Het op orde maken is in 2021 afgerond en inmiddels zijn de eerste dossiers aangeleverd voor digitalisering. De verdere digitalisering zal in 2022 plaats vinden.

70522089 Vervanging beeldschermen overlegruimten
Door de ontwikkelingen van het hybride werken is verder onderzoek nodig geweest over de functionele eisen van de beeldschermen. Dit krijgt in 2022 zijn vervolg.

70536023 Vervanging werkmaterieel 2019
Vanwege Corona en problemen met leveren van onderdelen en grondstoffen, moest een Meervoudig Onderhandse aanbesteding in eerste instantie teruggenomen worden. Geen enkele leverancier kon aan de leveringstermijnen voldoen. In 2022 valt de gunningsbeslissing voor de nieuw opgezette aanbesteding. De levering is pas enkele maanden later. Hierdoor is de Europese aanbesteding ook opgeschort, wat het waarschijnlijk maakt dat daaruit volgende leveringen ook later worden dan in eerste instantie gepland.
Dit geldt voor alle restant kredieten wagenpark en werkmaterieel 2019 t/m 2021.

70536024 Vervanging wagenpark 2019
Vanwege Corona en problemen met leveren van onderdelen en grondstoffen, moest een Meervoudig Onderhandse aanbesteding in eerste instantie teruggenomen worden. Geen enkele leverancier kon aan de leveringstermijnen voldoen. In 2022 valt de gunningsbeslissing voor de nieuw opgezette aanbesteding. De levering is pas enkele maanden later. Hierdoor is de Europese aanbesteding ook opgeschort, wat het waarschijnlijk maakt dat daaruit volgende leveringen ook later worden dan in eerste instantie gepland.
Dit geldt voor alle restant kredieten wagenpark en werkmaterieel 2019 t/m 2021.

3.2.3 Indicatoren

Indicator	Eenheid	Jaar	Waarde	Bron	Beschrijving
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2021	5,79	Eigen gegevens	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2021	5,37	Eigen gegevens	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2021	555,53	Begroting gemeente	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	2021	17,86	Begroting gemeente	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de gemeente in dienst zijnde opdrachtgever, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	% van totale lasten	2021	14,5	Begroting gemeente	Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

3.2.4 Verbonden partijen

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

3.3 Heffing VPB

Voor de heffing van de vennootschapsbelasting wordt onder andere de grondexploitaties als vpb-plichtig aangemerkt. Als gevolg hiervan dienen over toekomstige winsten behaald uit onder andere de grondexploitaties vennootschapsbelasting te worden betaald.
In 2021 is € 13.000 ontvangen over het jaar 2019 (inclusief de verrekening van de voorlopige aanslag 2021). Dit betrof de teruggave van de betaalde voorlopige aanslag.

Wat heeft dat gekost?

Heffing VPB				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	**Begroting na wijziging 2021**	**Geboekt 2021 t/m periode**	**Realisatie - begroting**
Lasten	85	-13	-13	0
Baten	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***85***	***-13***	***-13***	***0***

3.4 Onvoorzien

In 2021 deden zich diverse onvoorziene zaken voor waardoor het budget volledig benut is. Dit budget is middels de raadsrapportages overgeheveld naar de programma's waar dit op betrekking heeft. De onvoorziene uitgaven die ten laste van deze post zijn gebracht hadden betrekking op:

- Bijdrage Bibliocenter in het tekort van de algemene reserve
- Terugdraaien halvering subsidies dorpsraden
- Boekverlies verkoop

Wat heeft dat gekost?

Onvoorzien				*(bedrag x 1.000)*
	Primitieve begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Geboekt 2021 t/m periode	Realisatie - begroting
Lasten	51	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat	***51***	***0***	***0***	***0***

4 Paragrafen

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Algemeen

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid te bepalen welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. De gemeente is daarbij beperkt in de soorten belastingen die ze mag heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de gemeentewet. Naast de belastingen, heft de gemeenten rechten en leges voor individuele dienstverlening aan haar burgers. De tarieven van deze rechten en leges dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van diensten niet overschrijden. De uitvoering van de meeste belastingen van de gemeente Leudal wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Belasting Samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsWG).

In Leudal worden de volgende belastingen en rechten geheven:

Belastingen	Rechten
Onroerende-zaakbelasting	Afvalstoffenheffing
Hondenbelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting	Leges
	Begraafrechten
	Marktgelden

Tevens heft de gemeente nog baatbelastingen van geringe omvang.

4.1.2 Beleid en tariefstelling

Voor het heffen van de lokale heffingen hanteert de gemeenteraad enkele algemene uitgangspunten. Een uitgangspunt is bijvoorbeeld om zoveel mogelijk met kostendekkende tarieven te werken. Hiervoor vond er medio 2020 een onderzoek plaats naar de kostendekkendheid van onze tarieven. De resultaten van dit onderzoek zijn verwerkt in de tariefstelling voor 2021 om zodoende het uitgangspunt om kostendekkende tarieven te bewerkstelligen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de geraamde opbrengsten en de gerealiseerde opbrengsten:
* raming 2021 in onderstaand overzicht is inclusief begrotingswijzigingen (rarap).

(bedrag x 1.000)

Heffing	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
OZB	-6.247	-6.428	181	-6.171	-6.781	-6.781
Rioolheffing	-4.778	-4.837	59	-4.795	-4.794	-4.798
Afvalstoffenheffing	-3.601	-3.641	40	-3.532	-3.731	-3.733
Toeristenbelasting	-787	-904	117	-858	-858	-858
Hondenbelasting	-222	-224	2	-222	-222	-222
Baatbelasting	-4	-4	0	0	0	0
Leges	-1.299	-1.644	345	-1.118	-1.030	-1.030
Marktgelden	-10	-5	-5	-10	-10	-10
Begraafrechten	-7	-10	3	-7	-7	-7
Totaal	**-16.955**	**-17.697**	**742**	**-16.713**	**-17.433**	**-17.439**

4.1.3 Onroerende-zaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen (OZB) worden in Leudal geheven bij eigenaren van woningen en niet-woningen en bij gebruikers van niet-woningen. Als grondslag voor deze belastingen wordt de waarde in het economische verkeer bepaald van elke onroerende zaak (de WOZ-waarde). De WOZ-waarde wordt jaarlijks door de BsGW vastgesteld op basis van de voorhanden zijnde verkoopcijfers en marktinformatie. Jaarlijks ontvangen de belastingplichtigen een WOZ-beschikking met daarop de WOZ-waarde. Deze WOZ-waarde dient als heffingsmaatstaf voor de onroerendezaakbelasting.

Relatief gezien heeft Leudal een laag OZB niveau. In 2021 staat Leudal in de top 5 (5e plaats) van de Limburgse gemeenten met de laagste OZB voor woningen. Voor niet-woningen heeft Leudal de laagste OZB-tariefstelling (eigenaarsdeel) in Limburg.

4.1.4 Rioolheffing

In Leudal wordt de rioolheffing opgelegd aan de eigenaar van een perceel door middel van een vast bedrag per zelfstandig gedeelte. Er vindt een beperkte differentiatie in het tarief plaats, waarbij voor alle percelen, die onderdeel uitmaken van een omsloten terrein bestemd voor verblijfsrecreatieve doeleinden, een tariefstelling van maximaal 60% wordt toegepast.

Met het vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 (GRP) op 5 juli 2016 zijn ook de kaders voor de tariefstelling van de rioolheffing voor 2021 vastgesteld. Het tarief voor 2021 bedroeg € 282,51 per perceel of zelfstandige gedeelte daarvan. Voor de verblijfsrecreatieve doeleinden bedroeg dit tarief € 169,50. Voor percelen met een WOZ-waarde minder dan € 30.000 bedroeg het tarief € 141,25.

In 2021 is er sprake van een overschot van € 132.000. Dit wordt gestort in de voorziening.

Rioolheffing	Begroting na wijziging 2021	*(bedrag x 1.000)* Realisatie 2021
Kosten taakveld	3.213	3.168
Storting voorziening	292	292
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)	-75	-49
Netto kosten	**3.430**	**3.411**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	357	321
Marktconforme rente	467	481
BTW	495	492
Totale kosten	**4.749**	**4.705**
Opbrengst heffingen	**-4.778**	**-4.837**
Dekking	-101%	-103%

4.1.5 Afvalstoffenheffing

Sinds 1996 wordt het afval binnen de 16 kernen ingezameld volgens een diftar-systematiek waarbij de differentiatie bepaald wordt door het volume van de afvalcontainer in combinatie met de aanbiedfrequentie. Uitvoering vindt plaats door de Reinigingsdienst Maasland. Sinds 2007 hanteert de gemeente Leudal de volgende uitgangspunten:

- Kostendekkendheid van 100%.
- Verdeling van de kosten in vaste en variabele kosten, waarbij de differentiatie plaatsvindt op basis van de verwerkingskosten van het rest- en gft -afval.
- Basisbelastingbedrag baseren op combinatie gft 40-literbak.
- Sinds 2014 mag de gft -container 26 keer worden aangeboden in plaats van 18 keer voorheen.

De tariefstelling 2021 is gebaseerd op bovengenoemde uitgangspunten.

Doordat er extra comptabele kosten toegerekend mogen worden aan de afval ten behoeve van de heffing (denk bijvoorbeeld aan de BTW component), is er geen één op één relatie met het resultaat. Met andere woorden, dit is dus niet terug te zien in de exploitatiebudgetten voor afval.

In onderstaande tabel worden de cijfermatige verschillen tussen de raming en realisatie 2021 weergegeven.

Het verschil hierop is als volgt te verklaren:

- hogere bijdrage RD Maasland;
- de kosten om het afval te verwerken zijn hoger uitgevallen;
- de kosten voor werkzaamheden van de afvalspiegel zijn hoger uitgevallen;
- in 2021 is er een nadelige afrekening van Nedvang ontvangen;
- meeropbrengsten van de inzameling van oud papier;
- Verbonden partijen mogen de door hun betaalde BTW "doorschuiven" aan de gemeente. Voor het onderdeel afval mag deze BTW en de BTW op de reguliere exploitatie budgetten extra comptabel worden meegenomen in de tariefstelling.
  Voor het jaar 2021 bedraagt de doorschuif BTW in totaal € 430.000 (waarvan 84% wordt toegerekend aan afval). Dit wijkt af van de raming ad. € 260.000. De grootste afwijking komt voort uit de reeds betaalde investeringsfacturen met betrekking tot het nieuwe afvalbeleid door de RD Maasland. De gemaakte kosten zijn reeds vooruitbetaald en de doorschuif BTW wordt derhalve toegerekend aan 2021. De kosten van de investeringen zelf, worden verantwoord in het jaar 2022.

Afvalstoffenheffing	Begroting na wijziging 21	Realisatie 2021
		(bedrag x 1.000)
Kosten	3.098	3.293
Inkomsten (excl. heffingen)	-136	-249
Netto kosten	**2.962**	**3.044**
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	116	117
Kwijtschelding	70	62
BTW	479	684
Totale kosten	**3.627**	**3.907**
Opbrengst heffingen	**-3.598**	**-3.641**
Dekking	99%	93%

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
				(bedrag x 1.000)
Mutatie egalisatie voorziening	2.406	2.764	3.099	3.412

4.1.6 Hondenbelasting

Voor het jaar 2021 was het tarief gelijk aan 2020. De gehanteerde tarieven sluiten aan bij de tarieven in de regio.

4.1.7 Toeristenbelasting

In artikel 224 van de Gemeentewet is geregeld dat een toeristenbelasting kan worden geheven voor personen die niet in de gemeente wonen, maar wel hier verblijven. Deze personen zijn niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens ingeschreven.

Het gehanteerde tarief per overnachting bedroeg in 2021 € 1,30.

4.1.8 Baatbelasting

Er lopen nog twee baatbelastingen van geringe omvang. Het betreft de baatbelasting aardgas buitengebied sector Napoleonsweg en de baatbelasting riolering buitengebied- fase 1.
De opbrengst is stabiel.

4.1.9 Leges

De legesopbrengsten voor diensten die de gemeente op verzoek levert, worden verantwoord binnen diverse programma's van de begroting. De kostendekkendheid van alle leges bedraagt 92% (1.711/1.857) in 2021.

Berekening kostendekkendheid leges 2021	Bedrag 2021	(bedragen x 1.000) Dekking
Kosten totaal	1.857	
Baten totaal	-1.711	
Kostendekkking leges		
Dekking titel 1 Algemene dienstverlening		92%
Dekking titel 2 Omgevingsvergunningen		87%
Dekking titel 3 Europese dienstenrichtlijn		53%

4.1.10 Begraafrechten

De opbrengsten van de begraafrechten zijn hoger dan geraamd.

Begraafrechten	Begroting 2021	Realisatie 2021	(bedrag x 1.000) Verschil
Begraafrechten	-7	-10	3
	-7	**-10**	**3**

4.1.11 Marktgelden

De opbrengsten van de marktgelden zijn marginaal lager dan begroot. Dit is te verklaren doordat bij de aanslagoplegging abusievelijk de tarieven 2020 zijn gehanteerd. Vanwege het ontbreken van een nieuw feit (artikel 16 Algemene wet inzake rijksbelastingen) is het niet mogelijk om navorderingsaanslagen op te leggen.

Marktgelden	Begroting 2021	Realisatie 2021	(bedrag x 1.000) Verschil
Marktgelden	-10	-5	-5
	-10	**-5**	**-5**

4.1.12 Kwijtschelding

De BsGW behandelt kwijtscheldingsverzoeken. Voor 2021 zijn hiervoor de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Hantering van kwijtscheldingsnorm van 100%.
- Kwijtschelding heeft alleen betrekking op de afvalstoffenheffing (basisbelastingbedrag) en de hondenbelasting (enkel 1e hond).
- Automatische kwijtschelding vindt plaats conform toetsing door Inlichtingenbureau.

Over 2021 bedroeg het aantal verzoeken om kwijtschelding 694 (in 2020: 764). Er werd voor een bedrag van € 62.260. kwijtgescholden (in 2020: € 54.094).

4.1.13 Woonlasten

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal eigenaar	Totaal gebruiker	Eigenaar en gebruiker
2016	-224,79	-253,15	-161,06	-477,94	-161,06	-639,00
2017	-225,83	-269,80	-153,31	-495,63	-153,31	-689,21
2018	-253,39	-282,51	-146,00	-535,90	-146,00	-681,90
2019	-254,29	-282,51	-159,60	-536,80	-159,60	-696,40
2020	-259,45	-282,51	-190,20	-541,96	-190,20	-732,16
2021	-286,69	-282,51	-225,80	-569,20	-225,80	-795,00

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Algemeen

De risico's waarmee gemeenten worden geconfronteerd, zijn de laatste jaren fors toegenomen. Denk aan risico's op het terrein van aansprakelijkheid, financiën, imago en informatie. De complexiteit van projecten waarbij gemeenten zijn betrokken, nieuwe wet- en regelgeving en de decentralisaties werken deze risico's onder meer in de hand. Bij publieke besluitvorming spelen veel aspecten een rol, zoals het beheersen van deze risico's. Uitgangspunt is dat risicomanagement een onderdeel is van het integraal management. De regie wordt gehouden vanuit de risicobeheermatrix die twee keer per jaar wordt geactualiseerd.

Deze paragraaf geeft inzicht in de weerstandscapaciteit, weerstandsvermogen en de financiële kengetallen.

4.2.2 Weerstandscapaciteit

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit; dit zijn middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die materieel van invloed kunnen zijn op de meerjarige financiële positie.

De omvang van het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang bij een financiële tegenvaller. Door alert te zijn op het weerstandsvermogen, voorkomen we dat elke financiële tegenvaller leidt tot bezuinigingen.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente de beschikking heeft/kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. De totale weerstandscapaciteit van de gemeente bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft de weerstandscapaciteit van het vermogen, ook wel incidentele weerstandscapaciteit genoemd. Deze weerstandscapaciteit kan slechts eenmalig worden ingezet om tegenvallers op te vangen.

Het tweede deel is de weerstandscapaciteit van de exploitatie, ook wel de structurele weerstandscapaciteit genoemd. Deze capaciteit kan permanent worden ingezet om tegenvallers op te vangen. Belangrijkste componenten hiervan voor Leudal zijn de post (structureel) onvoorzien en de ruimte tot 100% kostendekkendheid van leges en heffingen.

Voor beiden wordt als voorwaarde gesteld dat de inzet plaatsvindt zonder dat het bestaande beleid in gevaar komt. Vooral om die laatste reden is de algemene reserve in de weerstandscapaciteit van het vermogen de belangrijkste component.

Voor de gemeente Leudal bestaat de weerstandscapaciteit uit:

- de algemene reserve;
- het saldo jaarrekening (bij begroting post onvoorzien en begrotingsruimte);
- de stille reserves;
- de onbenutte belastingcapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is:

			(bedrag x 1.000)
	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Algemene reserve	9.535	4.344	10.095
Onvoorzien/saldo rekening	3.421	51	2.102
Begrotingsruimte		-968	
Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.
Onbenutte belastingcapaciteit	3.439	3.603	3.404
Totaal	**16.395**	**7.030**	**15.601**

Samenvattend bedraagt de weerstandscapaciteit van de gemeente Leudal € 434 per inwoner (aantal inwoners 35.929).

4.2.3 Risico's

Inventarisatie risico’s
Voor de jaarrekening 2021 is de risicobeheermatrix opgesteld en opgenomen in de bijlage. De risico's die in de risicobeheermatrix worden benoemd zijn onder te verdelen in structurele risico's en incidentele risico's. Bijbehorend is de berekening van het weerstandsratio voor zowel de incidentele als ook de structurele risico's gemaakt in paragraaf 3.2.4.

4.2.4 Onderlinge relatie

Relatie tussen risico's en weerstandscapaciteit
De incidentele risico's bedragen €743.000 en de structurele risico's bedragen € 2.224.000. In de vigerende nota reserves en voorzieningen is vastgesteld dat de ideale bandbreedte voor de gemeente Leudal tussen de 1 en de 1,4 bedraagt. In het verleden werd de berekening enkel gemaakt door de algemene reserve af te zetten tegen alle risico's. Met ingang van de jaarstukken 2020 en op voorschrift van de provincie worden zowel het incidentele als het structurele weerstandsvermogen inzichtelijk gemaakt.

Incidenteel weerstandsvermogen				(bedrag x 1.000)
	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve stand 1-1-	9.535	10.095	9.888	9.888
Incidentele begrotingsruimte (o.b.v. jaarstukken 2021 en begroting 2022)	864	398	25	-175
Incidentele risico's	743	743	743	743
Ideale bandbreedte	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4
Weerstandsvermogen o.b.v. algemene reserve	**12,83**	**14,12**	**13,34**	**13,07**
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	743	743	743	743

Structureel weerstandsvermogen				(bedrag x 1.000)
	2021	2022	2023	2024
Onbenutte belastingcapaciteit	3.404	3.734	3.058	3.058
Onvoorzien structureel	51	51	51	51
Structurele begrotingsruimte (o.b.v. jaarstukken 2021 en begroting 2022)	1.238	-924	1.639	1.629
Structurele risico's	2.224	2.224	2.224	2.224
Ideale bandbreedte	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4
Weerstandsvermogen o.b.v. algemene reserve	**2,11**	**1,29**	**2,13**	**2,13**
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	2.224	2.224	2.224	2.224

Incidenteel weerstandsvermogen
De gemeente Leudal is in staat om de incidentele risico's op te vangen als deze zich in enig jaar allemaal tegelijk voordoen. De ratio is in alle jaren boven 12 en daarmee zeer sterk. Het is echter van belang om hierbij te benoemen dat er relatief weinig incidentele risico's zijn. Voor nu is de algemene reserve van voldoende omvang om ook naar de toekomst toe een verhoging van incidentele risico's op te vangen.

Structureel weerstandsvermogen
De gemeente Leudal is in staat om haar structurele risico's op te vangen indien deze zich voordoen. Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat dit niet mogelijk is uit de structurele begrotingsruimte. Dit houdt in dat wanneer alle structurele risico's zich voordoen, en verder geen wijzigingen plaatsvinden in de begrotingsruimte, de gemeente dient te bezuinigen of aanspraak dient te maken op de onbenutte belastingcapaciteit om een structureel sluitende begroting te kunnen aanbieden. Op basis de jaarstukken 2021 en de begroting 2022 heeft de gemeente Leudal voldoende ruimte om structurele tekorten op te vangen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat dit niet bekostigd kan worden uit de structurele begrotingsruimte. In het geval dat alle risico's zich voordoen, zal dit resulteren in de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit of het bezuinigen op structurele uitgaven.

Inzicht in de reserves en voorzieningen
Voor het meerjarige verloop van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar onderdeel 5 Jaarrekening.

4.2.5 Financiële kengetallen

Vanaf de begroting 2016 nemen we in deze paragraaf verplicht vijf financiële kengetallen op. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en beoordeling zijn enerzijds bedoeld om de financiële positie inzichtelijker te maken. Anderzijds zijn de kengetallen bedoeld om gemeenten met elkaar te vergelijken.

Bij ultimo jaar	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Bandbreedte	Beoordeling Leudal Realisatie jaar
Netto schuldquote	47%	53%	47%	Cat A <90% Cat B >90 < 130% Cat C > 130 %	Cat A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	51%	42%	Cat A <90% Cat B >90 < 130% Cat C > 130 %	Cat A
Solvabiliteitsratio	47%	38%	49%	Cat A > 50% Cat B >20 < 50% Cat C <20 %	Cat B
Structurele exploitatieruimte	1%	-3%	1%	Cat A > 0% Cat B 0% Cat C < 0 %	Cat A
Grondexploitatie	4%	0%	4%	Cat A <20% Cat B >20 < 35% Cat C > 35%	Cat A
Belastingcapaciteit	94%	95%	98%	Cat A <95% Cat B >95 < 105% Cat C > 105 %	Cat B

In de tabel wordt per kengetal aangegeven in welke categorie de gemeente Leudal zit.
De categorieën bestaan uit:
A = Goed
B = Voldoende
C = Onvoldoende
Hierbij wordt enkel het kengetal in het begrotingsjaar als waarde genomen voor de toekenning van de categorie.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Dit kengetal geeft aan hoeveel schuld een gemeente kan dragen. Vanaf 100% blijft te weinig leencapaciteit over om financiële tegenvallers op te vangen. Bij 130% of hoger is sprake van een zeer hoge schuld. Dit kengetal is gevoelig voor schommelingen in inkomsten.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Hierdoor wordt inzichtelijk wat het aandeel van verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is haar financiële lange termijn verplichtingen te voldoen. Onder dit kengetal wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt de solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 80% en 30%. Bij een solvabiliteitsratio tussen de 30% en de 20% moet de gemeente oppassen en bij minder dan 20% is het bezit met zeer veel schuld belast.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren bleek dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Terugverdienen betekent het aflossen van de schuld en het goedmaken van de rentelasten. Het kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te bepalen of er een reële verwachting is of de grondexploitatie kan bijdragen in de verlaging van de schuld.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) presenteert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Algemeen

Prgr	Omschrijving	Vaststelling raad	Frequentie	Volgende actualisatie	Voorziening	Financieel in de begroting	Achterstallig onderhoud
	GRP 2022-2026	2021	1 x p. 5 jaar	2025	Ja	Ja	Nee
	Openbare verlichting 2018-2022	2018	1 x p. 4 jaar	2022	Nee	Ja	Nee
	Groen 2019-2022	2018	1 x p. 4 jaar	2022	Nee	Ja	Nee
	Kunstwerken 2016-2021	2016	1 x p. 4 jaar	2022	Nee	Ja	Nee
	Wegen 2019-2022	2018	1 x p. 4 jaar	2022	Nee	Ja	Nee
	Gemeentelijk vastgoed	2016	1 x p. 4 jaar	2020	Nee	Ja	Nee

4.3.2 Wegen

Om het gemeenlijk wegennet blijvend goed te beheren, stelde de raad in 2018 een nieuw Beheerplan Groen en Wegen voor de periode 2018-2022 vast. In dit plan zijn de onderhoudskosten opgenomen die nodig zijn om de wegen en het groen verantwoord te beheren (op CROW-kwaliteitsniveau B). Medio 2022 wordt de raad te besluitvorming het beheerplan Groen en Wegen 2023 -2026 aangeboden. In dit plan worden de nieuwe weginspecties, areaalwijzingen en prijsstijgingen meegenomen.

Het krediet voor de vervangingsinvesteringen 2021 is niet geheel uitgeput. Een in 2022 uit te voeren reconstructie wordt nog ten laste gebracht van dit krediet.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting na wijziging 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
In begroting opgenomen:					
Regulier onderhoud wegen	1.162	1.078	1.164	1.164	1.164
Vervangingsinvestering infrastructurele werken	1.421	1.274	1.421	1.421	1.421

4.3.3 Riolering

Het gemeentelijk rioleringsplan Leudal 2022-2026 (GRP) en Waterketenplan 2021-2025 is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. De zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater zijn hierin opgenomen. Door het uitvoeren van het GRP wordt achterstallig onderhoud of kapitaalvernietiging voorkomen. Ook in 2021 zijn maatregelen en verbeteringen aan het rioolstelsel, zoals verwoord in het GRP uitgevoerd.

Om gesteld te staan voor toekomstige uitdagingen zoals klimaatveranderingen, maar ook regionale samenwerking een meerwaarde biedt voor het aanpakken van gemeentegrens-overschrijdende waterproblematiek, steken wij sterk in op de samenwerking in de regio's Limburgse Peelen en Venlo-Venray. In de samenwerking zijn meerdere projecten gerealiseerd onder andere het Waterketenplan en het grondwatermeetnet.

Vanuit klachten en meldingen wordt adequaat klein onderhoud aan rioleringen uitgevoerd. Ten opzichten van voorgaande jaren heeft dit geresulteerd in 519 opdrachten ten opzichten van 593 in 2020. Het krediet voor de vervangingsinvesteringen 2021 is niet geheel uitgeput. Een in 2022 uit te voeren rioolvervanging (Kinkhoven en omgeving in Neer) wordt nog ten laste gebracht van dit krediet.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting na wijziging 2021	**Realisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
In begroting opgenomen:					
Regulier onderhoud riolering	1.301	1.307	1.396	1.398	1.402
Vervangingsinvestering riolering (G.R.P)	1.127	683	1.067	1.065	1.605

4.3.4 Civieltechnische kunstwerken

De gemeente Leudal heeft, naast een groot aantal duikers, circa 130 bruggen en duikerbruggen in beheer en onderhoud. In de raadsvergadering van 8 november 2016 is het onderhoudsplan 2016 t/m 2021 vastgesteld. Hiermee zijn de bedragen voor de duurzame instandhouding (het beheer en onderhoud) van onze civieltechnische kunstwerken voor de periode 2017 t/m 2021 bekend. In de tweede helft van 2021 vond er een aanbesteding plaats voor de opstelling van een nieuw onderhoudsplan voor de periode 2022 t/m 2026. Inmiddels is hiermee een aanvang gemaakt en zijn er beperkt onderhoudsmaatregelen opgedragen/ uitgevoerd.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting na wijziging 2021	**Realisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
In begroting opgenomen:					
Regulier onderhoud civieltechnische werken	93	52	93	93	93

4.3.5 Openbare verlichting

In december 2017 stelde de gemeenteraad het Beleidsplan Openbare Verlichting vast voor de periode 2018 t/m 2022. Met ingang van 1 januari 2018 is het beheer en het (dagelijks) onderhoud van de openbare verlichting van elkaar gescheiden en wordt dit door twee partijen uitgevoerd.

In meerdere reconstructieplannen en nieuwe plannen (bijvoorbeeld Hanssum Neer, Oranjestraat Kelpen-oler, parkeerplaats bij nieuwe voetbalvelden in Kelpen-Oler, routes vanuit de kernen naar de voetbalvelden in Kelpen-Oler is verlichting aangepast, (deels) vervangen of uitgebreid. Ook is verlichting geplaatst in uitbreidingsplannen waaronder bijvoorbeeld de Bevelanden in Heythuysen, Kloppeven in Horn, Geenraderweg in Baexem en Steenenbampt in Ell. Daarnaast zijn onder andere ook een aantal slechte lichtmasten vervangen door nieuwe lichtmasten en is de lijst van verouderde te vervangen armaturen gereed, maar moet deze vervanging nog worden aanbesteed.

Evenals in voorgaande jaren blijft de gemeente investeren in duurzame en betrouwbare openbare verlichting waarbij verouderde armaturen vervangen worden door armaturen met LED verlichting.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting na wijziging 2021	**Realisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
In begroting opgenomen:					
Regulier onderhoud openbare verlichting	100	118	100	100	100
Vervangingsinvestering openbare verlichting	203	0	204	211	215

4.3.6 Groenvoorziening

Openbaar Groen
In 2021 is het groen beheerd en onderhouden op basis van het "Beheerplan Groen en wegen 2019-2022" en het onderhoudsniveau bedroeg kwaliteitsniveau B. Dit is ook gebleken uit de Beleidsschouw die in 2021 is uitgevoerd.

In het buitengebied zijn de gemeentelijke bermen en sloten onderhouden, waarbij rekening is gehouden met onder andere de verkeersveiligheid en de ecologische waarde van de bermen. Op enkele locaties is het bermbeheer aangepast. Dit is gebeurd om de biodiversiteit te verhogen in de bermen. Hiervoor heeft ook afstemming met Studiegroep Leudal en IVN plaatsgevonden.
Omdat het beheersysteem nog niet up-to-date is en nog niet aansluit op de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) is in 2019 gestart met het actualiseren van het beheersysteem. Dit is in 2020 en 2021 gecontinueerd. In 2021 is het stappenplan Visie data Ruimtelijk Beheer opgesteld. Hiervoor is € 4.104,- bijgeraamd.

Met het actualiseren van de data en areaaluitbreiding is ook gebleken dat de oppervlakte voor de onkruidbestrijding op verhardingen is toegenomen. Daarnaast zijn de kosten voor deze bestrijding toegenomen. In totaal is hiervoor € 44.656,- bijgeraamd in 2021.

Het jaar 2021 bleek een zeer goed groeiseizoen door onder andere de frequent neerslag. Hierdoor is de vegetatie op de bermen en sloten weeldering gegroeid. Gevolg hiervan was dat er ook meer maaisel is afgevoerd ten opzichte van vorige jaren. Waardoor de stortkosten hoger zijn uitgevallen.

Natuurbescherming en -onderhoud

Bosgroep Zuid-Nederland

De gemeentelijke bos- en natuurterreinen zijn onderhouden op basis van het Werkplan 2021. In de gemeentelijke bos- en natuurterreinen is de biodiversiteit vergroot, heeft houtoogst plaatsgevonden en is de toeristisch-recreatieve functie verbeterd.

Stichting IKL

Stichting IKL is in april 2021 failliet verklaard. Er is wel een Jaarprogramma door stichting IKL opgesteld en Stichting IKL was gestart met de voorbereiding van projecten. De gemeentelijke bijdrage aan stichting IKL, ad. € 100.000,- is in het voorjaar 2021 betaald. VivaraPro, een commerciële partij, heeft Stichting IKL overgenomen.

Uit de gesprekken die de gemeente Leudal heeft gevoerd met VivaraPro bleek echter al snel dat VivaraPro niet de werkzaamheden van Stichting IKL 1 op 1 wil en kan overnemen. Derhalve heeft de gemeente Leudal met onder andere de provincie Limburg intensief overleg gevoerd hoe het landschapsbeheer in de gemeente Leudal weer geborgd kan worden. Waarbij ook speciaal aandacht is voor de vinding met de vrijwilligers die actief zijn in de gemeente Leudal, de specifieke gebiedskennis en het ophalen van projecten uit de gemeenschap. Helaas heeft dit echter nog niet geleid tot een concrete oplossing in 2021. Door de provincie Limburg wordt een Visie Landschapsbeheer opgesteld en streven is in 2022 het landschapsbeheer in de gemeente Leudal te kunnen borgen op een duurzame wijze.

Mede door het faillissement van Stichting IKL en de subsidieafwijzing van de provincie Limburg is in 2021 nauwelijks invulling gegeven aan het 37.000 bomenplan.
In verband met het faillissement van Stichting IKL en de Corona-pandemie heeft in 2021 geen aanplant van bomen in het kader van Boomfeestdag plaatsgevonden samen met de basisscholen.

Volkstuinen

De volkstuintjes zijn nagenoeg allemaal verhuurd. De graspaden op de volkstuinencomplexen zijn frequent gemaaid. De braakliggende volkstuintjes zijn éénmalig gefreesd of gemaaid.

					(bedrag x 1.000)
	Begroting na wijziging 2021	**Realisatie 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
In begroting opgenomen:					
Regulier onderhoud groen	1.597	1.601	1.926	1.826	1.826
Vervangingsinvesteringen groen	138	0	138	138	138

4.3.7 Gebouwen en sportaccommodaties

Groot onderhoud Brede Maatschappelijke Voorzieningen (BMV's)

In 2021 vond het groot onderhoud aan de BMV's verder plaats, zodat deze gebouwen in de gewenste conditie verkeren. Hierbij wordt in samenspraak met de beheerstichtingen steeds gekeken naar de passende wijze van uitvoering hiervan, afhankelijk van noodzaak en eigendomsvorm.

Relatie Duurzaamheid
Vanuit het Klimaatakkoord in Brussel vloeien er ook landelijke-, regionale en gemeentelijke verplichtingen door als het gaat om de Co2 reductie. Hoe de gemeenten hiermee omgaan komt vast te liggen in een portefeuille routekaart. Er bestaat een grote samenhang tussen het standaard MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) en de noodzakelijke gebouwaanpassingen om te komen tot deze klimaatdoelstellingen zijn. Voor deze transformatie naar een Duurzaam MJOP zijn de eerste onderzoeksstappen gezet en wordt verder uitgewerkt tot een definitief plan.

Verkoop overbodig vastgoed
Waar blijkt dat bestaande vastgoedobjecten voor de gemeente geen maatschappelijk doel meer hebben, is het doel deze te verkopen. De wijze van verkoop en tegen welke condities hierbij nieuwe ontwikkelingen mogen plaatsvinden worden integraal binnen de verschillende beleidsafdelingen afgestemd. Door tussentijdse evaluaties en afstemming kan iedere nieuwe verkoop weer op de meest passende wijze worden gepubliceerd.

Contacten/relatiebeheer
Wanneer het gaat om contacten met gebruikers en beheerders van de verschillende accommodaties vinden deze veelal plaats op de locatie zelf. Hierbij wordt continu gekeken naar de relatie met accommodatiebeleid en uitvoering van mogelijk andere geplande werken. In 2021 is een start gemaakt om integraal te kijken naar de meest passende wijze van uitvoering van onderhoud op sportparken. Deze wordt in de loop van 2022 verder vormgegeven.

(bedrag x 1.000)

	Begroting na wijziging 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
In begroting opgenomen:					
onderhoud gebouwen groot	460	460	460	460	460
Onderhoud gebouwen klein	13	13	13	13	13
Onderhoud installaties	29	29	29	29	29
Herijking MJOP	500	500	500	500	500
MJOP kaders 2019-2022		92	795	684	684

4.4 Financiering

4.4.1 Algemeen

In deze paragraaf staan het treasury beleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille centraal. Het geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden worden toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido), de wet Houdbare gemeentefinanciën (Hof), het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de Financiële verordening 2018 en het Treasurystatuut 2017.

4.4.2 Rente risicobeheer

Renteschommelingen hebben niet alleen gevolgen voor de rentelasten of - opbrengsten bij het aantrekken dan wel uitzetten van gelden, maar ook voor de koersen van obligaties. Hieronder worden de onderscheiden risico's nader toegelicht.

1. Renterisico
Beheersing van het renterisico op korte schuld geschiedt door de kasgeldlimiet en op langlopende schulden door de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet
Met deze limiet wil de wetgever voorkomen dat uitsluitend kortlopende leningen worden afgesloten. Het aantrekken van dit type leningen is aantrekkelijk wanneer de rente erg laag is. Het risico van een stijgende rente bij herfinanciering is daarmee in verhouding groot. Daarom is bepaald dat gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mogen gebruiken voor kortlopende leningen.

Wanneer zich in drie achtereenvolgende kwartalen een overschrijding voordoet, moet de gemeente maatregelen nemen (zoals het aantrekken van langlopende geldleningen). Gezien de historisch lage rente op kortlopende geldleningen zal de kasgeldlimiet zo goed mogelijk worden benut. De looptijd van de lening is afgestemd op de vrijval van een positie in de beleggingsportefeuille.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021	3e kwartaal 2021	4e kwartaal 2021
				(bedrag x 1.000)
Begrotingstotaal per 1 januari	87.456	87.456	87.456	87.456
Limiet percentage	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Normbedrag	**7.434**	**7.434**	**7.434**	**7.434**
Netto vlottende positie				
Vlottende schuld	378	1.308		271
Vlottende middelen	-4.995	-9.561	-8.928	-8.836
Netto saldo	**-4.617**	**-8.253**	**-8.928**	**-8.565**
Onder- overschrijding normbedrag				
Ruimte onder de kasgeldlimiet	**12.051**	**15.687**	**16.362**	**15.999**
Overschrijding kasgeldlimiet				

Renterisiconorm
Deze norm draagt bij aan een zodanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Het totaal aan aflossingen en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% bedragen van het begrotingstotaal. Door een goede spreiding van de looptijd wordt flexibiliteit in de toekomst behouden tegen zo laag mogelijke rentekosten.

Renterisico	Begroting 2021	*(bedrag x 1.000)* Realisatie 2021
Begrotingstotaal per 1 januari	87.456	102.793
Limiet percentage	20,00%	20,00%
Renterisiconorm	**17.491**	**20.559**
Rente herziening		
Aflossingen	6.480	6.480
Renterisico	**6.480**	**6.480**
Onder- overschrijding normbedrag		
Ruimte onder de renterisiconorm	**11.011**	**14.079**
Overschrijding van de renterisiconorm		

2. Liquiditeitsrisico
Dit is het risico dat over onvoldoende middelen wordt beschikt om onze financiële verplichtingen te voldoen. Gemeente Leudal werkt vanuit totaalfinanciering. Dit betekent dat alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Een goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot een betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.

Gemeenten zijn in het kader van schatkistbankieren verplicht hun overtollige liquide middelen boven het drempelbedrag aan te houden in de rijksschatkist. Door deze maatregel hoeft het Rijk minder geld te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal (was 0,75%) met een minimum van € 1 miljoen (was € 250.000).

Dit betekent twee drempelbedragen voor 2021, te weten:
1. Verantwoording over het eerste halfjaar met de oude drempelbedragen;
2. Verantwoording over het tweede halfjaar met de nieuwe drempelbedragen.

Dit drempelbedrag bedraagt afgerond 2% van het begrotingstotaal (zijnde € 1.720.000). Verder is er de mogelijkheid overtollige middelen uit te lenen aan andere decentrale overheden.

			(bedrag x 1.000)
Financieringspositie per	**Begroting 2021**	**Balans 1-1-2021**	**Balans 31-12-2021**
Activa			
Vaste activa	134.607	119.743	121.123
Grondexploitaties	3.031	4.082	3.763
Saldo	**137.638**	**123.825**	**124.886**
Passiva			
Reserves	58.331	63.883	66.573
Voorzieningen	4.167	4.168	4.771
Langlopende geldleningen	58.314	58.314	56.833
Saldo	**120.812**	**126.365**	**128.178**
Financieringstekort	**-16.826**		
Financieringsoverschot		**2.540**	**3.292**

Bij aanvang van het begrotingsjaar werd een theoretisch financieringstekort berekend van afgerond € 17 miljoen. Ten minste als alle voor de meerjarenbegroting opgenomen investeringen volgens planning werden uitgevoerd.

De uitvoering van de investeringen bleef achter bij de prognose, zodat in 2021 kon worden volstaan met het aantrekken van een langlopende lening op de kapitaalmarkt tot een bedrag van € 5.000.000.

3. Koersrisico
Dit is het risico op een daling van de marktwaarde van de financiële activa. Dit risico loopt elke belegger. Omdat onze gemeente de "Essent-gelden" heeft belegd in obligaties zijn de koersrisico's op het einde van de looptijd beperkt. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op de balans zijn de obligaties gewaardeerd tegen de aankoopprijs indien deze lager lag dan de nominale waarde en tegen de nominale waarde wanneer de aankoopprijs hoger lag. Wordt niet verkocht voor de einddatum dan is er nauwelijks sprake van een koersrisico.

Onze vermogensbeheerder volgt de marktontwikkelingen nauwlettend en informeert de gemeente hierover periodiek. Daarnaast staat de Wet Schatkistbankieren alleen mutaties in de beleggingsportefeuille toe onder de strikte voorwaarde dat de gemiddelde looptijd van de portefeuille niet wijzigt. Door de ingezette beleidslijn van uw gemeenteraad wordt de beleggingsportefeuille stapsgewijs afgebouwd. Dit heeft tot gevolg dat de liquide middelen die de komende jaren naar de gemeente vloeien in het kader van de afronding van de Essent verkoop niet herbelegd worden. In plaats daarvan worden die vrijvallende middelen aangewend als intern financieringsmiddel.

Beleggingen	Begroting 2021	(bedrag x 1.000) Realisatie 2021
Nominale waarde	17.857	7.458
Vrijval nominale waarde	-3.420	-1.420
Saldo	**14.437**	**6.038**
Gerealiseerde boekwinst beleggingen	-118	0
Geldlening		
Verstrekte hybride lening aan Enexis		3.017
Aflossing (vanaf jaar 2030)		
		3.017

Vrijvalkalender Jaar	Belegging	(bedrag x 1.000) Boekwinst
2022	3.730	
2023		
2024		
2025	1.900	150
2026	408	22
	6.038	**172**

4.4.3 Leningenportefeuille

Dit overzicht geeft inzicht in de omvang en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Leningenportefeuille per 1 januari	Begroting 2021	(bedrag x 1.000) Realisatie 2021
Vaste geldleningen	58.314	58.314
Bij: opgenomen geldleningen		5.000
Af: reguliere aflossingen	- 6.480	- 6.480
Af: vervroegde aflossingen		
Saldo 31-12-	**51.833**	**56.833**
Gemiddeld rentepercentage geldleningen	**2,79%**	**2,69%**

4.4.4 Rentetoerekening

Deze toerekening geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

De Commissie BBV schrijft voor dat de interne rente exact wordt berekend. De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.

				(bedrag x 1.000)
Renteschema	**Begroting 2021**	**%**	**Realisatie 2021**	**%**
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.762	2,69%	1.551	2,69%
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-393		-318	
Saldo rentelasten en rentebaten	**1.369**		**1.233**	
Doorbelaste rente naar de grondexploitatie	-61	2,00%	-91	2,00%
Doorbelaste rente aan projectfinanciering naar taakvelden	0		0	
Rentebaat verstrekte leningen in het kader van projectfinanciering naar taakvelden	0		0	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**-61**		**-91**	
Rente over eigen vermogen	0		0	
Rente over voorzieningen	0		0	
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.308**		**1.142**	
De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente)	-673		-599	
Renteresultaat op het taakveld treasury	**635**		**543**	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**1.308**		**1.142**
Boekwaarde vaste activa 1-1-2021		**134.607**		**119.743**
Gemiddelde rente		0,97%		0,95%
Keuze voor de omslag rente		**0,50%**		**0,50%**

Er mag geen rente over het eigen vermogen aan de grondexploitaties worden toegerekend. De rente van de grondexploitaties wordt niet via de systematiek van de renteomslag berekend maar kent een andere voorgeschreven berekeningsmethodiek.

Rentetarief grondexploitatie				***(bedrag x 1.000)***
Balans per 1-1-	**Aantal**	**Begroting 2021**	**Aantal**	**Realisatie 2021**
Rente vaste schulden	23	2,79%	23	2,79%
Rente kasgeldleningen				
Gewogen gemiddelde rente		**2,79%**		**2,79%**
Voorzieningen		4.167		4.168
Langlopende schulden		58.314		58.314
Kasgeldleningen (kort)		-		-
Overige kortlopende schulden		12.500		2.887
Banksaldi				280
Overlopende passiva		5.000		10.960
Vreemd vermogen		**79.981**		**76.609**
Eigen vermogen		**58.331**		**67.305**
Balanstotaal		**138.312**		**143.913**
Rentetarief grondexploitatie		**1,61%**		**1,49%**
Marktrente (afgerond binnen een marge van 0,5%)		**2,00%**		**2,00%**

4.4.5 EMU saldo

In de wet Hof zijn de Europese normen verankerd voor de hoogte en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. De decentrale overheden leveren een gelijkwaardige bijdrage aan het naleven van de EMU-normen. Bestuurlijk is afgesproken de komende jaren geen sanctie toe te passen bij blijvende overschrijding van de norm.

Gemeenten krijgen een individuele referentiewaarde voor het EMU-tekort in een jaar. Voor het sturen op de ontwikkeling van de gemeenteschuld luidt het devies: Let bij het opstellen van de begroting op de ontwikkeling van de hoogte van uw gemeenteschuld. Te hoge schulden zijn slecht voor de financiële gezondheid van de gemeenten. Pas als het plafond voor het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten wordt overschreden kan de individuele referentie waarde een rol gaan spelen.

Onderstaande tabel geeft inzicht in het EMU-saldo.

					(bedrag x 1.000)		
					Realisatie 2020	**Begroting 2021**	**Realisatie 2021**
EMU-SALDO					**-3.825**	**539**	**-539**
EMU-SALDO referentiewaarde					-3.133	-2.979	-2.895
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde						**3.518**	**2.356**
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde					**-692**		
Mutaties 1 januari t/m 31 december	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	(+)	3.092	-32	-32
			Uitzettingen	(+)	-14.330	-3.302	-1.420
		Vlottende activa	Uitzettingen	(+)	5.765		-3.701
			Liquide middelen	(+)	1		-5
			Overlopende activa	(+)	84		471
	Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	(-)	-1.275	-3.991	-1.480
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	(-)	-7.610		84
			Overlopende passiva	(-)	5.346		-2.752
(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa					1.976	118	

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Algemeen

De bedrijfsvoering van de gemeente ondersteunt het primaire proces. De bedrijfsvoering maakt het mogelijk dat Leudal samen bouwt aan een duurzame, dienstverlenende en vitale toekomst.
De belangrijkste aspecten binnen bedrijfsvoering zijn organisatieontwikkeling, communicatie, financiën, juridische zaken, personeelszaken, archivering, ict, informatievoorziening en huisvesting. Het is ons streven de samenhang te bewaken en verder te optimaliseren.

4.5.2 Communicatie

Doorontwikkeling
Als vakgroep zijn we daarnaast gaan focussen op de individuele en vakgerelateerde doorontwikkeling. Er is meer aandacht gekomen voor ieders rol en functie. Dit heeft ertoe geleid dat we hier een wijziging in hebben aangebracht waardoor er een minder harde scheiding is ontstaan tussen de verschillende domeinen en de werkzaamheden voor de adviseurs en medewerkers. We hebben een strategisch communicatieframe opgesteld, waaraan de komende jaren verder uitvoering wordt gegeven. Dit betekent dat er meer ruimte komt voor advisering, coördinatie en uitvoering van operationele werkzaamheden voortvloeiend uit programma's en projecten.

Bestuurscommunicatie
Tegelijkertijd zijn adviseurs in een eerste pilotfase dichter tegen portefeuillehouders aan gepositioneerd, waardoor ze meer betrokken raken aan de voorkant van een proces/project, dan achteraf in de uitvoering. Dit heeft ook positieve gevolgen voor beleidsadviseurs en medewerkers, in de organisatie. Ze worden tijdig van een communicatieadvies voorzien. Een ontwikkeling waardoor uiteindelijk de hele organisatie een communicatieve slag kan maken. De basis is gelegd en daar gaan we in 2022 verder aan bouwen.

Social intranet
Daarnaast is in 2021 is het project social intranet van start gegaan voor de interne organisatie. Dit gaat een bijdrage leveren aan de verhoging van de interne betrokkenheid en een verbetering van de onderlinge interactie. Eind 2021 is hiervoor de aanbesteding afgerond. In 2022 wordt het nieuwe intranet gerealiseerd. Ook is aan het eind van het jaar de aanbesteding opgestart voor een maandelijkse analoge publicatie.

4.5.3 Personeel en organisatie

In 2021 zijn we met een aantal zaken bezig geweest, zoals het aanpassen van een aantal personele regelingen aan de actualiteit.
Voor de ECGeo businesscase hebben we vanuit Bedrijfsvoering een trekkende rol vervult bij zowel de personele als de financiële werkgroep.

Het project "Het nieuwe werken in Leudal"
De term het nieuwe werken is vervangen door Hybride werken.
Thuiswerken is in 2020 ingevoerd vanuit een ongewilde situatie met betrekking tot COVID-19 en gaat nu langzaam structureel ingebed worden in de vorm van Hybride werken. Een werkvorm die we breed als organisatie omarmd hebben. Daar waar de burgers ons nodig hebben werken we fysiek en daar waar het kan digitaal, tevens aangepast op de thuissituatie van onze medewerkers. Er is inmiddels toestemming van de gemeenteraad om middelen hiervoor te gaan benutten en daarmee kunnen we de verdere uitrol ook in voorzieningen en scholing vorm gaan geven.

Organisatievisie/ strategische visie
De strategische visie is later tot stand gekomen door de beperkingen in fysieke bijeenkomsten vanwege de geldende coronamaatregelen. Uiteindelijk is de nieuwe strategische visie 'Mooi leven in Leudal' eind 2021 vastgesteld. Waar de strategische visie het afwegingskader is voor belangrijke opgaven en toekomstige beleid- en besluitvorming, maakt een organisatie- en dienstverleningsvisie duidelijk wat dit vraagt van de dienstverlening en de (inrichting) van de organisatie. Door de vertraging in de oplevering van de strategische visie is daarom de realisatie van een actuele organisatie- en dienstverleningsvisie verschoven naar 2022.

Mandaatregeling
De mandaatregeling is in maart 2021 geactualiseerd waarbij kritisch is bezien op welk niveau een mandaat toegekend wordt. De positie van het college is daarbij versterkt en het doormandateren naar medewerkers is nagenoeg beëindigd.

Investeren in het verbeteren van sturing
Het werken met teamplannen kreeg in 2021 een basis gekregen waar de IWP's op zijn aangesloten. Op deze manier wordt er doelgerichter gewerkt door teams en medewerkers. COVID-19 heeft hier een nieuwe dimensie aan gegeven doordat er gedurende langere tijd met medewerkers op afstand werd samengewerkt, hetgeen nieuwe hedendaagse vraagstukken met zich meebrengt op het vlak van sturing en contact tussen leidinggevende en medewerker.

Opleiding en ontwikkeling
Het afgelopen jaar zijn de opleidingen vooral gericht geweest op competentieontwikkeling en specifiek op een aantal grotere projecten zoals omgevingswet en transformatie burgerzaken. Daarnaast is er ook volop ingezet op onderhoud van kennis en vaardigheden die nodig is en blijft voor de vervulling van de eigen functie.

Strategische personeelsplanning
Managers zijn volop aan de slag gegaan met strategische personeelsplanning (SPP). Dit heeft geleid tot een vlootschouw waarbij zij beelden kregen van huidig en toekomstig potentieel binnen hun organisatieonderdeel. Dit hebben zij afgezet tegen toekomstige ontwikkelingen die relevant zijn. De resultaten van de eerste ronde van SPP zijn nu helder en leiden tot acties op het vlak van onder andere arbeidsmarktcommunicatie, werving, duurzame inzetbaarheid maar ook richting individuele medewerkers waarbij SPP op persoonsniveau inkleuring krijgt en tot acties kan gaan leiden in gesprek met de medewerker. Er is een duidelijke link te leggen tussen SPP en de uitrol van duurzame inzetbaarheid. Daarnaast hebben we het introductieprogramma verbetert en aangepast aan de actualiteit, dit om er voor te zorgen dat nieuwe medewerkers die we met veel moeite hebben geworven, warm opgevangen worden in onze gemeente.

Duurzame inzetbaarheid
In 2021 hebben we de keuze gemaakt om over te stappen op een andere arbodienst, omdat de grote arbodienst Zorg van de Zaak onvoldoende aansloot bij onze verwachtingen van advisering op het vlak van arbozorg. We hebben daarbij een nieuwe bedrijfsarts gekregen die ons het komende jaar gaat meenemen op het vlak van arbozorg en ook gerichter leidinggevenden gaat adviseren en coachen.

Kwaliteitsmanagement
Binnen het project kwaliteitsmanagement worden (een aantal geprioriteerde) werkprocessen geoptimaliseerd. De opdracht voor procesontwerp en -implementatie en scholing van betrokken medewerkers is eind 2021 gegund. Het project start begin 2022. Naar verwachting levert deze optimalisering een belangrijke bijdrage aan de taakstelling strakker sturen.

Onderdeel	2021	2022	2023	2024	2025
					(bedrag x 1.000)
P-Taakstelling	104	288	446	502	502
Realisatie	104	288	446	502	502
Resteert	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Tijdens de raadsvergadering van 3 november 2020 is een motie aangenomen. Deze motie is tevens financieel vertaald in het aangenomen amendement inzake de begroting, waardoor een extra taakstelling is opgenomen van € 200.000. Dit bedrag kan gevonden worden binnen de hele begroting indien het een resultante is van strakkere sturing binnen de organisatie. Tot op heden is nog geen invulling gegeven aan deze taakstelling. Wel zijn stappen gezet in het kader van strakker sturen. De boven formativiteit is opgelost binnen de bestaande formatie, wat resulteert in een bedrag van € 222.305 aan minder meerkosten, de nieuwe budgethouderregeling is vastgesteld en er is ook een nieuwe mandaatregeling vastgesteld. Tevens zijn bij de diverse raadsrapportages investeringskredieten afgeraamd ten gunste van de begrotingsruimte op basis van het in het verleden gemaakte afspraken. Derhalve hebben deze maatregelen geen budgettair effect voor de taakstelling.

Onderdeel	2021	2022	2023	2024	2025
					(bedrag x 1.000)
Motie sturing	-	200	200	200	200
Resteert	**-**	**200**	**200**	**200**	**200**

4.5.4 Informatievoorziening

Het belang van informatie neemt elk jaar verder toe - en dat vraagt ook van een gemeentelijke organisatie om informatie op een goede en prettige manier te verwerken. Dienstverlening kan immers enkel efficiënt plaatsvinden als de informatievoorziening op orde is. Ook in 2021 zijn stappen gezet om de informatievoorziening voor de komende jaren verder te ontwikkelen.

Visie
De meerjarenvisie op Informatievoorziening (IV) en ICT voor de periode 2021 – 2025 is in augustus vastgesteld. Deze visie is mede opgesteld door medewerkers vanuit de verschillende vakgebieden, ondersteund door externe expertise. Er is een start gemaakt met het vertalen van de visie op IV en ICT naar de diverse activiteiten die nodig zijn om de visie te na te leven. Deze activiteiten zullen hun aanvang in 2022 vinden.

Landelijke standaarden
Gemeente Leudal heeft verdere stappen gezet om in 2021 meer te werken met landelijke standaarden. Diverse applicaties zijn opnieuw aanbesteed of zitten in een vergevorderd stadium van aanbesteden. Zo is in 2021 het sociale intranet aanbesteed en gaat in 2022 live. Medio 2021 is gestart met de vervanging van het huidige financiële informatiesysteem middels een Europese aanbesteding. Het financiële informatiesysteem zal naar verwachting 1 januari 2023 in gebruik worden genomen. Bij deze aanbestedingen is rekening gehouden met pijlers uit de visie op IV en ICT. Hierbij denken we aan de keuze voor Cloud applicaties en aandacht voor standaard koppelvlakken en Common Ground.

Thuiswerken en hybride werken
In de afgelopen twee jaar is door veel ambtenaren vanuit huis gewerkt. Door verplicht thuiswerken hebben we ervaringen opgedaan die gebruikt zijn om het beleid hybride werken (zowel op kantoor als thuis) op te stellen. Dit beleid hybride werken zal in 2022 ingevoerd worden.

Informatiebeveiliging
Met het vertrek van de Chief Information Security Officer (CISO) is in 2021 een stagnatie geweest binnen de stapsgewijze groei van de organisatie rondom informatiebeveiliging. Met het inhuren van een waarnemend CISO (dit in verband met moeite rondom het werven van een geschikte kandidaat) zijn alle wettelijke verplichtingen uitgevoerd binnen de gestelde termijnen. Eind 2021 zijn een nieuwe (CISO) en Privacy Officer (PO) gestart in een samenwerking met gemeente Weert.

In 2021 zijn 27 beveiligingsincidenten gemeld, waarvan 7 datalekken. Op basis van deze incidenten zijn structurele maatregelen binnen de organisatie genomen, waaronder het aanpassen van het wachtwoordbeleid. Daarnaast zijn de risico's aangepakt om de gevolgschade te mitigeren of te voorkomen.

Er zijn 2 DPIA's uitgevoerd. Op basis van de aanbevelingen uit de DPIA's wordt gewerkt aan het invoeren van de maatregelen zodat de risico's teruggebracht worden naar een aanvaardbaar niveau.

ENSIA-verantwoording
De ENSIA-verantwoording over 2021, is voor DigiD en Suwinet succesvol afgerond, waarbij er aan één norm voor DigiD niet voldaan is. De verbetering is direct opgepakt om ervoor te zorgen dat de gemeente Leudal voldoet op alle normen. Naast de zelfevaluatie en de externe audit informatiebeveiliging gericht op de beveiligingsnormen van DigiD en Suwinet, zijn ook zelfevaluaties uitgevoerd op de basisregistraties BAG, BGT en BRO over 2021.

- Voor de BAG scoorde Leudal in totaliteit 78% en voldoet daarmee aan de gestelde norm van 75%
- Voor de BGT scoorde Leudal in totaliteit 90% en voldoet daarmee aan de gestelde norm van 75%
- Voor de BRO scoorde Leudal in totaliteit 88% en voldoet daarmee aan de gestelde norm van 60%

Voor het proces en zelfevaluatie BRP & Reisdocumenten, heeft de gemeente Leudal een score gehaald van 100%. De zelfevaluatie BRP & Reisdocumenten geeft het beeld dat de gemeente voldoet aan de wettelijk gestelde (norm) eisen. De administratieve kwaliteit van de BRP wordt getoetst door het invullen van een door het ministerie van BZK beschikbare gestelde vragenlijst Domein in de Kwaliteitsmonitor en gemeente brede informatieveiligheidsvragen die gesteld worden in de ENSIA-tool (gemeentelijke CISO/ENSIA-coördinator).

- Resultaat vragenlijst Domein Kwaliteitsmonitor 100%
- Resultaat vragenlijst ENSIA 100%

Informatiebeheer inrichten
Heel 2021 heeft in het teken gestaan van het inrichten van het informatiebeheer. Bepaald is welke zaken binnen Leudal uitgevoerd worden en wie welke zaken uitvoert. Dit is allemaal vastgelegd in het informatiebeheersysteem iNavigator. De gegevens van iNavigator zijn gekoppeld aan het zaaksysteem JOIN. Dit zaaksysteem is in de testomgeving ingericht en getest. Waarna eind 2021 gestart is met de voorbereidingen van de implementatie die in 2022 zal volgen.
Ook is een leverancier geselecteerd die de gemeente Leudal zal helpen bij het implementeren van het kwaliteits- en procesmatig denken. Hiermee willen wij de organisatie efficiënter maken en onze inwoners en ondernemers beter bedienen.

4.5.5 Financiën

Doorontwikkeling P&C
In 2021 is het proces met betrekking tot de P&C producten verder verbeterd. Zo is het voor de accountant mogelijk gemaakt om eerder en sneller hun controle doen. Tevens is de informatievoorziening voor college en raad verbeterd, waarbij gestreefd wordt om dit nog verder te verbeteren in de komende jaren.

Voortgang (aanbevelingen) 213a doelmatigheidsonderzoeken

Evaluatie subsidies
De aanbevelingen uit de in januari 2020 vastgestelde rapportage "Evaluatie subsidies" zijn door een daartoe opgerichte projectgroep ter hand genomen en voor een groot deel gerealiseerd. Deze hadden betrekking op:
1. De kwaliteit dienstverlening aan burgers en instellingen;
2. De ambitie om visie gestuurd te werken;
3. De interne kwaliteit en doelmatigheid.

Openstaande acties uit dit project, zoals bijvoorbeeld het ontwikkelen van mogelijkheden om subsidieaanvragen via de website te doen, komen in 2022 tot afronding.

In het eerste kwartaal 2022 wordt een eindrapportage gemaakt waarin een totaalbeeld wordt gegeven van de bereikte resultaten. Deze eindrapportage wordt aangeboden aan het college van B&W.

Kostendekkende leges
De financiële aanbevelingen die uit dit onderzoek in 2021 naar voren kwamen, zijn inmiddels verwerkt in de meerjarenbegroting. De resterende aanbevelingen die voornamelijk de interne bedrijfsvoering betreffen worden voor een deel in 2022 uitgevoerd.

Vastgoed/MJOP
Op verzoek van het college is dit onderzoek niet als 213a doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd.

4.6 Verbonden partijen

4.6.1 Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen deelnemingen door de gemeente in publiekrechtelijke samenwerkingsorganisaties (gemeenschappelijke regelingen) en privaatrechtelijke samenwerkingsorganisaties (N.V.'s, B.V.'s, stichtingen etc.).

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overdragen aan verbonden partijen. De gemeente blijft verantwoordelijk, maar voert de taken niet zelf meer uit.

Een bestuurlijk belang bestaat als de gemeente enige zeggenschap kan uitoefenen via een bestuurszetel of stemrecht.

Een financieel belang houdt in dat:

- de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij;
- financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente;
- de door de gemeente verstrekte geldleningen die niet door derden zijn gegarandeerd en waarbij de gemeente haar geld kwijt is als de verbonden partij de lening niet kan terugbetalen.

Het beleid is vastgelegd in de nota verbonden partijen (2011). De nota biedt kaders en handvatten in de samenwerking met verbonden partijen. In de strategische visie sprak de raad uit dat de gemeente in samenspraak en in samenwerking met bewoners en bedrijven, met de regio en de provincie, de kansen die zich in Leudal voordoen wil benutten. De strategische visie is tot stand gekomen door overleg met de (buur)gemeenten en de oriëntatie van het college op regionale samenwerking.

Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap					
Bank Nederlandse Gemeenten					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website	http://www.BNG.nl				
Doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Leudal bezit 143.052 aandelen die dividendopbrengsten genereren. Gemeente Leudal ziet haar aandelenbezit als een duurzame belegging.				
Belang					
Bestuurlijk belang	0,26%				
Financieel belang	€ 354				
Bijdrage	n.v.t.				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 5.097	Vreemd vermogen	01-01-2021	€155.262
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 5.062	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 143.995
Resultaat	€ 236				
Ontwikkeling 2022	De BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar maatschappelijke impact en een redelijk rendement voor de aandeelhouders.				
Risicobeheer	Het risicobeheer van BNG Bank is gericht op het handhaven van een veilig risicoprofiel				

CSV Amsterdam BV					
Vestigingsplaats	Den Bosch				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website					
Doelstelling	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: a. Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. Namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); c. Het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.				
Belang					
Bestuurlijk belang	0,60338%				
Financieel belang	€ 0				
Bijdrage	Nvt.				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 393	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 27
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 312	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 23
Resultaat	- € 43				
Ontwikkeling 2022	De activiteiten van de vennootschap betreffen het oprichten, het besturen en het financieren van deelnemingen, het verstrekken van adviezen en het verlenen van diensten aan ondernemingen, het lenen en uitlenen van gelden, het verstrekken van garanties en het verbinden van vennootschappen, het verhandelen van valuta, effecten en vermogenswaarden in het algemeen en alles wat met vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in de ruimste zin van het woord.				
Risicobeheer	De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten, die in de balans als activa en passiva zijn verantwoord. Over de in de balans opgenomen financiële instrumenten loopt de onderneming rente- en kredietrisico. De onderneming maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten om deze risico's af te dekken. De beheersing van het renterisico is in principe gebaseerd op financiering van vaste activa en een deel van de vlottende activa met eigen vermogen, voorzieningen en langlopende schulden.				

Enexis NV					
Vestigingsplaats	Den Bosch				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website	http://www.enexis.nl				
Doelstelling	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.				
Belang					
Bestuurlijk belang	dividend € 736.000 (903.150 aandelen); 0,60338%				
Financieel belang	€ 0				
Bijdrage	Nvt.				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 4.116.000	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 4.635.000
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 4.241.000	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 5.154.000
Resultaat	€ 199.000				
Ontwikkeling 2022	In 2022 wordt het strategisch beleid geactualiseerd (AVA april 2022). Enexis stelt zichzelf de volgende missie: 'Wij brengen mensen steeds meer duurzame energie. Dat doen we door mede richting te geven aan het energiesysteem van de toekomst en door slim te investeren in betrouwbare energie en infrastructuur. Zo houden we de energietransitie haalbaar en betaalbaar.' Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties				
Risicobeheer					

Nazorg Limburg					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website	http://www.bodemzorglimburg.nl/				
Doelstelling	Bodemzorg Limburg was van 1994 tot 1997 onderdeel van Afvalverwijdering Limburg (AVL). Per december 1997 bestaat Bodemzorg Limburg als zelfstandige organisatie met de gemeenten in Limburg als aandeelhouders. Wij hebben géén commerciële doeleinden, maar geven invulling aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van onze aandeelhouders. Namens hen heeft Bodemzorg Limburg de 'eeuwigdurende' zorg voor 15 stortplaatsen op zich genomen.				
Belang					
Bestuurlijk belang					
Financieel belang					
Bijdrage	€ 10				
Financieel					
Eigen vermogen		n.v.t.	Vreemd vermogen		n.v.t.
Eigen vermogen		n.v.t.	Vreemd vermogen		n.v.t.
Resultaat	n.v.t.				
Ontwikkeling 2022	De nazorg van voormalige stortplaatsen (Navos-locaties) vindt plaats op locaties waar het storten (ruim) voor 1996 is beëindigd en waarvoor geen geldende milieuvergunning (meer) voorhanden is. Uit diverse onderzoeken naar Navos-locaties blijkt dat er honderden locaties in de provincie Limburg zijn. De Provincie Limburg heeft onderzoek verricht naar locaties met mogelijke humane risico's. Deze blijken er niet te zijn. Vanaf 2015 wordt bij veel locaties onderzocht of er sprake is van mogelijke schadelijke effecten op natuur en grondwater.				

Risicobeheer	Gesloten stortplaatsen vormen een potentieel risico voor bodemverontreiniging. Naast een milieu hygiënisch risico leidt een nieuwe bodemverontreiniging ook tot een financieel risico. Dit risico wordt beheerst door milieu hygiënische maatregelen te nemen zoals boven- en onder-afdichtingen bij de meest milieugevaarlijke stortplaatsen. Daarnaast vindt monitoring van het grondwater en beheer plaats. Mochten zich substantiële financiële kostenposten voordoen, zoals het tegengaan van een onverwachte verspreiding van verontreiniging, reparatie van de bovenafdichting of herstel van niet functionerende voorzieningen, dan is hiervoor in de totale nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg een risicobedrag gereserveerd. Het vermogen van Bodemzorg Limburg om de stortplaatsen te beheren, is in het verleden opgebouwd door de inzameling van afval in opdracht van alle Limburgse gemeenten. Alle directe en indirecte kosten moeten in principe betaald worden uit het rendement van het opgebouwde vermogen, aangevuld met eventuele inkomsten van de stortlocaties (pacht/huur/ energiewinning). Het vermogen is voor een deel belegd in aandelen conform de Wet FIDO (Financiële investeringen door decentrale overheden). Het risico bestaat dat de jaarlijkse opbrengsten lager zijn dan de jaarlijkse lasten. In de afgelopen jaren is dit veroorzaakt door de krediet-crisis en de lage rentestand. Ongeveer 9 jaar geleden is besloten dat elke gemeente, voor een periode van 10 jaar, een jaarlijkse extra bijdrage van 25 eurocent per inwoner stort. De financiële controle wordt door de accountant uitgevoerd en de uitkomsten worden gerapporteerd aan de raad van commissarissen. Vervolgens wordt jaarlijks een rapport opgesteld en voorgelegd aan de aandeelhouderscommissie, waarna ook de afzonderlijke gemeenten op de financiële ontwikkelingen toezien. In 2019/2020 inventariseert Bodemzorg Limburg welke gesloten stortplaatsen de Limburgse gemeenten eventueel nog aan Bodemzorg Limburg overdragen. Na de inventarisatie zullen de financiële consequenties hiervan in beeld worden gebracht en worden deze voorgelegd in de Algemene Aandeelhoudersvergadering 2020. Daarnaast is Bodemzorg Limburg voornemens om zonneparken te exploiteren op enkele gesloten stortplaatsen.

Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website	http://www.oml.nl/				
Doelstelling	Ontwikkelingsmaatschappij (OML) heeft tot doel namens de aandeelhoudende gemeenten om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. Zij doet dit door: • Ontwikkeling van bedrijventerreinen/verkoop van bedrijfskavels • Beheer bedrijventerreinen • Herstructurering van bedrijventerreinen • Advies en begeleiding				
Belang					
Bestuurlijk belang	Aandelenkapitaal				
Financieel belang	€ 2.483				
Bijdrage					
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 19.804	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 13.638
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 21.441	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 4.370
Resultaat	- € 1.636				
Ontwikkeling 2022	OML werkt verder aan de realisatie van Multifunctioneel en Duurzaam Bedrijvenpark Zevenellen. Hierbij hebben wij aandacht voor economische ontwikkelingen én leefbaarheid. Daarbij gaan wij voor samenspel met de samenleving. Tegelijkertijd hebben we ook 'gewoon' de wet te handhaven. Die bepaalt het kader, waarmee we met z'n allen van doen hebben: de gemeente, de provincie, de nieuw vestigers, omwonenden, dorpsraden, vertegenwoordigers van flora en fauna, recreatie & toerisme en anderen. Ook de herontwikkeling van de haven is belangrijk in dit kader vanwege het stimuleren van de zogeheten modal shift: vervoer over water in plaats van over de weg. In nauwe samenwerking met de provincie via de havensamenwerking Blue Ports Limburg is een Europese CEF subsidie-aanvraag ingediend voor de herontwikkeling van de haven. Nagenoeg alle kavels op Bedrijvenpark Zevenellen zijn uitgegeven dan wel in optie genomen. OML heeft op bedrijventerrein Windmolenbos in Haelen de laatste vrije bedrijfskavels verkocht. OML BV wil haar bijdrage blijven leveren aan de versterking van de economische ontwikkeling van Midden-Limburg en is daarvoor afhankelijk van externe financiering. De financieringsovereenkomst die afliep op 31 december 2021 is verlengd. 2022 is het laatste jaar van het huidige Ondernemingsplan 2018-2022. De voorbereiding voor een nieuw ondernemingsplan 2022-2026 zijn gestart.				
Risicobeheer	De exploitatie wordt sterk beinvloedt door de ontwikkelingen in de commerciële vastgoedsector. Coronacrisis heeft nagenoeg geen impact gehad.				

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV						
Vestigingsplaats	Borssele					
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap					
Website						
Doelstelling	Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta NV uit Zeeland heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE bij de rechter aangevochten. Er liepen zowel een kort gedingprocedure als bodemprocedure. Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV ("PBE") had het 50% belang in EPZ bij Energy Resources Holding (ERH) ondergebracht. In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, ERH alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap.					
Belang						
Bestuurlijk belang						
Financieel belang	€ 63					
Bijdrage	Nvt.					
Financieel						
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 1.569	Vreemd vermogen	01-01-2021	€	20
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 1.532	Vreemd vermogen	31-12-2021	€	7
Resultaat	€ -37					
Ontwikkeling 2022	De activiteiten van de vennootschap betreffen: - distributie van elektriciteit en gasvormige brandstoffen via leidingen; - distributie en/of productie van elektrische- en andere vormen van energie; - houdster- en financieringsmaatschappij.					
Risicobeheer	De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten, die in de balans als activa en passiva zijn verantwoord. Over de in de balans opgenomen financiële instrumenten loopt de onderneming rente- en kredietrisico. De onderneming maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten om deze risico's af te dekken. De beheersing van het renterisico is in principe gebaseerd op financiering van vaste activa en een deel van de vlottende activa met eigen vermogen, voorzieningen en langlopende schulden.					

Waterleidingmaatschappij					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Rechtsvorm	Besloten vennootschap / Naamloze vennootschap				
Website	https://www.wml.nl/				
Doelstelling	Het voorzien van zuiver, helder en betrouwbaar drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.				
Belang	Deelname in vergadering van aandeelhouders				
Bestuurlijk belang	13 van in totaal 500 aandelen ad € 4.538				
Financieel belang	€ 59				
Bijdrage					
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2020	€ 215	Vreemd vermogen	01-01-2020	€ 395
Eigen vermogen	31-12-2020	€ 221	Vreemd vermogen	31-12-2020	€ 397
Resultaat	€ 6				
Ontwikkeling 2022	In het kader van tarieftoezicht voldoet WML aan het wettelijk kader voor de totstandkoming van de drinkwatertarieven				
Risicobeheer	Risicomanagement en auditing zijn onderdeel van de reguliere planning & control cyclus van de organisatie. Jaarlijks wordt gerapporteerd over risico's en het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. Door enerzijds de vraag om risicobeheersing vanuit de maatschappij, diverse ontwikkelingen en anderzijds de vraag vanuit de eigen WML-organisatie blijft er een behoefte aan controle en aantoonbare beheersing van risico's. Om aan deze vraag te voldoen zijn de afgelopen jaren binnen WML-instrumenten ontwikkeld en maatregelen getroffen om risico's voor de bedrijfsvoering van WML te mitigeren.				

Gemeenschappelijke regeling					
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	http://www.bsgw.nl				
Doelstelling	BsGW is een uitvoeringsgerichte organisatie die de belastingheffing en invordering van gemeenten en waterschappen uitvoert. Doel van het samenwerkingsverband is om de belastingheffing en invordering op een kwalitatief hoog niveau en doelmatig te realiseren. De gemeente Leudal is per 1 januari 2013 deelnemer van BsGW.				
Belang	In algemeen bestuur is namens Leudal 1 wethouder afgevaardigd.				
Bestuurlijk belang					
Financieel belang	0				
Bijdrage	€ 482				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ -/- 889	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 2.000
Eigen vermogen	31-12-2021	€ -/- 362	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 1.714
Resultaat	-€ 1.565				
Ontwikkeling 2022	Beleidsverantwoording 2021 De beleidsdoelstellingen voor 2021 zijn gerealiseerd. Speerpunten voor 2022 zijn: • het harmoniseren van processen en heffingsystematieken. • het starten van de aanbesteding voor de nieuwe belastingapplicatie; • het herijken van de kostenverdeelmethode; • het aantal bezwaren / beroepen en daarmee samenhangende proceskosten proberen terug te dringen. Risico's • ☐het aantal toenemende bezwaar- en beroepschriften en daarmee samenhangende proceskostenvergoeding vormt een risico. De verwachting is dat de bezwaren en de proceskosten de komende jaren blijven toenemen. BsGW heeft voor de nieuwe aanslagronde 2022 een tegen reclame campagne ingezet om de burgers te bewegen eerst contact met de BsGW op te nemen, alvorens de stap naar een NCNP wordt gemaakt.				
Risicobeheer					

Euregio Rijn-Maas-Noord					
Vestigingsplaats	Mönchengladbach				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	http://euregio-rmn.de/				
Doelstelling	Doel is het stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, ruimtelijke ordening, opleiding en onderwijs, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid. De Euregio beheert tevens de verdeling van subsidiemiddelen INTERREG (vierde periode). Het levert een bijdrage aan programma 4.				
Belang	Twee leden				
Bestuurlijk belang					
Financieel belang					
Bijdrage	€ 10				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	n.v.t.	Vreemd vermogen	01-01-2021	n.v.t.
Eigen vermogen	31-12-2021	n.v.t.	Vreemd vermogen	31-12-2021	n.v.t.
Resultaat					
Ontwikkeling 2022	In 2020 is de Euregio visie 2030 vastgesteld die een leidraad biedt voor de koers van de Euregio de komende jaren. Dit gebeurt onder andere door een grenslandagenda, het grensinformatiepunt en financiering van projecten middels INTERREG-middelen. Deze koers is nog steeds actueel.				
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.				

Grenspark Maas-Schwalm-Nette					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	www.grenspark-msn.nl				
Doelstelling	Het doel van het Grenspark is om van het landschappelijk waardevolle grensgebied één regionale grensoverschrijdende identiteit te maken. Dit gebeurt door de recreatieve mogelijkheden binnen de gebieden aan weerszijde van de grens te promoten en te verbeteren. Het coördineert en voert daartoe grensoverschrijdende projecten uit, o.a. met subsidies van de EU. Het levert een bijdrage aan programma 2.				
Belang					
Bestuurlijk belang					
Financieel belang					
Bijdrage	€ 5.257				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2020	€ 48	Vreemd vermogen	01-01-2020	€ 144
Eigen vermogen	31-12-2020	€ 3	Vreemd vermogen	31-12-2020	€ 163
Resultaat	- € 51				
Ontwikkeling 2022	Grenspark Maas-Swalm-Nette ontvangt jaarlijks van gemeente Leudal een bijdrage van 5.257 euro en voert hiervoor werkzaamheden uit op basis van de jaarlijks vastgestelde begroting. Hiervoor voert zij meer algemene werkzaamheden uit zoals het beheren van een tweetalige internetsite, Msn en Facebook waarmee zij informeert over vrijetijdsactiviteiten en projecten. Daarnaast is zij in 2021 gestart met een tweetal projecten: - INTERREG V-A Natuur- en Bosbrandpreventie: Dit project heeft tot doel de Nederlands-Duitse samenwerking bij de preventie en bestrijding van onbeheersbare natuur- en bosbranden te verbeteren. - People 2 People project Grensoverschrijdend Netwerk Ruiterroutes: Dit project heeft tot doel het ruiternetwerk in Midden-Limburg kwalitatief te verbeteren en te verbinden met/uit te breiden met het ruiternetwerk in het Duitse deel van het grenspark.				

Risicobeheer	Om risico's in toekomstige jaren te beperken heet het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafonds van €40.000 aan bestemmingsreserves in te stellen. Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen, waardoor de bedrijfsvoering kwetsbaar is. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten. In praktische zijn werden werkzaamheden binnen de projecten beperkt door het uitbreken van de Covid-19 pandemie waardoor vertragingen zijn ontstaan van het INTERREG V-A project Natuur-en Bosbandpreventie van Euregio Rijn-Maas Noord. Eveneens is het reguliere grote aanbod aan evenementen in de grensregio in 2020 en 2021 geminimaliseerd. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heet het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafonds van €40.000 aan bestemmingsreserves in te stellen. Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen, waardoor de bedrijfsvoering kwetsbaar is. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten. In praktische zijn werden werkzaamheden binnen de projecten beperkt door het uitbreken van de Covid-19 pandemie waardoor vertragingen zijn ontstaan van het INTERREG V-A project Natuur-en Bosbandpreventie van Euregio Rijn-Maas Noord. Eveneens is het reguliere grote aanbod aan evenementen in de grensregio in 2020 en 2021 geminimaliseerd. Om risico's in toekomstige jaren te beperken heet het Algemeen Bestuur besloten om een maximumplafonds van €40.000 aan bestemmingsreserves in te stellen. Grenspark MSN levert een beperkt aantal producten en dienstverleningen, waardoor de bedrijfsvoering kwetsbaar is. Een substantieel deel van de financiering van het Grenspark MSN hangt af van de subsidiëring door de provincie Limburg en de deelstaat NRW. Deze zijn voor de periode 2019 tot eind 2022 geborgd. Een verder risico is de afhankelijkheid van de realisatie van grensoverschrijdende projecten. In praktische zijn werden werkzaamheden binnen de projecten beperkt door het uitbreken van de Covid-19 pandemie waardoor vertragingen zijn ontstaan van het INTERREG V-A project Natuur-en Bosbandpreventie van Euregio Rijn-Maas Noord. Eveneens is het reguliere grote aanbod aan evenementen in de grensregio in 2020 en 2021 geminimaliseerd.

Omnibuzz					
Vestigingsplaats	Geleen				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	https://www.omnibuzz.nl/				
Doelstelling	Omnibuzz heeft haar missie vertaald in enkele concrete doelstellingen: Iedere doelgroep passend en tijdig vervoer bieden Continu werken aan kwaliteitsverbetering Hierbij aansluiten bij al ingezette kanteling in het sociale domein Vervoersuitgaven beheersbaar houden Vervoer kunnen blijven garanderen binnen de gemeentelijke begroting en grip op de interne organisatie.				
Belang	Alle deelnemende gemeenten hebben 1 stem in het algemeen bestuur				
Bestuurlijk belang					
Financieel belang					
Bijdrage	€ 531				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 4.072	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 4.517
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 4.242	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 3.626
Resultaat	€ 2.886				
Ontwikkeling 2022	. Overleg met gemeenten over de invulling van de beheersmaatregelen die op gemeenteniveau kunnen afwijken. Dit betreft onder andere de budgetteringssystematiek, tariefstelling, toekenning van vervoersspecificaties, beperking maximale reisafstand en alle aanvullende maatwerkoplossingen; · Verdere uitwerking van beheersmaatregelen op individueel gemeenteniveau, afhankelijk van besluitvorming gemeenten; · Evalueren en eventueel heroverwegen van de beheersmaatregelen en de geldende interne kaders voor de dienstverlening (DVO); · Doorontwikkelen en verbeteren van het product CVV en mogelijkheden voor maatwerk, met oog voor kwaliteit, beheersbaarheid van het vervoer en de realiteit in de vervoerssector (dreigende chauffeurstekorten); · Onderzoek naar mogelijkheden voor prognoses van klant- en vervoersontwikkeling. Invulling geven aan verschillende onderzoeksaspecten van de onderlinge relatie tussen OV- en doelgroepenvervoer, waarvoor een overkoepelende notitie is opgesteld (position paper); · Doorontwikkelen van het klantportaal en andere boekingssystemen die het reizen gemakkelijker maken en de efficiëntie van de bedrijfsvoering bevorderen; · Doorontwikkelen van informatie- en kennismanagement binnen de organisatie en uitwisseling hiervan met deelnemende gemeenten en andere externe partijen; · Structureel toetsen en controleren van de administratieve organisatie en het uitvoeren van een interne audit conform het goedgekeurde auditplan, zodat Omnibuzz te allen tijde in staat is om haar processen kritisch te beoordelen en waar nodig aan te passen; · Structurele controle en bijsturen van resultaten en processen via grondige informatievoorziening, rapportages en risicomanagement binnen de planning & control cyclus.				
Risicobeheer					

Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) Limburg-Noord					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	http://www.rudlimburgnoord.nl/				
Doelstelling	Het doel van de vorming van de Gemeenschappelijke Regeling voor de Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (GR RUD LN) is om een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te bereiken.				
Belang					
Bestuurlijk belang					
Financieel belang	€ 0				
Bijdrage	€ 78				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 334	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 1.415
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 211	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 807
Resultaat	€ 0				
Ontwikkeling 2022	De belangrijkste prioriteiten voor de komende jaren zijn: -de reeds bekende onderwerpen Omgevingswet, - ketensamenwerking - de aanpak op de inhoudelijke thema's zoals bijvoorbeeld de wet kwaliteitsborging bouwen, energie, bodem en omgevingsveiligheid. - de implementatie, inrichting en uitbouw van het gezamenlijke VTH-systeem. Na de zelfevaluatie in 2019 heeft het bestuur van de RUD LN besloten tot een aantal acties om de effectiviteit van de GR verder te verbeteren (Zie Bijlage 1: Schouders eronder, verbeteringen in governance bij de RUD Limburg Noord d.d. 18 september 2020). In maart 2021 bood de adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (commissie Van Aartsen) het rapport "Om de leefomgeving" aan. Hierin stelt de commissie dat verdere verbeteringen in het VTH-stelsel nodig zijn om schade voor het leefmilieu te beperken. Gestart is inmiddels met een eerste houtskoolschets, die in stappen tot een nieuwe blauwdruk voor de RUD LN moet worden uitgewerkt. De RUD LN neemt hierbij de reeds in gang gezette acties vanuit de eigen evaluatie mee. Daarnaast houdt de RUD LN rekening met de werkzaamheden die de RUD LN vanuit de omgevingswet zal moeten doen om een goede uitvoering ervan te borgen. De verwachting is verder dat de gemeenschappelijke regeling voor de RUD LN op onderdelen herzien moet worden. Deels is dit actualisatie, mede vanwege de nieuwe WGR die onlangs is vastgesteld, deels komen uit de maatregelen (mogelijk) aanpassingen voort. De basis van een netwerkorganisatie met als werkgebied de regio Noord- en Midden-Limburg wordt hierbij gehandhaafd. Op 8 juli wil het AB derhalve een richtinggevend besluit nemen in haar vergadering van zodat alle partners daarna nog de ruimte hebben om in hun begroting van 2023 hiermee rekening te kunnen houden.				
Risicobeheer	De gemeenschappelijke regeling biedt voldoende mogelijkheden om het functioneren van de RUD-organisatie te optimaliseren en in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen zoals de Omgevingswet. De kosten van de GR zijn inzichtelijk waardoor de risico's beperkt en voldoende beheersbaar zijn.				

Reinigingsdienst Maasland					
Vestigingsplaats	Haelen				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	https://www.rdmaasland.nl/				
Doelstelling	De reinigingsdienst Maasland voert taken uit op het gebied van inzameling huishoudelijke afvalstoffen, verwijderen van veegvuil, afvalslib en inzameling van bedrijfsafvalstoffen en levert een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen in programma 4.				
Belang					
Bestuurlijk belang					
Financieel belang	€ 0				
Bijdrage	€ 2.099				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 1.449	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 7.504
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 1.003	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 6.998
Resultaat	- € 136				
Ontwikkeling 2022	Voor 2022 wordt het nieuwe afvalbeleid uitgevoerd. Hier ligt voor 2022 de aandacht op.				
Risicobeheer					

Veiligheidsregio- Limburg Noord					
Vestigingsplaats	Venlo				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	http://vrln.nl/				
Doelstelling	• De veiligheidsregio voert taken uit op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweerzorg en Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en levert een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen aan programma 1 • De GGD maakt ook onderdeel uit van de veiligheidsregio. De GGD is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van de Wet Publieke Gezondheid (WPG) en heeft van daaruit een belangrijke taak bij de realisatie van doelstellingen in programma 1 • Verder voert de veiligheidsregio taken uit op het gebied van de WMO (maatschappelijke opvang, verslaving- en bemoeizorg). Daarmee wordt een bijdrage aan programma 1 geleverd				
Belang	Alle deelnemende gemeenten hebben 1 stem in het algemeen bestuur. Afvaardiging burgemeester namens Leudal				
Bestuurlijk belang					
Financieel belang					
Bijdrage	€ 3.942				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 7.540	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 50.608
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 7.683	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 58.712
Resultaat	€ 409				
Ontwikkeling 2022	Speerpunten: • Coronacrisis; • Manifest naar gelijke kansen op gezondheid (Vergroten van gelijke kansen op positieve gezondheid en het makkelijker maken van gezond leven); • Repressief Organisatie plan waarin keuze zijn gemaakt in detToekomstbestendige inrichting repressieve functies; • Internationale samenwerking en natuurbrandbestrijding; • Uitvoering visie Brandweer 2030; • Uitwerking visie op crisisbeheersing 2030 (samenwerking buurregio's en informatie-gestuurd werken in samenwerking met de gemeenten).				
Risicobeheer	In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de VRLN is bepaald dat de VRLN een weerstandsvermogen aanhoudt op grond van het vastgestelde risicoprofiel. Het risicoprofiel wordt om de drie jaar geactualiseerd. De berekende weerstandscapaciteit is bepaald op € 1.250.000. Uit de jaarrekening 2021 blijkt dat de algemene reserve € 533.000 bedraagt. De reserve transformatie meldkamer € 1.089.000 wordt onder het weerstandsvermogen geschaard. Hierdoor is het weerstandsvermogen € 1.622.000. Deze is hierdoor hoger dan de benodigde capaciteit.				

Westrom					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling				
Website	http://www.westrom.nl/				
Doelstelling	• Uitvoering Wet sociale werkvoorziening (WsW) • Zoveel mogelijk inwoners arbeid bieden in een beschutte werkomgeving. In de komende jaren wordt de • sociale werkvoorziening afgebouwd				
Belang	De 5 gemeenten in Midden-Limburg zijn eigenaar van Westrom. In het dagelijks bestuur is Leudal vertegenwoordigd door 1 wethouder. In het algemeen bestuur door 2 wethouders.				
Bestuurlijk belang					
Financieel belang	Geen				
Bijdrage	€ 538				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 4.044	Vreemd vermogen	01-01-2021	€ 4.138
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 4.151	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 4.073
Resultaat	€ 544				
Ontwikkeling 2022	Ondanks wederom een jaar waarin ook Westrom zich heeft moeten aanpassen aan Corona zijn de resultaten voor Westrom goed. De 3 gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Roermond willen een nieuwe gemeenschappelijke regeling opzetten die de re-integratie-activiteiten van Westrom wil overnemen. De gemeente Leudal neemt niet deel aan deze nieuwe GR maar wil wel dienstverlening gaan in kopen. Dit betekent dat Westrom op termijn alleen nog actief is op het terrein van de WSW.				
Risicobeheer	Onduidelijk is nog wat de gevolgen zijn voor de Westrom van de nieuwe gemeenschappelijke regeling.				

Overig						
Ijzeren Rijn						
Vestigingsplaats	Venlo					
Rechtsvorm	Overig					
Website	https://www.prorail.nl/projecten/ijzeren-rijn					
Doelstelling	Gemeenten en instanties werken samen aan het creëren van zo veel mogelijk beïnvloedingsruimte om veiligheidsrisico's en aantasting van de leefbaarheid vanwege heringebruikname van het historische tracé van de IJzeren Rijn zo veel mogelijk te verminderen.					
Belang						
Bestuurlijk belang	Afhankelijk gesteld van gevergde noodzaak					
Financieel belang						
Bijdrage	0					
Financieel						
Eigen vermogen	01-01-2021	nvt	Vreemd vermogen	01-01-2021	nvt	
Eigen vermogen	31-12-2021	nvt	Vreemd vermogen	31-12-2021	nvt	
Resultaat						
Ontwikkeling 2022	In deze periode hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden in het dossier IJzeren Rijn. Het Samenwerkingsverband is niet actief geweest.					
Risicobeheer	Het beschikbare budget bestaat uit het restant van een aantal incidentele bijdragen uit het verleden van de samenwerkende partners. Het budget wordt beheerd door de RMO coördinator Midden-Limburg bij de gemeente Roermond.					

Samenwerking Midden-Limburg					
Vestigingsplaats	Roermond				
Rechtsvorm	Overig				
Website					
Doelstelling	Per 1-1-2015 is de Samenwerkingsovereenkomst Midden-Limburg van start gegaan middels een bestuursovereenkomst tussen de 7 Midden-Limburgse gemeenten. Doel van de bestuursovereenkomst SML is: • Het organiseren van een netwerkstructuur die voor bundeling en coördinatie zorgt van projecten en trajecten op economisch, sociaal en fysiek terrein • Het in de overeenkomst bepaalde laat de publiekrechtelijke positie en de bevoegdheden van overheden onverlet				
Belang					
Bestuurlijk belang	€ 0,60 per inwoner; proces en organisatiekosten				
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan Roermond die de budgetten namens de regio beheert.				
Bijdrage	€ 22				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 76	Vreemd vermogen		nvt
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 66	Vreemd vermogen		nvt
Resultaat	- € 9				
Ontwikkeling 2022	De periode 2019/2020 is gebruikt om de samenwerking in het kader van SML met elkaar te evalueren. In 2021 is een nieuwe koers bepaald die is vastgelegd in de notitie SML 2.0 'Met focus en op maat'. Belangrijkste verandering in het kader van de doorstart van SML is het nieuw samengestelde Netwerkberaad. Voorheen bestond dit uit de burgemeesters, nu ook uit wethouders. De door de gemeenten in 2015 bij de start van SML gesloten bestuursovereenkomst is op onderdelen geactualiseerd en afgestemd op het koersdocument SML 2.0 en de nieuwe werkwijze. De voornaamste wijziging is dat de nota 'Midden-Limburg, verbindend hart van Limburg' (regioparagraaf POVI) is toegevoegd als basis voor de samenwerking. Samenwerking met ondernemers en samenwerking met andere gemeenten en organisaties in de regio is het uitgangspunt. Leudal is geen eiland. We hebben buurgemeenten, de provincie en de (Eu)regio nodig om sterk te staan in de veranderende economie. De Investeringsagenda Midden-Limburg is daarbij leidend.				
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.				

Stichting / Vereniging					
Keyport 2020					
Vestigingsplaats	Weert				
Rechtsvorm	Stichting / Vereniging				
Website	www.keyport.nl				
Doelstelling	Keyport 2020 is de samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs (triple helix), een manier van werken om de economische structuur in en voor de regio te versterken. Keyport 2020 bundelt en regisseert de krachten van ondernemers, overheid, onderwijs en kennisinstellingen en fungeert als de centrale visie waarin de drie partijen zich herkennen.				
Belang					
Bestuurlijk belang	bijdrage € 2,47 per inwoner				
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage die door Keyport conform Routeplan 2021-2024/begroting wordt gebruikt voor met name projecten.				
Bijdrage	€ 88				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2021	€ 79	Vreemd vermogen	01-01-2021	1.030
Eigen vermogen	31-12-2021	€ 95	Vreemd vermogen	31-12-2021	€ 1.303
Resultaat	€ 95				
Ontwikkeling 2022	De voor de uitvoering van het Routeplan 2021-2024 gevraagde bijdrage per inwoner is voor de jaren 2021-2022 bevroren op het huidige niveau, zijnde € 2,47. Er volgt in 2022 een tussentijdse evaluatie waarna met de gemeenten het gesprek zal worden aangegaan over de financiering van Keyport voor de jaren 2023-2024. Er zijn weer diverse nieuwe projecten opgestart door Keyport. Steeds meer Leudalse bedrijven nemen deel aan een of meer projecten. Aan het project Indusym, een project om bedrijven te helpen starten met duurzaam ondernemen op een manier die hun businessmodel versterkt, is in 2021 door de BIZ Ittervoort deelgenomen. Via de BIZ hebben meer dan 25 bedrijven meegedaan.				
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en uitvoeringsmiddelen.				

Routebureau Midden-Limburg					
Vestigingsplaats	Venlo				
Rechtsvorm	Stichting / Vereniging				
Website	https://www.routebureaulimburg.nl/				
Doelstelling	• Het Routebureau staat garant voor een kwalitatief hoogstaand en actueel fietsknooppuntennetwerk. • Het routebureau zorgt voor goede ontsluiting van routeinformatie naar de promotie-organisaties. • Uniformiteit in bewegwijzering. • Het tegengaan van verrommeling van het landschap. • Vergaren van informatie omtrent routes • Initiëren van vernieuwing en gezamenlijke aanpak in Noord- en Midden-Limburg				
Belang					
Bestuurlijk belang	€ 0,41 per inwoner per 01-01-2020				
Financieel belang					
Bijdrage	€ 15.000				
Financieel					
Eigen vermogen	01-01-2020	€ 46	Vreemd vermogen	01-01-2020	€ 227
Eigen vermogen	31-12-2020	€ 82	Vreemd vermogen	31-12-2020	€ 178
Resultaat	€ 35				
Ontwikkeling 2022	Het Routebureau Noord- en Midden-Limburg heeft zich in 2021 in het algemeen ingezet voor de volgende doelstellingen: - garant staan voor kwalitatief hoogstaande routenetwerken, die steeds aan de eisen van de tijd voldoen; - zorg dragen voor goede ontsluiting van route informatie naar de promotieorganisaties, zodat het gebruik van recreatieve routes door bewoners en dag- en verblijfstoeristen bevorderd wordt. De werkzaamheden bestaan o.a. uit het onderhouden en beheren van het fietsknooppuntennetwerk, coördineren van wijzigingen in deze routes, organiseren van een goede klachtenprocedure voor gebruikers van bovenstaande fietsroutes en het rapporteren hierover aan betrokken instanties, uitgeven van kaartmateriaal voor het fietsknooppuntennetwerk, onderhouden van de website routebureaulimburg.nl waarop het netwerk getoond wordt, enz.				
Risicobeheer	De algemene reserve dient ter dekking van incidentele posten.				

4.7 Grondbeleid

4.7.1 Algemeen

Inleiding

Voor diverse gemeentelijke activiteiten is grond- en vastgoed nodig. Gemeentelijke plannen op onder meer het gebied van wonen, werkgelegenheid en recreatie hebben consequenties voor het grond (-en vastgoed) gebruik in de gemeente. Dat betekent in veel gevallen dat het bestaande gebruik verandert dient te worden. Zeggenschap over grond en vastgoed is dan ook van groot belang voor het verwezenlijken van initiatieven in de fysieke leefomgeving en publieke voorzieningen. Zonder grond is het immers niet mogelijk om (levensloop bestendige en starters) woningen te bouwen, en wegen of recreatiegebieden aan te leggen. Er is derhalve een markt waarop grond- en vastgoed worden gekocht, geëxploiteerd en/of verkocht.

Een goede werking van de grond- en vastgoedmarkt is belangrijk om maatschappelijk gewenst ruimtegebruik te bevorderen (zoals het realiseren van functies en van beleidsinhoudelijke doelstellingen) en de kwaliteit van het ruimtegebruik te verhogen. Overheden voeren onder meer grond- en vastgoedbeleid met het oog op een goede werking van de grondmarkt en trachten met het beleid veranderingen in het grond- en vastgoedgebruik te sturen.

Zo kunnen we het bereiken van onze doelen op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, economie, werkgelegenheid, maatschappelijke ontwikkeling en verkeer en vervoer veilig stellen. Het Grondbeleid volgt onze doelstellingen op andere beleidsvelden op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

Doel

Grondbeleid is geen doel op zich. Grondbeleid is een instrument om gemeentelijke doelstellingen te realiseren op bijvoorbeeld volkshuisvestelijk, sociaal of economisch terrein. In structuurvisies, omgevingsvisies en beleidsnota legt de gemeente Leudal haar ruimtelijk beleid vast. Het Grondbeleid borgt een eenduidige en transparante beleidslijn voor het sturen en beheersen van ruimtelijke projecten. Het is een middel om beleidsinhoudelijke doelstellingen te verwezenlijken voor gebruik, beheer en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Voor onze gemeente is het (voeren van) Grondbeleid ook een belangrijk instrument voor het bereiken van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet.

De maatschappelijke doelen van het omgevingsrecht als geheel zijn opgenomen in artikel 1.3 van de Omgevingswet. Deze wet is gericht op het in onderlinge samenhang:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Daarnaast worden in de Omgevingswet nieuwe instrumenten geïntroduceerd, waaronder de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Een omgevingsvisie is een strategisch instrument, vast te stellen op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau, terwijl het omgevingsplan een tactisch instrument is ter concretisering van het beleid.

De gemeente Leudal is in 2019 begonnen met de voorbereidingen van de omgevingsvisie en betrekt daarbij de burgers en bedrijven. In de omgevingsvisie wordt een integrale visie op de gevraagde ontwikkeling en kwaliteit van de leefomgeving in onze gemeente vastgelegd voor de komende jaren. De omgevingsvisie is gericht op het benoemen van de belangrijkste ambities en opgaven om de fysieke leefomgeving van Leudal aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden.

Ook geeft de omgevingsvisie op het gebruik, beheer en bescherming van de leefomgeving. Zo geeft de gemeente in het grond-(en vastgoed-)beleid de wijze en mate van inzet van het beschikbare grondbeleidsinstrumentarium aan. Het beleid is echter niet alleen een ondersteunend instrument voor het verwezenlijken van diverse ruimtelijke en sectorale beleidsdoelen, ook zijn er voor de gemeente grote financiële risico's aan verbonden. Goede sturing en beheersing van de uitvoering is van groot belang om tegelijkertijd de gemeentelijke doelen te realiseren en financiële risico's beperkt te houden.

Visie op Grondbeleid

Het Grondbeleid wordt ingezet om gewenste en toekomstige (her-)ontwikkelingen te realiseren en om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van onder meer de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken.
Dit wordt gestimuleerd door het uitvoeren van lopende en het (her-)ontwikkelen van (nieuwe) plannen.

Onze visie wordt nader uitgewerkt in de nota Grondbeleid, die in 2022 afgerond wordt. In de Nota Grondbeleid gaan we onder andere in op de overgang van een ontwikkel- naar een beheers-gemeente. Deze overgang is ingezet door de keuze te maken voor 'inbreiden in plaats van uitbreiden' met het doel de leefbaarheid en duurzaamheid in onze kernen te behouden. Hiermede spelen we in op de toenemende behoefte aan herstructurering van locaties. Door een mix van financiële en juridische instrumenten willen we direct of indirect bijdragen aan een evenwichtige (her-)ontwikkeling van locaties. We streven naar een zo gunstig mogelijk maatschappelijk en financieel eindresultaat. Waar het kan faciliteren we initiatieven van derden.

Grondbeleid is geen doel maar een middel dat in Leudal wordt ingezet om (de voorgenomen) woningbouwplannen en bedrijventerreinen te realiseren. Door economische en demografische ontwikkelingen zijn uitbreidingsplannen nauwelijks mogelijk. In de Regionale Woonvisie (vast te stellen in 2022) en het lokale woonbeleid wordt ingezet op het realiseren van betaalbare woningen, in het koop- en huursegment, levensloopbestendig uit te voeren. Daarbij geldt aanvullend dat lokaal wordt ingezet op transformatie. Transformatie als gevolg van veranderende voorzieningen(niveaus) zorgt ervoor dat leegstand wordt voorkomen, passende woningen worden gerealiseerd en de leefbaarheid wordt bevorderd.
Onderstaand wordt kort ingegaan op de vormen van het Grondbeleid en herziening van de nota Grondbeleid.

Vormen van grondbeleid

De gemeente Leudal kan op verschillende manieren haar Grondbeleid vormgeven. Dit hangt af van de urgentie van een (her-)ontwikkeling, de mate van gewenste gemeentelijke bemoeienis en de potentie van een ontwikkeling.

De gemeente Leudal kan kiezen tussen de volgende ontwikkelstrategieën:

- Planontwikkeling en -realisatie door de gemeente zelf (Actief Grondbeleid).
- Planontwikkeling en -realisatie door derden (Faciliterend Grondbeleid).
- Planontwikkeling en -realisatie in een samenwerking (PPS).

Gemeentes kiezen veelal, afhankelijk van de situatie, voor één van deze types van Grondbeleid. Dit wordt "situationeel Grondbeleid" genoemd.
Als de gemeente actief Grondbeleid voert dan vinden de meeste werkzaamheden in eigen beheer plaats. De gemeente maakt een plan, verwerft de grond, maakt deze bouwrijp, geeft zelf de gronden uit en zorgt voor het woonrijp maken van de locatie. De invloed en sturing van de gemeente Leudal bij deze vorm van Grondbeleid is maximaal. De gemeente Leudal bepaalt alles zelf. De eventuele inkomsten komen volledig ten goede van de gemeente. Hier tegenover staat dat

de gemeente ook alle risico's zelf loopt en zelf opdraait voor de mogelijke tegenvallers of tekort. De grondexploitatie wordt dan voor 100% gevoerd door de gemeente. Om die reden is het instrument van (actief) Grondbeleid door ons steeds minder toegepast in de periode na de economische crisis. De economische crisis is een harde les geweest en heeft overal in den lande voor het besef gezorgd dat Grondbeleid veel meer dan voorheen faciliterend moet zijn, maar aan de andere kant ook flexibel moet zijn bij veranderende economische omstandigheden. Nu de markt voor uitgifte van kavels overal weer aangetrokken is, ontstaat in toenemende mate de discussie of in bepaalde gevallen actief Grondbeleid heroverwogen moet worden. Vooral omdat faciliterend Grondbeleid ook nadelen kent.

Bij faciliterend Grondbeleid laat de gemeente de initiatieven over aan de markt. Private ontwikkelingen worden getoetst aan het gemeentelijk beleid. De invloed en sturing van de gemeente op het uiteindelijke plan is beperkter (de gemeente is immers afhankelijk van de van de grondeigenaar), maar de gemeente draagt ook beperkt financiële risico's. Zoals bekend geven marktpartijen de voorkeur aan het ontwikkelen van rendabele projecten. En de moeilijke, complexe en veelal financieel onrendabele locaties blijven dan liggen. Hier ligt een taak voor de gemeente, ook in het kader van een 'goede ruimte' ruimtelijke ordening. Bovendien kan de gemeente bij faciliterend Grondbeleid veel minder sturen op kwaliteit en haar ruimtelijke en programmatische doelstellingen.

In onze overwegingen tussen actief en faciliterend Grondbeleid is een verschuiving naar een passief faciliterend Grondbeleid zichtbaar. Omdat gezien de diverse ontwikkelingen - zoals economische omstandigheden en de krimp, vraaggericht gebouwd wordt in plaats aanbodgericht - de noodzaak om een actief Grondbeleid te voeren afneemt. Deze verschuiving naar een passief faciliterend Grondbeleid betekent dat de gemeente de bouwinitiatieven (al dan niet via marktconsultatie) over wenst te laten aan private partijen en het ruimtelijk beleid aanstuurt via samenwerkings-overeenkomsten (PPS) of via het publiekrechtelijke instrumentarium. Indien in de planrealisatie fase gekozen wordt voor de vorm van samenwerking (PPS) tussen de gemeente en de particuliere initiatiefnemer, dan geschikt dit onder andere door (1) een privaatrechtelijke overeenkomst op te stellen of (2) het oprichten van een aparte entiteit. Wanneer deze vorm toegepast wordt, worden de invloed op de planrealisatie, de ontwikkelkennis, de winstmogelijkheid en de risico's, afhankelijk van het type samenwerking, al dan gezamenlijk ingezet en gedragen.

Naast de bovenstaande ontwikkeling is in onze gemeente op basis van het accommodatiebeleid ook een proces gaande van fusies tussen verenigingen en het optimaliseren van het gebruik van onze accommodaties. Als gevolg hiervan kan er een situatie ontstaan waarbij gronden en accommodaties vrijkomen. Voor de vrijkomende gronden en accommodaties kan het afhankelijk van de locatie noodzakelijk of wenselijk zijn de locatie te (her)ontwikkelen of herbestemmen. Deze (her)ontwikkeling of herbestemming is ook van toepassing op de (leegstaande) panden die onze gemeente in haar bezit heeft. Ons uitgangspunt is per locatie opzoek te gaan naar de best passend oplossing, al dan niet op basis van marktconsultatie. Om tot de best passend oplossing te komen wordt onder andere gebruik gemaakt van de flexibiliteit die onze gemeente heeft in het toepassen van het Grondbeleid.

Herziening Nota Grondbeleid

In de herziening nota Grondbeleid wordt onder andere meegenomen de nog dit jaar vast te stellen 'Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025', het Didam-arrest, de wijziging van het BBV, de toekomstige ontwikkeling van de Omgevingswet (zie paragraaf doelen) en de gewijzigde inzichten met betrekking tot het (her)ontwikkeling en herbestemming van vrijkomende gronden en accommodaties. Rekening houdend met deze ontwikkelingen en onze ambitie de kernen leefbaar te houden voor onze burgers en bedrijven, stellen we voor de nota Grond- en vastgoedbeleid samen te voegen tot één nota. Met de instrumenten die deze Nota ons zal bieden wordt het mogelijk in te spelen om op de bestaande en toekomstige ontwikkelingen.

Onderstaand wordt kort ingegaan op de bestaande ontwikkelingen

De (concept) Structuurvisie Wonen 2022 betreft een compacte actualisatie van de Structuurvisie Wonen 2018, de visie is uitvoeringsgericht en in de praktijk toepasbaar. De focus ligt op de realisatie van voldoende woningen van 'de juiste kwaliteit op de juiste plek'. Het is de uitdaging de komende jaren voldoende woningen en de juiste woningen op de juiste plaats toe te voegen. Er zijn regionale verschillen. Het aantal huishoudens in de regio is de afgelopen 3 jaar (2018 tot en met 2020) met 2,1% (2.223) toegenomen. Alle gemeenten laten (nog) een groei zien. In enkele gemeenten vlakt de groei langzaam af en nadert de huishoudentop. Het is zaak de ambities de komende periode wederom waar te maken. De Structuurvisie Wonen 2022 bevat instrumentarium om deze opgaven te bereiken. Daarnaast ligt er een opgave in de (ver)bouwopgave en de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Dit wordt met concrete maatregelen vanuit het duurzaamheidsbeleid en de transitievisie warmte opgepakt.

In het 'Didam'-arrest van 26 november 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1778) oordeelde de Hoge Raad dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moeten bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. Dat betekent dat overheden niet zonder meer vrij zijn om grond te verkopen aan een partij naar keuze. Overheden moeten gelijke kansen bieden bij uitgifte van grond. Deze uitspraak heeft veel stof doen opwaaien bij gemeenten. Ook voor Leudal heeft dit gevolgen.

Voor alle lopende dossiers zijn de processtappen die als gevolg van het arrest (extra) nodig zijn, in beeld gebracht. Per casus wordt dit opgepakt. Daarnaast is van belang dat het arrest de uitgifte van gronden in brede zin raakt.

Bij de uitgifte van gronden of vastgoed ten behoeve van projectmatige ontwikkelingen wordt gewerkt met een marktconsultatie. Daarbij wordt reeds via de systematiek van het arrest gewerkt. Dit blijft ook in de toekomst zo. Dus bij één-op-één vragen van marktpartijen om aankoop van perceel grond wordt naar deze systematiek verwezen en wordt geen één-op-één onderhandeling gevoerd. Tenzij, sprake is van een beoogde functie waarvoor slechts één partij aan de selectiecriteria kan voldoen. De criteria worden vooraf bepaald en het voornemen tot verkoop wordt altijd bekend gemaakt/gepubliceerd.

In gevallen waar burgerinitiatieven betrokken zijn, gebeurde verkoop via selectiecriteria nog niet (dit waren immers geen marktpartijen met een commercieel belang). Dit zal in de toekomst moeten wijzigen. Er wordt uitgiftebeleid gemaakt c.q. criteria gesteld voor uitgifte van (vrijkomende) maatschappelijke locaties ten behoeve van (collectieve) burgerinitiatieven. Daarbij kan het college nog steeds, zij het door het formuleren van criteria, sturen op (woon- of leefbaarheids)concepten die worden ontwikkeld door en voor inwoners. Denk aan wooncoöperatieve vormen of CPO-concepten.

Verder wordt gekeken naar het gronduitgiftebeleid in de vorm van pacht.

Vanaf 2016 zijn in het BBV nadere regels gesteld voor gebiedsontwikkeling. Voor een goed begrip van de achtergronden hiervan lichten we de drie belangrijkste aanleidingen voor deze nadere regels hieronder toe.

Ten eerste is de invoering van de vennootschapsbelasting (vpb) voor overheden per 1 januari 2016 een belangrijke aanleiding geweest om de regelgeving over grondexploitatie scherper neer te zetten en duidelijker af te bakenen van andere activiteiten die de gemeente uitvoert met grond en vastgoed. Het blijkt van belang om het begrippenkader van de fiscale wetgeving en van het BBV zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten, zodanig dat geen onduidelijkheid bestaat over de afbakening van de grondexploitatieactiviteiten en de lasten en baten die daaraan (moeten) worden toegerekend.

Een tweede aspect dat van belang is geweest voor de wijziging is het beperken van de risico's die gemeenten lopen met hun grondbeleid.

Een derde aspect is in het kader van het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' gepleit voor meer vergelijkbaarheid in de verslaggeving van gemeenten. De introductie van de vennootschapsbelasting voor overheden op 1 januari 2016 vroeg ook om meer eenduidigheid in de uitgangspunten en verslaggeving van de grondexploitaties.

Met de wijziging in het BBV en met de notities van de commissie BBV is meer eenduidigheid en daarmee vergelijkbaarheid voor gemeentelijke grondbedrijven bewerkstelligd:

- spelregels over start en eind van grondexploitatieprojecten, besluitvorming door de raad en verslaggeving in begroting en jaarrekening;
- eenduidigheid in de kostentoerekening (Wro/Bro en voorschriften voor rente);
- eenduidigheid in resultaatbepaling, verliesvoorziening en tussentijdse winstneming.

De bovenstaande wijziging zijn in juli 2019 samengevoegd in de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)'. De opgave richt zich in ieder geval niet meer volledig op kwantitatieve groei, maar meer en meer op kwalitatieve groei.

Als gevolg van deze wijziging wordt de grondexploitatie als volgt gedefinieerd. De grondexploitaties zijn:

- Gronden in eigendom van de gemeente, waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting is vastgesteld. Vanaf dat moment wordt de bouwgrond in exploitatie geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans.
- Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Er is derhalve sprake van ‘actief Grondbeleid’.

Uitvoering grondbeleid

In de praktijk was in de afgelopen jaren vooral het faciliterende Grondbeleid het adagium. De gemeente kon en wilde de risico's die samenhangen met actief Grondbeleid niet dragen. Alleen faciliterend Grondbeleid heeft echter ook nadelen. Je kunt als gemeente minder sturen en als een marktpartij iets niet wil, dan stopt het. Dit terwijl een ontwikkeling wel heel wenselijk kan zijn om één van onze kernen leefbaar te houden. In het nieuwe Grond- en vastgoedbeleid van de gemeente Leudal wordt voorgesteld situationeel Grondbeleid toe te passen, zodat per geval de strategie afgewogen kan worden. Het kan bijvoorbeeld vanuit ruimtelijk -, maatschappelijk - of volkshuisvestelijk oogpunt op een gegeven moment wenselijk zijn om toch over te gaan tot actief grondbeleid. Om deze keuze op basis van objectieve criteria te maken, wordt in de nieuwe nota aan het grond- en vastgoedbeleid een afwegingskader toegevoegd.

Grondprijsbeleid en vaststelling van grondprijzen voor woningbouw en bedrijventerreinen

Uitgiftebeleid bouwgrond

Jaarlijks stelt het College van Burgemeester en Wethouders de grondprijzen voor verschillende functies opnieuw vast en/of past het aan de marktontwikkelingen aan, op basis van de residuele grondprijsmethode. De gemeenteraad wordt achteraf in kennis gesteld van de aanpassingen. Voor incidentele ontwikkelingen kan het College van Burgemeester en Wethouders een afwijkende grondprijsmethode hanteren.

Uitgiftebeleid reststroken

De verkoop van restgronden/groenstroken heeft de voorkeur boven verhuur/bruikleen, mits voldaan wordt aan de volgende condities:

- Er is geen sprake (meer) van een functionele of structurele betekenis.
- Bestemmingsplanvoorschriften.
- Verkeersveiligheid aspecten.
- Verkoop toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen niet in de weg staat/hindert.
- Opbrengsten uit verkopen van percelen groter dan 1.000 m², € 1 per m² aanwenden om de boekwaarde te verlagen.
- Opbrengsten uit verkopen van percelen kleiner dan 1.000 m² komen ten gunste van de reserve grondexploitaties.

Verkoopbeleid gronden niet voor de openbare dienst bestemd

- Gronden met een strategische waarde komen niet voor verkoop in aanmerking. Met strategische waarde wordt bedoeld dat deze gronden in de toekomst nog ruimtelijke, maatschappelijke of financiële mogelijkheden kunnen hebben.
- Voor gronden in en nabij een kern geldt in principe dat die strategisch zijn en dient het college gemotiveerd aan te geven waarom verkoop wel mogelijk is.
- Verkoop van gronden (niet zijnde reststroken) geschiedt in principe openbaar. Verkoop aan derden op verzoek is toegestaan, maar dan vindt de verkoop plaats op basis van een getaxeerde verkoopprijs.
- Regulier verpachte percelen komen in principe niet voor verkoop in aanmerking vanwege de lagere opbrengstwaarde. Wel wordt het pachtbeleid geïntensiveerd met als doel reguliere verpachtingen te beëindigen en dan mogelijk te verkopen.
- Versnipperde bospercelen komen voor verkoop in aanmerking. In eerste instantie komen bos- en/of natuurbeherende instanties in aanmerking voor koop. Bij geen interesse wordt aan omliggende grondeigenaren aangeboden om de grond te kopen. Verkoopprijs wordt bepaald door een taxateur.

Verwervingsbeleid
De gemeente kiest ervoor om bij elke in ontwikkeling te brengen locatie op dat moment te kiezen voor een passend verwervingsbeleid, waarbij zoveel mogelijk wordt gekozen voor verwerving, passend bij een actief en/of faciliterend grondbeleid.

- De gemeente Leudal hanteert het instrument van onteigening structureel en al vroeg in het onderhandelingsproces als een beleidsinstrument. Zodra een bestemmingsplan is vastgesteld, wordt zo nodig aan de hand van een onteigeningsplan een onteigeningsbesluit genomen. De onteigening wordt al administratief ingezet.
- Primaire inzet blijft het bereiken van een minnelijke aankoop. Echter, het onteigeningsbesluit dient in eerste instantie als drukmiddel en in tweede instantie om tot daadwerkelijke onteigening over te gaan indien van zelfrealisatie geen sprake is en minnelijke aankoop is mislukt.

Kostenverhaal
De inzet van de gemeente Leudal is er op gericht om zo vaak als mogelijk het kostenverhaal via vrijwillige overeenkomsten met een grondeigenaar (anterieure overeenkomsten) te verzekeren.

Herziening
De gemeente Leudal actualiseert jaarlijks alle grondexploitaties. De bijstelling vindt op twee momenten in het jaar plaats en wel bij de besluitvorming van de jaarstukken en de begrotingsstukken.

Risicomanagement
De gemeente Leudal voert een actief risicomanagement door:

- De uitgangspunten van de planexploitatie continu te monitoren en zo nodig bij te stellen, zonder dat hiermee de kwaliteit van het plan substantieel wordt aangetast. In dat geval is nieuw bestuurlijk draagvlak vereist.
- De onderdelen van de planontwikkeling realistisch in te schatten.
- Activiteiten in het planontwikkelingsproces te toetsen aan vastgestelde financiële kaders en het planresultaat te toetsen aan de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot het weerstandsvermogen van de gemeente.
- In 2019 zijn de normen aangepast voor Stikstof dispositie en dienen er aanvullende onderzoeken plaatst te vinden in verband met PFAS. Dit wordt voldoende gemonitord. Daar waar nodig zijn/worden de aanvullende onderzoeken PFAS uitgevoerd.

4.7.2 Exploitatieresultaat

De volgende activiteiten zijn uitgevoerd ofwel afgerond in 2021:

- In de begroting is reeds melding gemaakt van het feit dat we signaleren dat ook in onze gemeente sprake is van een aantrekkende markt, dit onder andere omdat de verkoop van kavels is toegenomen. De verkopen hebben in de afgelopen periode wel vertraging opgelopen als gevolg van de aangepaste normen voor Stikstof dispositie en PFAS. De verwachting is dat dit geen effect heeft voor 2022 en 2023.
- Voor een gedeelte van de voormalige basisschool locatie Pinxtenstraat Haler is in samenspraak met het dorpsoverleg, de woningstichting Stramproy en een private ontwikkelaar gewerkt aan een kwalitatief plan dat voorziet in de realisatie van vijf levensloopbestendige woningen. Hiervoor is begin 2020 de grondexploitatie geactiveerd en deze wordt begin 2022 afgerond en afgesloten.
- Voorbereidende gesprekken en werkzaamheden lopen om invulling te geven aan de overeenkomst ruimte voor ruimte Regeling eerste trance op de locatie Heythuysen Bevelanden ‘Den Hoeck’. In het voorjaar 2022 wordt er een anterieure overeenkomst gesloten, zodat in 2022 de gronden overgedragen kunnen worden aan de ontwikkelaar.

Voorbereidende werkzaamheden om plannen van de grond te krijgen hebben voornamelijk betrekking op:

- Bevelanden fase 1
  In 2022 wordt de infrastructuur afgerond voor fase 1 deel 1. Het streven is na het voldoende gereed zijn van de laatste woning in aanbouw de bestrating aan te leggen, de exploitatie af te sluiten (in 2023) en de middelen voor infrastructuur fase 1 deel 2 toe te voegen aan de grondexploitatiereserve, met het doel de middelen te reserveren voor het aanleggen van de infrastructuur, dit na afronding van de bouwactiviteiten in het gebiedsdeel.
- Witte huis
  De gemeente Leudal is voornemens bouwrijpe gronden te verkopen. De verkoop bevindt zich in een vergevorderd stadium.
- Burgemeester Jansen van Sonlaan
  Er is principe overeenstemming bereikt met een partij voor de realisatie van 10 seniorenwoningen. In 2020 hebben de partijen de afspraken vastgelegd in een anterieure overeenkomst. De verkoop wordt afgerond in 2022 nadat het nieuwe bestemmingsplan in werking treedt en een bruikbare omgevingsvergunning voor de tien woningen is verleend. Naar verwachting is dat op z'n vroegst eind 2022.
- Grathem - Markt 8 en 8a
  Voor de locatie van het voormalige transportbedrijf aan de Markt 8 en 8a in Grathem heeft een marktconsultatie plaatsgevonden en een projectontwikkelaar is geselecteerd om het project voor eigen rekening en risico te ontwikkelen.
- Bedrijventerrein Ittervoort fase 4
  De bestemmingsplanprocedure voor de ontwikkeling van Ittervoort vierde fase is 22 december 2020 vastgesteld. Er zijn beroepschriften ingediend. In 2021 is het verweerschrift naar aanleiding van de ingediende beroepschriften toegestuurd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er is nog geen duidelijkheid over het vervolg. Voor de voorlopige realisatieplanning gaan we ervan uit dat er in de eerste helft van 2022 een uitspraak ligt. Parallel wordt gewerkt aan het sluiten van de koopovereenkomsten met de kandidaat kopers. Het streven is het project af te ronden in 2024.
- Ittervoort - Uitbreiding winkelgebied aan de Napoleonsweg
  Er is een principe overeenstemming bereikt met de ontwikkelaar voor de verkoop van de supermarktlocatie in Ittervoort. Begin 2022 wordt de grondexploitatie geactiveerd voor het winkelgebied Ittervoort. Het streven is het project in 2023 af te ronden.
- Heythuysen - Bouwplan Burgemeester Jansen van Sonlaan
  In 2021 is de overeenkomst aangegaan en vond de overdracht van de gronden plaats.

Prognose van te verwachten resultaten

Voor woningbouwplannen en de locaties voor bedrijventerreinen, die de gemeente exploiteert en/of waar de gemeente financiële verplichtingen heeft, wordt een grondexploitatie geopend. Van elke exploitatie is een opzet of berekening gemaakt van toekomstige uitgaven en inkomsten. Op deze wijze wordt het saldo op eindwaarde verkregen. Dit is het bedrag dat na uitvoering van een plan op de einddatum resteert aan winst of verlies. In de cyclus voor de jaarrekening worden jaarlijks de meerjarenplanning van de exploitaties geactualiseerd en door het college van Burgemeester en Wethouders ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Uit de meerjarenplanning blijkt het financiële verloop en de ontwikkeling van de exploitaties.

Onderdeel	Boekwaarde 01-01-2021	Rente 2021	Uitgaven	Inkomsten	Boekwaarde 31-12-2021
Woningbouw in exploitatie bestaande					
uit:					
gemeentelijke bouwgrond in exploitatie	-435	-9	133	-435	-746
Faciliterend grondbeleid	477	10	64	-590	-39
Bedrijventerrein in exploitatie	4.517	90	46	-144	4.509
Totaal	**4.559**	**91**	**243**	**-1.169**	**3.724**

(bedrag x 1.000)

Onderdeel	Boekwaarde 31.12.2021	Raming resterende uitgaven	Raming resterende inkomsten	Raming eindsaldo	Jaar afsluiting
Woningbouw					
Baexem Witte huis	173	105	-283	-5	2022
Heibloem P. van Donstraat	33	258	-507	-216	2023
Heythuysen J. van Sonlaan	3	0	-531	-528	2022
Heythuysen De Bevelanden 1	-931	901	0	-30	2023
Heythuysen Walk	5	70	-194	-119	2022
Haler Gruttostraat	-81	38	-195	-238	2023
Haler Pinxtenstraat	51	137	-188	0	2022
Bedrijventerreinen				0	
Heythuysen BT Arenbos	514	157	-1.298	-627	2024
Ittervoort, BT fase IV	3.930	4.712	-8.642	0	2024
Ittervoort Napoleonsweg	66	3.518	-3.850	-266	2023
Roggel, uitbreiding BT Laak					
Totaal	**3.763**	**9.896**	**-15.688**	**-2.029**	

<u>Woningbouw(gemeentelijke exploitaties) in exploitatie vooruitzichten</u>
De op het einde van de exploitatietermijnen (eindwaarde) te behalen winstraming bedraagt € -1.134.116. De contante waarde (2021) bedraagt € -1.096.600.

<u>Bedrijventerreinen in exploitatie vooruitzichten</u>
De op het einde van de exploitatietermijnen (eindwaarde) te behalen winstraming bedraagt € -893.848. De contante waarde (2021) bedraagt € -819.000.

De op het einde van de exploitatietermijnen (eindwaarde) te behalen winstraming (in het kader van de woningbouw en bedrijventerreinen) bedraagt € -2.027.964. De contante waarde (2021) bedraagt € -1.915.600.

Exploitaties door derden

Op grond van de wijziging BBV dienen wij in deze paragraaf in te gaan op de aanduiding van de wijze waarop de gemeente grondbeleid uitvoert. Daarnaast dienen wij in te gaan op de actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie. De exploitaties door derden worden op grond van de wijziging BBV niet gezien als grondexploitaties, maar als puur kostenverhaal, wat leidt tot een vordering op de balans. In de toekomst worden deze vorderingen opgenomen op de balans en daar toegelicht.

Onderdeel	Boekwaarde 31-12-2021	Raming resterende uitgaven	Raming resterende inkomsten	Raming eindsaldo	Jaar afsluiting
					(bedrag x 1.000)
Woningbouw (exploitatie derden)					
Baexem Mariabosch (Gelissen Vastgoed bv)	60			60	***
Ell Steenenbambt (Nieuwe Borg-failliet)					***
Neeritter Op den Heuvel (Vestum Invest bv)	-99			-99	***
Totaal	**-39**			**-39**	

Meerjarenplanning resterende uitgaven en inkomsten gemeentelijke exploitaties								*(bedrag x 1.000)*
Omschrijving	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**Totaal**
Woningbouw in exploitatie:								
uitgaven	970	540						1.510
inkomsten	-1.783	-115						-1.898
Bedrijventerrein in exploitatie:								
uitgaven	4.206	3.648	533					8.387
inkomsten	-4.276	-6.436	-3.078					-13.790
Totaal								
Uitgaven	**5.176**	**4.188**	**533**					**9.897**
Inkomsten	**-6.059**	**-6.551**	**-3.078**					**-15.688**
Saldo	**-883**	**-2.363**	**-2.545**					**-5.791**

4.7.3 Reserves in relatie tot risico's

Reserve grondexploitaties

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

1. Enerzijds de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken
2. Anderzijds alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente Leudal bestaat uit de reserve grondexploitatie en het algemeen gemeentelijk weerstandsvermogen wat onderdeel uitmaakt van de risicoparagraaf.

De reserve grondexploitaties is voor de gemeente Leudal de eerste buffer en heeft volgens de Nota Grondbeleid de volgende functies:

- Verrekenen van winsten en verliezen van de exploitaties;
- Afdekking van risico's;
- Buffer voor het voeren van een actieve grondpolitiek;
- Bepaalt de grens voor het voeren van een actieve grondpolitiek.

Het behalen van winsten is geen doel op zich, maar wel heel belangrijk om de reserve grondexploitatie op peil te houden en zodoende tegenvallers op te vangen. Het beleid bij winstnemingen is gebaseerd op het principe van voorzichtigheid.

Risico's grondexploitaties

Risico's van grondexploitaties worden afgedekt door de reserve grondexploitaties. Het kwalificeren van risico's wordt gebaseerd op enerzijds het risico en de kans dat het risico zich openbaart en anderzijds het bedrag dat daarmee gemoeid gaat. Bovendien moet de vraag worden beantwoord of het saldo van de reserve grondexploitaties voldoende is om de risico's af te dekken.
De reserve bedraagt € 2,031 miljoen en op basis van de huidige en toekomstige inschatting van de risico's wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat de reserve toereikend is, zo blijkt ook uit de onderstaande tabel waarin de risico's zijn gekwantificeerd.
De belangrijkste risico's zijn:

1. Financiële resultaten van de afwikkeling van het faillissement van Nieuwe Borg;
2. Kostendekkendheid van de grote(re) exploitaties: de uitbreiding van het bedrijventerrein Ittervoort fase IV.
3.

	(bedrag x 1.000)
Risico's grondexploitatie	**Bedrag**
Afzetrisico's gevolg van marktvertraging	335
Risico's m.b.t. kostendekkendheid van plannen	786
Risico's haalbaarheid plannen als gevolg van de marktsituatie	
Risico niet nakoming van overeenkomsten	812
Debiteurenrisico's	pm
Procedurekosten (investering Raad € 154.000)	88
Verplichte bijdrage aan de algemene dienst	
Diverse overige risico's (o.a. onderzoek naar plannen die niet tot uitvoering komen)	10
Totaal	**2.031**

4.8 Demografische ontwikkelingen

4.8.1 Algemeen

Demografische veranderingen hebben gevolgen voor Leudal. Onze bevolking krimpt, ontgroent, vergrijst en verkleurt. We hebben niet alleen te maken met een afnemende bevolkingsomvang, maar ook met minder jongeren, meer senioren en toename aan diversiteit van afkomst.

De demografische ontwikkelingen hebben invloed op (bijna) alle beleidsvelden. Denk aan woningbouw, economie, arbeidsmarkt, welzijn, verenigingsleven, accommodatiebeleid, onderwijs, zorg enzovoorts. Juist daarom is demografische ontwikkelingen integraal onderdeel van onze gehele visievorming en beleidsuitvoering. Dat betekent concreet dat demografische ontwikkelingen onder andere in de strategische visie en omgevingsvisie landen. Het is hierbij niet de vraag of de demografie verandert, maar welke strategie wij kiezen om hier op een juiste manier mee om te gaan.

Omvang bevolking Leudal

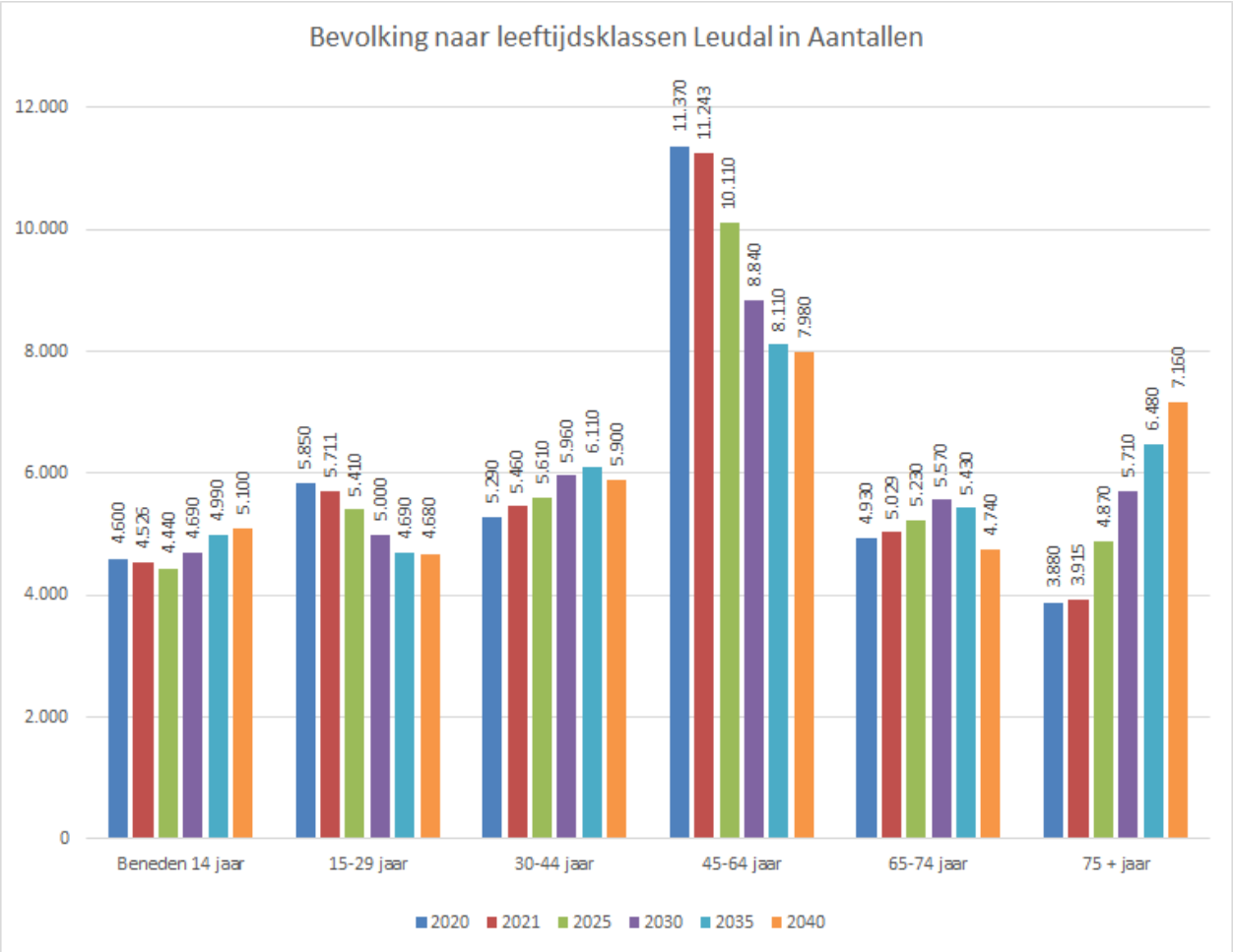

Bevolking naar leeftijdsklassen Leudal, aantallen	2020	2021	2025	2030	2035	2040
Beneden 14 jaar	4.600	4.526	4.440	4.690	4.990	5.100
15-29 jaar	5.850	5.711	5.410	5.000	4.690	4.680
30-44 jaar	5.290	5.460	5.610	5.960	6.110	5.900
45-64 jaar	11.370	11.243	10.110	8.840	8.110	7.980
65-74 jaar	4.930	5.029	5.230	5.570	5.430	4.740
75 + jaar	3.880	3.915	4.870	5.710	6.480	7.160
Totaal Leudal	**35.920**	**35.884**	**35.670**	**35.770**	**35.810**	**35.560**

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2021

Activa	31-12-2020	31-12-2021
	(bedrag x 1.000)	
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	**215**	**170**
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen en saldo agio/disagio	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	74	77
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	141	93
Materiële vaste activa	**104.599**	**107.475**
Investeringen met een economisch nut	61.790	61.778
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	32.047	32.152
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.761	13.544
Financiële vaste activa	**14.930**	**13.478**
Kapitaalverstrekkingen	3.147	3.147
Leningen	3.320	3.293
Overige langlopende leningen	1.177	1.172
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd één jaar of langer	-	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7.287	5.867
Totaal vaste activa	**119.743**	**121.123**
Vlottende activa		
Voorraden	**4.082**	**3.763**
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.082	3.763
Gereed product en handelsgoederen	-	-
Vooruitbetalingen	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**17.300**	**13.599**
Vorderingen op openbare lichamen	5.011	5.796
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.575	4.642
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.026	1.014
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
Overige vorderingen	2.688	2.147
Overige uitzettingen	-	-
Liquide middelen	**17**	**12**
Kassaldi	7	5
Banksaldi	10	7
Overlopende activa	**2.771**	**3.242**
Te ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	409	354
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.362	2.888
Totaal vlottende activa	**24.170**	**20.616**
Totaal activa	**143.913**	**141.739**

Passiva	31-12-2020	(bedrag x 1.000) 31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen	**67.305**	**68.675**
Algemene reserve	9.535	10.095
Bestemmingsreserves	54.348	56.478
Gerealiseerd resultaat	3.421	2.102
Voorzieningen	**4.168**	**4.771**
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**58.314**	**56.833**
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.314	56.833
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	-	-
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Totaal vaste passiva	**129.787**	**130.280**
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**3.167**	**3.251**
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	280	812
Overige schulden	2.887	2.439
Overlopende passiva	**10.960**	**8.208**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	5.065	4.732
Ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	5.744	3.271
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	151	204
Totaal vlottende passiva	**14.127**	**11.459**
Totaal passiva	**143.913**	**141.739**
Gewaarborgde geldleningen/garantstellingen	32.604	42.656

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 13 maart 2018 de uitgangspunten voor het financieel beleid, evenals de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffend balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Waardering & afschrijving vaste activa
In het tweede lid, onder a, van artikel 212 van de Gemeentewet is opgenomen, dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 7 van de financiële verordening van de gemeente Leudal invulling gegeven. Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar de bijlage bij de verordening. In de bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut opgenomen. Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte gebruiksduur.

1. Een vast actief met een verkrijgings-/vervaardigingsprijs van minder dan € 10.000 wordt niet geactiveerd.
2. Gronden en terreinen en financiële vaste activa, met uitzondering van activa in eigendom van derden, worden onafhankelijk van de waarde geactiveerd.
3. Het saldo van agio en disagio kan lineair in 5 jaar afgeschreven worden.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen komen direct ten laste van de exploitatie.
5. Activa waarvan het voornemen is dat deze vervreemd gaan worden en die niet meer in gebruik zijn worden niet meer afgeschreven.
6. Activa waarbij sprake is van financiële lease, worden geactiveerd. De som van de gedurende de resterende looptijd jaarlijks te betalen leasetermijnen worden als schuld opgenomen op de balans.
7. De immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven overeenkomstig de bij deze verordening in bijlage 1 opgenomen afschrijvingstabel.
8. Afschrijving van een vast actief vangt aan in het jaar volgend op het jaar van oplevering, in gebruik name of aanschaf van het actief.
9. Indien een vast actief wordt afgeschreven, wordt als restwaarde nihil gehanteerd.

5.2 Overzicht van baten en lasten in de begroting en de jaarrekening 2021

(bedrag x 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
P1 - Veiligheid	-414	3.397	2.983	-332	3.442	3.110	-415	4.579	4.163	-401	3.776	3.375
P2 - Leefomgeving	-11.900	22.259	10.359	-9.800	19.719	9.919	-11.115	21.852	10.736	-12.080	22.345	10.265
P3 - Voorzieningen	-760	5.929	5.169	-443	5.724	5.281	-921	7.020	6.099	-1.238	7.474	6.236
P4 - Samenleving	-13.851	43.404	29.553	-6.016	36.931	30.916	-12.965	45.048	32.084	-13.117	43.974	30.857
P5 - Dienstverlening	-393	1.638	1.245	-371	1.938	1.567	-371	2.126	1.755	-451	1.419	968
P6 - Samenwerking		159	159		162	162		156	156		156	156
P7 - Financiën en belastingen			0			0			0			0
Subtotaal programma's	**-27.318**	**76.786**	**49.468**	**-16.963**	**67.917**	**50.954**	**-25.787**	**80.780**	**54.993**	**-27.287**	**79.144**	**51.857**
Lokale heffingen	-7.059	220	-6.840	-7.617	216	-7.402	-7.261	268	-6.993	-7.559	292	-7.267
Algemene uitkeringen	-48.077		-48.077	-46.419		-46.419	-50.181		-50.181	-50.696		-50.696
Integratie-uitkering sociaal domein	-7.228		-7.228	-6.579		-6.579	-7.512		-7.512	-7.584		-7.584
Dividend	-815	32	-783	-633	37	-597	-633	11	-622	-713	14	-699
Rendement	-2.671	123	-2.547	-511	83	-429	-435	38	-396	-318	38	-280
Saldo financieringsfunctie		1.026	1.026		2.090	2.090		2.185	2.185		1.659	1.659
Overige dekkingsmiddelen	-163	196	33		34	34	-518	49	-469	-518	44	-474
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**-66.012**	**1.596**	**-64.416**	**-61.760**	**2.459**	**-59.301**	**-66.540**	**2.552**	**-63.988**	**-67.388**	**2.048**	**-65.340**
Overhead	**-2.873**	**13.926**	**11.053**	**-3.052**	**15.222**	**12.170**	**-3.105**	**16.002**	**12.897**	**-2.951**	**14.857**	**11.906**
Vennootschapsbelasting		**-8**	**-8**		**85**	**85**		**-13**	**-13**		**-13**	**-13**
Onvoorzien			**0**		**51**	**51**			**0**			**0**
Totaal saldo van baten en lasten	**-96.202**	**92.299**	**-3.903**	**-81.775**	**85.734**	**3.959**	**-95.432**	**99.321**	**3.890**	**-97.626**	**96.036**	**-1.590**

(bedrag x 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onttrekkingen uit reserves:												
P1 - Veiligheid	-550		-550	-25		-25	-415		-415	-415		-415
P2 - Leefomgeving	-1.664		-1.664	-1.103		-1.103	-1.963		-1.963	-2.221		-2.221
P3 - Voorzieningen	-737		-737	-560		-560	-1.170		-1.170	-1.170		-1.170
P4 - Samenleving	-214		-214	0		0	-455		-455	-455		-455
P5 - Dienstverlening	-144		-144	0		0	-169		-169	-169		-169
P6 - Samenwerking			0	0		0			0			0
P7 - Financiën en belastingen			0	0		0			0			0
Algemene dekkingsmiddelen	-4.704		-4.704	-2.831		-2.831	-2.183		-2.183	-2.183		-2.183
Overhead	-1.051		-1.051	-193		-193	-765		-765	-660		-660
Totaal onttrekkingen uit reserves	**-9.063**	**0**	**-9.063**	**-4.713**	**0**	**-4.713**	**-7.120**	**0**	**-7.120**	**-7.273**	**0**	**-7.273**
Toevoegingen aan reserves:												
P1 - Veiligheid		415	415	0		0		0	0		363	363
P2 - Leefomgeving		1.279	1.279	336		336		1.097	1.097		2.068	2.068
P3 - Voorzieningen		187	187	40		40		40	40		163	163
P4 - Samenleving		385	385	0		0		0	0		577	577
P5 - Dienstverlening		86	86	0		0		0	0		125	125
P6 - Samenwerking			0	0		0			0			0
P7 - Financiën en belastingen			0	0		0			0			0
Algemene dekkingsmiddelen		6.536	6.536	1.346		1.346		2.093	2.093		2.708	2.708
Overhead		658	658	0		0			0		757	757
Totaal toevoegingen aan reserves	**0**	**9.545**	**9.545**	**1.722**	**0**	**1.722**	**0**	**3.230**	**3.230**	**0**	**6.761**	**6.761**
Saldo mutaties reserves	**-9.063**	**9.545**	**481**	**-2.990**	**0**	**-2.990**	**-7.120**	**3.230**	**-3.890**	**-7.273**	**6.761**	**-512**
Gerealiseerd resultaat	**-105.265**	**101.844**	**-3.421**	**-84.765**	**85.734**	**968**	**-102.551**	**102.551**	**0**	**-104.899**	**102.798**	**-2.102**

5.3 Toelichting op de balans per 31 december 2021

Voor de toelichting op de balans zijn alle bedragen afgerond op een veelvoud van € 1.000.

5.3.1 Vaste activa

De waardering van de vaste activa geschiedt op basis van historische kostprijs, waarbij duurzame waardevermindering onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking wordt genomen.
Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

5.3.1.1 Immateriële vaste activa

Algemeen
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbedragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Kosten voor het afsluiten van geldleningen komen direct ten laste van de exploitatie.
Het saldo van agio en disagio kan lineair in 5 jaar afgeschreven worden.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa van derden worden conform raadsbesluit geactiveerd. De geactiveerde bedragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen. De verleende bijdragen worden geactiveerd indien de daadwerkelijke investering bijdraagt aan de publieke taak.

De immateriële vaste activa worden onderscheiden in:

	(bedrag x 1.000) Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen en saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	74	77
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	141	93
Totaal immateriële vaste activa	**215**	**170**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2021:

	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Des-investe-ringen	(Extra) afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
							(bedrag x 1.000)
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen en saldo van agio en disagio	0						0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	74	3					77
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	141	13		-29	-32		93
Totaal immateriële vaste activa	**215**	**16**		**-29**	**-32**		**170**

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

In 2021 zijn subsidies ontvangen voor uitvoeringskosten gevelisolatie B-woningen (€ 15.000) en voor voorbereiding geluidsanering woningen N280 (€ 16.800).

5.3.1.2 Materiële vaste activa

Algemeen
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

<u>In erfpacht uitgegeven gronden</u>
De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen).

<u>Overige investeringen met een economisch nut</u>
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen verwijzen wij naar bijlage 1: Afschrijvingstabel, van de financiële verordening gemeente Leudal 2018, laatste publicatie 3 oktober 2020.
Afschrijving van een vast actief vangt aan in het jaar volgend op het jaar van oplevering, in gebruik name of aanschaf van het actief.
Indien een vast actief wordt afgeschreven, wordt als restwaarde nihil gehanteerd.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Conform de nieuwe notitie grondexploitaties 2019 van de commissie BBV (waar de oude notitie 2016 deel van is) zijn de "Niet in exploitatie genomen gronden" (NIEGG) en "Bouwgronden in exploitatie" (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Voor 31 december 2019 vond een toets plaat op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan voor riolering of voor het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie "de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven".

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut
Onder vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van (inrichting) wegen, waterwegen; civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.
Investeringsbijdragen van derden die gerelateerd zijn aan de investering worden in mindering gebracht op de desbetreffende investering; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige levensduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens de andere systematiek.
De systematiek voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut vóór het begrotingsjaar 2017 was om deze investeringen in één keer af te schrijven en te dekken uit de reserve Boekwinst Essent.

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	(bedrag x 1.000) Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Investeringen met een economisch nut		
- Gronden uitgegeven in erfpacht	602	602
- Overige investeringen met een economisch nut	61.188	61.176
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	32.047	32.152
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	10.761	13.544
Totaal materiële vaste activa	**104.599**	**107.475**

De overige investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	(bedrag x 1.000) Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.500	4.555
Woonruimten	1.161	1.051
Bedrijfsgebouwen	48.177	47.949
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.392	4.774
Vervoermiddelen	81	44
Machines, apparaten en installaties	1.666	1.597
Overige materiële vaste activa	1.212	1.205
Totaal overige investeringen met een economisch nut	**61.188**	**61.176**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

								(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	Naar bouw-gronden in exploitatie	Investe-ringen	Des-investe-ringen	(Extra) afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	4.500	-58	401		-280	-8		4.555
Woonruimten	1.161				-110			1.051
Bedrijfsgebouwen	48.177		1.769		-1.909	-88		47.949
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.392		600		-203	-15		4.774
Vervoermiddelen	81		14		-51			44
Machines, apparaten en installaties	1.666		283		-351	0		1.597
Overige materiële vaste activa	1.212		197		-278	74		1.205
Totaal overige investeringen met een economisch nut	**61.188**	**-58**	**3.265**		**-3.182**	**-38**		**61.176**

De geactiveerde waarde van de strategische gronden bedraagt € 1.487.000 op 31 december 2021. Strategische gronden zijn gronden die we om diverse reden in bezit hebben, o.a. omdat we voornemens zijn daar een bouwplan te ontwikkelen, maar het kan ook zo zijn dat we willen voorkomen dat zich daar plannen of activiteiten ontwikkelen die in de toekomst onze voorgenomen ontwikkelingen in de weg staan (woningbouw of anderzijds).

In 2021 zijn niet in exploitatie zijnde gronden, met een boekwaarde van € 58.000, overgeheveld naar voorraden, categorie onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

In 2021 is een uitkering SPUK Sport van € 103.000 (definitieve afrekening 2020/voorlopige afrekening over 2021) ontvangen voor investeringen in sportaccommodaties en vervanging gymtoestellen. Met de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK Sport) beoogt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) sinds 2019 de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en aanschaf van sportmaterialen te stimuleren.
€ 74.000 betreft een overheveling van ontvangen GOML gelden t/m 2016 naar project 'realisatie fietsroute Horn N273-N280' (zie bijdragen van derden onderdeel materiële vaste activa - investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut).
Het verschil betreft grondverkoop 2 bospercelen Roggel aan Limburgs Landschap.

De belangrijkste investeringen met een economisch nut staan in het hierna genoemde overzicht vermeld:

Investering	Beschik-baar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Bijdragen derden	Cumulatief besteed t/m 2021
				(bedrag x 1.000)
Aankoop grond locatie Heijerveld (Kindcentrum Leudal West)	410	401		401
Kindcentrum Leudal West	926	167		470
Nieuwe voetbalaccommodatie Kelpen-Oler (gebouw+sportpark)	4.998	2.167	-256	4.771
Sportpark 't Maasveld Neer (realisatie+spantenhal)	1.500		155	884
Bedrijfsmiddelen I&A (hardware) 2020	597	247		502

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, worden als volgt onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
		(bedrag x 1.000)
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	32.047	32.152
Totaal investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**32.047**	**32.152**

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer:

	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Des-investe-ringen	(Extra) afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
							(bedrag x 1.000)
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	32.047	1.218		-941	-172		32.152
Totaal investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	**32.047**	**1.218**		**-941**	**-172**		**32.152**

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

In 2021 is een bijdrage van € 172.000 ontvangen van Wonen Zuid voor de herinrichting riolering Maaslandstraat in Horn.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

Investering	Beschik-baar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Bijdragen derden	Cumulatief besteed t/m 2021
				(bedrag x 1.000)
Riolering Maaslandstraat Horn	33	90	-172	-76
Aanpassing rioolgemaal Winkelmolen Neer	165	165		165
Reconstructie Burg. v. Crugtenlaan en Dr. Poelslaan Heythuysen	200	200		200
Reconstructie Vlasstraat Heythuysen	290	288		288
Reconstructie Haffmanstraat e.o.	350	252		252

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
	(bedrag x 1.000)	
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	10.761	13.544
Overige materiële vaste activa	0	0
Totaal investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	**10.761**	**13.544**

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Des-investe-ringen	(Extra) afschrij-vingen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
							(bedrag x 1.000)
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:							
- Infrastructuur	4.634	2.630		-148	-633		6.483
- Overige	6.127	1.185		-213	-38		7.061
Overige materiele vaste activa	0						0
Totaal investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	**10.761**	**3.815**		**-361**	**-671**		**13.544**

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

In 2021 is een bijdrage van € 183.000 ontvangen van Wonen Zuid voor de herinrichting infrastructuur Maaslandstraat in Horn. Hiervan betreft € 74.000 een overheveling van ontvangen GOML gelden t/m 2016 naar project 'realisatie fietsroute Horn N273-N280 (zie bijdragen van derden onderdeel van materiële vaste activa - overige investeringen met een economisch nut). Voor dit project is ook een subsidie van de Provincie Limburg ontvangen van € 377.000. Daarnaast is € 30.000 uitkering SPUK Sport ontvangen voor investeringen in sportaccommodaties. en € 8.000 is via derden ontvangen.

Toelichting (extra)afschrijvingen
Bij de vaststelling van de begroting 2010 heeft de gemeenteraad ingestemd om de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut in één keer af te schrijven en te dekken uit reserves.

Met de BBV-wijziging van 5 maart 2016 zijn de verslaggevingsvoorschriften voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gewijzigd. Vanaf boekjaar 2017 moeten deze investeringen op dezelfde wijze worden behandeld en verantwoord als investeringen met economisch nut. Dit betekent dat alle investeringen die zijn c.q. worden gedaan vanaf 1 januari 2017 op dezelfde wijze worden verantwoord en aan dezelfde eisen dienen te voldoen wat betreft waardering, activering en afschrijving.

De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt nadrukkelijk alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die zijn gedaan tot en met 2016 gelden de “oude” regels, zodat gemeenten hierop bijvoorbeeld desgewenst en voor zover passend binnen het BBV versneld kunnen afschrijven.

Vanaf 2017 worden de nieuwe investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut afgeschreven conform de verwachte levensduur, zoals vermeld in de financiële verordening gemeente Leudal 2018, bijlage 1: Afschrijvingstabel.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Investering	Beschik-baar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2021	Bijdragen derden	Cumulatief besteed t/m 2021
				(bedrag x 1.000)
Reconstructie Maaslandstraat Horn	67	280	-183	117
Infrastructurele projecten GVVP 2020	189	123		123
Realisatie fietsroute Horn N273-N280 (ontbr. schakel Horn)	989	491	-451	76
Toegangswegen accommodatie HEG-KO	756	664		753
Reconstructie Burg. v. Crugtenlaan en Dr. Poelslaan Heythuysen	200	192		192
Reconstructie Vlasstraat Heythuysen	354	202		202
Reconstructie fietspad BA-HH en Koelstraat Heythuysen	565	426		426
Reconstructie Haffmanstraat e.o.	350	282		282
Nieuwe voetbalaccommodatie Kelpen-Oler (overige)	454	251	-30	283
Uitvoering centrumvisie Heythuysen	1.327	467		1.143

De extra afschrijvingen van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut zijn als volgt vanuit de reserves gedekt:

Reserve	*(bedrag x 1.000)* Extra afschrijvingen gedekt uit reserve
Algemene reserve	18
Reserve Openbare verlichting	18
Dekkingsreserve Infrastructuur	148

Bij de toelichting reserves wordt aangegeven welke hiervoor (naar verwachting) beschikbaar zullen zijn.

5.3.1.3 Financiële vaste activa

Algemeen
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

In de beleggingsportefeuille worden obligaties gewaardeerd tegen de aankoopprijs indien deze lager ligt dan de nominale waarde; indien de aankoopprijs hoger ligt dan de nominale waarde vindt waardering tegen de nominale waarde plaats.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

De financiële vaste activa worden onderscheiden in:

	(bedrag x 1.000) Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	3.147	3.147
- Gemeenschappelijke regelingen	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0
Leningen aan:		
- Openbare lichamen	0	0
- Woningcorporaties	0	0
- Deelnemingen	3.017	3.017
- Overige verbonden partijen	303	276
Overige langlopende leningen	1.177	1.172
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente-typische looptijd één jaar of langer	0	0
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7.287	5.867
Totaal financiële vaste activa	**14.930**	**13.478**

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

							(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	**Investe-ringen**	**Des-investe-ringen**	**(Extra) afschrij-vingen**	**Aflos-singen**	**Afwaar-deringen**	**Boek-waarde 31-12-2021**
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- Deelnemingen	3.147						3.147
- Gemeenschappelijke regelingen	0						0
- Overige verbonden partijen	0						0
Leningen aan:							
- Openbare lichamen	0						0
- Woningcorporaties	0						0
- Deelnemingen	3017						3.017
- Overige verbonden partijen	302				-26		276
Overige langlopende leningen	1.177				-5		1.172
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0						0
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rente-typische looptijd één jaar of langer	0						0
Overige uitzettingen met een rente-typische looptijd één jaar of langer	7.287		-1.420				5.867
Totaal financiële vaste activa	**14.930**		**-1.420**		**-31**		**13.478**

Kapitaalverstrekkingen

Participaties in aandelenkapitaal zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de waarde van de aandelen onverhoopt structureel dalen tot onder de verkrijgingsprijs dan zal er afwaardering plaatsvinden.

Overige langlopende leningen

Om starters op de woningmarkt te faciliteren heeft de gemeenteraad op 5 juli 2011 besloten tot invoering van startersleningen en via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN). De raad heeft hiervoor een bedrag van € 900.000 beschikbaar gesteld. Eind 2011 is het eerste gedeelte (€ 300.000) van het gemeentelijk aandeel aan SVN verstrekt. In 2012 het tweede gedeelte (€ 200.000), in 2013 is het derde gedeelte (€ 200.000) en in 2015 is het vierde gedeelte (€ 200.000) aan SVN verstrekt.

De startersregeling is (in gewijzigde vorm) in 2017 voortgezet binnen het beschikbare krediet en met de hernieuwde inzet van ontvangen aflossingen. Voor 2018, 2019 en 2020 was jaarlijks een aanvullend (revolverend) budget van € 112.500 beschikbaar gesteld.
De geplande extra storting van € 112.500 voor het jaar 2019 heeft niet plaatsgevonden, gezien de hoogte van het fonds bij de Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse gemeenten.
In 2020 heeft de extra storting van € 112.500 wel plaatsgevonden.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen verkrijgingsprijs tot een maximum van de nominale waarde. Het verschil tussen verkrijgingsprijs en nominale waarde leidt bij vrijval van de obligatie tot een boekwinst. In 2021 is de vrijval € 1.420.000.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de balans-, nominale- en de marktwaarde weer:

			(bedrag x 1.000)
	Boekwaarde 31-12-2021	**Nominale waarde 31-12-2021**	**Marktwaarde 31-12-2021**
Beleggingsportefeuille	5.867	6.038	6.377

5.3.2 Vlottende activa

Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

5.3.2.1 Voorraden

Grond- en hulpstoffen
Grond- en hulpstoffen worden opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt deze afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie
De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien:
Redelijk zekerheid bestaat over de te realiseren, dit vanuit het voorzichtigheidsprincipe. Hetgeen betekent dat: de boekwaarde per 31 december positief is, dus hogere inkomsten dan uitgaven, en het plan is voor meer dan 85% is afgerond, en in de exploitatie na de winstneming een buffer (post onvoorzien en resterende winstraming) resteert van minimaal 25% van de nog te maken kosten (concrete uitgaven).
Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor complexen waarvoor een verlies wordt verwacht, wordt dit verlies geoormerkt ten laste van de reserve grondexploitatie.

Gereed product
Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	(bedrag x 1.000)
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	4.082	3.763
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal voorraden	**4.082**	**3.763**

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

							(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	**Van niet in exploitatie genomen gronden**	**Investe-ringen**	**Opbreng-sten**	**Winst/ verlies**	**Voorzie-ning verlies-latend complex**	**Boek-waarde 31-12-2021**
Woningbouw	-435	58	67	-436	-4		-750
Bedrijventerreinen	4.517		136	-140			4.513
Totaal onderhanden werk, gronden in exploitatie	**4.082**	**58**	**203**	**-576**	**-4**		**3.763**

In de jaarrekening 2015 zijn de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG), tegen dezelfde boekwaarde op de balans overgezet naar materiële vaste activa, categorie gronden en terreinen.

In 2021 zijn niet in exploitatie genomen gronden, met een boekwaarde van € 58.000, van materiële vaste activa, categorie gronden en terreinen, overgeheveld naar bouwgronden in exploitatie.

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie, inclusief nog te maken kosten en nog te verwachten opbrengsten, wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

5.3.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Algemeen
Uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening betreft met name de vorderingen op debiteuren inzake sociale uitkeringen en de vorderingen op de overige gemeentelijke debiteuren.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

				(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	**Voorzie-ning Oninbaar-heid**	**Balans-waarde 31-12-2021**	**Balans-waarde 31-12-2020**
Vorderingen op openbare lichamen	5.810	-14	5.796	5.011
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen				0
Overige verstrekte kasgeldleningen				0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.642		4.642	8.575
Rekening-courantverhouding met het Rijk				0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.014		1.014	1.026
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0			0
Overige vorderingen:				
Debiteuren niet-overheid	1.094	-11	1.083	1.106
Debiteuren sociale zaken	1.223	-119	1.104	1.105
Faciliterend grondbeleid	-39		-39	477
Overige uitzettingen	0			0
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**13.744**	**-144**	**13.599**	**17.300**

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Overtollige middelen dienen in principe in de schatkist aangehouden te worden. Hierop zijn vier uitzonderingen:

- Nazorgfondsen zoals ingesteld op basis van de Wet Milieubeheer;
- Middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst;
- Bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012);
- Een drempelbedrag.

Een drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van het begrotingstotaal) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. In beginsel moeten alle overtollige middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij die onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. Per kwartaal mag het gemiddelde van deze middelen niet boven het drempelbedrag uitkomen. Overtollige middelen op de BNG rekening worden dagelijks automatisch naar de schatkist afgeroomd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren		Verslag-jaar				*(bedrag x 1.000)*
(1)	**Drempelbedrag**	**645**		**1.720**		
		kwartaal 1	**kwartaal 2**	**kwartaal 3**	**kwartaal 4**	
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**237**	**182**	**168**	**164**	
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	408	463	1.552	1.556	
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-	
(1) Berekening drempelbedrag		**Verslag-jaar**				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.991				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.991				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
Tot 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 Vanaf 1 juli 2021 (1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	645		1.720		
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
		kwartaal 1	**kwartaal 2**	**kwartaal 3**	**kwartaal 4**	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.342	16.573	15.465	15.059	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	237	182	168	164	

Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal (was 0,75%) met een minimum van € 1 miljoen (was € 250.000).

Dit betekent twee drempelbedragen voor 2021, te weten:
1. Verantwoording over het eerste halfjaar met de oude drempelbedragen;
2. Verantwoording over het tweede halfjaar met de nieuwe drempelbedragen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Overige vorderingen - faciliterend grondbeleid
Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. Feitelijk schiet de gemeente kosten voor die op basis van een overeenkomst worden teruggevorderd bij een derde partij, dan wel op basis van het exploitatieplan mogelijk in de toekomst kunnen worden teruggevorderd van een derde partij.

						(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	**Investe-ringen**	**Opbreng-sten**	**Winst/ verlies**	**Voorzie-ning verlies-latend complex**	**Boek-waarde 31-12-2021**
Faciliterend grondbeleid	477	74	-590			-39

5.3.2.3 Liquide middelen
Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Het saldo van de liquide middelen bestaan uit de volgende componenten:

	(bedrag x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Kassaldi	7	5
Banksaldi	10	7
Totaal liquide middelen	**17**	**12**

5.3.2.4 Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	(bedrag x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	409	354
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.362	2.888
Totaal overlopende activa	**2.771**	**3.242**

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

				(bedrag x 1.000)
	Saldo 31-12-2020	**Toevoe-gingen**	**Ontvangen bedragen**	**Saldo 31-12-2021**
Europese overheidslichamen	0			0
Rijk:				
Algemene uitkering en IU Sociaal Domein	329	354	-329	354
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK-Sport)	80		-80	0
Overige Nederlandse overheidslichamen	0			0
Totaal van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	**409**	**354**	**-409**	**354**

5.3.3 Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

5.3.3.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het verschil tussen de activa en het vreemd vermogen. Het eigen vermogen van gemeente op de balans bestaat uit gerealiseerde resultaat van het overzicht van baten en lasten, de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

		(bedrag x 1.000)
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Algemene reserve	9.535	10.095
Bestemmingsreserves	54.348	56.478
Gerealiseerd resultaat	3.421	2.102
Totaal eigen vermogen	**67.305**	**68.675**

Het verloop van de reserves in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht per reserve weergegeven:

	Omschrijving	Boek-waarde 31-12-2020	Toevoe-gingen	Onttrek-kingen	Bestem-ming resultaat 2019	Vermind-ering ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2021
							(bedrag x 1.000)
R.0	**Algemene reserve**	**9.535**	**2.021**	**2.652-**	**1.228**	**36-**	**10.095**
	Bestemmingsreserves:						
	Dekkingsreserves:						
D.1	Accommodatie RKVB Baexem	555				19-	536
D.2	Tennisaccommodatie Galgenberg	946				69-	877
D.3	BMV Ell	1.064				27-	1.037
D.4	De Bombardon Heythuysen	1.322				47-	1.274
D.5	Postkoets Horn	1.801				50-	1.751
D.6	BMV Roggel	3.055	40			126-	2.969
D.7	BMV Heythuysen	850				24-	827
D.8	BMV Grathem	757				20-	736
D.9	SG St. Ursula	486				15-	472
D.10	Gemeentehuis Leudal	2.680				74-	2.606
D.11	Verbouw gemeentewerf Hunsel	715				38-	677
D.12	Infrastructuur	2.815				148-	2.667
D.13	Gebouwenaanpassingen de Widdonck	342				16-	326
D.14	Centrumvisie Heythuysen		651				651
	Totaal dekkingsreserves	**17.388**	**691**	**-**	**-**	**672-**	**17.407**
	Overige financieel technisch reserves:						
F.1	Kapitaalverstrekking gemeenschapshuizen	303		27-			276
F.2	Onderhoud overweg Napoleonsweg	212		30-			182
	Totaal overige financieel technische reserves	**515**	**-**	**57-**	**-**	**-**	**458**
	Overige Bestemmingsreserves:						
O.1	Onderhoud jachthaven Hanssum	169	5				174
O.2	Monumentensubsidie	545	38	400-			183
O.3	Groenfonds	426	15			-11	431
O.4	Grondexploitatie	2.234	101	244-		-280	1.811
O.5	Vastgoed	26		26-			0
O.6	Boekwinst Essent	26.253		203-		-33	26.017
O.7	Egalisatiereserve Gemeentefonds	1.861	605	696-			1.770
O.8	Bedrijfsvoering	1.275	654	416-	850		2.363
O.9	Gecommitteerde reserve	1.094	2.217	1.094-			2.217
O.10	Revolverend duurzaamheidsfonds	33				-5	28
O.11	Openbare verlichting	1.565	332			-18	1.878
O.12	Fonds maatschappelijke activiteiten	50		50-			-
O.13	Meeropbrengst toeristenbelasting	264	18-	139-			108
O.14	Verkoop vastgoed	650		217-			433
O.15	Econom. investeringsagenda Leudal				1.100		1.100
O.16	Uitvoeringsplan Recreatie en toerisme		100				100
	Totaal overige bestemmingsreserves	**36.445**	**4.049**	**3.484-**	**1.950**	**347-**	**38.613**
	Totaal bestemmingsreserves	**54.348**	**4.740**	**3.541-**	**1.950**	**1.019-**	**56.478**
	Totaal reserves	**63.883**	**6.761**	**6.194-**	**3.178**	**1.055-**	**66.573**

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de "afschrijvingen" staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De hierna opgenomen toelichtingen geven de aard en de reden van iedere reserve weer, evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Het meerjarig verloop van de reserves 2021-2024 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Omschrijving	Werkelijke boekwaarde 31-12-2021	Geraamde boekwaarde 31-12-2022	Geraamde boekwaarde 31-12-2023	Geraamde boekwaarde 31-12-2024
					(bedrag x € 1.000)
R.0	**Algemene reserve**	**10.095**	**9.888**	**9.888**	**9.888**
	Bestemmingsreserves:				
	Dekkingsreserves:				
D.1	Accommodatie RKVB Baexem	536	517	498	479
D.2	Tennisaccommodatie Galgenberg	877	809	740	671
D.3	BMV Ell	1.037	1.011	984	957
D.4	De Bombardon Heythuysen	1.274	1.227	1.180	1.133
D.5	Postkoets Horn	1.751	1.701	1.651	1.601
D.6	BMV Roggel	2.969	2.884	2.798	2.712
D.7	BMV Heythuysen	827	803	780	756
D.8	BMV Grathem	736	716	695	675
D.9	SG St. Ursula	472	457	442	427
D.10	Gemeentehuis Leudal	2.606	2.531	2.457	2.382
D.11	Verbouw gemeentewerf Hunsel	677	640	602	565
D.12	Infrastructuur	2.667	2.487	2.306	2.126
D.13	Gebouwenaanpassingen de Widdonck	326	311	295	280
D.14	Centrumvisie Heythuysen	651	651	625	599
	Totaal dekkingsreserves	**17.407**	**16.743**	**16.052**	**15.362**
	Overige financieel technisch reserves:				
F.1	Kapitaalverstrekking gemeenschapshuizen	276	249	223	196
F.2	Onderhoud overweg Napoleonsweg	182	151	121	90
	Totaal overige financieel technische reserves	**458**	**401**	**344**	**286**
	Overige Bestemmingsreserves:				
O.1	Onderhoud jachthaven Hanssum	174	178	183	187
O.2	Monumentensubsidie	183	183	183	183
O.3	Groenfonds	431	420	410	399
O.4	Grondexploitatie	1.811	1.811	1.811	1.811
O.5	Vastgoed				
O.6	Boekwinst Essent, per 1 januari 2023 Geblokkeerde reserve	26.017	25.758	25.600	25.443
O.7	Egalisatiereserve Gemeentefonds	1.770	2.003	2.264	2.540
O.8	Bedrijfsvoering	2.363	1.859	1.421	1.122
O.9	Gecommitteerde reserve	2.217			
O.10	Revolverend duurzaamheidsfonds	28	22	17	12
O.11	Openbare verlichting	1.878	2.182	2.250	2.319
O.12	Fonds maatschappelijke activiteiten				
O.13	Meeropbrengst toeristenbelasting	108	108	108	108
O.14	Verkoop vastgoed	433	433	433	433
O.15	Econom. investeringsagenda Leudal	1.100	1.100	1.100	1.100
O.16	Uitvoeringsplan Recreatie en toerisme	100	100	100	100
	Totaal overige bestemmingsreserves	**38.613**	**36.158**	**35.880**	**35.757**
	Totaal bestemmingsreserves	**56.478**	**53.301**	**52.276**	**51.405**
	Totaal reserves	**66.573**	**63.189**	**62.164**	**61.293**

R.0 algemene reserve

Reserve A.1	89001500 Algemene reserve
Doel (aard en reden)	De Algemene reserve is bedoeld als buffer (onderdeel van de weerstandscapaciteit) voor het opvangen van financiële tegenvallers. Hiermee kan de gemeente onverwachte substantiële kosten dekken. De risico's worden jaarlijks bij de begroting gekwantificeerd.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden gevormd door batige saldi.
Soort	Reserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2007 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximaal	Minimaal: niet van toepassing De bufferfunctie heeft een grote relatie met de weerstands-capaciteit. Over de hoogte van de weerstandscapaciteit en de risico's verwijzen wij u naar de paragraaf risicomanagement en weerstandscapaciteit bij de begroting en jaarrekening. Bij de jaarrekening en begroting wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand en het verloop van de algemene reserves. Maximaal: niet van toepassing
Storting	Overschot op de jaarrekening. Daarnaast ook de overschotten op of opheffing van andere reserves en voorzieningen.
Onttrekking	Op basis van specifieke voorstellen of ingeval van tekort op de jaarrekening. Daarnaast ook voor de vorming van andere reserves en voorzieningen. Ook kunnen incidentele uitgaven gedekt worden door incidentele onttrekkingen uit de algemene reserve. Dit laatste kan alleen bij de kadernota en de begroting worden geregeld.
Risicocalculatie	Onttrekking aan deze reserve leiden direct tot hogere rentelasten in de exploitatie doordat er meer vreemd kapitaal moet worden aangetrokken. Deze reserve is dus niet vrij aanwendbaar zonder gevolgen voor de exploitatie.
Ontwikkelingsplanning	Onder andere afhankelijk van verwachte resultaten.
Algemene opmerkingen	Het is goed om voor een reserve of voorziening een ontwikkelingsplan op te stellen voor de duur van de reserve of voorziening. Is geen einddatum bepaald, dan geldt afhankelijk van de bestemming van de reserve of voorziening, een periode van 10 of 25 jaar. Het plan geeft aan wat de gewenste ontwikkeling van een reserve of voorziening is. In de begroting kunnen we hiermee rekening houden.

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
						(bedrag x 1.000)
Stand reserve 1-1-	**9.535**	**9.535**		**10.095**	**9.888**	**9.888**
Bestemming rekeningresultaat 2020	1.228	1.228				
Begrotingsruimte 2021 na 2e raadsrapportage 2021 (Rb 09-11-2021)	850	850				
Resultaat 2019 en 2020 (september-circ. 2021)	22	22				
Resultaat 2021 (september-circ. 2021)	786	786				
Resultaat 2019 en 2020 (december-circ. 2021)		65				
Resultaat 2021 (december-circ. 2021)		297				
Totaal toevoegingen	**2.886**	**3.249**				
Centrumvisie (Rb 08-11-2011)	-18	-18				
Bestemming rekeningresultaat 2018 (Rb 25-06-2019):						
- onderhoud wegen en groen				-121		
Afschrijving (50%) uitbreiding woonwagenlocatie Molenzicht (Rb 25-06-2019)	-19	-19				
Inzet oude reserve Decentralisaties WMO, Jeugd en Participatie ter dekking van de tekorten op het Sociaal domein (Rb 12-11-2019)	-1.071	-1.071				
Incidentele aanwending Algemene reserve ter dekking van tekorten Begroting 2020-2023 (Rb 12-11-2019)	-930	-930		-87		
Overheveling naar nieuw gevormde dekkingsreserve Centrumvisie Heythuysen	-651	-651				
Totaal onttrekkingen	**-2.689**	**-2.689**		**-208**		
Stand reserve 31-12-	**9.733**	**10.095**		**9.888**	**9.888**	**9.888**

D.1 Accommodatie RKVB Baexem

Reserve D.1	89001236 Accommodatie RKVB Baexem
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van de kapitaallasten nieuwbouw accommodatie RKVB Baexem. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2015 Eind datum: 31-12-2049
Benodigd minimaal/ maximaal peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 555.116.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	niet van toepassing
Algemene opmerkingen	niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**555**	**555**		**536**	**517**	**498**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-19	-19		-19	-19	-19
Totaal onttrekkingen	**-19**	**-19**		**-19**	**-19**	**-19**
Stand reserve 31-12-	**536**	**536**		**517**	**498**	**479**

D.2 Tennisaccommodatie Galgenberg

Reserve D.2	89001531 Tennisaccommodatie Galgenberg
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten huisvesting tennisverenigingen Haelen en Horn. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2015 Eind datum: 31-12-2049
Benodigd minimaal/ maximaal peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 946.070.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**946**	**946**		**877**	**809**	**740**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-69	-69		-69	-69	-69
Totaal onttrekkingen	**-69**	**-69**		**-69**	**-69**	**-69**
Stand reserve 31-12-	**877**	**877**		**809**	**740**	**671**

D.3 BMV Ell

Reserve D.3	89001524 BMV Ell
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten nieuwbouw BMV Ell. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2016 Eind datum: 31-12-2060
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 1.063.692.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.064**	**1.064**		**1.037**	**1.011**	**984**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-27	-27		-27	-27	-27
Totaal onttrekkingen	**-27**	**-27**		**-27**	**-27**	**-27**
Stand reserve 31-12-	**1.037**	**1.037**		**1.011**	**984**	**957**

D.4 Bombardon Heythuysen

Reserve D.4	89001232 Bombardon Heythuysen
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten nieuwbouw gemeenschapshuis de Bombardon te Heythuysen. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2004 Eind datum: 31-12-2048
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 1.321.591.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.322**	**1.322**		**1.274**	**1.227**	**1.180**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-47	-47		-47	-47	-47
Totaal onttrekkingen	**-47**	**-47**		**-47**	**-47**	**-47**
Stand reserve 31-12-	**1.274**	**1.274**		**1.227**	**1.180**	**1.133**

D.5 Postkoets Horn

Reserve D.5	89001522 Postkoets Horn
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten verbouwing Postkoets te Horn. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2012 Eind datum: 31-12-2056
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 1.800.977.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.801**	**1.801**		**1.751**	**1.701**	**1.651**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-50	-50		-50	-50	-50
Totaal onttrekkingen	**-50**	**-50**		**-50**	**-50**	**-50**
Stand reserve 31-12-	**1.751**	**1.751**		**1.701**	**1.651**	**1.601**

D.6 BMV Roggel

Reserve D.6	89001515 BMV Roggel
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van de kapitaallasten nieuwbouw BMV Roggel. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2012 Eind datum: 31-12-2056
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 3.055.166.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**3.055**	**3.055**		**2.969**	**2.884**	**2.798**
Jaarlijkse toevoeging	40	40		40	40	40
Totaal toevoegingen	**40**	**40**		**40**	**40**	**40**
Kapitaallasten (afschrijving)	-126	-126		-126	-126	-126
Totaal onttrekkingen	**-126**	**-126**		**-126**	**-126**	**-126**
Stand reserve 31-12-	**2.969**	**2.969**		**2.884**	**2.798**	**2.712**

D.7 BMV Heythuysen

Reserve D.7	89001512 BMV Heythuysen
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten nieuwbouw BMV Heythuysen (schoolgebouw, bibliotheek en kinderopvang). De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2012 Eind datum: 31-12-2056
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 850.421.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**850**	**850**		**827**	**803**	**780**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-24	-24		-24	-24	-24
Totaal onttrekkingen	**-24**	**-24**		**-24**	**-24**	**-24**
Stand reserve 31-12-	**827**	**827**		**803**	**780**	**756**

D.8 BMV Grathem

Reserve D.8	89001234 BMV Grathem
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten nieuwbouw BMV Grathem. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2013 Eind datum: 31-12-2057
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 756.605.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**757**	**757**		**736**	**716**	**695**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-20	-20		-20	-20	-20
Totaal onttrekkingen	**-20**	**-20**		**-20**	**-20**	**-20**
Stand reserve 31-12-	**736**	**736**		**716**	**695**	**675**

D.9 SG St. Ursula Heythuysen

Reserve D.9	89001513 SG St. Ursula Heythuysen
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten verbouw scholengemeenschap St. Ursula te Heythuysen. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2009 Eind datum: 31-12-2053
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 486.403.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**486**	**486**		**472**	**457**	**442**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-15	-15		-15	-15	-15
Totaal onttrekkingen	**-15**	**-15**		**-15**	**-15**	**-15**
Stand reserve 31-12-	**472**	**472**		**457**	**442**	**427**

D.10 Gemeentehuis Leudal

Reserve D.10	89001533 Gemeentehuis Leudal
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten voor het realiseren van de centrale huisvesting Gemeentehuis Leudal. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2012 Eind datum: 31-12-2056
Benodigd minimaal/ maximaal peil	Minimaal gelijk aan boekwaarde 01-01-2021: € 2.680.011 Maximaal opgenomen in project CHV: € 3.350.000
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats. Bij raadsbesluit van 11 februari 2020 is een bedrag gestort van € 888.444, gedekt uit de reserve Essentgelden, om een toekomstbestendige dekking voor het gemeentehuis te garanderen.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**2.680**	**2.680**		**2.606**	**2.531**	**2.457**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-74	-74		-74	-74	-74
Totaal onttrekkingen	**-74**	**-74**		**-74**	**-74**	**-74**
Stand reserve 31-12-	**2.606**	**2.606**		**2.531**	**2.457**	**2.382**

D.11 Verbouw gemeentewerf Hunsel

Reserve D.11	89001534 Verbouw gemeentewerf Hunsel
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van een gedeelte van de kapitaallasten verbouw gemeentewerf te Hunsel. De raad heeft toendertijd besloten tot het vormen van een dekkingsreserve.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2015 Eind datum: 31-12-2039
Benodigd minimaal/ maximaal peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 715.068.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**715**	**715**		**677**	**640**	**602**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-38	-38		-38	-38	-38
Totaal onttrekkingen	**-38**	**-38**		**-38**	**-38**	**-38**
Stand reserve 31-12-	**677**	**677**		**640**	**602**	**565**

D.12 Infrastructuur

Reserve D.12	89001542 Infrastructuur
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	Vanaf 01-01-2017 is het niet meer toegestaan om de investeringen van maatschappelijk nut (o.a. wegen) vervroegd af te schrijven. Vanaf 2017 moeten de kapitaallasten van deze investeringen in de begroting worden opgenomen. Om geen financiële nadelen van deze wijziging te ondervinden is bij het vaststellen van de Begroting 2017 voorgesteld om in 2017 een dekkingsreserve infrastructuur in te stellen.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 2017 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximaal peil	De omvang wordt bepaald door het gekwalificeerde risico opgenomen in de nota beheerplan groen en wegen 2019-2022. Gelet op de aard van de reserve geldt er geen maximum peil.
Storting	De jaarlijkse storting bedraagt € 1.000.000 vanuit de bestemmingsreserve Boekwinst Essent tot 2020.
Onttrekking	Jaarlijkse afschrijvingskosten van de investeringen Infrastructuur tot 2020.
Risicocalculatie	Er is sprake van geoormerkte middelen op basis van door de gemeente vastgesteld beleid. De gemeente Leudal is voornemens risicogestuurd beheer in te voeren. Notitie "Risicogestuurd beheer" waarin de risico's op het gebied van Beheer Openbare Ruimte beschreven zijn, de mogelijke gevolgen in beeld gebracht zijn, aangegeven is tot op welke hoogte we risico's accepteren en beheermaatregelen benoemd zijn om de risico's, dan wel de gevolgen, kunnen worden voorkomen. Deze notitie zal aan de raad ter goedkeuring voorgelegd worden in 2021.
Ontwikkelingsplanning	Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten gebaseerd op de in gebruik genomen investeringen.
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**2.815**	**2.815**		**2.667**	**2.487**	**2.306**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-148	-148		-181	-181	-181
Totaal onttrekkingen	**-148**	**-148**		**-181**	**-181**	**-181**
Stand reserve 31-12-	**2.667**	**2.667**		**2.487**	**2.306**	**2.126**

D.13 Gebouwaanpassingen de Widdonck

Reserve D.13	89001545 Gebouwenaanpassingen de Widdonck
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 12 december 2017 is ingestemd om een dekkingsreserve te vormen voor de dekking van de afschrijvingslasten die verband houden met de gebouwenaanpassingen naar aanleiding van de verhuizing van De Ortolaan te Heythuysen naar De Widdonck te Heibloem.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 01-01-2018 Eind datum: 31-12-2062
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2021: € 341.880.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**342**	**342**		**326**	**311**	**295**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving)	-16	-16		-16	-16	-16
Totaal onttrekkingen	**-16**	**-16**		**-16**	**-16**	**-16**
Stand reserve 31-12-	**326**	**326**		**311**	**295**	**280**

D.14 Centrumvisie Heythuysen

Reserve D.14	89001549 Centrumvisie Heythuysen
Doel (aard en reden)	Dekking afschrijvingslasten.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 9 november 2021 is ingestemd om een dekkingsreserve te vormen voor de dekking van de afschrijvingslasten die verband houden met investering Centrumvisie Heythuysen.
Soort	Bestemmingsreserve Als er een reserve wordt ingezet om een investering te dekken moet dit volgens de voorschriften uitgevoerd worden in de vorm van jaarlijkse compensatie van de afschrijvingslasten door de inzet van de betreffende reserve. De investering in één keer ten laste van de reserve brengen is niet toegestaan.
Looptijd	Start datum: 09-11-2021 Eind datum: 31-12-2047
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de boekwaarde per 01-01-2022: € 650.546.
Storting	Bij raadsbesluit van 9 november 2021 een bedrag van € 650.546, gedekt uit de algemene reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse afschrijving.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-				**651**	**651**	**625**
Nieuw te vormen reserve, dekking uit algemene reserve (Rb 09-11-2021)	651	651				
Totaal toevoegingen	**651**	**651**				
Kapitaallasten (afschrijving)					-26	-26
Totaal onttrekkingen					**-26**	**-26**
Stand reserve 31-12-	**651**	**651**		**651**	**625**	**599**

F.1 Kapitaalverstrekking Gemeenschapshuizen

Reserve F.1	89001418 Kapitaalverstrekking gemeenschapshuizen
Doel (aard en reden)	Jaarlijkse aflossing van afgesloten leningen aan gemeenschapshuis Neer en gemeenschapshuis Heibloem.
Historische achtergrond	Bij de bouw en inrichting van de gemeenschapshuizen in Neer en Heibloem is voor de hiervoor afgesloten leningen een reservering voor hetzelfde bedrag opgenomen. De jaarlijkse aflossingen van de leningen wordt hieruit voldaan.
Soort	Bestemmingsreserve Overig financieel technische reserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2018 Eind datum: 31-12-2062
Benodigd minimaal/ maximaal peil	Minimum stand van de reserve is nihil Maximum stand van de reserve is gelijk aan de (restant) boekwaarde van de specifiek aangewezen kapitaalverstrekking, per 01-01-2021: € 302.671.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gelijk aan de jaarlijkse aflossing lening.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**303**	**303**		**276**	**249**	**223**
Totaal toevoegingen						
Aflossing gemeenschapshuis:						
Neer	-9	-9		-9	-9	-9
Heibloem	-17	-17		-17	-17	-17
Totaal onttrekkingen	**-27**	**-27**		**-27**	**-27**	**-27**
Stand reserve 31-12-	**276**	**276**		**249**	**223**	**196**

F.2 Onderhoud overweg Napoleonsweg

Reserve F.2	89001112 Onderhoud overweg Napoleonsweg
Doel (aard en reden)	Een gelijkmatige verdeling van de kosten voor onderhoud overweg Napoleonsweg.
Historische achtergrond	In 2005 is een afkoopsom van € 585.000 van de provincie voor dit onderhoud gestort in deze reserve. De jaarlijkse onderhoudsbijdrage aan Prorail wordt hieruit bekostigd.
Soort	Bestemmingsreserve Overig financieel technische reserve
Looptijd	Start datum: 2005 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	De jaarlijkse onderhoudsbijdrage aan Prorail.
Risicocalculatie	Er is sprake van geoormerkte middelen op basis van de jaarlijkse onderhoudsbijdrage aan Prorail.
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**212**	**212**		**182**	**151**	**121**
Totaal toevoegingen						
Jaarlijkse bijdrage overweg Napoleonsweg	-30	-30		-30	-30	-30
Totaal onttrekkingen	**-30**	**-30**		**-30**	**-30**	**-30**
Stand reserve 31-12-	**182**	**182**		**151**	**121**	**90**

O.1 Onderhoud jachthaven Hanssum

Reserve O.1	89001426 Onderhoud jachthaven Hanssum
Doel (aard en reden)	Op basis van de erfpachtovereenkomst met de watersportvereniging Hanssum is de gemeente verplicht zorg te dragen voor het op diepte/bevaarbaar houden van de haven en komen de kosten voor rekening van de gemeente.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter dekking van het (groot) onderhoud van de jachthaven.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: vóór 2007 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	De toevoeging dient voldoende te zijn om de lasten van het onderhoud aan de haven te dekken. De toevoeging bestaan uit: - jaarlijkse erfpachtcanon van watersportvereniging Hanssum - jaarlijkse erfpachtcanon van Peulen Neer.
Onttrekking	De huidige onttrekking bestaat uit de dekking van de onderhoudslasten. Naar behoefte op basis van uitvoeringsprogramma opgenomen in het onderhoudsplan.
Risicocalculatie	Er is sprake van geoormerkte middelen op basis van door de gemeente vastgesteld beleid.
Ontwikkelingsplanning	Jaarlijks wordt de erfpachtcanon van watersportvereniging Hanssum Neer gestort minus de jaarlijkse onderhoudskosten (B&W-besluit 22-06-2010): Jaarlijkse canon: 1e t/m 10e jaar: € 2.269 11e t/m 15e jaar: € 3.403 (=2020) 16e t/m 25e jaar: € 4.538 26e t/m 40e jaar: € 5.672 M.i.v. maart 2011 wordt ook jaarlijks de erfpachtcanon Peulen Neer gestort minus jaarlijkse onderhoudskosten (B&W-besluit 25-01-2011): Jaarlijkse canon: 1e t/m 25e jaar: € 1.134 vanaf 26e jaar: € 1.891 Na 27e jaar jaarlijkse indexering CBS (consumentenprijsindexcijfer)
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**169**	**169**		**174**	**178**	**183**
Erfpachtcanon Hanssum Neer	3	3		3	3	3
Erfpachtcanon Peulen Neer	1	1		1	1	1
Totaal toevoegingen	**5**	**5**		**5**	**5**	**5**
Totaal onttrekkingen						
Stand reserve 31-12-	**174**	**174**		**178**	**183**	**187**

O.2 Monumentensubsidie

Reserve O.2	89001525 Monumentensubsidie
Doel (aard en reden)	De reserve is bestemd om verplichtingen jegens eigenaren van gemeentelijke monumenten op te kunnen vangen en voor het opvangen van fluctuaties in het jaarlijks subsidiebudget monumenten (raadsbesluit 31-08-2010). Dit betreft subsidies voor restauratie van gemeentelijke monumenten.
Historische achtergrond	In de loop van 2012 zijn in Leudal een 120-tal bouwwerken aangewezen als gemeentelijk monument. De eigenaren van deze monumenten hebben de mogelijkheid om op basis van de "Subsidieverordening cultuurhistorisch erfgoed Leudal" monumentensubsidie aan te vragen. Jaarlijks is er voor monumentensubsidie een budget beschikbaar van € 65.540. Dit structurele budget zal, indien het in enig jaar niet geheel wordt uitgegeven, gestort worden in de reserve monumentensubsidie. De subsidietoekenningen gelden voor een periode van 6 jaar volgens de systematiek van Provincie en Rijk (bijv. 2013-2018, 2014-2019).
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-09-2010 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Gelet op de aard van de reserve geldt er geen minimum of maximum peil voor de reserve.
Storting	Restant jaarlijks beschikbaar budget monumentensubsidie.
Onttrekking	Subsidietoekenningen boven jaarlijks beschikbaar budget monumentensubsidie.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**545**	**545**		**183**	**183**	**183**
Niet uitgegeven subsidiegelden		38	-38			
Totaal toevoegingen		**38**	**-38**			
Aframing overschot reserve monumentensubsidie (Rb 03-11-2020)	-400	-400				
Totaal onttrekkingen	**-400**	**-400**				
Stand reserve 31-12-	**145**	**183**	**-38**	**183**	**183**	**183**

O.3 Groenfonds

Reserve O.3	89001502 Groenfonds
Doel (aard en reden)	Financiële bijdrage aan projecten die de kwaliteit van het buitengebied verbeteren.
Historische achtergrond	Het Groenfonds is een doelfonds, gericht op de verbetering van de kwaliteit van het buitengebied. Op die manier wordt de causaliteit tussen ingreep en kwaliteitsverbetering bewaakt. Het fonds is transparant in de inkomsten en uitgaven van de bijdragen. Kan een initiatiefnemer zelf geen compensatie realiseren dan kan hij een financiële bijdrage leveren aan projecten, die de kwaliteit van het buitengebied verbeteren. Door deze werkwijze is het mogelijk om bijdragen te bundelen en op die manier grotere kwaliteits-verbeterende projecten te realiseren.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2007 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Gelet op de aard van de reserve geldt er geen minimum of maximum peil voor de reserve.
Storting	Bijdragen van derden indien woningbouwplan niet rechtstreeks in bestemmingsplan is opgenomen.
Onttrekking	Op de projectenlijst groenfonds staan de projecten vermeld waaraan een bijdrage wordt verstrekt. Op grond van art. 4 van de Financiële verordening van de gemeente Leudal geldt dat uitgaven in de loop van het begrotingsjaar, die niet in de begroting zijn opgenomen en hoger zijn dan € 50.000, door het college van Burgemeester en Wethouders voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen, worden voorgelegd aan de raad ter autorisatie. Het college van B&W kan jaarlijks tot een bedrag van € 50.000 uitgaven uit dit fonds doen, zonder de raad vooraf te informeren. Uiteraard voor zover deze uitgaven passen binnen de doelstelling van de reserve.
Risicocalculatie	Er is sprake van geoormerkte middelen op basis van door de gemeente vastgesteld beleid.
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**426**	**426**		**431**	**420**	**410**
Kwaliteitsbijdragen diversen	11	11				
Compensatiebijdrage	4	4				
Totaal toevoegingen	**15**	**15**				
Kapitaallasten (afschrijving)	-11	-11		-11	-11	-11
Totaal onttrekkingen	**-11**	**-11**		**-11**	**-11**	**-11**
Stand reserve 31-12-	**431**	**431**		**420**	**410**	**399**

O.4 Grondexploitaties

Reserve O.4	89001526 Grondexploitatie
Doel (aard en reden)	De reserve grondexploitaties heeft een relatie met het Grondbeleid. Deze reserve vormt een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitatie (geen inkomensfunctie). Het is ingesteld voor: - Verrekenen van winsten en verliezen van de grondexploitaties; - Afdekken van de risico's verbonden aan de grondexploitaties; - Buffer voor het voeren van een actieve grondpolitiek.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld ter financiering "groene" projecten ter compensatie bij woningbouwontwikkeling buiten bestemmingsplannen ("groen voor rood").
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2007 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Jaarlijks vindt de actualisatie plaats van alle bouwgrondcomplexen en wordt de verwachte eindwaarde berekend. Op het moment dat een verlies wordt geprognosticeerd, wordt een voorziening getroffen tegen de contante waarde van dat geprognosticeerde verlies. Hierdoor is het nader bepalen van een (minimale c.q. maximale) norm en het doen van verdere stortingen niet aan de orde. Eventuele vrijval van middelen kan eerst worden bepaald als complexen definitief worden afgesloten. Minimum of maximum afstemmen op jaarlijkse risico-inschatting.
Storting	Deze reserve wordt gevoed door: - winstnemingen uit grondexploitaties en - opbrengsten van incidentele grondverkopen < 1.000 m2 buiten de grondexploitaties. De toevoeging was afhankelijk van de exploitatieopzetten, uitkomsten van de diverse grondcomplexen en de aanwezige gronden en risico's die gelopen worden bij actief en faciliterend grondbeleid, zoals conform de nota Grondbeleid in de gemeente Leudal wordt uitgevoerd.
Onttrekking	Bij afsluiten van verlieslatende grondexploitaties.
Risicocalculatie	De reserve wordt gevorm tegen de contante waarde van het berekende verlies op eindwaarde. Door jaarlijkse rentebeschrijving groeit de omvang van de reserve tot het geprognosticeerde verlies op eindwaarde.
Ontwikkelingsplanning	Aflopend
Algemene opmerkingen	Jaarlijks vindt een beoordeling plaats van de verwachte verliezen bouwgrondexploitatie en wordt het saldo van deze reserve tegen contante waarde daarop afgestemd. Op dit moment is de reserve gereserveerd voor het compenseren van verliesgevende complexen op het moment van afsluiting.

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
						(bedrag x 1.000)
Stand reserve 1-1-	**2.234**	**2.234**		**1.811**	**1.811**	**1.811**
Verkopen stroken grond	79	86	-7			
Overeenkomst herontwikkeling Haelen-Horn	15	15				
Totaal toevoegingen	**95**	**101**	**-7**			
Aankoop locatie fusieschool Haler, Hunsel, Ittervoort en Neeritter (Rb 30-06-2020)	-280	-280				
Boekverlies BT Roggel Laak	-4	-4				
Uitgaven Kapittelstraat Baexem (na afsluiting plan)	-5	-5				
Actualisatie verkoopprijzen en bedrijfskavels	-1	-1				
Correctie bijschrijving rente SBHH		-14	14			
Vorming verliesvoorziening BT Ittervoort		-219	219			
Totaal onttrekkingen	**-290**	**-524**	**234**			
Stand reserve 31-12-	**2.038**	**1.811**	**227**	**1.811**	**1.811**	**1.811**

O.5 Vastgoed

Reserve O.5	89001506 Vastgoed
Doel (aard en reden)	Het opvangen van eventuele verliezen uit vastgoedtransacties.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld voor het opvangen van eventuele verliezen uit vastgoedtransacties.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2008 Eind datum: 31-12-2021
Benodigd minimaal/ maximum peil	Deze reserve kent geen minimaal/maximaal peil. Het saldo moet voldoende zijn om schommelingen in de jaarlijkse kosten op te kunnen vangen.
Storting	
Onttrekking	Vanaf 2020 verschillen vastgoed in verkoop (K60030102)
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**26**	**26**				
Totaal toevoegingen						
Tekort 2021 vastgoed in de verkoop		-26	26			
Totaal onttrekkingen		**-26**	**26**			
Stand reserve 31-12-	**26**		**26**			

O.6 Boekwinst Essent

Reserve O.6	89001523 Boekwinst Essent (vanaf 2023 Geblokkeerde reserve)
Doel (aard en reden)	Afschrijving van investeringen met maatschappelijk nut.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 15 december 2009 is ingestemd tot het vormen van een nieuwe reserve "Reserve boekwinst Essent verkoop". Deze reserve is ontstaan uit de verkoop van de aandelen Essent, waarvan de liquide middelen in een beleggingsportefeuille zijn ondergebracht.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 2009 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimaal: € 20.000.000 Door het minimumniveau van de reserve te stellen op € 20.000.000 zijn in de toekomst ook nog middelen beschikbaar voor de vervanging van investeringen met maatschappelijk nut. Er zijn investeringen met maatschappelijk nut die een terugkerend karakter hebben (variërend van 20 tot 25 jaar), zoals renovaties c.q. reconstructies van wegen en openbare verlichting. Voor deze investeringen is door aanwending van de reserve geen vervangingsruimte aanwezig. Wanneer de afschrijvingen van deze investeringen ongelimiteerd worden gedekt uit reserves, ontstaat op enig moment de situatie dat er zowel binnen de begroting als binnen de reserve geen ruimte aanwezig is om deze investeringen te dekken. Maximaal: niet bepaald
Storting	
Onttrekking	Dekking van afschrijvingen van investeringen.
Risicocalculatie	Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van de reserve.
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

						(bedrag x 1.000)
	Begroting 2021	**Realisatie 2021**	**Verschil 2021**	**Begroting 2022**	**Begroting 2023**	**Begroting 2024**
Stand reserve 1-1-	**26.253**	**26.253**		**26.017**	**25.758**	**25.600**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving):						
Externe E-dienstverlening fase 3					-90	-90
Interne E-dienstverlening fase 2	-25	-25		-25		
Informatiebeveiliging	-8	-8		-8	-8	-8
E-dienstverlening					-26	-26
Project Just Join				-22	-22	-22
Overheveling Project Just Join naar Project Goed en Tijdig Antwoorden					-11	-11
MIP: naar reserve Openbare verlichting tot 2023	-203	-203		-204		
Totaal onttrekkingen	**-236**	**-236**		**-259**	**-158**	**-158**
Stand reserve 31-12-	**26.017**	**26.017**		**25.758**	**25.600**	**25.443**

O.7 Egalisatiereserve gemeentefonds

Reserve O.7	89001527 (Egalisatie)reserve Gemeentefonds
Doel (aard en reden)	Buffer voor het opvangen van fluctuaties in de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Reservering nog niet ingezette middelen voor taakmutaties vanuit het Gemeentefonds.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld door de raad aangewezen middelen.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2010 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimaal egalisatiedeel: niet bepaald Maximaal egalisatiedeel: € 977.423 Maximum is vastgesteld op 2% van het gemiddelde niveau van de algemene uitkering over de periode van zes jaar. Voor 2021 berekend over de periode van 2020 tot en met 2025.
Storting	Incidentele voordelen.
Onttrekking	De gelden zijn/zullen worden aangewend ter oplossing van dekkingstekorten.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

Egalisatie-deel	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**997**	**997**		**997**	**997**	**997**
Totaal toevoegingen						
Totaal onttrekkingen						
Stand reserve 31-12- Egalisatie-deel	**997**	**997**		**997**	**997**	**997**

Taakmutatie-deel	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
						(bedrag x 1.000)
Stand reserve 1-1-	**864**	**864**		**774**	**1.006**	**1.267**
Uitvoeringskosten participatiewet	26	26		26	26	26
Uitvoeringskosten wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw i.h.k.v. participatiewet	18	18		18	18	18
Wet open overheid				115	129	144
Rijksvaccinatieprogramma	8	8		7	7	7
Ambulantisering GGZ	43	43		50	52	52
Donorwet	12	12		12	13	13
IU Inburgering	48	48		123	123	118
TK Waterschapsverkiezingen	6	6		6	6	6
DU Gezond in de stad	9	9		9		
DU Brede aanpak dak- en thuisloosheid	32	32				
DU Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	8	8		8	8	8
DU Versterking gemeentelijk antidiscriminatievoorziening	14	14		15	15	15
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg				8	8	8
DU Maatschappelijke begeleiding statushouders	40	40				
DU Faciliteitenbesluit opvangcentra	187	187				
TK Robuust rechtsbeschermingssysteem		35	-35			
TK Versterking ondersteuning wijkteams		60	-60			
TK Impuls integraal werken		47	-47			
TK Systeemleren		10	-10			
Totaal toevoegingen	**452**	**605**	**-153**	**397**	**404**	**416**
Bibliotheekwerk 2019	-41	-41				
DU Gezond in de stad: Kansrijke start	-19	-19		-9		
Klimaatmiddelen	-100	-100				
Faciliteitenbesluit opvangcentra	-71	-71		-12		
Uitvoeringskosten participatiewet	-26	-26				
Uitvoeringskosten wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw i.h.k.v. participatiewet	-18	-18				
Verhoging taalniveau statushouders	-42	-42				
Ambulantisering GGZ	-77	-77		-8	-8	-8
Versterking omgevings- veiligheidsdiensten	-8	-8				
Steunpakket coronamaatregelen	-85	-85				
Waterschapsverkiezingen	-12	-12		-6	-6	-6
Verkiezingen	-71	-71				
Rijksvaccinatieprogramma	-8	-8		-7	-7	-7
Inburgering	-119	-119		-123	-123	-118
Totaal onttrekkingen	**-696**	**-696**		**-164**	**-144**	**-140**
Stand reserve 31-12- Taakmutatie-deel	**621**	**774**	**-153**	**1.006**	**1.267**	**1.544**

Totaal stand reserve 31-12-	**1.617**	**1.770**	**-153**	**2.003**	**2.264**	**2.540**

Specificatie Taakmutaties	t/m 2020	2021	2022	2023	2024	2025
						(bedrag x 1.000)
Uitvoeringskosten i.h.k.v. participatiewet		26	26	26	26	26
Uitvoeringskosten wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw i.h.k.v. participatiewet		18	18	18	18	18
Verhoging taalniveau statushouders	42					
Ambulantisering GGZ			50	52	52	52
Donorwet	6	12	12	13	13	13
Klimaatmiddelen	147					
Faciliteitenbesluit opvangcentra	54	187	-12			
Kerkenvisies	25					
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	18	32				
Versterking gemeentelijk antidiscriminatievoorziening		14	15	15	15	15
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg			8	8	8	9
Maatschappelijke begeleiding statushouders		40				
Wet open overheid			115	129	144	161
Robuust rechtsbeschermingssysteem		35				
Versterking ondersteuning wijkteams		60				
Impuls integraal werken		47				
Systeemleren		10				
Totaal	**291**	**483**	**233**	**261**	**276**	**293**

O.8 Bedrijfsvoering

Reserve O.8	89001520 Bedrijfsvoering
Doel (aard en reden)	Reservering van niet benutte middelen voor bedrijfsvoering beschikbaar houden voor personeel en de ontwikkeling van de bedrijfsvoering.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden gevormd door storting van niet-bestede herindelingsgelden.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2008 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Niet-benutte P-budgetten
Onttrekking	Mutaties P-budgetten
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.275**	**1.275**		**2.363**	**1.859**	**1.421**
Bestemming rekeningresultaat 2020:						
Controle IPPC inrichtingen	450	450				
Projectleiders	400	400				
Niet-benutte P-budgetten		654	-654			
Totaal toevoegingen	**850**	**1.504**	**-654**			
Mutaties P-budgetten	-416	-416		-7		
Verbouw vergaderruimten	-45		-45			
ICT-gelden	-60		-60			
Afschrijving project Goed en Tijdig Antwoorden					-41	-41
Projectgelden				-133	-133	-134
IPPC inrichtingen				-124	-124	-124
Reservering P 2022				-210		
Reservering P 2023					-138	
Reservering taakstelling 2022				-30		
Totaal onttrekkingen	**-520**	**-416**	**-105**	**-504**	**-437**	**-300**
Stand reserve 31-12-	**1.604**	**2.363**	**-759**	**1.859**	**1.421**	**1.122**

O.9 Gecommitteerde reserve

Reserve O.9	89001505 Gecommitteerde reserve
Doel (aard en reden)	Het oormerken van relevante restant budgetten in enig dienstjaar om de uitgestelde dienst (product) in het volgend dienstjaar te kunnen realiseren.
Historische achtergrond	Deze reserve is in het verleden ingesteld.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2007 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Exploitatie voorgaand begrotingsjaar.
Onttrekking	Realiseren uitgestelde dienst (product).
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.094**	**1.094**		**2.217**		
Storting diversen ten laste van exploitatie 2021 (Rb 09-11-2021)		2.217	-2.217			
Totaal toevoegingen		**2.217**	**-2.217**			
Aanwending stortingen 2020	-1.094	-1.094				
Aanwending stortingen 2021				-2.217		
Totaal onttrekkingen	**-1.094**	**-1.094**		**-2.217**		
Stand reserve 31-12-		**2.217**	**-2.217**			

O.10 Revolverend duurzaamheidsfonds

Reserve O.10	89001536 Revolverend duurzaamheidsfonds
Doel (aard en reden)	Dekking duurzame maatregelen ten behoeve van gemeentelijk vastgoed (dekking tekorten op de exploitatie in de aanloopfase).
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 25 juni 2013 is ingestemd met het instellen van een reserve revolverend duurzaamheidsfonds. Het fonds is gevoed uit ontvangen SLOK-gelden (€ 40.000) en LES-subsidie (€ 20.000).
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2013 Eind datum: 31-12-2033
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Subsidies.
Onttrekking	Afschrijvingslasten duurzame maatregelen t.b.v. vastgoed.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**33**	**33**		**28**	**22**	**17**
Totaal toevoegingen						
Kapitaallasten (afschrijving): Ledverlichting en zonneboilersysteem sporthal Horn	-5	-5		-5	-5	-5
Totaal onttrekkingen	**-5**	**-5**		**-5**	**-5**	**-5**
Stand reserve 31-12-	**28**	**28**		**22**	**17**	**12**

O.11 Openbare verlichting

Reserve O.11	89001540 Openbare verlichting
Doel (aard en reden)	Het gelijkmatig verdelen van de kosten voor onderhoud openbare verlichting.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 2 augustus 2016 is bij bestemming rekeningresultaat 2015 ingestemd met het instellen van een reserve openbare verlichting. Bij de vaststelling van de nota openbare verlichting was op advies van onze vorige accountant een voorziening gevormd met als doel om de kosten van openbare verlichting gelijkmatig te verdelen. Uit de accountantscontrole 2015 kwam naar voren dat uit deze voorziening ook energiekosten en reguliere onderhoudskosten werden gehaald. Dit is volgens de BBV niet toegestaan. Om te voldoen aan de BBV is de voorziening openbare verlichting ad. € 538.676 in 2015 vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Omdat deze gelden de komende jaren nodig zijn, is een reserve openbare verlichting ingesteld.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2016 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Minimum of maximum overeenkomstig beleidsplan openbare verlichting 2018-2022.
Storting	Jaarlijkse storting uit reserve Boekwinst Essent ter dekking van de afschrijvingskosten openbare verlichting tot 2023.
Onttrekking	Jaarlijkse afschrijvingskosten openbare verlichting.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**1.565**	**1.565**		**1.878**	**2.182**	**2.250**
Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2022	129	129		129	129	129
Storting uit reserve Boekwinst Essent ter dekking van de afschrijvingskosten openbare verlichting tot 2023	203	203		204		
Totaal toevoegingen	**332**	**332**		**333**	**129**	**129**
Kapitaallasten (afschrijving)	-18	-18		-29	-50	-50
Kapitaallasten (afschrijving toekomstig)					-10	-10
Totaal onttrekkingen	**-18**	**-18**		**-29**	**-60**	**-60**
Stand reserve 31-12-	**1.878**	**1.878**		**2.182**	**2.250**	**2.319**

O.12 Fonds maatschappelijke activiteiten

Reserve O.12	89001541 Fonds Maatschappelijke Activiteiten
Doel (aard en reden)	Dekking van de kosten voor het fonds maatschappelijke activiteiten.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 5 juli 2016 is voorgesteld om de reserve Leefbaarheidsfonds op te heffen en de gelden over te hevelen naar een nieuw in te stellen reserve Fonds maatschappelijke activiteiten (FMA).
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 05-07-2016 Eind datum: t/m 2018, verlengd tot 2022
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Er vinden geen stortingen meer plaats in deze reserve.
Onttrekking	Op de subsidieverstrekking zijn de Algemene subsidieverordening gemeente Leudal en de subsidieregeling Ös Dörp van toepassing.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**50**	**50**				
Totaal toevoegingen						
Subsidies FMA 2021	-50	-50				
Totaal onttrekkingen	**-50**	**-50**				
Stand reserve 31-12-						

O.13 Meeropbrengst toeristenbelasting

Reserve O.13	89001546 Meeropbrengst Toeristenbelasting
Doel (aard en reden)	Dat bij een "plus" bij de opbrengst van de toeristenbelasting deze door een ondernemer naar rato teruggevorderd kan worden om te investeren in het bedrijf.
Historische achtergrond	In de raadsvergadering van 27 september 2016 heeft de raad ingestemd met het convenant Gastvrij Leudal. In het convenant is een regeling opgenomen dat bij een "plus" bij de opbrengst van de toeristenbelasting deze door een ondernemer naar rato teruggevorderd kan worden om te investeren in het bedrijf. Dit is een extra prikkel voor ondernemers om te blijven investeren in de kwaliteit van hun bedrijf in tijden dat een bancaire financiering daarvan steeds minder vanzelfsprekend is. Bij raadsbesluit van 27 september 2016 is deze reserve ingesteld.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 01-01-2018 Eind datum: 31-12-2020
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Meeropbrengst toeristenbelasting in enig dienstjaar t/m 2020.
Onttrekking	Terugvordering door ondernemer om te investeren in het bedrijf.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-	**264**	**264**		**108**	**108**	**108**
Storting meeropbrengst toeristenbelasting: begrotingsjaar 2018 e.v. > € 840.403						
Vanaf 2021 géén stortingen						
Verlaging storting meeropbrengst 2020	-18	-18				
Totaal toevoegingen	**-18**	**-18**				
Terugbetaling toeristenbelasting aan:						
Bekerhof Hunsel (Rb 20-04-2021)	-5	-5				
Lemmerhof Ell (Rb 01-06-2021)	-2	-2				
De Leistert Roggel (Rb 20-07-2021)	-132	-132				
Totaal onttrekkingen	**-139**	**-139**				
Stand reserve 31-12-	**108**	**108**		**108**	**108**	**108**

O.14 Verkoop vastgoed

Reserve O.14	89001545 Verkoop vastgoed
Doel (aard en reden)	De totale boekwaarden van de pilotpanden bedraagt bijna 1,2 miljoen. Uit de gesprekken met de vastgoedbeheerders blijkt dat de panden niet altijd goed onderhouden zijn en al geruime tijd te koop staan voor waarden rond de boekwaarde. Gezien voornoemde zaken, het feit dat de gemeente op een ander manier haar vastgoed wil verkopen en om de doorlooptijd bij verkopen te verminderen is voorgesteld om een reserve in te stellen.
Historische achtergrond	In 2019 is een start gemaakt om een viertal panden aan te wijzen als pilot locaties voor het anders in de markt zetten van ons vastgoed. Aan de hand van een aantal gunningscriteria wordt een koper geselecteerd. Hierbij is niet langer de prijs leidend, maar zijn andere aspecten zoals maatschappelijke meerwaarde van groter belang. Gezien het feit dat de prijs niet meer leidend is bij de verkoop, kan het derhalve voorkomen dat een pand voor minder dan de boekwaarde verkocht gaat worden. Een incidenteel boekverlies is dan het gevolg, waar zoals gebruikelijk een dekking tegenover dient te staan. De huidige boekwaarden van de panden is als volgt: 1. Boerderij Bruggerhof € 437.465* 2. Voormalig Rabobankgebouw Heythuysen € 577.391 3. Voormalig gemeentehuis Haelen € 73.714 4. Voormalig gemeentehuis Hunsel € 87.235 Totaal € 1.175.805 In de boekwaarde van de boerderij is een bedrag van € 199.953 voor grond opgenomen. Het is op dit moment onduidelijk of deze bij het pand hoort of onderdeel is van de omliggende percelen. Voorzichtigheidshalve is voor nu de volledige boekwaarde van het pand en de grond opgenomen. Het bedrag kan niet hoger worden dan hier aangegeven.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 11-02-2020 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	€ 650.000
Storting	Een bedrag van 55% van de boekwaarden en deze storting te financieren uit de reserve Essentgelden.
Onttrekking	Incidenteel boekverlies verkocht pand.
Risicocalculatie	
Ontwikkelingsplanning	Na afronding van de pilots en het verkoopbeleid zal een plan worden opgesteld hoe in de toekomst omgegaan dient te worden met eventuele verkoop van vastgoed en hiermee samenhangende boekverliezen.
Algemene opmerkingen	De beslissingsbevoegdheid om onttrekkingen te plegen te mandateren aan het college, onder voorwaarde dat het college die onttrekkingen achteraf jegens de gemeenteraad verantwoordt bij de eerste daarop volgende raadsrapportage in het kader van de planning & controle cyclus.

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
						(bedrag x 1.000)
Stand reserve 1-1-	**650**	**650**		**433**	**433**	**433**
Totaal toevoegingen						
Boekverlies verkoop Bruggerhof		-217				
Totaal onttrekkingen		**-217**				
Stand reserve 31-12-	**650**	**433**		**433**	**433**	**433**

O.15 Economische investeringsagenda Leudal

Reserve O.15	89001547 Economische investeringsagenda Leudal
Doel (aard en reden)	Om als gemeente sturing te geven aan belangrijke ontwikkeling voor Leudal, is een bedrag gereserveerd voor de economische investeringsagenda Leudal. Projecten worden voorgelegd aan de gemeenteraad, waarbij gedacht kan worden aan; Burgerinitiatieven Vrijkomende locaties Ontwikkelingen in het buitengebied Garantstellingen
Historische achtergrond	Tijdens de raadsvergadering van 13 juli 2021, is als onderdeel van de resultaat bestemming € 1.100.000 beschikbaar gesteld voor de economische investeringsagenda Leudal.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 13-07-2021 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald.
Storting	Bij de jaarstukken is € 1.100.000 gestort in de reserve als onderdeel van de resultaatbestemming 2020.
Onttrekking	Onttrekkingen vinden plaats bij voorstellen ten aanzien van de economische investeringsagenda Leudal.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-				**1.100**	**1.100**	**1.100**
Bestemming rekeningresultaat 2020 voor een nieuw te vormen reserve (Rb 13-07-2021)	1.100	1.100				
Totaal toevoegingen	**1.100**	**1.100**				
Totaal onttrekkingen						
Stand reserve 31-12-	**1.100**	**1.100**		**1.100**	**1.100**	**1.100**

O.16 Uitvoeringsplan Recreatie en toerisme

Reserve O.16	89001548 Uitvoeringsplan recreatie en toerisme
Doel (aard en reden)	Bij opbrengsten met betrekking tot de toeristenbelasting hoger dan € 858.000, met een maximum van € 100.000 per jaar, worden toegevoegd aan deze reserve. Hierbij kunnen initiatieven die voortvloeien uit het uitvoeringsplan recreatie en toerisme ondersteund dan wel uitgevoerd worden.
Historische achtergrond	Deze reserve is een vervolg op het convenant met een vaststelling in 2016. Deze reserve geeft op een andere manier invulling aan de besteding van de meeropbrengsten toeristenbelasting. In de raadsvergadering van 13 juli 2021 heeft de raad ingestemd met de vorming van deze reserve en de wijze om te komen tot een storting in deze reserve.
Soort	Bestemmingsreserve
Looptijd	Start datum: 13-07-2021 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de reserve bepaald..
Storting	Jaarlijks bij de jaarstukken worden de inkomsten van de toeristenbelasting bekend. Opbrengsten meer dan € 858.000 met een maximum van € 100.000 worden toegevoegd aan deze reserve.
Onttrekking	Onttrekking gebeurt bij voorstellen ten aanzien van het uitvoeringsplan recreatie en toerisme.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand reserve 1-1-			**100**	**100**	**100**	**100**
Nieuw te vormen reserve Meeropbrengst toeristenbelasting 2021 met een maximum van € 100.000		100	-100			
Totaal toevoegingen		**100**	**-100**			
Totaal onttrekkingen						
Stand reserve 31-12-		**100**		**100**	**100**	**100**

5.3.3.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kennen voorzieningen naar de situatie per ultimo geen negatieve stand.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een donatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
De rioolvoorziening en afvalvoorziening is verwerkt op basis van nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening o.b.v. artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk. Ditzelfde geldt voor de afvalvoorziening, waarbij dit vereiste inzicht niet aanwezig is en de voorziening is gevormd op basis van artikel 44, lid 2 BBV.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

De in de balans opgenomen voorzieningen worden onderscheiden in:

	(bedrag x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	150	369
Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.983	2.406
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.036	1.995
Totaal voorzieningen	**4.168**	**4.771**

Voor de toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging wordt verwezen naar "Programmaverantwoording".

Het verloop van de voorzieningen in 2021 wordt in het hierna opgenomen overzicht per voorziening weergegeven:

	Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Toe-voegingen	Vrijval	Ont-trekkingen	Boekwaarde 31-12-2021
						(bedrag x 1.000)
	Voorzieningen:					
	Voor verplichtingen, verliezen en risico's:					
V.3	Afrekening BBZ-leningen niet-starters	150				150
V.4	Bedrijventerrein Ittervoort fase IV		219			219
	Ter egalisatie van kosten:					
V.1	Rioleringen Leudal	1.983	563		139-	2.406
	Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	-				-
	Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:					
V.2	Compensatiegelden Nunhems	2.036			41-	1.995
	Totaal voorzieningen	**4.168**	**782**	**-**	**180-**	**4.771**

In de kolom "vrijval" worden de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Het meerjarig verloop van de voorzieningen 2021-2024 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Omschrijving	Werkelijke boekwaarde 31-12-2021	Geraamde boekwaarde 31-12-2022	Geraamde boekwaarde 31-12-2023	Geraamde boekwaarde 31-12-2024
					(bedrag x € 1.000)
	Voorzieningen:				
	Voor verplichtingen, verliezen en risico's:				
V.3	Afrekening BBZ-leningen niet-starters	150	150	150	150
V.4	Bedrijventerrein Ittervoort fase IV	219	219	219	219
	Ter egalisatie van kosten:				
V.1	Rioleringen Leudal	2.406	2.614	2.786	2.916
	Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven				
	Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is:				
V.2	Compensatiegelden Nunhems	1.995	1.995	1.995	1.995
	Totaal voorzieningen	**4.771**	**4.979**	**5.151**	**5.281**

De hierna opgenomen toelichtingen geven de aard en de reden van iedere voorziening weer, evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

V.1 Rioleringen

Voorziening V.1	89002501 Riolering
Doel (aard en reden)	Dekking van investeringen (kapitaallasten) en onderhoudslasten met betrekking tot onderhoud en vervanging van bestaande vrijverval riolering, drukriolering, technische installaties en IBA's overeenkomstig het GRP. Doel is om sterke fluctuaties in de tariefstelling te voorkomen.
Historische achtergrond	De voorziening is in het verleden ingesteld door overheveling van reserves riolering voormalige gemeenten.
Soort	Voorziening
Looptijd	Start datum: 01-01-2008 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Het benodigde minimale of maximale peil is gebaseerd op vastgestelde GRP, dat iedere vijf jaar wordt geactualiseerd. Het saldo moet voldoende zijn om de extreme schommelingen in de rioolheffing te kunnen opvangen.
Storting	Jaarlijks op basis vastgestelde GRP
Onttrekking	Jaarlijkse onttrekking is gebaseerd op het uitvoeringsprogramma en kostendekkingsplan van het vastgestelde GRP.
Risicocalculatie	Conform planning GRP zorgen voor juiste stand voorziening om fluctuaties in tariefstelling te beperken.
Ontwikkelingsplanning	Door werkelijke stand van de voorziening af te stemmen op de gewenste stand conform het GRP, zorgen voor voldoende middelen om fluctuaties in tariefstelling te beperken.
Algemene opmerkingen	De benodigde stand van deze voorziening is gebaseerd op het geldende door de raad vastgestelde GRP. Noot: voor nu is dit het GRP dat is vastgesteld op 9 november 2021.

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand voorziening 1-1-	**1.983**	**1.983**		**2.406**	**2.614**	**2.786**
Storting conform GRP	431	431		208	172	130
Storting saldo overdekkend		132	-132			
Totaal toevoegingen	**431**	**563**	**-132**	**208**	**172**	**130**
Onttrekking conform GRP	-62	-62				
Onttrekking afkoppelsubsidie	-55	-55				
Onttrekking 2e raadsrapportage 2021	-22	-22				
Totaal onttrekkingen	**-139**	**-139**				
Stand voorziening 31-12-	**2.274**	**2.406**	**-132**	**2.614**	**2.786**	**2.916**

V.2 Compensatiegelden Nunhems

Voorziening V.2	89002508 Compensatiegelden Nunhems
Doel (aard en reden)	Kwaliteitsverbeterende maatregelen voor ontwikkeling van het open gebied tussen Buggenum, Neer en de Napoleonsweg.
Historische achtergrond	Door de gemeenteraad is op 11 februari 2014 de "Structuurvisie Buggenumse veld" vastgesteld. De structuurvisie is vastgesteld in relatie tot de nieuwbouw van Nunhems Netherlands B.V. aan de oostzijde van de Napoleonsweg (het Buggenumse veld). Door nieuwbouw gaan omgevingskwaliteiten in het Buggenumse veld verloren. Een van de doelen van de structuurvisie is door realisatie van compensatiemaatregelen de aantasting van de kwaliteit van het Buggenumse veld te compenseren, of zelfs te verbeteren. In het kader van de vaststelling van de Structuurvisie Buggenumse veld is een gebiedsfonds (voorziening) ingesteld. Het gebiedsfonds wordt gevuld door kwaliteitsbijdragen die verschuldigd zijn als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen in het Buggenumse veld. Door Nunhems Netherlands B.V. is in 2016 een bijdrage voldaan van € 2.844.743. Op grond van de structuurvisie is 95% hiervan ten gunste van het gebiedsfonds gestort. Derhalve € 2.702.506.
Soort	Voorziening
Looptijd	Start datum: 01-01-2016 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de voorziening bepaald.
Storting	De bijdrage door Nunhems Netherlands B.V. is in 2016 gestort.
Onttrekking	Financiële bijdragen in kwaliteitsverbeterende maatregelen Buggenumse veld.
Risicocalculatie	Niet van toepassing
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand voorziening 1-1-	**2.036**	**2.036**		**1.995**	**1.995**	**1.995**
Totaal toevoegingen						
Patrijzenproject (Rb 03-07-2018)		-14	14			
Veldkruis Gendijk (Rb 16-04-2019)		-8	8			
Inhuur IKL		-17	17			
Overig		-1	1			
Totaal onttrekkingen		**-41**	**41**			
Stand voorziening 31-12-	**2.036**	**1.995**	**41**	**1.995**	**1.995**	**1.995**

Verplichtingen:	***(bedrag x 1.000)***
Schans van Neer (Rb 16-04-2019)	-94
Project Romeinse villa Buggenums veld (Rb 10-12-2019)	-21
Uitvoering saneringsprogramma bodemvervuiling Schans Neer (Rb 28-04-2020)	-30
Entreeweitje Friedesse molen (B&W 30-06-2020)	-3
Impuls cultuurhistorische projecten	-5
Entree Friedesse molen	-15
Patrijzenproject (Rb 03-07-2018)	-18
Totaal	**-186**

V.3 Afrekening BBZ leningen niet-starters

Voorziening V.3	89002513 Afrekening BBZ-leningen niet-starters
Doel (aard en reden)	De ontvangsten op de verstrekte BBZ-leningen worden jaarlijks afgerekend met het Rijk. De voorziening is bedoeld om deze afrekening te realiseren.
Historische achtergrond	De gemeenteraad heeft op 3 juli 2018, bij bestemming resultaat jaarrekening 2017, ingestemd om € 150.000 toe te voegen aan de nieuw te vormen voorziening afrekening BBZ-leningen niet-starters.
Soort	Voorziening
Looptijd	Start datum: 03-07-2018 Eind datum: niet bepaald
Benodigd minimaal/ maximum peil	Er is geen minimum of maximum voor de voorziening bepaald.
Storting	De voorziening kan jaarlijks worden aangevuld uit de ontvangsten in het kader van de verstrekte BBZ-leningen.
Onttrekking	Het Rijk stelt jaarlijks vast of een bedrag dient te worden terugbetaald. Het vastgestelde bedrag wordt jaarlijks onttrokken uit de voorziening.
Risicocalculatie	Het bedrag van de afrekening met het bedrijf wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening bepaald. Middels de Sisa-verantwoording wordt deze kenbaar gemaakt aan het Rijk. Het Rijk stelt daarop het bedrag vast dat moet worden terugbetaald.
Ontwikkelingsplanning	Niet van toepassing
Algemene opmerkingen	Niet van toepassing

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand voorziening 1-1-	**150**	**150**		**150**	**150**	**150**
Totaal toevoegingen						
Totaal onttrekkingen						
Stand voorziening 31-12-	**150**	**150**		**150**	**150**	**150**

V.4 BT Ittervoort IV

Voorziening V.4	89002514 Bedrijventerrein Ittervoort fase IV
Doel (aard en reden)	Voor specifieke grondexploitatieprojecten waarvan een verlies wordt verwacht dient een voorziening te worden getroffen voor de omvang van het verwachte verlies.
Historische achtergrond	Winst nemen op meerjarige grondexploitaties wordt beheerst door het voorzichtigheidsbeginsel. Voorziene verliezen worden al in de jaarrekening opgenomen zodra zij bekend zijn. Positieve resultaten, ofwel winsten, worden pas in de jaarrekening verwerkt als zij met voldoende zekerheid vaststaan en dus zijn gerealiseerd. Dit gebeurt per bouwgrond in exploitatie. Dit houdt in dat in de jaarrekening voorziene verliezen van een grondexploitatie of het totaal van de grondexploitaties niet kunnen worden gecompenseerd door verwachte toekomstige (nog niet gerealiseerde) winsten. Bij grondexploitaties met deelcomplexen is het belangrijk dat de verschillende deelcomplexen wat betreft (verwachte) opbrengsten en kosten goed worden gedefinieerd en afgebakend, om de mogelijke verwachte verliezen en winsten te kunnen bepalen en op de juiste wijze te verwerken. In hoeverre (deel)complexen tot één grondexploitatie behoren hangt af van eerdere keuzes met betrekking tot locaties, bestemmingsplannen, raadsbesluiten etc. Waar de (tussentijdse) winsten voor worden aangewend is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
Soort	Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's
Looptijd	Start datum: jaarrekening 2021 Eind datum: tot afsluiting project
Benodigd minimaal/ maximum peil	De benodigde omvang wordt jaarlijks opnieuw berekend.
Storting	Wanneer sprake is van een voorziene verlies vindt er een storting in de voorziening plaats ten laste van reserve grondexploitatie.
Onttrekking	
Risicocalculatie	Het verwachte verlies wordt nu geschat op € 219.000, dit op basis van de huidige MPG.
Ontwikkelingsplanning	2025 tot het moment van afsluiting van de grondexploitatie.
Algemene opmerkingen	

(bedrag x 1.000)

	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Stand voorziening 1-1-				**219**	**219**	**219**
Nieuw te vormen verliesvoorziening BT Ittervoort IV, dekking uit reserve grondexploitatie		219	-219			
Totaal toevoegingen		**219**	**-219**			
Totaal onttrekkingen						
Stand voorziening 31-12-		**219**	**-219**	**219**	**219**	**219**

5.3.3.3 Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

		(bedrag x 1.000)
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.314	56.833
Binnenlandse bedrijven	0	0
Openbare lichamen	0	0
Overige binnenlandse sectoren	0	0
Buitenlandse instellingen	0	0
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen	0	0
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**58.314**	**56.833**

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar over het 2021:

				(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-2020	**Vermeer-deringen**	**Aflos-singen**	**Boek-waarde 31-12-2021**
Obligatieleningen	0			0
Onderhandse leningen van:				
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	58.314	5.000	-6.480	56.833
Binnenlandse bedrijven	0			0
Openbare lichamen	0			0
Overige binnenlandse sectoren	0			0
Buitenlandse instellingen	0			0
Door derden belegde gelden	0			0
Waarborgsommen	0			0
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0			0
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**58.314**	**5.000**	**-6.480**	**56.833**

De totale rentelast voor het jaar 2021 voor de vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.551.000.

5.3.4 Vlottende passiva

Voor de toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging wordt verwezen naar "Programmaverantwoording".
Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva.

5.3.4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	(bedrag x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	0
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	280	812
Overige schulden	2.887	2.439
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**3.167**	**3.251**

5.3.4.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	(bedrag x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2020	**Boekwaarde 31-12-2021**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume	5.065	4.732
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	5.744	3.271
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	151	204
Totaal overlopende passiva	**10.960**	**8.208**

De post verplichtingen per ultimo 2021 betreft voornamelijk:

- Nog te betalen rente langlopende geldleningen € 706.000;
- Nog te betalen inzake jeugd € 696.000;
- Nog te betalen inzake WMO € 421.000;
- Nog te betalen inzake leerlingenvervoer € 114.000;
- Nog te betalen inzake sociale zaken € 109.000;
- Nog te betalen BTW/BCF € 180.000;
- Nog te betalen CAO 2021 € 267.000;
- Nog te betalen inhuur personeel 2021 € 186.000.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

					(bedrag x 1.000)
	Boek-waarde 31-12-20120	**Ontvangen bedragen**	**Beste-dingen/ vrijval**	**Terug-betalingen**	**Boek-waarde 31-12-2021**
Europese overheidslichamen	0				0
Rijk:					
Bijdrage OHBA-regeling	51				51
Specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijs-achterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)		465			465
BBZ niet-starters (2020+2021)		144			144
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	6			-6	0
Regeling sportakkoord 2020-2022 (SPUK-sportakkoord)		85			85
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	888				888
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO)	3822	814		-3.822	814
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS 2021)		300			300
Financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders (SPUK grote gezinnen)		6			6
Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (SPUK NP Onderwijs)		103			103
Lokaal Preventieakkoord (SPUKPA)		20			20
Overige Nederlandse overheidslichamen:					
Leerplicht/RMC	188	23			210
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	318	-318			0
Bestrijding zwarte rat	35		-16		19
Snelle en veilige fietsverbinding Horn	377		-377		0
Energiemaatregelen huiseigenaren	60	105			165
Totaal van Europese en Nederlandse overheids-lichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	**5.744**	**1.748**	**-392**	**-3.828**	**3.271**

5.4 Niet in de balans opgenomen

Waarborgen en garanties

De gemeente heeft haar garanties voor hypothecaire geldleningen en sociale woningbouwprojecten overgedragen. Het betreft:

- De risico's van in het verleden door de gemeenten gegarandeerde hypothecaire geldleningen zijn allen onder de Nationale Hypotheek Garantie gebracht. Er kunnen zich situaties voordoen waardoor het aflossen van de hypotheek niet meer mogelijk is. Het kan zijn dat dan de woning moet worden verkocht. Als de opbrengst van de woning onvoldoende blijkt staat het Waarborgfonds garant voor de restantschuld aan de geldverstrekker.
- De WSW geeft garanties aan financiers die woningcorporaties leningen verstrekken voor sociale woningbouwprojecten en leningen van maatschappelijk vastgoed. Dankzij deze garanties kunnen corporaties geld lenen tegen gunstige voorwaarden. Het WSW beschikt over een zeer solide zekerheidsstructuur en haar garanties staan zeer hoog aangeschreven (ratings Triple A en Aaa). Het sluitstuk van de zekerheidsstructuur van het WSW wordt gevormd door de achtervangpositie van het rijk en gemeenten. Rijk en gemeenten verplichten zich via de achtervangpositie om onder bepaalde condities renteloze leningen aan het WSW ter beschikking te stellen. De kans dat rijk en gemeenten op deze posten worden aangesproken is echter minimaal.

De WSW achtervang wordt vanaf 2016 opgenomen.

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten van het rekeningjaar opgenomen.

De gemeente heeft bij haar huisbankier Bank Nederlandse Gemeenten een rekening-courant limiet van € 15 miljoen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Aantal leningen	Aard / omschrijving	Oor-spronkelijk bedrag	%	Risico-bedrag 31-12-2020	Nieuw gewaar-borgd	Aflos-singen	Risico-bedrag 31-12-2021
							(bedrag x 1.000)
	Garant-/borgstelling:						
1	Rekening-courant krediet	1.400	100,00%	28			28
2	Accommodaties	255	100,00%	92		-11	81
1	Woningfinanciering	50	100,00%	147		-121	26
31	Woningfinanciering (WSW achtervang)	204.050	50,00%	30.963	12.873	-2.660	41.176
2	Stichting Mariabosch	980	100,00%	940		-27	913
	Garantstellingen (OML):						
1	Borgstelling BNG-krediet	2.000	21,60%	432			432
	Totaal garantstellingen	**208.735**		**32.602**	**12.873**	**-2.819**	**42.656**

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat garant voor de rente- en aflossingsverplichtingen van deze lening. De gemeente dient als achtervang van het WSW.

Per 1 augustus 2021 gelden er nieuwe afspraken ten aanzien van de achtervang overeenkomsten. Met de nieuwe afspraken is beoogd om de volgende knelpunten op te lossen, namelijk:

- Scheefheid in de achtervangpositie van gemeenten;
- Verbetering van afspraken over terugbetaling van renteloze leningen aan Staat en gemeenten;
- Verbetering van afspraken over herfinanciering;
- Ontwikkelen van een robuuster borgstelsel;
- Discrepantie tussen oude en huidige achtervangovereenkomsten, huidige wetgeving en praktijk;
- Modernisering van de overeenkomst.

Hoewel de overeenkomsten qua opzet zijn gewijzigd is de essentie niet gewijzigd; doordat gemeenten en Rijk een achtervangpositie innemen zijn en blijven deelnemende woningcorporaties in staat om tegen optimale financieringsvoorwaarden volkshuisvestelijke prestaties te leveren in de gemeente.

De nieuwe verdeelsleutel is alleen van toepassing op de nieuwe achtervangovereenkomst en leningen die een corporatie vanaf 1 augustus 2021 aangaat.

De bestaande achtervangovereenkomsten blijven gewoon van kracht, inclusief de bestaande verdeelsleutel. Wel zijn enkele verbeterpunten doorgevoerd, zoals terugbetaling van renteloze leningen en borgingsdoeleinden.

5.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Na het verstrijken van de balansdatum hebben zich diverse gebeurtenissen voorgedaan die mogelijk effecten met zich meebrengen het komend jaar.

Oorlog in Oekraïne
Op 24 februari 2022 is Rusland met militair materieel de grens van Oekraïne binnengetreden. Dit heeft geleid in een oorlog tussen beide landen, waarbij miljoenen inwoners op de vlucht zijn geslagen. Alle landen binnen de Europese Unie vangen op dit moment gevluchte burgers op en dit zal mogelijk ook effect hebben op de gemeente Leudal. Niet alleen op het gebied van de opvang van de vluchtelingen, maar ook in begeleiding van de vluchtelingen, inschrijven van de vluchtelingen in het BRP en financiële hulp in de vorm van leefgelden. De consequenties zullen in 2022 verder inzichtelijk worden.

Energie
Door de hoge inflatie, de oorlog in Oekraïne en de sancties tegen Rusland maken dat de energie en brandstofprijzen explosief zijn gestegen. Het rijk heeft inmiddels diverse regelingen opgesteld om inwoners van Nederland te compenseren voor de hoge rekeningen. De gemeente zal voor enkele onderdelen aan de lat staan en hier uitvoering aan moeten geven. Het meest concrete voorbeeld is het verstrekken van een eenmalige uitkering aan minima ten aanzien van de energiekosten. Dit zal in 2022 invloed hebben op de uit te voeren.

5.6 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan	
		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel
Baten per programma												
P1 - Veiligheid	-414	-230	-184	-332	0	-332	-415	-15	-400	-401	-31	-370
P2 - Leefomgeving	-11.900	-1.400	-10.500	-9.800	-124	-9.676	-11.115	-615	-10.500	-12.080	-1.075	-11.006
P3 - Voorzieningen	-760	-435	-325	-443	0	-443	-921	-572	-349	-1.238	-920	-318
P4 - Samenleving	-13.851	-7.797	-6.054	-6.016	-30	-5.986	-12.965	-5.856	-7.109	-13.117	-5.995	-7.121
P5 - Dienstverlening	-393	-15	-378	-371	0	-371	-371	0	-371	-451	0	-451
P6 - Samenwerking			0	0	0	0		0	0		0	0
P7 - Financiën en belastingen			0	0	0	0		0	0		0	0
Subtotaal baten programma's	**-27.318**	**-9.877**	**-17.441**	**-16.963**	**-154**	**-16.809**	**-25.787**	**-7.058**	**-18.729**	**-27.287**	**-8.021**	**-19.266**
Lasten per programma												
P1 - Veiligheid	3.397	248	3.149	3.442	0	3.442	4.579	1.038	3.541	3.776	410	3.366
P2 - Leefomgeving	22.259	1.586	20.673	19.719	112	19.607	21.852	1.489	20.363	22.345	2.155	20.190
P3 - Voorzieningen	5.929	1.297	4.632	5.724	0	5.724	7.020	0	7.020	7.474	300	7.174
P4 - Samenleving	43.404	6.871	36.533	36.931	0	36.931	45.048	5.687	39.361	43.974	5.587	38.387
P5 - Dienstverlening	1.638	42	1.596	1.938	0	1.938	2.126	86	2.040	1.419	39	1.380
P6 - Samenwerking	159	0	159	162	0	162	156	0	156	156	0	156
P7 - Financiën en belastingen		0	0	0	0	0		0	0		0	0
Subtotaal lasten programma's	**76.786**	**10.044**	**66.742**	**67.917**	**112**	**67.805**	**80.780**	**8.300**	**72.480**	**79.144**	**8.491**	**70.652**
Totaal saldo van baten en lasten programma's	**49.468**	**167**	**49.301**	**50.954**	**-42**	**50.996**	**54.993**	**1.242**	**53.751**	**51.857**	**470**	**51.387**

(bedrag x 1.000)

(bedrag x 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan	
		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel
Baten overige												
Algemene dekkingsmiddelen	-66.012	-3.794	-62.218	-61.760	0	-61.760	-66.540	0	-66.540	-67.388	0	-67.388
Overhead	-2.873	-149	-2.724	-3.052	0	-3.052	-3.105	-15	-3.090	-2.951	-143	-2.808
Vennootschapsbelasting			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien			0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal baten overige	**-68.885**	**-3.943**	**-64.942**	**-64.812**	**0**	**-64.812**	**-69.645**	**-15**	**-69.630**	**-70.339**	**-143**	**-70.196**
Lasten overige												
Algemene dekkingsmiddelen	1.596	152	1.444	2.459	0	2.459	2.552	0	2.552	2.048	0	2.048
Overhead	13.926	577	13.349	15.222	62	15.160	16.002	0	16.002	14.857	0	14.857
Vennootschapsbelasting	-8	-75	67	85	85	0	-13	-13	0	-13	-13	0
Onvoorzien			0	51	0	51	0	0	0	0	0	0
Subtotaal lasten overige	**15.514**	**654**	**14.860**	**17.817**	**147**	**17.670**	**18.541**	**-13**	**18.554**	**16.892**	**-13**	**16.905**
Totaal saldo van baten en lasten overige	**-53.371**	**-3.289**	**-50.082**	**-46.996**	**147**	**-47.143**	**-51.104**	**-28**	**-51.076**	**-53.447**	**-156**	**-53.291**
Saldo van baten en lasten	**-3.903**	**-3.122**	**-781**	**3.959**	**105**	**3.853**	**3.889**	**1.214**	**2.675**	**-1.590**	**314**	**-1.904**
Onttrekkingen uit reserves:												
P1 - Veiligheid	-550	-525	-25	-25	0	-25	-415	-415	0	-415	-415	0
P2 - Leefomgeving	-1.664	-1.127	-537	-1.103	-439	-664	-1.963	-1.534	-429	-2.221	-1.752	-469
P3 - Voorzieningen	-737	-390	-347	-560	-50	-510	-1.170	-477	-693	-1.170	-477	-693
P4 - Samenleving	-214	-214	0	0	0	0	-455	-303	-152	-455	-303	-152
P5 - Dienstverlening	-144	-144	0	0	0	0	-169	-157	-12	-169	-157	-12
P6 - Samenwerking		0	0	0	0	0		0	0		0	0

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan		Totaal	Waarvan	
		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel		Incidenteel	Structureel
P7 - Financiën en belastingen		0	0	0	0	0		0	0		0	0
Algemene dekkingsmiddelen	-4.704	-3.585	-1.119	-2.831	-2.002	-829	-2.183	-2.183	0	-2.183	-2.183	0
Overhead	-1.051	-778	-273	-193	0	-193	-765	-620	-145	-660	-516	-145
Totaal onttrekkingen uit reserves	**-9.063**	**-6.763**	**-2.300**	**-4.713**	**-2.490**	**-2.222**	**-7.120**	**-5.689**	**-1.430**	**-7.273**	**-5.803**	**-1.470**
Toevoegingen aan reserves:												
P1 - Veiligheid	415	415	0	0	0	0	0	0	0	363	363	0
P2 - Leefomgeving	1.279	928	351	336	0	336	1.097	760	337	2.068	1.731	336
P3 - Voorzieningen	187	147	40	40	0	40	40	0	40	163	123	40
P4 - Samenleving	385	148	237	0	0	0	0	0	0	577	577	0
P5 - Dienstverlening	86	86	0	0	0	0	0	0	0	125	125	0
P6 - Samenwerking		0	0	0	0	0		0	0		0	0
P7 - Financiën en belastingen		0	0	0	0	0		0	0		0	0
Algemene dekkingsmiddelen	6.536	5.125	1.411	1.346	0	1.346	2.093	849	1.244	2.708	949	1.760
Overhead	658	658	0	0	0	0			0	757	757	0
Totaal toevoegingen aan reserves	**9.545**	**7.507**	**2.038**	**1.722**	**0**	**1.722**	**3.230**	**1.609**	**1.621**	**6.761**	**4.625**	**2.136**
Saldo mutaties reserves	**481**	**744**	**-263**	**-2.990**	**-2.490**	**-500**	**-3.890**	**-4.080**	**191**	**-512**	**-1.177**	**666**
Gerealiseerd resultaat	**-3.421**	**-2.378**	**-1.043**	**968**	**-2.385**	**3.354**	**0**	**-2.866**	**2.866**	**-2.102**	**-863**	**-1.239**

(bedrag x 1.000)

Het overzicht van incidentele baten en lasten is hierboven weergegeven. De benoemde incidentele bedragen, zijn in de volgende tabellen nader toegelicht.

Incidentele baten per programma:	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021
			Bedragen x € 1
P1 - Veiligheid	**0**	**-15.000**	**-30.891**
Subsidiebijdrage i.v.m. drugsdumpingen		-15.000	-30.891
P2 - Leefomgeving	**-123.974**	**-615.030**	**-1.074.578**
Grondverkopen niet voor de openbare dienst bestemd	-1.000	-84.257	-86.032
Exploitatiebijdragen bestemmingsplannen	-25.000	-43.000	-66.542
Grondexploitatie woningen		-43.444	-434.785
Verkoop Ellenhof en Kallestraat		-80.000	-101.426
Uitgeleend personeel		-7.624	-15.698
Bijdrage in de projectkosten		-4.403	-4.403
EAW duurzaamheid subsidie		-20.660	-20.660
Regeling reductie energieverbruik woningen		-160.000	-160.000
Bestuursdwang		0	-1.869
Verkoop woonwagen		-10.835	-10.835
Kwaliteitsbijdrage		-11.040	-11.040
Compensatiebijdrage		-4.230	-4.230
Faciliterend grondbeleid		-24.812	-24.812
Grondexploitatie bedrijventerreinen	-97.974	-120.725	-132.246
P3 - Voorzieningen	**0**	**-571.696**	**-920.171**
Bestemming rekeningresultaat 2020		-218.869	-218.869
Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS2021)			-300.000
Tegemoetkoming huur sport i.v.m. covid-19		-111.613	-111.613
Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden covid-19		-74.214	-238.067
Grondverkoop Micosport		-167.000	0
Verzekeringsuitkeringen			-51.622
P4 - Samenleving	**0**	**-5.855.673**	**-5.995.448**
Bestemming rekeningresultaat 2020		-25.000	-25.000
Specifieke uitkering Inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen		-104.000	-103.746
Specifieke uitkering Hulp gedupeerden toeslagenproblematiek		-10.260	-19.941
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers		-5.686.813	-5.684.845
Bijdrage expertisecentrum Limburg voor Wmo-casus			-17.500
Compensatie beschermd wonen			-114.816
Bijdragen Lokale preventieakkoorden		-29.600	-29.600
P5 - Dienstverlening	**0**	**0**	**0**
P6 - Samenwerking	**0**	**0**	**0**
P7 - Financiën en belastingen	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele baten per programma	**-123.974**	**-7.057.399**	**-8.021.088**

Incidentele baten overige:			
Algemene dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**
Overhead	**0**	**-15.235**	**-143.382**
Uitgeleend personeel		-15.235	-53.267
Bijdrage controle coronatoegangsbewijzen (CTB)			-90.115
Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**
Onvoorzien	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele baten overige	**0**	**-15.235**	**-143.382**
Totaal incidentele baten per programma en overige	**-123.974**	**-7.072.634**	**-8.164.470**
Incidentele onttrekkingen uit reserves:			
P1 - Veiligheid	**0**	**-414.781**	**-414.781**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-bommenregeling		-288.253	-288.253
Overheveling budget van 2020 naar 2021-reg. aanpak ondermijning		-94.721	-94.721
Overheveling budget van 2020 naar 2021-sanering gierkelder		-31.807	-31.807
P2 - Leefomgeving	**-438.875**	**-1.533.959**	**-1.752.088**
Dekking 50% uitbreiding woonwagenlocatie Molenzicht	-18.875	-18.875	-18.875
Extra afschrijving faillissements- en andere kosten projectontwikkelaars	-20.000	0	0
Aframing overschot reserve monumentensubsidie	-400.000	-400.000	-400.000
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Mooi Leven in Leudal		-50.000	-50.000
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Buitengebied in beweging		-249.130	-249.130
Terugbetaling toeristenbelasting aan Bekerhof		-4.638	-4.638
Terugbetaling toeristenbelasting aan Lemmerhof		-1.923	-1.923
Terugbetaling toeristenbelasting aan De Leistert		-131.952	-131.952
Kapittelstraat (na afsluiting plan)		-5.346	-5.346
Boekverlies BT Roggel Laak		-3.936	-3.936
Extra afschrijving Centrumvisie Heythuysen (correctie)		-17.613	-17.613
Overheveling naar nieuw gevormde dekkingsreserve Centrumvisie Heythuysen		-650.546	-650.546
Actualisatie verkoopprijzen en bedrijfskavels			-750
Boekverlies verkoop Bruggerhof			-217.379
P3 - Voorzieningen	**-50.000**	**-476.760**	**-476.760**
Bestemming rekeningresultaat 2018 t.b.v. subsidiegerelateerde ontwikkelingen FMA	-50.000	-50.000	-50.000
Overheveling budget van 2020 naar 2021-regeling combinatiefuncties		-146.760	-146.760
Aankoop locatie Heijerveld fusieschool		-280.000	-280.000

P4 - Samenleving	**0**	**-303.392**	**-303.392**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Samen Zorgen Huis/Mariabosch		-147.515	-147.515
Subsidie Vluchtelingenwerk		-44.429	-44.429
Project "Door inzicht aan de Slag"		-26.500	-26.500
Steunpakket coronamaatregelen decembercirculaire 2021		-84.948	-84.948
P5 - Dienstverlening	**0**	**-156.995**	**-156.995**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-transformatie burgerzaken		-86.092	-86.092
Septembercirculaire 2020-verkiezingen		-70.903	-70.903
P6 - Samenwerking	**0**	**0**	**0**
P7 - Financiën en belastingen	**0**	**0**	**0**
Algemene dekkingsmiddelen	**-2.001.589**	**-2.183.079**	**-2.183.079**
Inzet oude reserve 3 Decentralisaties	-1.071.305	-1.071.305	-1.071.305
Incidentele aanwending algemene reserve	-930.284	-930.284	-930.284
Kansrijke Start		-18.792	-18.792
Vrijval taakmutaties		-162.698	-162.698
Overhead	**0**	**-620.429**	**-515.559**
Niet-benutte gelden verbouw vergaderruimten		-44.718	0
Niet-benutte ICT-gelden		-60.152	0
Mutaties P-budgetten		-415.559	-415.559
Inhuur dekken uit klimaatmiddelen		-100.000	-100.000
Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**
Onvoorzien	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele onttrekkingen uit reserves	**-2.490.464**	**-5.689.395**	**-5.802.654**
Niet specifiek toegelichte incidentele baten	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele baten	**-2.614.438**	**-12.762.029**	**-13.967.124**

Incidentele lasten per programma:	Begroting 2021	Begroting na wijziging 2021	Werkelijk 2021
			Bedragen x € 1
P1 - Veiligheid	**0**	**1.038.253**	**410.078**
Hoogwater maatregelen		750.000	366.552
Overheveling budget van 2020 naar 2021-bommenregeling		288.253	43.526
P2 - Leefomgeving	**111.676**	**1.738.410**	**2.155.033**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Mooi leven in Leudal		50.000	6.665
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Buitengebied in beweging		249.130	131.000
Grondexploitatie bedrijventerreinen	68.235	182.456	201.513
Energiebesparende maatregelen huiseigenaren		160.000	160.000
Faciliterend grondbeleid		520.416	534.914
Grondexploitatie woningen	43.441	43.184	473.960
Extra afschrijving verkoop woonwagen		26.692	26.692
Extra afschrijving verkoop Ellenhof en Kallestraat		82.706	320.171
Subsidie steun- en herstelpakket culturele infrastructuur		387.826	264.118
Bijdrage basisschool de Heihorst Heibloem		36.000	36.000
P3 - Voorzieningen	**0**	**0**	**300.000**
Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS2021) naar transitoria			300.000
P4 - Samenleving	**0**	**5.834.328**	**5.587.182**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-Samen Zorgen Huis/Mariabosch		147.515	0
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers		5.686.813	5.587.182
P5 - Dienstverlening	**0**	**86.092**	**39.169**
Overheveling budget van 2020 naar 2021-transformatie burgerzaken		86.092	39.169
P6 - Samenwerking	**0**	**0**	**0**
P7 - Financiën en belastingen	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten per programma	**111.676**	**8.697.083**	**8.491.462**
Incidentele lasten overige:			
Algemene dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**
Overhead	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	**85.000**	**-12.503**	**-12.503**
Teruggaaf Vennootschapsbelasting 2019		-73.490	-73.490
Voorlopige aanslag Vennootschapsbelasting 2021	85.000	60.987	60.987

Onvoorzien	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten overige	**85.000**	**-12.503**	**-12.503**
Totaal incidentele lasten per programma en overige	**196.676**	**8.684.580**	**8.478.959**
Incidentele toevoegingen in reserves:			
P1 - Veiligheid	**0**	**0**	**363.333**
Overheveling budget van 2021 naar 2022-bommenregeling			244.727
Overheveling budget van 2021 naar 2022-reg. aanpak ondermijning			118.606
P2 - Leefomgeving	**0**	**760.352**	**1.731.419**
Kwaliteitsbijdrage		11.040	11.040
Overeenkomst herontwikkeling Haelen Horn		15.279	15.279
Compensatiebijdrage		4.230	4.230
Overige grondverkopen		79.257	86.032
Overheveling van algemene reserve naar nieuw gevormde dekkingsreserve Centrumvisie Heythuysen		650.546	650.546
Niet uitgegeven subsidiegelden monumentenzorg			37.827
Overheveling budget van 2021 naar 2022-Mooi Leven in Leudal			43.335
Overheveling budget van 2021 naar 2022-speeltoestellen			50.000
Overheveling budget van 2021 naar 2022-omgevingswet			333.130
Overheveling budget van 2021 naar 2022-vastgoed			500.000
P3 - Voorzieningen	**0**	**0**	**122.549**
Overheveling budget van 2021 naar 2022-onderwijsdossiers			81.914
Overheveling budget van 2021 naar 2022-Laco Heythuysen			15.000
Overheveling budget van 2021 naar 2022-gemeenschapshuizen			22.410
Overheveling budget van 2021 naar 2022-ontmoetingspl. Hunsel			3.225
P4 - Samenleving	**0**	**0**	**577.226**
Overheveling budget van 2021 naar 2022-accommodatiebeleid			28.333
Overheveling budget van 2021 naar 2022-wet Inburgering			119.496
Overheveling budget van 2021 naar 2022-Samen Zorgen Huis/Mariabosch			147.515
Overheveling budget van 2021 naar 2022-4e tranche coronacompensatie			281.882
P5 - Dienstverlening	**0**	**0**	**125.281**
Overheveling budget van 2021 naar 2022-transformatie burgerzaken			71.923
Overheveling budget van 2021 naar 2022-begrijpelijk schrijven			53.358
P6 - Samenwerking	**0**	**0**	**0**
P7 - Financiën en belastingen	**0**	**0**	**0**

Algemene dekkingsmiddelen	**0**	**848.856**	**948.856**
Doeluitkeringen/taakmutaties		16.447	16.447
Verlaging meeropbrengst toeristenbelasting 2020		-17.597	-17.597
Begrotingsruimte 2021 na 2e rarap 2021		850.006	850.006
Meeropbrengst toeristenbelasting 2021 in nieuw gevormde reserve Uitvoeringsplan recreatie en toerisme			100.000
Overhead	**0**	**0**	**756.601**
Overheveling budget van 2021 naar 2022-organisatievisie			12.000
Overheveling budget van 2021 naar 2022-transitiekosten sociaal domein			90.371
Niet-benutte P-budgetten			654.230
Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**
Onvoorzien	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele toevoegingen in reserves	**0**	**1.609.208**	**4.625.265**
Niet specifiek toegelichte incidentele lasten	**0**	**0**	**0**
Totaal incidentele lasten	**196.676**	**10.293.788**	**13.104.224**

5.7 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

(bedrag x 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
P1 - Veiligheid	-414	3.397	2.983	-332	3.442	3.110	-415	4.579	4.163	-401	3.776	3.375
P2 - Leefomgeving	-11.900	22.259	10.359	-9.800	19.719	9.919	-11.115	21.852	10.736	-12.080	22.345	10.265
P3 - Voorzieningen	-760	5.929	5.169	-443	5.724	5.281	-921	7.020	6.099	-1.238	7.474	6.236
P4 - Samenleving	-13.851	43.404	29.553	-6.016	36.931	30.916	-12.965	45.048	32.084	-13.117	43.974	30.857
P5 - Dienstverlening	-393	1.638	1.245	-371	1.938	1.567	-371	2.126	1.755	-451	1.419	968
P6 - Samenwerking		159	159		162	162		156	156		156	156
P7 - Financiën en belastingen			0			0			0			0
Subtotaal programma's	**-27.318**	**76.786**	**49.468**	**-16.963**	**67.917**	**50.954**	**-25.787**	**80.780**	**54.993**	**-27.287**	**79.144**	**51.857**
Algemene dekkingsmiddelen	**-66.012**	**1.596**	**-64.416**	**-61.760**	**2.459**	**-59.301**	**-66.540**	**2.552**	**-63.988**	**-67.388**	**2.048**	**-65.340**
Overhead	**-2.873**	**13.926**	**11.053**	**-3.052**	**15.222**	**12.170**	**-3.105**	**16.002**	**12.897**	**-2.951**	**14.857**	**11.906**
Vennootschapsbelasting		**-8**	**-8**		**85**	**85**		**-13**	**-13**		**-13**	**-13**
Onvoorzien			**0**		**51**	**51**			**0**			**0**
Totaal saldo van baten en lasten	**-96.202**	**92.299**	**-3.903**	**-81.775**	**85.734**	**3.959**	**-95.432**	**99.321**	**3.890**	**-97.626**	**96.036**	**-1.590**
Onttrekkingen uit reserves:												
P1 - Veiligheid	-550		-550	-25		-25	-415		-415	-415		-415
P2 - Leefomgeving	-1.664		-1.664	-1.103		-1.103	-1.963		-1.963	-2.221		-2.221
P3 - Voorzieningen	-737		-737	-560		-560	-1.170		-1.170	-1.170		-1.170
P4 - Samenleving	-214		-214	0		0	-455		-455	-455		-455
P5 - Dienstverlening	-144		-144	0		0	-169		-169	-169		-169
P6 - Samenwerking			0	0		0			0			0

(bedrag x 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 vóór wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
P7 - Financiën en belastingen			0	0		0			0			0
Algemene dekkingsmiddelen	-4.704		-4.704	-2.831		-2.831	-2.183		-2.183	-2.183		-2.183
Overhead	-1.051		-1.051	-193		-193	-765		-765	-660		-660
Totaal onttrekkingen uit reserves	**-9.063**	**0**	**-9.063**	**-4.713**	**0**	**-4.713**	**-7.120**	**0**	**-7.120**	**-7.273**	**0**	**-7.273**
Toevoegingen aan reserves:												
P1 - Veiligheid		415	415	0		0		0	0		363	363
P2 - Leefomgeving		1.279	1.279	336		336		1.097	1.097		2.068	2.068
P3 - Voorzieningen		187	187	40		40		40	40		163	163
P4 - Samenleving		385	385	0		0		0	0		577	577
P5 - Dienstverlening		86	86	0		0		0	0		125	125
P6 - Samenwerking			0	0		0			0			0
P7 - Financiën en belastingen			0	0		0			0			0
Algemene dekkingsmiddelen		6.536	6.536	1.346		1.346		2.093	2.093		2.708	2.708
Overhead		658	658	0		0			0		757	757
Totaal toevoegingen aan reserves	**0**	**9.545**	**9.545**	**1.722**	**0**	**1.722**	**0**	**3.230**	**3.230**	**0**	**6.761**	**6.761**
Saldo mutaties reserves	**-9.063**	**9.545**	**481**	**-2.990**	**0**	**-2.990**	**-7.120**	**3.230**	**-3.890**	**-7.273**	**6.761**	**-512**
Gerealiseerd resultaat	**-105.265**	**101.844**	**-3.422**	**-84.765**	**85.734**	**968**	**-102.551**	**102.551**	**0**	**-104.899**	**102.798**	**-2.102**

Het begrotingscriterium wordt nader uitgewerkt in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Hierin wordt gesteld dat begrotingsoverschrijdingen in principe altijd onrechtmatig zijn, maar dat deze niet altijd meegenomen dienen te worden in het oordeel van het college. Dit geldt bijvoorbeeld voor de overschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid, kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct eraan gerelateerde opbrengsten en overschrijdingen bij openeinderegelingen.
Het saldo van de begrote en gerealiseerde baten en lasten sluit met een positief resultaat van € 1.590.000. Het saldo van de begrote en gerealiseerde mutaties in de reserve sluit met een positief resultaat van € 512.000 . Hierdoor sluit de jaarrekening begroot- gerealiseerd per saldo positief met €2.102.000.
Voor een toelichting op de afwijkingen op de baten en lasten wordt verwezen naar de financiële hoofdlijn.

In 2021 is per saldo € 3.531.313 meer aan de reserves toegevoegd en € 153.335 meer onttrokken dan in de bijgestelde raming is opgenomen (2e raadsrapportage 2021).
Een analyse op de begrotingsrechtmatigheid, waarbij de realisatie de lasten overtreft worden onderstaand weergegeven met een conclusie aangaande rechtmatigheid en eventuele financiële gevolgen.

Kijkend naar de lastenoverschrijdingen binnen de programma's, merken we op dat enkel binnen de programma's "P02 – Leefomgeving" en "P03 – Voorzieningen" sprake is van een begrotingsoverschrijding.

Programma P2 - Leefomgeving
De gerealiseerde lasten bedragen € 22.345.000 tegenover geraamde lasten € 21.852.000.
Dit verschil is onder andere te verklaren door het voornaamste nadeel als Marktgelden die lager zijn dan begroot. De baten van de marktgelden zijn lager, namelijk € 10.000, dan begroot. Dit is te verklaren doordat bij de aanslagoplegging abusievelijk de tarieven 2020 zijn gehanteerd. Vanwege het ontbreken van een nieuw feit (artikel 16 Algemene wet inzake rijksbelastingen) is het niet mogelijk om navorderingsaanslagen op te leggen. Geconcludeerd kan worden, op basis van een analyse op de afwijkingen dat er voor Programma 2 geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd, noch financiële gevolgen voor het accountantsoordeel.

Programma P3 - Voorzieningen
De gerealiseerde lasten bedragen € 7.474.000 tegenover geraamde lasten € 7.020.000.
Dit verschil is onder andere te verklaren door de voornaamste nadelen als Gemeenschapshuizen en Sportzaal Mico Sport. Aangaande Gemeenschapshuizen is in 2021 een rijksuitkering in verband met COVID-19 ontvangen. Het bedrag dat middels de septembercirculaire 2021 is toegevoegd aan het budget ad € 13.300 valt vrij in het rekening resultaat 2021. Met betrekking tot Mico Sport heeft de verkoop van de ondergrond niet plaatsgevonden in 2021. Daardoor zijn de begrote baten van € 167.000 niet gerealiseerd, de verwachting is dat dit in 2022 plaats zal vinden. Geconcludeerd kan worden, op basis van een analyse op de afwijkingen dat er voor Programma 3 geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd, noch financiële gevolgen voor het accountantsoordeel.

Conclusie rechtmatigheid begrotingscriterium
Geconcludeerd kan worden dat er geen sprake is van onrechtmatige uitgaven omdat deze passen binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid.

Reserves
Bij de 2e raadsrapportage is ingestemd met de vorming van een gecommitteerde reserve. De hoogte hiervan wordt bij de jaarstukken bepaald op basis van de realisatie van de exploitatiebudgetten. De onderschrijding op deze posten staat gelijk aan de storting voor de gecommitteerde reserve. Derhalve worden deze in beginsel niet begroot. Voor de gecommitteerde reserve is het volgende gestort:
Programma 1 € 363.333,-
Programma 2 € 926.465,-
Programma 3 € 122.549,-
Programma 4 € 577.226,-
Programma 5 € 125.281,-
Overhead € 102.371,-

Programma 2
Storting van overige grondverkopen voor € 6.775,- is regulier in verband met de grondexploitatie. Regulier is tevens de storting € 37.827,- in verband met de reserve monumentenzorg.

Algemene dekkingsmiddelen
Dit betreft onder andere € 515.255,- naar aanleiding van de decembercirculaire (besluit in april 2022). Tevens €100.000,- storting als additionele opbrengst op basis van afspraken inzake reguliere reserves.

Overhead
Voor de middelen die niet zijn benut ten aanzien van de personele budgetten is bedrag van € 654.230 gestort in de reserve bedrijfsvoering. Dit is conform de werkwijze van de voorgaande jaren en de daarbij gemaakt afspraken.

De genoemde mutaties zorgen niet voor een onrechtmatige storting in de reserve.

Conclusie rechtmatigheid Reserves, Algemene dekkingsmiddelen en Overhead
De genoemde mutaties zorgen niet voor een onrechtmatige storting in of onttrekking uit de reserve.

5.8 WNT-verantwoording

De WNT is van toepassing op gemeente Leudal. Het voor gemeente Leudal toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020 ***Bedragen x € 1***	**W.A.L.M. Cornelissen**	**E.L.A. Lucassen**	**J.J.Th.L. Geraedts**
Functiegegevens	**Griffier**	**Bestuurssecretaris/ loco-secretaris**	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/12-31/08	01/09-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 132.307	€ 60.485	€ 36.707
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.651	€ 10.549	€ 6.431
Subtotaal	€ 147.958	€ 71.034	€ 43.138
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**€ 201.000**	**€ 134.000**	**€ 67.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**€ 147.958**	**€ 71.034**	**€ 43.138**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2021 *Bedragen x € 1*	W.A.L.M. Cornelissen	J.J.Th.L. Geraedts
Functiegegevens	**Griffier**	**Gemeente-secretaris**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 99.017	€ 110.500
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.300	€ 20.440
Subtotaal	€ 119.317	€ 130.940
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	**€ 209.000**	**€ 209.000**
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	**€ 119.317**	**€ 130.940**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6 Bijlagen

6.1 Overzicht baten en lasten per taakveld

(Bedrag x 1.000)

	Omschrijving	Realisatie 2020			Begroting 2021 voor wijziging			Begroting 2021 na wijziging			Realisatie 2021		
0	**Bestuur en ondersteuning**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.4	Overhead	10.560	-1.261	9.299	11.837	-1.270	10.567	12.544	-1.413	11.131	11.436	-1.308	10.128
0.1	Bestuur	1.923	0	1.923	1.766	-1	1.765	1.977	-5	1.972	1.944	-4	1.940
0.2	Burgerzaken	1.639	-393	1.246	1.947	-371	1.576	2.135	-371	1.764	1.420	-451	969
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	554	-48	506	1.086	-25	1.061	1.195	-120	1.075	715	-143	572
0.5	Treasury	1.213	-3.485	-2.273	1.198	-1.145	54	1.024	-1.068	-44	1.021	-1.031	-10
0.61	OZB woningen	128	-4.121	-3.993	127	-4.462	-4.335	155	-4.475	-4.320	168	-4.593	-4.425
0.62	OZB niet-woningen	54	-1.750	-1.695	54	-2.002	-1.948	66	-1.771	-1.705	68	-1.834	-1.766
0.64	Belastingen overig	38	-223	-185	35	-224	-189	46	-227	-180	56	-228	-172
0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	-55.305	-55.305	0	-52.998	-52.998	0	-57.693	-57.693	0	-58.280	-58.280
0.8	Overige baten en lasten	164	-163	1	128	0	128	1.260	-518	741	735	-518	217
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-8	0	-8	85	0	85	-13	0	-13	-13	0	-13
0.10	Mutaties reserves	0	0	0	1.722	-4.713	-2.990	3.230	-7.120	-3.890	6.761	-7.273	-512
	Totaal	**16.265**	**-66.747**	**-50.483**	**19.985**	**-67.210**	**-47.225**	**23.620**	**-74.781**	**-51.161**	**24.312**	**-75.664**	**-51.352**
1	**Veiligheid**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.894	-184	2.710	3.015	-115	2.899	3.648	-183	3.465	3.227	-153	3.074
1.2	Openbare orde en veiligheid	929	-230	699	816	-219	597	1.319	-232	1.087	1.032	-248	784
	Totaal	**3.823**	**-414**	**3.409**	**3.830**	**-334**	**3.496**	**4.967**	**-415**	**4.552**	**4.259**	**-401**	**3.858**

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	3.317	-250	3.066	3.491	-159	3.333	3.438	-246	3.192	3.338	-239	3.099
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	9	-5	4	39	-5	35	9	-5	4	9	-5	4
2.5	Openbaar vervoer	19	0	19	22	0	22	22	0	22	23	0	23
	Totaal	**3.344**	**-255**	**3.089**	**3.553**	**-163**	**3.390**	**3.470**	**-250**	**3.219**	**3.371**	**-244**	**3.127**
3	**Economie**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
3.1	Economische ontwikkeling	318	0	318	347	0	347	312	0	312	306	0	306
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	853	-625	228	302	-217	84	333	-315	17	394	-310	83
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	222	-97	125	214	-44	170	237	-110	126	205	-99	106
3.4	Economische promotie	399	-1.072	-673	264	-1.032	-768	411	-890	-479	457	-1.006	-550
	Totaal	**1.793**	**-1.794**	**-1**	**1.127**	**-1.294**	**-167**	**1.293**	**-1.316**	**-23**	**1.361**	**-1.416**	**-55**
4	**Onderwijs**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
4.2	Onderwijshuisvesting	1.146	0	1.146	1.193	0	1.193	1.586	0	1.586	1.825	-300	1.525
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.863	-718	1.144	1.428	-239	1.189	2.234	-1.020	1.214	2.252	-1.103	1.149
	Totaal	**3.009**	**-718**	**2.290**	**2.621**	**-239**	**2.382**	**3.821**	**-1.020**	**2.800**	**4.078**	**-1.403**	**2.675**

5	Sport, cultuur en recreatie	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic	1.357	-31	1.326	1.160	-29	1.131	1.734	-29	1.705	1.862	-26	1.836
5.4	Musea	21	-5	16	21	-10	11	21	-11	9	22	-18	5
5.5	Cultureel erfgoed	129	-16	113	219	-14	205	206	-14	191	233	-16	217
5.6	Media	577	-95	482	562	-95	467	635	-95	540	633	-95	538
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.781	-12	2.768	2.543	-6	2.537	2.637	-12	2.625	2.605	-21	2.584
5.1	Sportbeleid en activering	623	-148	475	461	0	461	791	-184	607	713	-185	528
5.2	Sportaccommodaties	2.071	-477	1.594	2.179	-305	1.874	2.106	-597	1.509	2.313	-609	1.704
	Totaal	**7.558**	**-783**	**6.774**	**7.146**	**-460**	**6.686**	**8.128**	**-943**	**7.186**	**8.382**	**-970**	**7.411**
6	**Sociaal domein**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.436	-126	2.311	2.683	-119	2.563	3.138	-167	2.971	2.412	-205	2.207
6.2	Wijkteams	1.596	-23	1.573	1.570	0	1.570	1.676	-10	1.665	1.646	-20	1.626
6.3	Inkomensregelingen	12.714	-12.440	274	6.649	-5.390	1.259	12.634	-11.460	1.175	11.964	-11.329	635
6.4	Begeleide participatie	4.130	0	4.130	3.809	0	3.809	3.671	0	3.671	3.769	0	3.769
6.5	Arbeidsparticipatie	907	0	906	609	0	609	1.083	-14	1.069	1.011	-13	998
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.233	-6	1.226	1.224	-11	1.213	1.376	-7	1.369	1.277	-25	1.252
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	6.557	-291	6.266	6.580	-261	6.319	6.149	-261	5.888	6.071	-376	5.695
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	9.714	-250	9.464	10.094	0	10.094	10.718	0	10.718	11.150	0	11.149
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	67	0	67	70	0	70	70	0	70	63	-16	47
9.82	Geëscaleerde zorg 18-	905	0	905	957	0	957	975	0	975	1.003	0	1.003
	Totaal	**40.260**	**-13.136**	**27.123**	**34.243**	**-5.781**	**28.462**	**41.490**	**-11.919**	**29.571**	**40.366**	**-11.984**	**28.382**

7	Volksgezondheid en milieu	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
7.1	Volksgezondheid	1.384	0	1.384	1.387	0	1.387	1.439	-30	1.409	1.426	-30	1.396
7.2	Riolering	3.660	-5.066	-1.406	3.510	-4.945	-1.435	3.644	-4.992	-1.348	3.731	-5.025	-1.294
7.3	Afval	3.314	-3.156	157	2.697	-3.243	-546	3.098	-3.736	-638	3.293	-3.886	-593
7.4	Milieubeheer	1.413	-135	1.279	1.210	0	1.210	1.440	-193	1.248	1.614	-244	1.371
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	23	-8	15	17	-7	10	17	-7	10	15	-10	5
	Totaal	**9.794**	**-8.365**	**1.429**	**8.821**	**-8.195**	**626**	**9.638**	**-8.958**	**680**	**10.079**	**-9.194**	**885**
8	**Volkshuisvesting, RO en stedel vernieuw.**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
8.1	Ruimte en leefomgeving	3.535	-1.960	1.575	3.330	-1.819	1.511	3.531	-1.755	1.776	3.204	-1.738	1.466
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	549	-941	-392	44	-49	-6	564	-68	495	1.009	-460	549
8.3	Wonen en bouwen	2.370	-1.087	1.283	1.789	-943	845	2.031	-1.125	906	2.374	-1.421	952
	Totaal	**6.454**	**-3.988**	**2.466**	**5.162**	**-2.812**	**2.350**	**6.126**	**-2.949**	**3.177**	**6.586**	**-3.619**	**2.967**
	Totaal	**92.299**	**-96.202**	**-3.903**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**102.793**	**-104.895**	**-2.102**

6.2 Overzicht van afwijkingen per collegedoel onderverdeeld naar product

(Bedrag x € 1.000)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Resultaat per onderdeel
PRGR-2101 Veiligheid	***3.749***	***3.324***	***425***
SDL-210101 Ondermijnende criminaliteit	17	**22**	**6**
21010101 Voorkomen en terugdringen georganiseerde criminaliteit	17	11	6
2101010101 Ondermijning	112	-13	125
2101010121 Mutaties reserves CDL21010101	-95	24	-119
SDL-210102 Sociale veiligheid	188	**-44**	**10**
21010201 Integrale en gebiedsgerichte aanp	**-288**	**-44**	**10**
2101020101 Veiligheidsmaatregelen specifiek			254
2101020121 Mutaties reserves CDL21010201	-288	-44	-245
SDL-210103 Crisisbeheersing	**3.543**	**3.134**	**409**
21010301 Crisisorganisatie is voorbereid	**3.575**	**3.166**	**409**
2101030101 Veiligheidsmaatregelen algemeen	3.575	3.166	**409**
2101030121 Mutaties reserves CDL21010301	-32	-32	
PRGR-2102 Leefomgeving	***9.870***	***10.111***	***-241***
SDL-210201 Economie	516	679	-163
21020101 Aantrekkelijk voor werkgevers	**213**	**265**	**-53**
2102010101 Infra bedrijven	17	83	-66
2102010102 Ondersteuning bedrijvigheid	126	106	20
2102010121 Mutaties reserves CDL 21020101	69	76	-7
21020102 Weerstand tegen personeelskrimp	**50**	**7**	**7**
2102010201 Bestuurlijke samenwerking	50	7	43
2102010202 Ambtelijke samenwerking	**-518**	**-355**	**7**
2102010221 Mutaties reserves CDL 21020102	**-9**	**108**	**-43**
21020103 Toerisme en recreatie	-9	108	-117
2102010301 Conserveren cultuurhistorische w	**30**	**38**	**-26**
2102010303 Openluchtrecreatie	30	38	-8
2102010304 Aantrekkingskracht op burgers	**-539**	**-501**	**-46**
2102010321 Mutaties reserves CDL 21020103	-539	-501	-38

SDL-210202 Wonen	**29.992**	**30.288**	**-10**
21020201 Woningaanbod sluit aan bij woonwensen	**1.852**	**1.880**	**-90**
2102020101 Bestemmingsplannen	1.086	1.070	17
2102020102 Grex wonen	495	549	-54
2102020103 Omgevingsvergunningen	-16	-66	50
2102020104 Volkshuisvesting	286	327	-40
2102020106 Milieubeheer	**1.216**	**1.410**	**-55**
2102020107 Toepassing APV	388	483	-95
2102020108 Handhaving RO	225	265	-40
2102020109 Toezicht en handhaving bouwen	602	661	-59
2102020110 Buitengebied in beweging	**10.339**	**10.254**	**333**
2102020111 Afval	-638	-593	-46
2102020121 Mutaties reserves CDL 21020201	-268	-168	-101
21020202 Openbaar gebied adequaat onderhouden	5.450	5.369	80
2102020201 Verkeersveiligheid	878	834	44
2102020202 Infrastructuur wegen	2.323	2.265	58
2102020203 Natuurbescherming en -onderhoud	2.362	2.391	-29
2102020204 Gebruik openbaar groen	233	155	78
2102020205 Riolering	**1.084**	**577**	**-54**
2102020206 Begraafplaatsen	10	5	5
2102020207 Vastgoed	1.075	572	503
2102020221 Mutaties reserves CDL 21020202	**55**	**56**	**-524**
21020203 Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid	32	32	-1
2102020301 Openbaar vervoer	22	23	-1
2102020302 Parkeren	1	1	
2102020303 Infrastructuur water	**5**	**5**	
2102020321 Mutaties reserves CDL 21020203	5	5	
SDL-210203 Klimaat	**10.692**	**11.250**	**-68**
21020301 Hernieuwbare energie bovengem.	100	168	-68
2102030101 Duurzaamheid	100	168	-68
PRGR-2103 Voorzieningen	***4.969***	***5.228***	***-259***
SDL-210301 Onderwijshuisvesting	1.201	1.218	-18
21030101 Passende huisvesting onderwijs	1.130	1.151	-21
2103010101 Onderwijshuisvesting	1.586	1.525	61
2103010121 Mutaties reserves CDL21030101	-456	-374	-82
21030102 Via onderwijs sporten	71	67	3
2103010201 Bewegingsonderwijs	71	67	3

SDL-210302 Cultuur	1.920	2.030	-110
21030201 Bijdrage cultuur aan gezondheid	**540**	**538**	**-273**
2103020101 Media	540	538	2
2103020102 Kunst en cultuur	**814**	**1.067**	**4**
2103020103 Cultuuraccommodaties	814	1.067	-254
2103020121 Mutaties reserves CDL21030201	**416**	**253**	**-26**
21030202 Cultuur deelname	416	253	163
2103020201 Burgerinitiatieven	**366**	**238**	**35**
2103020202 Cultuurondersteuning	512	384	128
2103020221 Mutaties reserves CDL21030202	-146	-146	
SDL-210303 Sport	**1.848**	**1.980**	**-131**
21030301 Bijdrage sport aan gezondheid	1.848	1.980	-131
2103030101 Sportbeleid	**767**	**782**	**79**
2103030102 Buitensport	767	782	-15
2103030103 Binnensport	**76.919**	**76.124**	**-180**
2103030121 Mutaties reserves CDL21030301	**35.759**	**35.084**	**-15**
PRGR-2104 Samenleving	***31.628***	***30.979***	***649***
SDL-210401 Gezondheid	1.374	1.366	8
21040101 Bewustwording van invloed levensstijl	1.374	1.366	8
2104010101 Bescherming gezondheid	1.382	1.374	8
2104010121 Mutaties reserves CDL21040101	**1.166**	**1.090**	
SDL-210402 Maatschappij	1.166	1.090	76
21040201 Versterken samenredzaamheid	**1.166**	**1.061**	**76**
2104020101 Maatschappij algemeen	576	495	81
2104020102 Welzijnswerk	584	561	23
2104020103 WMO advisering	6	5	1
2104020121 Mutaties reserves CDL21040201		28	-28
SDL-210403 Ondersteuning	**38.958**	**39.083**	**335**
21040301 Beter passende ondersteuning	25.939	25.604	335
2104030101 Jeugdhulp	13.019	13.478	-459
2104030102 WMO	**-130**	**-194**	**402**
2104030103 Participatie Inkomen	-130	-194	64
2104030104 Participatie levensonderhoud			
2104030105 Participatie sociale zekerheid	**5.017**	**5.493**	**10**
2104030106 Participatie integratie	**2.564**	**3.591**	**88**
2104030121 Mutaties reserves CDL21040301	-290	-146	-144
SDL-210404 Onderwijs	1.427	1.317	109
21040401 Educatieve ontwikkeling	1.427	2.419	109
2104040101 Kinderopvang	**1.143**	**1.082**	**23**
2104040102 Onderwijsbeleid	1.143	1.082	62
2104040121 Mutaties reserves CDL21040401	**581**	**551**	**25**

SDL-210405 Samenleving	581	551	30
21040501 Inclusieve samenleving	**729**	**269**	**30**
2104050101 Algemene voorzieningen	729	269	460
2104050121 Mutaties reserves CDL21040501	**-119.404**	**-124.295**	**-429**
SDL-210406 Zelfredzaamheid	**8.627**	**5.801**	**90**
21040601 vergroten zelfredzaamheid	1.141	1.051	90
2104060101 Jeugd overig	57	42	15
2104060102 Participatie overig	1.069	998	71
2104060103 WMO overig	25	21	4
2104060121 Mutaties reserves CDL21040601	-10	-10	
PRGR-2105 Dienstverlening	***1.586***	***925***	***662***
SDL-210503 Toegankelijkheid	1.487	826	662
21050103 Toegankelijke dienstverlening	1.487	826	662
2105010301 Balieproducten	1.357	780	576
2105010302 Verkiezingen	213	128	85
2105010321 Mutaties reserves CDL 21050103	-83	-83	
SDL-210504 Kwaliteit	99	99	
21050104 Hoogwaardige kwaliteit dienstverlening	99	99	
2105010401 Burgerzaken	185	60	125
2105010421 Mutaties reserves CDL 21050104	-86	39	-125
PRGR-2106 Samenwerking	**156**	**156**	
SDL-210603 Samenwerking regionaal, nationaal en internationaal	156	156	
21060103 Samenwerkingsverbanden	156	156	
2106010301 Bestuurlijke samenwerking	-128.156	-129.629	
ADKM-2108 Algemene dekkingsmiddelen	***-64.078***	***-64.814***	***736***
SDL-210801 Geen collegedoel	-64.078	-64.814	736
21080101 Geen subdoel	**748**	**218**	**736**
2108010101 Onbestemde gelden	741	217	524
2108010102 Treasury	7	2	5
2108010103 Dividend en rente	**926**	**924**	**-41**
2108010104 Saldo financieringsfunctie	926	924	2
2108010105 OZB Woningen	**-1.705**	**-1.766**	**105**
2108010106 OZB niet-woningen	-1.705	-1.766	61
2108010107 Lokale heffingen	**-115**	**500**	**108**
2108010108 Rijksuitkeringen	**-115**	**500**	**587**
2108010121 Mutaties reserves CDL21080101	-90	525	-615
HVPB-2110 Heffing VPB	***-13***	***-13***	
SDL-211001 Geen collegedoel	**-13**	**-13**	
21100101 Geen subdoel	-13	-13	
2110010101 Heffing VPB	-13	-13	

ONVZ-2111 Onvoorzien			
SDL-211101 Geen collegedoel			
21110101 Geen subdoel			
2111010101 Onvoorzien			
OVHD-2109 Overhead	***12.132***	***12.002***	***130***
SDL-210901 Geen collegedoel	**12.132**	**12.002**	**130**
21090101 Geen subdoel	**12.132**	**12.002**	**130**
2109010101 Ondersteuning bestuur	476	460	15
2109010102 Bestuur	1.306	1.326	-20
2109010103 Ondernemingsraad	10	2	8
2109010104 Overhead	32	190	-158
2109010105 PIOFACH	4.050	3.554	496
2109010106 Buitendienst	-198	-329	131
2109010107 Directe loonkosten	6.662	6.143	519
2109010108 Serviceteam	13	-32	45
2109010109 Saldo HKP overhead	-125		-125
2109010110 Uitvoeringskosten 3D	672	593	80
2109010111 EC-GEO samenwerking			
2109010121 Mutaties reserves CDL21090101	-765	96	-861
Totaal		**-2.102**	**2.102**

6.3 Kerngegevens

Sociale structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Inwoners			
Aantal inwoners	36.045	35.900	**35.929**
waarvan tot 20 jaar	6.622	6.900	**6.433**
vanaf 65 jaar	8.979	8.800	**9.184**
Organisatie/formatie-sterkte			
Fte personeel	208,65	209,38	**208,77**
Fte Griffie/rekenkamer	3	3	**3**
Fte raad	25	25	**25**
Fte college	5	4,6	**5**
Sociale zaken			
Aantal lage inkomens	4.321	4.260	**4.333**
Aantal periodieke bijstandsgerechtigden	333	371	**335**
waarvan:			
W.W.B.	310	330	**316**
I.O.A.W.	21	24	**17**
I.O.A.Z.	1	2	**1**
B.B.Z.	1	5	**1**
Personen werkzaam in sociale werkplaatsen	146	150	**140**
Onderwijs			
Aantal leerlingen basisonderwijs	2.240	2.270	**2.200**
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.925	2.030	**2.007**
Aantal leerlingen speciaal onderwijs (basis+voortgezet etc.)	333	300	**290**
Scholen			
Basisonderwijs	14	14	**14**
Speciaal onderwijs	1	1	**1**
Voortgezet onderwijs	2	2	**2**
Voortgezet speciaal onderwijs	1	1	**1**

Fysieke structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Oppervlakte			
Gemeente	16.490	16.490	**16.490**
- oppervlakte land	16.246	16.251	**16.239**
- oppervlakte binnenwater	244	239	**251**
Bebouwing			
Verblijfsobjecten met woonfunctie:			
Aantal woningen	15.992	15.992	**16.157**
Overige verblijfsobjecten met logiesfunctie	338	338	**392**
Aantal huurwoningen	3.568	3.505	**3.619**
Woonwagenlocaties:			
standplaatsen (eigendom gemeente)	44	39	**43**
standplaatsen (eigendom derden)	11	11	**11**
Woonwagens (eigendom gemeente)	21	22	**20**
Woonwagens (eigendom derden)	28	28	**28**
Lengte van wegennet			
Wegen	709.000 m	685.000 m	**685.500**
Waarvan:			
binnen bebouwde kom	251.000	238.500	**239.000**
buiten bebouwde kom	458.000	446.500	**446.500**
Recreatieve fiets-, en wandelpaden	64.000	64.000	**64.000**
Recreatieve ruiterpaden	70.000	70.000	**70.000**
Zand, grond- en stolwegen	180.000	180.000	**180.000**
Trottoirs	225.000	151.000	**151.000**
Sportaccommodaties			
Aantal voetbalvelden	31	29	**29**
Aantal tennisbanen	36	35	**35**
Atletiekbaan	1	1	**1**

Financiële structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
			(bedrag x 1.000)
Lokale heffingen			
Onroerende zaakbelastingen	-5.871	-6.247	**-6.428**
Toeristenbelasting	-966	-787	**-904**
Hondenbelasting	-219	-222	**-224**
Baatbelasting	-4	-4	**-4**
Afvalstoffenheffing	-3.065	-3.601	**-3.641**
Rioolheffing	-4.778	-4.778	**-4.837**
Marktgelden	-5	-10	**-5**
Begraafrechten	-8	-7	**-10**
Leges titel 1	-397	-394	**-457**
Leges titel 2	-821	-903	**-1.185**
Leges titel 3	-2	-2	**-2**
Gemeentefonds			
Algemene uitkering	-47.266	-50.109	**-50.559**
Decentralisatie uitkering WMO oud	0		0
Integratieuitkering sociaal domein:			
WMO taken nieuw	0	0	0
Jeugdhulp	0	0	0
Participatie	-3.109	-2.975	**-3.047**
Voogdij/18+	-4.119	-4.537	**-4.537**
Totaal algemene uitkering	-54.494	-57.630	**-58.143**

Financiële structuur	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Gemeentelijke woonlasten			
- Eigenaar	-542	-542	**569**
- Gebruiker	-190	-190	**-226**
- Eigenaar + gebruiker	-732	-732	**343**
- Limburg			
OZB (aanname gemiddelde woz-waarde van woningen; 222.000)	-259	-259	**-287**
Afvalstoffenheffing woningen	-190	-190	**-226**
Rioolheffing	-283	-283	**-283**

Producten	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Burgerzaken			
Paspoorten	587	540	**879**
ID-kaarten	1.390	2.250	**2.126**
Rijbewijzen	4.318	4.200	**4.046**
Afschriften BRP (vh GBA)	744	775	**832**
Bouwzaken			
Conceptaanvraag	174	140	**144**
Omgevingsvergunningen	288	260	**302**
Informatieverzoeken	273	230	**400**
Sloopvergunningen- en meldingen	192	150	**208**

6.4 Risicobeheermatrix

Effecten Rijksmaatregelen	
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	
Beschrijving risico	De middelen die binnenkomen via de algemene uitkering kunnen ingezet worden als algemeen dekkingsmiddel binnen de begroting. De beschikbare gelden worden middels verschillende circulaires gedurende het jaar aangepast. Dit gebeurt op zowel aantallen, extra inkomsten alsmede accressen (die samen hangen met de rijksuitgaven). Indien de uitkering daalt, zal ook de beschikbare begrotingsruimte afnemen. Mutaties ten aanzien van de algemene uitkering hebben doorgaans een direct effect op de begrotingsruimte van de gemeente. Hoewel de meerjarige perspectieven positief zijn, kunnen opeenvolgende negatieve circulaires leiden tot mogelijke tekorten. De Commissie van Wijzen heeft uitspraak gedaan ten aanzien van de extra middelen ten behoeve van de jeugdzorg die worden toegevoegd aan de algemene uitkering. De berekende extra middelen mogen voor 75% worden meegenomen in de begroting, waarbij gemeente die eerder middelen hebben ingerekend (voor de gemeente Leudal € 400.000) deze in mindering moeten brengen. Als gemeente Leudal volgen we dit advies van de provincie, waarbij een risico wordt aangemerkt. Ten aanzien van de bijdrage worden afspraken gemaakt, die taakstellend werken op het toegekende budget. Vele reeds gemaakt afspraken hebben budgettair gezien een effect in 2026 en zijn geen onderdeel van de begroting. Gezien het negatieve verschil tussen de jaren 2025 en 2026 van € 400.000 wordt dit opgenomen in de risicobeheermatrix. Overige afspraken die nog gemaakt moeten worden ten aanzien van de toekenning, worden wellicht opgevangen in de 25% die nu niet wordt ingerekend. Derhalve wordt hier geen risico voor gekwantificeerd.Tot slot blijkt uit de laatste berekening van het ministerie van BZK dat de gemeente Leudal een voordeel gemeente wordt ten aanzien van de herijking van het gemeentefonds. Derhalve is deze geen onderdeel van het huidige risico.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Beleidsmatige zaken kunnen wellicht niet of in mindere mate worden uitgevoerd.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Voor het lopende jaar (T-0) worden afwijkingen afgerekend naar de egalisatiereserve gemeentefonds.
Restrisico	Hoog
Weerstands component in €	€ 400

Overige economische ontwikkelingen	
Gemeente Garanties	
Beschrijving risico	De risico's van in het verleden gegarandeerde hypothecaire geldleningen zijn ondergebracht bij de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Wanneer de NHG niet aan haar verplichting kan voldoen, wordt de gemeente aangesproken.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Als de gemeente wordt aangesproken voor de achtervang, dient er direct geld beschikbaar te zijn om het waarborgfonds overeind te houden.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Op basis van actuele inzichten in de ontwikkeling van de economie en de koopwoningmarkt en bij stabiel overheidsbeleid verwacht de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen geen aanspraak te maken op de achtervangfunctie van gemeenten.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 0

Gemeente garanties sociale woningbouw	
Beschrijving risico	De WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) verstrekt leningen aan woningcorporaties waarbij de gemeente een achtervangpositie heeft. Mocht WSW de verplichting niet kunnen voldoen, dan kan de gemeente worden aangesproken.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Als de gemeente wordt aangesproken zijn daar geen middelen voor voorzien. Uitgangspunt is dat de leningen afgedekt moeten worden door de WOZ-waarde van de desbetreffende panden.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Met ingang van 2021 hoeven achtervang posities niet meer bij iedere gemeente apart afgesloten te worden. Dit heeft geleid tot enkele achtervang posities waar de gemeente voor 2 tot 4% garant staat. Het waarborgfonds ziet toe op een goede verdeling van de achtervangposities.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 0

Koersrisico beleggingen	
Beschrijving risico	De gelden die ontvangen zijn na de verkoop van de aandelen Essent zijn grotendeels belegd. Beleggen kan financiële risico's met zich meebrengen.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Gedurende de looptijd van de portefeuille fluctueert de marktwaarde maar eindigt deze op het einde van de looptijd in principe op de nominale waarde.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	ASR Vermogensbeheer beheert onze beleggingsportefeuille. Als gevolg van schatkistbankieren wordt de portefeuille geleidelijk afgebouwd en vinden geen tussentijdse herbeleggingen meer plaats. Zonder tussentijdse verkopen van posities in de beleggingsportefeuille is het risico op koersverliezen nihil, daar deze zijn belegd in obligaties. Tevens worden beleggingen niet hoger dan de nominale waarde opgenomen in de balans.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 0

Overige risico's	
Algemene rampen	
Beschrijving risico	Er kunnen zich rampen en crisissen voordoen, zoals bijvoorbeeld hoog water, corona
Risico categorie	Bestuurlijk/financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	De gemeente moet personeel en materieel inzetten. Het is mogelijk dat een gedeelte van deze kosten onder verzekering, schadefonds valt of door het rijk wordt gecompenseerd. Er zullen ook kosten voor de gemeente zijn.
Verantwoordelijke PHO	D.H.Schmalschlager
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Door een goede voorbereiding op rampen/calamiteiten en een adequate aanpak de schade beperken. Hiervoor zijn diverse plannen voorbereid zoals een bestrijdingsplan hoogwater Maas. Ook wordt geïnvesteerd in opleiding/oefening functionarissen Oranje Kolom.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 125

Audits	
Beschrijving risico	Een onvoldoende scoren op de audits zoals in het kader van de ENSIA.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Het Rijk sluit bijvoorbeeld DigiD af waardoor geen digitale dienstverlening mogelijk is. De gemeente moet eerst de verbeteringen doorvoeren. In het uiterste geval regelt het Rijk dit op koste van de gemeente Leudal.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Het ENSIA proces wordt voor de BGT, BAG, DigiD, Suwinet en BRO verder geoptimaliseerd in 2021, met als doel te voldoen aan de gestelde normen voor 2021. Een onderdeel van de optimalisatie is een pre-audit uitvoeren, zodat er nog herstel kan plaatsvinden over de te nemen acties in het betreffende jaar.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 13

Bezwaar aanslagen rioolheffingen	
Beschrijving risico	Door een woningcorporatie is bewaar gemaakt tegen de aanslagen rioolheffing 2013 en 2014. De BsGW heeft deze bezwaren ongegrond verklaard. Hiertegen heeft de woning corporatie beroep aangetekend bij de rechtbank Limburg. Eind 2020 heeft de rechtbank Limburg uitspraak in deze procedure gedaan. Het beroep is gegrond verklaard. Hetgeen inhoudt dat woningstichting in het gelijk is gesteld. Tegen de uitspraak is door de BsGW hoger beroep aangetekend bij het gerechtshof 's-Hertogenbosch. Het is nog niet duidelijk wanneer deze procedure inhoudelijk door het gerechtshof wordt behandeld. Wel is duidelijk de gemeente hier een financieel risico loopt.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Als de woningcorporatie door het gerechtshof in gelijk wordt gesteld, betekent dit er een financieel nadeel is. De door de woningcorporatie betaalde aanslagen rioolheffing, dienen dan te worden terugbetaald.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Het door de BsGW ingeschakeld, gespecialiseerd adviesbureau in lokale heffingen heeft tegen de uitspraak van de rechtbank Limburg hoger beroep aangetekend bij het gerechtshof 's-Hertogenbosch.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	104

Bodemsanering	
Beschrijving risico	Door illegale dumpingen of andere verontreinigingen in openbaar gebied kan de grond verontreinigd worden.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Indien de grond (voor zover het gemeentelijke eigendommen betreft) schoongemaakt moet worden, brengt dat kosten met zich mee.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Inzetten op actief opsporen amfetaminelabs zodat illegale dumpingen worden voorkomen.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 0

Burgerzaken	
Beschrijving risico	Diefstal van data, documenten, kasgeld.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Beperkte financiële gevolgen.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Er wordt gewerkt volgens vaste procedures, waarbij beveiliging en persoonlijke (op naam geregistreerde) toegang van toepassing is.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 0

Gebruik en beschikbaarheid ICT	
Beschrijving risico	Uitval van ICT-systemen of verlies, oneigenlijk gebruik persoonsgegevens.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Dienstverlening is niet mogelijk en verlies aan arbeidsproductiviteit en/of kwaliteit van dienstverlening.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Leudal heeft een uitwijkovereenkomst met KPN.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 10

Gladheidsbestrijding	
Beschrijving risico	Geen invloed op de weersgesteldheid. Dus de inzet van het gladheidsbestrijdingsmaterieel en de hoeveelheid te strooien zout is aanname op ervaring.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Onder- of overschrijdingen budgetten
Verantwoordelijke PHO	R. Martens
Kans dat het zich voordoet	Gemiddeld
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	tussentijds bijsturen op basis van werkelijke situatie (RARAP)
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 50

Grootschalige stroomstoring ICT en elektriciteit voor langere tijd	
Beschrijving risico	Bij een elektriciteitsstoring is de rol van de gemeente het verminderen van de maatschappelijke ontwrichting en zorgen voor de kwetsbare inwoners.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Bij grootschalige uitval of verstoring heeft de gemeente een rol in het bestrijden van het incident. Het bestuur moet crisisbesluiten kunnen nemen.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	De serverruimte is voorzien van een voorziening voor het eerste uur en een noodstroomaggregaat is beschikbaar. De gemeente Leudal is aangesloten op het Nationale Noodnet.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 5

Illegale dumpingen afval w.o. xtc afval en asbest	
Beschrijving risico	Het ruimen van xtc afval gaat gepaard met hoge kosten. Dumpingen van xtc kan bodemverontreiniging veroorzaken.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	De onderzoek-, ruiming- en vernietigingskosten zijn erg hoog. Verder grote kans op bodemvervuiling waardoor sanering van grond dient plaats te vinden.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Investeren in het actief opsporen van amfetaminelabs. Project "aanpak ondermijning buitengebied"
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 2

Inbreuk persoonsgegevens	
Beschrijving risico	Vrijkomen, lekken of oneigenlijk gebruik van persoonsgegevens.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Afhankelijk van de aard, de ernst en de duur van de inbreuk wordt een bestuurlijke boete opgelegd.Door de inbreuk kan een burger een negatief beeld/minder vertrouwen in de (administratieve) organisatie van gemeente Leudal krijgen. Financieel risico is een schatting op basis van de eerder uitgegeven boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens in Nederland.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Gemiddeld
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Er zijn procedures opgesteld door de Privacy Officer rond het melden van /datalekken en rechten van betrokkenen. In het informatiebeveiligingsbeleid en het privacybeleid is onder andere veel aandacht voor de bewustwording bij de medewerkers.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 300

Rechtszaken/ aansprakelijkstellingen	
Beschrijving risico	Over het jaar 2021 lopen nog 25 schadeclaims/aansprakelijkstellingen. 22 aansprakelijkstellingen zijn ter behandeling voorgelegd aan de WA-verzekeraar. In die gevallen zal maximaal het eigen risico voor rekening van de gemeente komen. 3 aansprakelijkstellingen zijn in procedure bij de gemeente.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Het risico van de aan de WA-verzekeraar voorgelegde claims bedraagt maximaal het eigen risico ad. € 2.500 per claim. In totaal dus maximaal 22 x € 2.500.De geclaimde schade met betrekking tot de nog bij de gemeente in behandeling zijnde aansprakelijkstellingen betreft in totaal € 127.000. De kans dat deze claims worden toegewezen wordt ingeschat op 50%.
Verantwoordelijke PHO	Diversen
Kans dat het zich voordoet	Gemiddeld
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Getracht wordt zoveel mogelijk lering te trekken uit schadegevallen zodat toekomstige schadegevallen worden voorkomen. Voorts wordt er geprocedeerd om betaling van schade te voorkomen. Schadegevallen die onder dekking van de WA-verzekering vallen worden voorgelegd aan de verzekeraar.
Restrisico	Gemiddeld
Weerstands component in €	€ 64

Subsidies Verenigingen	
Beschrijving risico	(Aanvraag)procedures niet correct gevolgd. Dossiers onvoldoende op orde. Onterechte subsidie eisen.
Risico categorie	Bestuurlijk/financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Er kan sprake zijn van dubbele subsidiëring. De algemene subsidieverordening wordt niet nageleefd. Er is een gebrek aan kanalisering van subsidieaanvragen. Onrechtmatige handelen van de zijde van de gemeente.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	In 2021 is verder gegaan met de implementatie van het doelmatigheidsonderzoek subsidies. Gebleken is dat verschillende beleidsdocumenten moesten worden gewijzigd en worden opgesteld. Om die reden is het Subsidiebeleid vernieuwd en losgekoppeld van het accommodatiebeleid (dit was al als apart beleidsdocument opgesteld in 2020), is de Asv deels gewijzigd, en is er een Kunst- en Cultuurbeleid en een Evenementenbeleid vastgesteld. Daarnaast zijn een aantal subsidieregelingen opgesteld en gewijzigd in 2021.
Restrisico	Zeer laag
Weerstands component in €	€ 0

Taakstelling sociaal domein	
Beschrijving risico	In de begroting 2021 is een taakstelling opgenomen ten aanzien van het sociaal domein. In 2021 bedraagt deze taakstelling € 688.805 oplopend tot € 3.142.022 vanaf 2023. Een deel van de taakstelling is structureel ingevuld. De hoogte van de structurele taakstelling, afgezet tegen het begrotingssaldo van de gemeente, maakt dat het niet realiseren van de taakstelling van grote invloed is op financiële positie van de gemeente. Er is met name een risico met betrekking tot de bezuiniging op de verwerving dat deze niet (volledig) wordt gerealiseerd.
Risico categorie	Bestuurlijk/financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Het structureel niet behalen van de taakstelling zal leiden tot het aanpassen van de begroting en het verlagen van de taakstelling. Dit zal een beslag leggen op de begrotingsruimte voor zover deze aanwezig is en kan mogelijk leiden tot aanvullende bezuinigingen. De voorgenomen besparing ten aanzien van de verwerving is vertraagt en wordt mogelijk niet volledig gehaald.
Verantwoordelijke PHO	M.Janssen
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Constante monitoring van de taakstelling en de genomen maatregelen in het sociaal domein. Mogelijke risico's worden aan het college gemeld en aanpassingen worden voorgesteld waar nodig. Heroverweging van de taakstelling staat gepland in de kadernota 2023-2026.
Restrisico	Hoog
Weerstands component in €	€ 1.112

Veranderende bevolkingssamenstelling	
Beschrijving risico	Demografische veranderingen hebben gevolgen voor Leudal. Onze bevolking krimpt, ontgroent, vergrijst en verkleurt. We hebben niet alleen te maken met een afnemende bevolkingsomvang, maar ook met minder jongeren, meer senioren en toename aan diversiteit van afkomst. De ontwikkeling van de bevolkingssamenstelling in 2021 vind conform prognoses plaats.
Risico categorie	Bestuurlijk/financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	De demografische ontwikkelingen hebben invloed op (bijna) alle beleidsvelden. Denk aan woningbouw, economie, arbeidsmarkt, welzijn, verenigingsleven, accommodatiebeleid, onderwijs, zorg en zo voorts. We moeten in onze visievorming en beleidsuitvoering inspelen op deze veranderende bevolkingssamenstelling. Het is niet de vraag of de demografie verandert, maar welke strategie wij kiezen om hier op een juiste manier mee om te gaan.
Verantwoordelijke PHO	M. Graef
Kans dat het zich voordoet	Zeer hoog
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	Demografische ontwikkelingen dienen een integraal onderdeel te worden van ons denken en handelen.
Restrisico	Gemiddeld
Weerstands component in €	

Vastgoed & Grondexploitatie	
Afzetrisico's a.g.v. marktvertraging	
Beschrijving risico	Extra rentekosten omdat plannen langer in exploitatie zijn en extra kosten die plannen aantrekkelijker kunnen maken. Extra ruimte om grondprijzen aan te passen om verkopen te bevorderen. Afzetrisico's zijn van toepassing op de woningbouwplannen: Baexem Witte Huis, Heythuysen Walk en De Bevelanden.
Risico categorie	Financieel/economisch
Gevolgen als het risico zich voordoet	Exploitatie wordt negatief.
Verantwoordelijke PHO	M. Graef
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	In de reserve grondexploitaties is € 335.000 opgenomen om dit risico te dekken.
Restrisico	Afgedekt via reserve/voorziening
Weerstands component in €	n.v.t.

Exploitatie	
Beschrijving risico	Een deel van het gemeentelijk vastgoed is zogenaamd incourant vastgoed. Dit houdt in dat dit deel van het vastgoed moeilijk verkocht kan worden, nu er naar dit type vastgoed nauwelijks vraag is vanuit de markt. Herontwikkeling van deze locaties (meestal niet van het pand, maar herbestemming van de grond) kan soms kansen opleveren om toch een waarde te realiseren. Dit zijn echter onzekere trajecten, zowel in tijd als in te verwachten opbrengsten. Deze onzekerheid is de reden voor het opnemen in de risicoparagraaf. Tevens brengen het huidige onderhoudsniveau en soms ook de leegstand risico's met zich mee in de periode tot aan herontwikkeling. Van locaties waar het duidelijk van is dat herontwikkeling van de grond een uitkomst is, wordt dan ook voorgesteld het incourante vastgoed te slopen.
Risico categorie	Financieel/imago
Gevolgen als het risico zich voordoet	Het risico nu is dat er op incourant vastgoed versneld moet worden afgeboekt. Hier komt bij dat er niet wordt afgeboekt op panden die in de verkoop staan. Hier staat tegenover dat kosten voor klachten-onderhoud wordt voorkomen en dat herontwikkeling mogelijk een meerwaarde met zich mee brengt. Hierdoor wordt het risico als 'gemiddeld' ingeschat en structureel, althans voor de periode tot aan afronding van een herontwikkeling.
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Gemiddeld
Incidenteel of structureel	Structureel
Beheersmaatregelen	De recente nadruk op herontwikkeling van een aantal pilot locaties maakt inzichtelijk dat er wel degelijk kansen kunnen worden gecreëerd waarbij aansluiting met wensen vanuit de markt wordt gezocht en gevonden. De gemeente heeft een aantal jaren geleden het gemeentelijk vastgoed geïnventariseerd. Er is nog niet definitief bepaald welk vastgoed behouden moet blijven en welk vastgoed afgestoten moet worden, vandaar dat voor een aantal pilots is gekozen. Voor het areaal vastgoed dat overblijft moet nog bepaald worden wat te doen; dit kan herontwikkeling of sloop zijn. De gebouwen die worden afgestoten, hebben veelal een hogere taxatie-/boekwaarde dan marktwaarde. Bij verhuur of anti-kraak is het eerste uitgangspunt om vandalisme en verpaupering voorafgaand aan verkoop te voorkomen. De huuropbrengsten zullen hierbij zelden kostendekkend zijn. Het steeds verder toenemende inzicht op het bestaande areaal aan vastgoed en de verdergaande herijking van het accommodatiebeleid brengen wel met zich mee dat het te lopen risico alsmaar daalt.
Restrisico	Gemiddeld
Weerstands component in €	€ 350

Onderhoud	
Beschrijving risico	In de afgelopen periode is steeds meer inzicht verkregen in de exacte omvang van ons vastgoedbestand, aangezien dit uiteenloopt van bijv. het gemeentehuis tot aan kruisbeelden langs fietsroutes, en de daadwerkelijke staat van onderhoud hiervan. Ook het lopende proces om via een bestuursopdracht tot een herijkt accommodatiebeleid en vastgoedbeheerbeleid te komen helpt enorm om tot beter inzicht te komen en om zo 'de basis op orde' te krijgen. In de afgelopen periode heeft dit al tot een driedeling in het bezien van ons vastgoed geleid; courant vastgoed om te behouden, vastgoed dat moet worden afgestoten en vastgoed waar over nagedacht moet worden. Voor deze laatste categorie geldt veelal dat het pand geen marktwaarde meer vertegenwoordigd, maar de locatie daarentegen zeker wel. Deze locaties komen dan ook voor sloop en herontwikkeling in aanmerking. De omvang van deze portefeuille en de te maken keuzes hierin worden steeds duidelijker. De eerste stappen hierin zijn gezet bij het groot onderhoud aan verschillende BMV's wat is uitgevoerd of in voorbereiding op basis van een meerjaren onderhoudsplan. Deze ontwikkeling (aansluitend op accommodatiebeleid) zal verder worden voortgezet in 2022. Natuurlijk kan juist het onder een vergrootglas leggen van een groep gebouwen risico's met zich meebrengen, zoals onverwachte tegenvallers of wensen met een BMV die meer met duurzaamheid en/of exploitatie te maken hebben, dan enkel met de staat van onderhoud. Deze exercitie leert dat vastgoed een weerbarstige materie kan zijn, maar ook dat met een groeiend inzicht in onderhoud, wensen en eisen de risico's beter en beter te beheersen zijn.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Meer 'de basis op orde', voortgang in het proces om na reeds vastgesteld accommodatiebeleid te komen tot vastgoedbeheerbeleid en een groeiend inzicht in de staat van het onderhoud door actualisatie van de MJOP's en een verbeterslag hierin hebben een duidelijk drukkend effect op de risico's die hiermee samenhangen. Deze risico's zitten met name in de onzekerheid tussen de taxatie-/boekwaarde en de uiteindelijke opbrengstwaarde van het te verkopen vastgoed en de mogelijkheden/kansen om op locaties tot een succesvolle herontwikkeling te komen. Behalve de keuze wat te doen met het vastgoed heeft ook het gehanteerde onderhoudsniveau hier invloed op. Dit is alleen niet het geval als tot sloop wordt overgegaan, dan is een laag onderhoudsniveau juist in ons voordeel geweest. Doordat ook in de komende periode beleid en inzicht verder uitkristalliseren kwalificeren wij dit risico als 'gemiddeld' en als structureel, althans gedurende de periode die hiervoor nodig gaat zijn.
Verantwoordelijke PHO	S. Backus
Kans dat het zich voordoet	Gemiddeld
Incidenteel of structureel	Structureel

Beheersmaatregelen	De te nemen maatregelen om de risico's te beheersen zijn de zaken die reeds vernoemd zijn als ontwikkelingen die een drukkend effect op de risico's hebben. We blijven voortgaan met het op orde brengen van de basis, en daarmee het inventariseren en vastleggen van informatie per locatie. Daarnaast heeft vaststelling van accommodatiebeleid plaatsgevonden en wordt het toekomstig onderhoud opnieuw vastgesteld, rekening houdend met de noodzakelijke duurzaamheidsaanpassingen aan de gebouwen. Hierdoor groeit het inzicht in zowel de staat van onderhoud als de wensen en eisen die gebruikers aan gebouwen stellen.
Restrisico	Gemiddeld
Weerstands component in €	

Onvoorziene risico's	
Beschrijving risico	Algemene post om niet benoemde tegenvallers (o.a. procedurekosten) op te vangen. Het betreft hier o.a. kosten die niet afgedekt worden binnen de lopende plannen. De kosten hebben betrekking op plannen die niet van de grond komen en waarbij wij het wel noodzakelijk achten te onderzoeken wat de oorzaak is van de vertraging.
Risico categorie	Financieel/economisch
Gevolgen als het risico zich voordoet	Door vertragingen kunnen vervolgschades optreden ten aanzien van de plannen.
Verantwoordelijke PHO	M. Graef
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	In de reserve grondexploitaties is € 98.096 opgenomen om dit risico te dekken.
Restrisico	Afgedekt via reserve/voorziening
Weerstands component in €	n.v.t.

Risico's m.b.t. kostendekkendheid plannen	
Beschrijving risico	"Ten behoeve van de uitbreiding van bedrijventerrein Ittervoort is € 3.929.848 (per 1 januari 2022) geïnvesteerd. Invulling vindt plaats op basis van maatwerk, niet op basis van een concreet plan. Bovendien moeten er nog kosten worden gemaakt voor het bouwrijp maken. Het terugverdienen van de kosten is een risico."
Risico categorie	Financieel/economisch
Gevolgen als het risico zich voordoet	Exploitatie wordt negatief
Verantwoordelijke PHO	M. Graef
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	In de reserve grondexploitatie en verliesvoorziening is € 785.970 opgenomen om dit risico te dekken.
Restrisico	Afgedekt via reserve/voorziening
Weerstands component in €	n.v.t.

Risico's niet nakoming van overeenkomsten	
Beschrijving risico	In 2017 is een vaststellingsovereenkomst gesloten met de Herontwikkeling Haelen Horn BV en de financiële consequenties als gevolg hiervan zijn in 2017 afgehandeld en zijn de financiële problemen bij Herontwikkeling Haelen Horn BV opgelost. Op dit moment rest nog de afwikkeling van het faillissement van Nieuwe Borg (Ell Steenenbampt, Ittervoort Noord en Neeritter Op den Heuvel) wat extra risico's (€ 811.701) oplevert. De risico's hebben betrekking op zaken waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden bij de afwikkeling van het faillissement Nieuwe Borg.
Risico categorie	Financieel/economisch
Gevolgen als het risico zich voordoet	Als het risico zich voordoet zijn dit de kosten (minus de marktwaarde voor de grond) die niet verhaald kunnen worden.
Verantwoordelijke PHO	M. Graef
Kans dat het zich voordoet	Hoog
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	In de reserve grondexploitaties is € 811.701 opgenomen om dit risico te dekken.
Restrisico	Afgedekt via reserve/voorziening
Weerstands component in €	n.v.t.

Verbonden partijen	
OML	
Beschrijving risico	De gemeente is aandeelhouder van de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML). De hoogte van het aandelenkapitaal voor Leudal is € 2,4 miljoen. De financiering van de activiteiten van OML geschiedt door eigen vermogen en vreemd vermogen. OML startte begin 2021 het proces tot herfinanciering. Op basis van flexibiliteit, lokale aanwezigheid en tariefstelling is de keuze gevallen op de Rabobank, Per 1 januari 2022 beschikt OML over een rekening courant faciliteit van 14,5 miljoen bij deze bank.. Analyses laten zien dat de financiën van OML zeer degelijk zijn en dat de financiële positie van OML BV sterk is. De solide financiële staat van OML maakt daarom dat er een zeer geringe en zelfs verwaarloosbare kans is dat de borgstelling extra financieel risico met zich mee brengt. Het risicoprofiel van deze garantstelling is als minimaal te kwalificeren. Omdat in de risicobeheermatrix van de begroting 2021 het risico van de borgstelling van OML ook als minimaal is gekwalificeerd is het niet nodig dat het weerstandvermogen van de gemeente Leudal wordt verhoogd: de algemene reserve is hiervoor de buffer.
Risico categorie	Financieel
Gevolgen als het risico zich voordoet	Verlies aandelenkapitaal
Verantwoordelijke PHO	P. Verlinden
Kans dat het zich voordoet	Laag
Incidenteel of structureel	Incidenteel
Beheersmaatregelen	Mogelijkheid tot sturing en beïnvloeden besluiten via aandeelhouderschap. Uitvoering vindt plaats op basis van ondernemingsplan 2018-2021.
Restrisico	Laag
Weerstands component in €	€ 432

6.5 Overzicht gecommitteerde reserve

nr.	Programma	Overheveling budgetten van 2020	(Primair) budget 2021	Uitgaven 2021	Overhevelen restant budgetten 2020	Overhevelen budgetten 2021	Totaal overhevelen budgetten naar 2022	Toelichting
1	PRGR 1 Veiligheid	288.253	-	43.526	244.727	-	244.727	Bommenregeling
2	PRGR 1 Veiligheid	94.721	224.800	200.915	94.721	23.885	118.606	Regionale aanpak ondermijning, verlenging 2022
3	PRGR 2 Leefomgeving	50.000		6.665	43.335		43.335	Mooi Leven in Leudal (budget Bouwtoer). In 2020 zijn we op vele plekken in gesprek geweest met onze inwoners, verenigingen en ondernemers. Wij hebben gesproken over wat Mooi Leven in Leudal nu en in de toekomst is. Veel waardevolle opbrengst die we op dit dit moment verwerken tot een nieuwe strategische visie. De strategische visie 2021-2025 'Mooi leven in Leudal' is op 21 december 2021 door de raad vastgesteld. Een koers voor de lange termijn van de gemeente en gemeenschap Leudal. Tegelijkertijd is het belangrijk dit restant beschikbaar te houden. Met dit budget willen we de noodzakelijke stappen zetten om de visie tastbaar te maken en in praktijk te brengen. Daartoe zijn volgens ons drie pijlers van belang: 1. Herijken communicatiestrategie en mogelijke aanpassing van de huisstijl op basis van de strategische visie 2. Het vinden van aansluiting van visie naar praktijk. Aansluiting van de strategische visie bij andere visies maar ook naar concrete projecten 3. Onder het ingezette traject Mooi Leven in Leudal willen we structureel in contact tussen bestuur en gemeenschap blijven onderhouden. Daartoe willen we een deel van 50.000,- van het restant van het budget naar 2022 overhevelen.
4	PRGR 2 Leefomgeving		99.043	49.043		50.000	50.000	Via amendement 4.3 bij de begroting 2021 is € 50.000 beschikbaar gesteld voor de inventarisatie van de speeltoestellen. Dit onderzoek loopt nog door in 2022.

nr.	Programma	Overheveling budgetten van 2020	(Primair) budget 2021	Uitgaven 2021	Overhevelen restant budgetten 2020	Overhevelen budgetten 2021	Totaal overhevelen budgetten naar 2022	Toelichting
1	PRGR 1 Veiligheid	288.253	-	43.526	244.727	-	244.727	Bommenregeling
5	PRGR 2 Leefomgeving	249.130	215.000	131.000	118.130	215.000	333.130	De inwerkingtreding van de Omgevingswet werd in 2021 opnieuw uitgesteld. Inmiddels is de verwachting dat de wet op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking treedt. Het uitstel wordt in hoofdzaak veroorzaakt door een onvoldoende stabiele landelijke voorziening voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is fundamenteel voor het goed functioneren van de wet en het kunnen werken met die wet. Doordat de landelijke voorziening niet (goed) werkt, konden softwareleveranciers aan gemeenten geen stabiele softwarepakketten bieden. Dit betekent dus ook dat systemen niet ingericht konden worden en er niet mee geoefend wordt.

nr.	Programma	Overheveling budgetten van 2020	(Primair) budget 2021	Uitgaven 2021	Overhevelen restant budgetten 2020	Overhevelen budgetten 2021	Totaal overhevelen budgetten naar 2022	Toelichting
1	PRGR 1 Veiligheid	288.253	-	43.526	244.727	-	244.727	Bommenregeling
6	PRGR 2 Leefomgeving	-	1.760.214	825.696	-	500.000	500.000	Waar voorheen enkel vastgoedbeheerbeleid op de agenda stond zijn we ingehaald door de tijd met de verplichting vanuit het Klimaatakkoord en voortvloeiend daaruit de Portefeuille Routekaart (landelijk verplichte verduurzaming en CO2 reductie). In 2021 is er verder gekeken naar de uitwerking van de Portefeuille Routekaart voor onze gemeente en als zodanig onderzocht. Komende maanden worden de grote lijnen uitgezet m.b.t. werkwijze en investeringen. Eerder dit jaar heeft een sessie over deze verduurzamingsmaatregelen plaatsgevonden. Hierbij is met name gekeken naar de wijze van uitvoering en voorkomen van desinvestering. Denk hierbij aan uitvoering van het standaard MJOP in relatie tot uitvoering hiervan maar dan met de verplichte verduurzamingscomponent daaraan toegevoegd. Wat je dan doet is een duurzaamheidscomponent toevoegen aan je MJOP (meestal krijgt het daarna de naam DMJOP) zodat de investeringen realistisch zijn en rekening houdend met natuurlijke vervangingsmomenten van bijvoorbeeld daken, installaties en kozijnen/ramen. Om hier op een zorgvuldige wijze mee om te gaan hebben een aantal werkzaamheden dit jaar tot op heden nog geen uitvoering gekregen. Vanuit financiën is geadviseerd de verschillen inzichtelijk te maken welke meerkosten er zijn t.o.v. bijvoorbeeld de standaard MJOP uitvoering en zodat hierover weloverwogen besluiten kunnen worden genomen. In die fase bevinden we ons nu. Omdat er wel werkzaamheden op de planning staan, maar 'on hold' staan vanwege hierboven vernoemde reden is het zeer wenselijk om hiervoor het eventueel resterende budget van vastgoed mee over te nemen naar budget 2022 of op een andere passende wijze te reserveren. Bij het uitstellend van werkzaamheden is er rekening mee gehouden dat er geen veiligheidsrisico's of gevolgschade zal ontstaan. Derhalve wordt geadviseerd het budget voor vastgoed bij hoge uitzondering voor € 500.000 op te nemen in de gecommitteerde reserve. Zo kan er op een goede wijze werk met werk gemaakt worden, zonder nu geld uit te geven aan panden die over enkele jaren weer aanpassing behoeven.

nr.	Programma	Overheveling budgetten van 2020	(Primair) budget 2021	Uitgaven 2021	Overhevelen restant budgetten 2020	Overhevelen budgetten 2021	Totaal overhevelen budgetten naar 2022	Toelichting
1	PRGR 1 Veiligheid	288.253	-	43.526	244.727	-	244.727	Bommenregeling
7	PRGR 3 Voorzieningen		100.000	18.086		81.914	81.914	Tijdelijke ondersteuning onderwijsdossiers.
8	PRGR 3 Voorzieningen		15.000	-		15.000	15.000	Bijdrage in de kosten voor aanpassing douches en toiletten sporthal sportcentrum Laco Heyhuysen
9	PRGR 3 Voorzieningen		22.410	-		22.410	22.410	Ondersteuning gemeenschapshuizen (restant steunpakket coronamaatregelen)
10	PRGR 3 Voorzieningen		30.225	27.000		3.225	3.225	Ontmoetingsplaats Hunsel
11	PRGR 4 Samenleving		75.000	46.667		28.333	28.333	Externe ondersteuning Accommodatiebeleid
12	PRGR 4 Samenleving		119.496			119.496	119.496	In 2022 treedt de wet Inburgering in. Voor de voorbereiding heeft de gemeente via de algemene uitkering middelen ontvangen. Om de voorbereidingskosten te kunnen uitvoeren en deze wellicht ook nog deels in 2022 plaatsvinden is het nodig om dit budget over te hevelen
13	PRGR 4 Samenleving	147.515			147.515	-	147.515	Deze bedragen zijn gelabeld voor het SZH/Mariabosch. Subsidie bedrag voor de exploitatie onder voorwaarde voortgang project.
14	PRGR 4 Samenleving	-	281.882		-	6.780	6.780	Incidentele gelden 4e tranche coronacompensatie meicirculaire 2021 Algemene uitkering (subsidie Synthese 2022).
15	PRGR 4 Samenleving				-	275.102	275.102	Incidentele gelden 4e tranche coronacompensatie meicirculaire 2021 Algemene uitkering (totaal € 281.882) Uitvoering 2022/2023.
16	PRGR 5 Dienstverlening	86.092	25.000	39.169	46.923	25.000	71.923	De transformatie van het vakgebied burgerzaken is een proces van enkele jaren, waarin we bouwen aan een drietal hoofdonderwerpen. We zetten in op het uitbreiden van kennis en expertise, we digitaliseren en automatiseren onze producten en processen en vernieuwen onze dienstverlening aan de burger. Door de voortdurende corona crisis is de uitvoering van de transformatie burgerzaken aangepast en gefaseerd. Hierdoor vindt een aantal onderdelen plaats in 2022. In 2022 geven we verder vorm aan het uitbreiden van onze expertise en automatisering van de processen en producten.

nr.	Programma	Overheveling budgetten van 2020	(Primair) budget 2021	Uitgaven 2021	Overhevelen restant budgetten 2020	Overhevelen budgetten 2021	Totaal overhevelen budgetten naar 2022	Toelichting
1	PRGR 1 Veiligheid	288.253	-	43.526	244.727	-	244.727	Bommenregeling
17	PRGR 5 Dienstverlening		74.000	20.642	-	53.358	53.358	In 2021 is gestart met het begrijpelijk maken van de teksten op de website (B1-niveau). In 2022 worden trainingen begrijpelijk schrijven georganiseerd binnen de organisatie. De kosten hiervoor worden voor 2022 incidenteel gedekt uit het budget Dienstverlening. Hiertoe wordt € 40.000 toegevoegd aan de gecommitteerde reserve. Voor de jaren daarna worden structurele schrijftrainingen (o.a. nieuwe medewerkers) onderdeel van het centrale opleidingsbudget.
18	OVERHEAD	-	76.415	75.154		12.000	12.000	Organisatievisie
19	OVERHEAD		200.000	109.629	-	90.371	90.371	Op basis van het plan van aanpak duurzaam evenwicht in het sociaal domein van Twynstra Gudde is voor 2021 incidenteel € 200.000 budget voor transitiekosten. Dit bedrag is nodig voor onderzoeken en/of externe expertise/capaciteit. In het plan van aanpak is onder andere opgenomen dat eind 2021/begin 2022 een tweede meting wordt uitgevoerd (volgend op de 0-meting). Daarnaast is wellicht nog capaciteit in 2022 nodig.
		915.711	**3.318.485**	**1.593.192**	**695.351**	**1.521.874**	**2.217.225**	

6.6 SiSa bijlage verantwoordingsinformatie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A10**	**Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen** Gemeenten	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)? *Aard controle FR* *Indicator: A10IN01*	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T) *Aard controle FR* *Indicator: A10IN02*	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10IN03*	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10IN04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A10IN05*	
			59.360	59.360	Nee		Ja	
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12ERN01*	Besteding (jaar T) *Aard controle FR* *Indicator: A12ERN02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12ERN03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12ERN04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12ERN05*	
			Veiligheidsregio Limburg Noord (VLRN)	90.115	Ja	90.115	Ja	

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2i01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2i02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2i03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2i04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i05*	
			0	3	0	0	0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2i13 en B2i14 / Ja: indicator B2i21 en B2i22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2i09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2i11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2i13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2i15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2i17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2i19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2i20*
			0	0	0	0	0	0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2i21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2i22*				
			0	0				

BZK	C1	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K01*	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K02*	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K03*			
			Ja	1.000	1.000			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle FI* *Indicator: C1K05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle FI* *Indicator: C1K07*		
		1	2019-0000645936	55.190	Ja			
		2						
		100						
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1K11*		
		1	*2019-0000645936*					
		2						
		100						

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32K01*	Besteding (jaar T) *Aard controle FI* *Indicator: C32K02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32K03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle DU* *Indicator: C32K04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32K05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32K06*
		1	SUVIS21-01725301	150.000	0	Nee		Ja
		2	SUVIS21-01725482	150.000	0	Ja		Nee
		3						
		50						

BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C4.3I01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C4.3I02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C4.3I03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C4.3I04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C4.3I05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C4.3I06*
			2019-0000645936	55.190	85.144	1.000		Ja
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62I01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62I02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62I03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62I04*		
			0	0	0	Nee		
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8I01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8I02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8I03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8I04*		
			238.349	0	0	306.265,00		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8I05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8I06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8I07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8I08*		
		1						
		100						

OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14A01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma *Aard controle R* *Indicator: D14A02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14A03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14A04*		
			0	0	375,00	0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14A05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14A06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14A07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14A08*		
		1						
		10						
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3A02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3A03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3A04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3A05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3A06*
		1	576.282,13	13.397	0	-1.748	0	0
		2						
		100						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3A11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3A12*
		1	576.282,13	86.055	0	0	0	Nee
		2						
		100						

IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20I01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20I03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I04*	
			| 155.180	| 155.180	| 77.590	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20I08*	
		1	106 Aanleg van een drempel op fietskruispunt gebiedsontsluitingsweg / erftoegangsweg | aantal in st	Ja	1	Kruising Schoorstraat - Stationstraat Baexem	
		2	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Nee		Neerderweg Roggel	
		3	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	3	Centrumplan Heythuysen	
		4	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Ja	260	Vlasstraat Heythuysen	
		5	124 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen | aantal in meters	Ja	320	Koelenstraat/Roodvenweg Baexem	
		6	132 Aanleg van een rotonde buiten de bebouwde kom | aantal in st	Nee		Rotondes Zevellen	
		7					
		8	205 Verbreden van fietspaden | aantal in meters	Nee		Kelperweg Kelpen Oler	
		9	208 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Nee		Maasweg Neer	
		10	224 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen | aantal in meters	Nee		Leudalweg Roggel - Neer	
		11					
		20					

IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27BW02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27BW03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27BW04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27BW05*	
			1 2017/24552	80.212	0				
			2						
			3						
			100						
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27BW10*	
			1 2017/24552						
			2						
			3						
			4						
			100						
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9W01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9W02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9W03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9W04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9W05*		
			1 EAW-20-01649003	20.660	20.660	Ja	Inhuur adviesbureau		
			2						
			6						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9W06*						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2I05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2I06*
			I 4.158.861	I 78.164	I 289.936	I 679	I 17.133	I 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2I07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz** *Aard controle R* *Indicator: G2I08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2I09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2I12*
			I 26.446	I 10.276	I 0	I 366.128	I 0	Nee
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle DZ* *Indicator: G2I13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2I14*				
			I 0	Ja				

SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G.W01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G.W02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G.W03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G.W04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G.W05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G.W06*
			0	0	46.698	0	0	3.307
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G.W07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G.W08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in *Aard controle R* *Indicator: G.W09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G.W10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G.W11*	
			0	0	0	0	Ja	

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wqr							
				Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4A03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4A05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4A06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	0	0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	0	0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	374.012	20.314	1.512	0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	320.384	0	717	0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	231.409	0	700	128	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4A08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4A09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)			Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)			Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	50	6	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	86	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	42	1	Ja		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4A11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle DQ* *Indicator: G4A12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4A13*			
				0	0				
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4A15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4A16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4A17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4A18*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					

SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: GI2R01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: GI2R02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: GI2R03*				
			€ 1.140	€ 0	1				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4R01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4R02*					
			€ 395.386	€ 584.728					
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4R03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4R04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4R05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4R06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4R07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4R08*
		1	Voetbalaccommodatie Kelpen-Oler	€ 422.228	€ 422.228			
		2	Sportpark Mossehoek	€ 3.176	€ 3.176			
		3	Vervanging gymtoestellen	€ 555		€ 555		
		4	Sportpark 't Maasveld Neer	€ 508	€ 508			
		5	Tennisbanen	€ 14.893		€ 14.893		
		6	Groene sportterreinen	€ 89.645		€ 89.645		
		7	Tennispark Galgenberg	€ 4.019		€ 4.019		
		8	Zwembaden	€ 386		€ 386		
		9	Sporthallen	€ 23.316		€ 23.316		
		10	Sport- en gymzalen	€ 18.348		€ 18.348		
		11	Sportzaal Micosport	€ 7.654		€ 7.654		
		12						
		100						

WWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8IN03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8IN04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN06*
		1	1015467 (2020)	35.000	10.000	25.000	10.000	25.000
		2	1032807 (2021)	85.142	0	0	0	0
		3	1042430 (2022)	20.000	0	0	0	0
		4						

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8IN08*
		1	1015467 (2020)	Ja
		2	1032807 (2021)	Nee
		3	1042430 (2022)	Nee
		4		

WWS	H9B	**Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN01*	Besteding (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H9EN02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN03*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN04*	Toelichting is optioneel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN05*	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN06*
		1	061640 Gemeente Leudal	37.040	57.886	Ja		Nee
		2						
		3						
		4						
		5						
		6						

			Kopie gemeentecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN07*	Deelgenomen aan het lerend netwerk (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H9EN09*
		1	061640 Gemeente Leudal	Nee	Ja
		2			
		3			
		4			
		5			
		6			

WWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12N01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12N02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12N03*
			0	Ja	Nee

VWS	H16	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**		Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: HI6I01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: HI6I02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: HI6I03*		
			1	2020	SPUKIJZ21030	74.214		
			2	2021	SPUKIJZ21R2137	163.853		
				Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: HI6I04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: HI6I05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: HI6I06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: HI6I07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: HI6I08*
			1	Ligteveld Neer	9.273	9.273	0	2020
			2	Laco Haelen	32.470	32.470	0	2020
			3	Laco heythuysen	32.470	32.470	0	2020
			4	Ligteveld Neer	18.061	18.061	0	2021
			5	Laco Haelen	72.896	72.896	0	2021
			6	Laco heythuysen	72.896	72.896	0	2021
			7					
			50					

6.7 Lijst van begrotingssubsidies

Naam	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Realisatie 2021
ML5 (omroepbijdrage)	20.484	21.913	**21.913**
Algemeen maatschappelijk werk ML	338.414	338.414	**338.414**
Algemeen maatschappelijk werk ML (clientondersteuning)	31.500	31.500	**31.500**
Antidiscriminatie voorziening	15.239	15.239	**16.076**
Bibliocenter	387.500	429.361	**429.361**
Bibliocenter (extra gelden "motie Asscher")	115.621	115.621	**115.621**
Bureau Halt	8.330	8.099	**8.099**
Bureau Jeugdzorg (crisishulp en beschermingsplein)	75.477		
Business centrum Leudal	750	750	**-**
Centrum voor jeugd en gezin	1.261.321	1.325.891	**1.325.891**
Cultuur Theater Bombardon	15.500	15.500	**15.500**
Dorpsraden	12.000	24.000	**24.000**
ECI Cultuurfabriek	31.144	31.144	**31.144**
Guus droesen tuinen	2.000	2.000	**1.750**
Huis voor de Sport (vervoersregeling gehandicapten)	1.900	1.900	**1.802**
Jeugdcultuurfonds Limburg	10.000	10.000	**10.000**
Jeugdsportfonds Limburg	10.000	10.000	**10.000**
Kledingbank	7.000	7.000	**5.213**
Lions club Heythuysen	5.000	5.000	**-**
Molenstichting (vrijwilligersbijdragen)	15.635	15.635	**15.635**
Myouthic	215.363	215.363	**215.363**
Pogorzela comité Hunsel	3.000	3.000	**3.000**
Roermond on stage	2.000	2.000	**-**
Slachtofferhulp Nederland	10.345	10.345	**9.195**
Spolt (cultuureducatie)	7.602	7.602	**-**
Starterscentrum Limburg	15.412	15.412	**15.428**
Stichting Bezoekerscentrum Leudal	39.000	39.000	**39.000**
Stichting kunst en cultuur	44.800	44.800	**44.800**
Stichting leergeld Leudal-Maasgouw	80.000	80.000	**46.250**
Stichting Limburg Cycling	2.500	2.500	**2.500**
Stichting pedagogisch sociaal werk ML	7.311	7.311	**-**
Stichting pop it up	37.250	37.250	**37.250**
Stichting sleuteloverdracht Leudal	5.000	5.000	**-**
Stichting studiegroep Leudal	2.079	2.079	**2.079**
Stichting VVV Midden-Limburg/Limburg Marketing	44.589	44.589	**46.869**
Synthese	381.995	382.000	**382.000**
Vluchtelingenwerk Limburg	85.000	129.429	**129.429**
Voedselbank	5.700	5.700	**5.700**
Totaal	**3.353.761**	**3.442.347**	**3.380.782**

6.8 Lijst van gebruikte afkortingen

	Lijst gebruikte afkortingen
ASL	Afvalsamenwerking Limburg
AU	Algemene uitkering
AZC	Asielzoekerscentrum
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW –compensatiefonds
BIB	Buitengebied in Beweging
BIE	Bouwgronden in exploitatie
BIZ heffing	Bedrijveninvesteringszones
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRP	Basisrioleringsplan
BRP	Basisregistratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BT	Bedrijventerreinen
BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten
BZK	Binnenlandse Zaken
CAK	Stichting Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CdJ	Crisisdienst Jeugd
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CISO	Chief Information Security Officer
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COELO	Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden
CML	Centrummanagement Leudal
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DM	Dekkingsmiddelen
D'S	Decentralisaties
DSO	Digitaal stelsel omgevings
DOP'S	Dorpsontwikkelingsplannen
DPIA	Data Privacy Impact Assessments
DU	Doeluitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
FMA	Fonds Maatschappelijke Activiteiten
GFT	Groente, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Grex	Grondexploitatie

	Lijst gebruikte afkortingen
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan
HbH	Hulp bij huishouding
HKP	Hulpkostenplaatsen
Hof	Wet houdbare gemeentefinanciën
I&A	Informatisering en Automatisering
IC	Interne controle
ICT	Informatie- en communicatie technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IKC	Integraal Kindcentrum
IKL	Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen
IWP	Individueel werkplan
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IV	Informatievoorziening
JB	Jeugdbescherming
JR	Jeugdreclassering
KCC	Klant Contact Centrum
KRW	Kaderrichtlijn Water
KvK	Kamer van Koophandel
LIOF	Limburgse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij
LTO	Lange Termijn Ombuigingen
MIP	Meerjarig Investeringsplan
MKBA	Maatschappelijke kosten baten analyse
MKB	Midden- en kleinbedrijf
ML	Midden Limburg
MLW	Midden Limburg West
MO	Maatschappelijke opvang
MOB	Mensontwikkelbedrijf
MJOP	Meerjarig onderhoudsplan
NIEG	Niet in exploitatie genomen gronden
NLW	Noord Limburg West
NJI	Nederlands Jeugd Instituut
NVVB	Nederlandse vereniging voor burgerzaken
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OML	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg
OR	Ondernemingsraad
OV	Openbare verlichting
OZB	Onroerende zaakbelastingen
P&C	Planning en Control
PGB	persoonsgebonden budget
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening,Organisatie, Financiën, Automatisering
PO	Privacy Officer
P&O	Personeel en organisatie
POH	Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg
PPS	Planontwikkeling en -realisatie in een samenwerking
PS	Provinciale Staten
PW	Participatiewet

	Lijst gebruikte afkortingen
Rarap	Raadsrapportage
RDM	Reinigingsdienst Maasland
RES	Regionale energiestrategie
RMC	Regionaal meld- en coordinatiecentrum
RO	Ruimtelijke Ordening
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden
SML	Samenwerking Midden-Limburg
SOML	Stichting onderwijs Midden-Limburg
SPOLT	Stichting Primair Onderwijs Leudal en Thornerkwartier
SPP	Strategische personeelsplanning
SPUK	Specifieke Uitkering Sport
SVN	Stimuleringsfonds volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SZH	Samen Zorgen Huis
SZW	Sociale Zaken Werkgelegenheid
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijk Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
VPB	Vennootschapsbelasting
VPNG	Vereniging projectmanagment Nederlandse Gemeenten
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
VRLN	Veiligheidsregio Limburg Noord
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAJO	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WCL	Waardevol Cultuur Landschap
Wet Hof	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
Wkb	Wet kwaliteitsborging
WML	Waterleidingmaatschappij
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering topinkomens
WOZ	Waardering onroerende zaken
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WWB	Wet werk en bijstand
WWnV	Wet Werken naar Vermogen
WWZ	Wonen welzijn en zorg
WzD	Wet zorg en dwang
WZW	Wonen zorg en woonomgeving
ZiN	Zorg in Natura